

ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Σ. ΣΤΑΜΑΤΗ

Γεωγραφία

ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Ε' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

19284.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΔΩΡΕΑ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΕΤΡΑΦΥΛΙΑ

ΔΩΡΕΑ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Σ. ΣΤΑΜΑΤΗ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Ε' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

21 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑΙ 1969

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΣ

ΤΕΛΕΤΡΑΦΙΑ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ

200 000 000 000 000

ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ

ΕΛΛΑΣ

ΣΤΑΘΙΑΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΑΚΡΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑΙ 1969

ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Μὲ τὸν ὄρον ἀνθρωπογεωγραφία νοεῖται ὁ κλάδος ἐκεῖνος τῆς Γενικῆς Γεωγραφίας, ὁ ὁποῖος ἐξετάζει τὸν ἀνθρωπον ἐν σχέσει πρὸς τὴν γῆν. Ὁ ὄρος αὐτὸς διευτυπώθη τὸ πρῶτον κατὰ τὸ ἔτος 1842, ἔγινεν ὅμως γενικῶς παραδεκτὸς ὑπὸ τῶν γεωγράφων κατὰ τὸ 1882.

Αἱ πρῶται ἀρχαὶ τῆς ἀνθρωπογεωγραφίας ἀνάγονται ὑπὸ τοῦ Γερμανοῦ φυσιολογίστου G. Fochler - Hauke εἰς τὸν Ἑκαταῖον, τὸν Ἡρόδοτον καὶ τὸν Στράβωνα. Μεγάλην ἀνθησιν ἔλαβεν ἡ ἀνθρωπογεωγραφία κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν μεγάλων γεωγραφικῶν ἀνακαλύψεων, περὶ τὸ 1500. Μὲ τὴν πρόοδον τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν καὶ τὴν παράλληλον ἀνάπτυξιν τῆς Τεχνικῆς, ἡ ἀνθρωπογεωγραφία ὑπέστη μεγάλην ἐξέλιξιν χωρὶς ὅμως ὅλοι οἱ γεωγράφοι νὰ ἔχουν καταλήξει εἰς συμφωνίαν ἐπὶ τοῦ σκοποῦ καὶ τοῦ περιεχομένου τῆς ἐπιστήμης αὐτῆς. Οἱ περισσότεροι ἐκ τούτων ὑποδιαίρουν τὴν Γενικὴν Γεωγραφίαν ὡς ἐξῆς:

ΓΕΝΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

- Α'. Φυσικὴ Γεωγραφία:** Γεωμορφολογία - Κλιματολογία - Ὑδρογεωγραφία.
- Β'. Βιογεωγραφία:** Φυτογεωγραφία - Ζωογεωγραφία - Φυσικὴ Ἀνθρωπογεωγραφία
- Γ'. Ἀνθρωπογεωγραφία:** α. Γεωγραφία τῶν πληθυσμῶν
β. Γεωγραφία τῶν οἰκισμῶν
γ. Κοινωνικὴ Γεωγραφία
δ. Γεωγραφία τῶν Θρησκειῶν
ε. Πολιτικὴ Γεωγραφία
- Οἰκονομικὴ Γεωγραφία** { στ. Γεωργικὴ Γεωγραφία
ζ. Βιομηχανικὴ Γεωγραφία
η. Γεωγραφία Συγκοινωνιῶν καὶ Ἐμπορίου

Πολλοὶ ἐρευνηταὶ ὀνομάζουσι τὴν Ἀνθρωπογεωγραφίαν καὶ Γεωγραφίαν τοῦ πολιτισμοῦ.

Α'. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

1. 'Ο προϊστορικός (άνθρωπος) και ή ζωή του

Η έποχή κατά την οποίαν ή ζωή τής ανθρωπότητος βεβαιούται διά γραπτῶν μνημείων και ἄλλων ἀρχαιολογικῶν εὐρημάτων, ὀνομάζεται ἱστορική ἐποχή. Ἀπό τῆς ἐνάρξεως τῆς ἱστορικῆς ἐποχῆς και ἐντεῦθεν ὁ ἄνθρωπος ὀνομάζεται ἱστορικός ἄνθρωπος. Ἡ ἐποχή ἀπό τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς μέχρι τῶν ἀρχῶν τῆς ἱστορικῆς ἐποχῆς ὀνομάζεται προϊστορική ἐποχή, ὁ δὲ ἄνθρωπος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὀνομάζεται προϊστορικός ἄνθρωπος. Ἡ ἱστορική ἐποχή δὲν εἶναι ή αὐτή δι' ὅλους τοὺς λαοὺς.

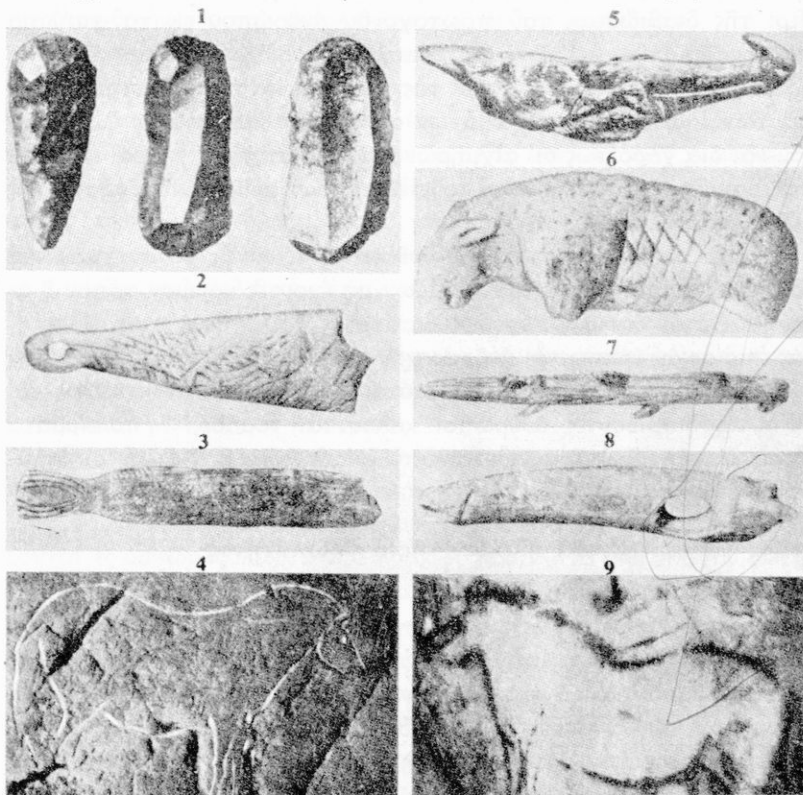
Διὰ τὴν Ἑλλάδα ή ἔναρξις τῆς ἱστορικῆς ἐποχῆς τοποθετεῖται, μετὰ τὴν εὕρεσιν τῶν ἀρχαίων τῶν διαφόρων μυκηναϊκῶν ἀνακτόρων και τὴν ἀποκρυπτογράφησιν τῆς μυκηναϊκῆς γραφῆς, περὶ τὸ 1400 π.Χ.

Διὰ τὴν Μεσοποταμίαν και τὴν Αἴγυπτον ή ἔναρξις τῆς ἱστορικῆς ἐποχῆς ἀνάγεται εἰς τὴν τρίτην περίπου χιλιετηρίδα π.Χ. Εἶναι εὐνόητον ὅτι τὰ ἐκ τῶν ἀρχαιολογικῶν ἀνασκαφῶν τῆς Θεσσαλίας και τῆς Βοιωτίας (Ὁρχομενοῦ και Χαιρωνείας) εὐρήματα εἶναι δυνατὸν νὰ μεταθέσουν τὴν ἔναρξιν τῆς ἱστορικῆς ἐποχῆς τῆς Ἑλλάδος χιλιάδας τινὰς ἔτη πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἱστορικῆς ἐποχῆς τῆς Μεσοποταμίας και τῆς Αἰγύπτου.

Ὁ προϊστορικός ἄνθρωπος διῆγε βίον ὁμοιον πρὸς τὸν βίον τῶν ζῶων. Τὸ σῶμα του ἐκαλύπτετο ὑπὸ τριχῶν, αἱ ὁποῖαι ἀπετέλουν τὸ φυσικὸν αὐτοῦ ἔνδυμα. Ἡ τροφή του συνίστατο ἐκ καρπῶν και φύλλων. Μόνιμον κατοικίαν οὗτος δὲν εἶχε. Κοινήν ζωὴν διῆγον μόνον τὰ μέλη μιᾶς οἰκογενείας ἢ και τὰ μέλη συγγενικῶν οἰκογενειῶν. Κατὰ τὴν ἀναζήτησιν τῆς τροφῆς του, ἀλλὰ και κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἀναπαύσεώς του, ὁ προϊστορικός ἄνθρωπος διέτρεχε μεγάλους κινδύνους ἐκ μέρους τῶν σαρκοφάγων ζῶων και τῶν δηλητηριωδῶν ἔρπετῶν. Ὅπλα πρὸς ἄμυναν κατὰ τῶν κινδύνων τούτων διέθετε τοὺς ὀδόντας του, τὰς χεῖρας και τοὺς πόδας του και κλάδους δένδρων και λίθους.

Ἀλλὰ και ἄλλους κινδύνους διέτρεχεν ὁ ἄνθρωπος, ἐκ τῶν στοιχείων τῆς φύσεως (βροχῶν, χιόνων, καυμάτων, ψύχους), ἐναντίον

τῶν ὁποίων ἡμύνετο ποικιλοτρόπως. Ἡ συνεννόησις μεταξύ τῶν πρωτογόνων ἀνθρώπων εἶναι ἄγνωστον πῶς ἐγένετο. Ὑποτίθεται ὅτι αὕτη ἐγένετο διὰ νευμάτων καὶ κραυγῶν ἐφ' ὅσον ἡ γλῶσσα ἐβράδυνε πολὺ νὰ ἐπινοηθῆ καὶ ἀναπτυχθῆ. Μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου ὁ πρωτόγονος ἀνθρώπος ἐγκατεστάθη εἰς διάφορα σπήλαια, τὰ ὁποῖα ἐχρησιμοποιοῦ ὡς μόνιμον αὐτοῦ κατοικίαν ἢ κατεσκεύαζεν ἐπὶ πασσάλων καλύβας εἰς τὰς ὄχθας ποταμῶν ἢ λιμνῶν ἢ εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς θαλάσσης, διὰ τῶν ὁποίων ἐπροστατεύετο κατὰ τῶν διαφόρων ζώων

1. Πυρόλιθοι. 2. Ὁστέινον ἐνώτιον. 3. Ὁστέινος ἰχθύς. 4. Χάραξις ἵππου εἰς τείχωμα σπηλαίου. 5. Ἀκονιτήρ εἰς σχῆμα πτηνοῦ. Δι' αὐτοῦ ἐβαλλον οἱ κυνηγοὶ μικρὰ ἀκόντια. 6. Λέων ἐξ ἐλεφαντοστοῦ. 7. Αἰχμὴ ἰχθυοκέντρου ἐκ κέρατος ἐλάφου (καμάκι). 8. Τμῆμα σκῆπτρου ἐκ κέρατος ἐλάφου. 9. Πρωτόγονος ζωγραφία ἵππου εἰς τείχωμα σπηλαίου.

καὶ τῶν καιρικῶν μεταβολῶν. Ἐκτὸς τῶν σπηλαίων καὶ τῶν παρὰ τὰς παραλίας καλυβῶν, εἶχε μόνιμον κατοικίαν ὁ πρωτόγονος ἄνθρωπος ἐντὸς ὀπῶν (εἰς τρώγλας), τὰς ὁποίας οὗτος διήνοιγε διὰ ξύλων καὶ λίθων εἰς πλαγιάς λόφων.

Οἱ ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι ἔζων εἰς τρώγλας ὠνομάσθησαν τρωγλοδῦται. Ἡ διαβίωσις ἀνθρώπων εἰς τὰ σπήλαια καὶ τὰς τρώγλας χαρακτηρίζεται ὡς ἀφετηρία τῆς δημιουργίας τῶν πρώτων οἰκισμῶν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν πρώτων στοιχείων τοῦ πολιτισμοῦ. Περὶ τῆς διαβιώσεως τοῦ πρωτογόνου ἀνθρώπου εἰς τὰ σπήλαια πληροφοροῦμεθα ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων διαφόρων ἐρευνῶν ὑπὸ εἰδικῶν σπηλαιολόγων. Κατὰ τὰς ἐρεῦνας ταύτας παρετηρήθησαν ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν τοιχωμάτων σπηλαίων ἀπεικονίσεις ζῶων γενόμεναι διὰ χαράξεως δι' αἰχμηρῶν λίθων. Αὗται ἀνάγονται εἰς πολὺ παλαιὰν ἐποχὴν, ἣ ὁποία τοποθετεῖται δεκάδας ἢ ἑκατοντάδας τινὰς χιλιάδων ἔτων π.Χ.

Ἐν ᾧ πολλοὶ πρωτόγονοι ἄνθρωποι ἔζων εἰς τὰ σπήλαια καὶ τὰς τρώγλας, ἄλλοι ἐκ τούτων ἔζων μὴ ἔχοντες μόνιμον τόπον διαμονῆς. Οὗτοι διενυκτέρευον εἰς διαφόρους κοιλότητας τοῦ ἐδάφους, τὰς ὁποίας ἀνεύρισκον ἐν ᾧ διέτρεχον μεγάλας ἀποστάσεις πρὸς ἀναζήτησιν τῆς τροφῆς των. Ἡ τοιαύτη ζωὴ ὀνομάζεται νομαδικὴ καὶ οἱ οὕτω διαβιοῦντες ἄνθρωποι καλοῦνται νομάδες. Ὑπολείμματα τοιούτων νομάδων θεωροῦνται ὑπὸ ἐνίων ἀνθρωπολόγων οἱ σημερινοὶ Ἀθίγγοι.

2. Αἱ ἡλικίαι τῆς ἀνθρωπότητος

Τὰ πολιτιστικὰ ἐπιτεύγματα τοῦ ἀνθρώπου κατεκτήθησαν μὲ κόπους καὶ ἰδρῶτα. Πρὸς εὐκολωτέραν σπουδὴν ἢ ἐπιστήμη ἔχει διαχωρίσει εἰς ἐποχὰς τὰ χρονικὰ διαστήματα ἐντὸς τῶν ὁποίων συνετελέσθησαν καὶ ἀνεπτύχθησαν ταῦτα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐργαλείων καὶ τῶν ὄπλων, τὰ ὁποῖα ἐχρησιμοποίησεν ὁ ἄνθρωπος. Εἶναι αὐτονόητον, ὅτι ἡ ἕκτασις τῶν χρονικῶν αὐτῶν διαστημάτων δὲν δύναται νὰ καθορισθῇ ἐπακριβῶς, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν τὰ πρὸς τοῦτο γραπτὰ στοιχεῖα ἢ ἐπαρκῆ ἀρχαιολογικὰ τεκμήρια. Αἱ ἐποχαὶ εἰς τὰς ὁποίας διαχωρίζεται ὁ χρόνος κατὰ τὸν ὁποῖον ὁ ἄνθρωπος ἐδημιούργησε τὸν πολιτισμὸν, ὀνομάζονται ἡλικίαι τῆς ἀνθρωπότητος. Τοιαῦτα εἶναι :

Η εποχή του λίθου. Ο παλαιός άνθρωπος διὰ ν' ἀμύνηται κατὰ τῶν ζώων, τὰ ὅποια κατεσπάρασσον αὐτόν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τῶν ἐπιδρομῶν ἄλλων ἀνθρώπων, ἐπενόησε καὶ κατεσκεύασεν ἀπλᾶ ὄπλα ἐκ ξύλων καὶ λίθων. Τὸν λίθον ἐχρησιμοποίησεν ὁ ἄνθρωπος καὶ διὰ τὴν κατασκευὴν λιθίνων ἐργαλείων. Ἡ ἐποχή, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἄνθρωπος χρησιμοποιοῖ τὸν λίθον ὡς ὄπλον καὶ ἐργαλεῖον, ὀνομάζεται λιθικὴ ἐποχή. Τὰ πρῶτα λίθινα ἐργαλεῖα καὶ ὄπλα ἦσαν ἀτελῆ. Ἡ λιθικὴ ἐποχὴ διαχωρίζεται εἰς τρεῖς ὑποδιαιρέσεις: εἰς τὴν παλαιολιθικὴν, εἰς τὴν μεσολιθικὴν καὶ εἰς τὴν νεολιθικὴν.

Ἡ παλαιολιθικὴ ἐποχή. Ἡ παλαιολιθικὴ ἐποχὴ ὑποδιαιρεῖται εἰς δύο τμήματα: εἰς τὴν κατωτέραν παλαιολιθικὴν καὶ εἰς τὴν ἀνωτέραν ἢ νεωτέραν παλαιολιθικὴν ἐποχὴν. Ἡ ἔναρξις τῆς κατωτέρας παλαιολιθικῆς ἐποχῆς τοποθετεῖται μερικὰς ἑκατοντάδας χιλιάδων ἢ δεκάδας χιλιάδων ἐτῶν π.Χ. Τὰ εἶδη τοῦ ἀνθρώπου τῆς μακροτάτης αὐτῆς περιόδου, ἀναλόγως τῶν γνωρισμάτων, ἰδίως τοῦ κρανίου, ὀνομάζονται: ἀρχάνθρωποι, παλαιάνθρωποι, νεάνθρωποι. Κατὰ τὴν κατωτέραν παλαιολιθικὴν ἐποχὴν ἐδημιουργήθησαν αἱ βάσεις τοῦ ἀνθρωπίνου πολιτισμοῦ. Ὑποστηρίζεται ὅτι περὶ τὸ τέλος τῆς ἐποχῆς αὐτῆς ἀνεκαλύφθη ὁ πυρόλιθος (τσακμακόπετρα) καὶ ἡ πυρά.

Τὴν τροφήν ἐπρομηθεύετο ὁ ἄνθρωπος ἐκ συλλογῆς καρπῶν καὶ φύλλων καὶ ἐκ τοῦ κυνηγίου.

Εἰς τὴν ἀνωτέραν παλαιολιθικὴν ἐποχὴν τοποθετεῖται ὁ σοφὸς καλούμενος ἄνθρωπος (homo sapiens). Ἡ τεχνικὴ τοῦ πυρολίθου ἔχει φθάσει εἰς μεγάλο σημεῖον τελειότητος. Νέα ἐργαλεῖα κατασκευάζονται ἐξ ὀσῶν, ξύλων, λίθων καὶ κεράτων. Κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ἐπενόηθη τὸ τόξον καὶ τὰ βέλη καὶ διηκολύνθη πολὺ τὸ κυνήγιον. Μερικοὶ ὑποδιαιροῦν τὴν ἀνωτέραν παλαιολιθικὴν ἐποχὴν εἰς διαφόρους βαθμίδας, ὡς τὴν Ὁρινάκιον, τὴν Σολουτραίαν καὶ τὴν Μαγδαληναίαν (ἐκ γαλλικῶν τοπωνυμίων).

Τὰ χρονικὰ διαστήματα, εἰς τὰ ὅποια κατανέμεται ἓν γένει ἢ παλαιολιθικὴ ἐποχὴ καὶ τὰ χαρακτηριστικὰ ζῶα τῶν χρόνων τούτων εἶναι τὰ ἑξῆς:

Πλειστόκαινος γεωλογικὴ περίοδος, μέχρι περίπου τῆς ἐποχῆς τῆς ἐνάρξεως τῶν παγετώτωνων	1.000.000 - 500.000 π.Χ.
Ἐμφάνισις τοῦ ῥινοκέρωτος τῆς Ἰταλίας καὶ τοῦ ἐλέφαντος τῶν νοτίων χωρῶν	540.000 »

Εμφάνισης τοῦ ἐλέφαντος τῶν στεππῶν	420.000	π.Χ.
Εμφάνισης τῶν Μαμμουθ (ἐλέφας Primigenius)	240.000	»
Εμφάνισης τοῦ ἐλέφαντος τῶν δασῶν	180.000	»
Εμφάνισης τῆς ἄρκτου τῶν σπηλαίων	120.000	»

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 120.000 μέχρι τοῦ 12.000 π.Χ. τοποθετεῖται ἡ ἀνωτέρα ἢ νεωτέρα παλαιολιθικὴ ἐποχὴ (homo sapiens). Ὁ ἀνθρώπος ζῆ ἤδη εἰς οἰκισμοὺς καὶ ἔχει ἀρχίσει νὰ καλλιερῆ τὴν γῆν. Περὶ τὸ 25.000 π.Χ. θεωρεῖται ὅτι ἔγινεν ἡ ἐξημέρωσις τῶν κατοικιδίων ζώων, τοῦ κυνός, τοῦ ἵππου καὶ τοῦ ὄνου.

Ἡ μεσολιθικὴ ἐποχὴ. Ἡ ἐναρξίς τῆς ἐποχῆς ταύτης τοποθετεῖται περὶ τὸ τέλος τῆς ἐποχῆς τῶν παγετῶνων (περὶ τὸ 12.000 π.Χ.). Ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου συνεχίζεται ὅπως καὶ κατὰ τὸ τέλος τῆς ἀνωτέρας παλαιολιθικῆς ἐποχῆς. Τὰ ἐργαλεῖα ἐκ λίθου, ὀστῶν καὶ κεράτων τελειοποιοῦνται ὡς ἐπίσης καὶ τὸ τόξον ὡς ὄπλον. Ἡ ἀπεικόνισις ζώων εἰς τὰ τειχώματα σπηλαίων, ἡ ὁποία ἤρχισε κατὰ τὴν ἀνωτέραν παλαιολιθικὴν ἐποχὴν, συνεχίζεται, τελειοποιουμένη κατὰ τὸ δυνατόν, καὶ κατὰ τὴν μεσολιθικὴν ἐποχὴν. Οἱ νεκροὶ θάπτονται πλησίον τῶν οἰκισμῶν εἰς νεκροταφεῖα, ἐν ᾧ τοῦτο δὲν συνέβαινε κατὰ τὴν παλαιολιθικὴν ἐποχὴν. Πολλοὶ ἐπιστήμονες δὲν θεωροῦν τὴν μεσολιθικὴν ἐποχὴν ὡς ἰδιαιτέραν ἡλικίαν τῆς ἀνθρωπότητος, ἀλλὰ ὡς συνέχισαν καὶ προέκτασιν τῆς ἀνωτέρας παλαιολιθικῆς ἐποχῆς.

Ἡ νεολιθικὴ ἐποχὴ. Κατὰ ταύτην συνεχίζεται καὶ ἀναπτύσσεται ὁ τρόπος διαβίωσης τοῦ ἀνθρώπου εἰς οἰκισμοὺς. Ἐπίσης ἀναπτύσσεται ἡ καλλιέργεια τῶν δημητριακῶν φυτῶν καὶ τῶν καρποφόρων δένδρων. Αἱ πρῶται μετακινήσεις πληθυσμῶν πρὸς εὐρεσίαν καλυτέρων τόπων καλλιέργειας θεωρεῖται ὅτι ἤρχισαν κατὰ τὴν νεολιθικὴν περίοδον. Αἱ ἐκ ξύλου κατασκευαζόμεναι οἰκίαι χωρίζονται εἰς διάφορα διαμερίσματα. Ἡ κεραμευτικὴ τέχνη εἶναι παντοῦ ἀνεπτυγμένη.

Τὸ ἐμπόριον μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἔχει ἤδη ἀρχίσει. Τὰ μνημεῖα τῆς Χαιρωνείας καὶ τῆς Κορίνθου γέμουν εὐρημάτων τῆς νεολιθικῆς ἐποχῆς τὰ ὁποῖα τοποθετοῦνται περὶ τὰ 6 - 3 χιλ. ἔτη π.Χ. Θεωρεῖται ὅμως πιθανὸν ὅτι τὰ εὐρήματα τῶν ἀνασκαφῶν τοῦ 1958 τῆς Ἀργίσης (Ὀμηρικῆς πόλεως παρὰ τὴν Λάρισαν) θὰ μεταβάλουν τὰ χρονικὰ ὅρια τῆς μεσολιθικῆς καὶ νεολιθικῆς ἐποχῆς καὶ

θὰ μεταθέσουν τὴν ἔναρξιν ἐκάστης τῶν ἐποχῶν τούτων ἀκόμη παλαιότερον.

Ἡ ἐποχὴ τῶν μετάλλων

Ἡ ἐποχὴ τοῦ ὀρειχάλκου. Ἡ ἀνακάλυψις τῆς πυρᾶς θεωρεῖται ἡ μεγαλύτερα κατάκτησις τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος. Διότι ἡ χρησιμοποίησις τῆς πυρᾶς μετέβαλε τὰς πρὸ τῆς ἀνακαλύψεως αὐτῆς συνθήκας τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ μεταβολὴ αὕτη δὲν ἔγινεν ἀπὸ τῆς μιᾶς ἡμέρας εἰς τὴν ἄλλην, ἀλλὰ παρήλθε μέγα χρονικὸν διάστημα διὰ τὴν ἀναπτύξιν ὁ ἀνθρώπος τὰς μεθόδους χρησιμοποίησεως τῆς πυρᾶς εἰς τὸν τρόπον τῆς ζωῆς του. Ἡ ἐπιπέδησις τοῦ τροχοῦ ἀποτελεῖ ἐπίσης σπουδαῖον σταθμὸν εἰς τὰς κατακτήσεις τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος. Πότε ἔγινεν αὕτη, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ καθορισθῇ.

Ἡ ἐπιτεύξις διὰ τῆς πυρᾶς πολὺ μεγάλης θερμοκρασίας ἀποτελεῖ ἐν συνεχείᾳ νέαν κατάκτησιν τοῦ ἀνθρώπου. Ἀποτέλεσμα τοῦ ἐπιτεύγματος τούτου εἶναι ἡ λήψις καθαρῶν μετάλλων ἐκ τῶν ὀρυκτῶν εἰς τὰ ὁποῖα ταῦτα εὐρίσκονται. Τὰ πρῶτα ληφθέντα μέταλλα ἦσαν ὁ κασσίτερος (σημεῖον τῆξεως 232°C) καὶ ὁ μόλυβδος (σ. τ. 327°C), ἐν ᾧ ἡ κατασκευὴ τῆς ὑάλου καὶ ἡ ἐξαγωγή τῶν δυστήκτων μετάλλων ἐπετεύχθη βραδύτερον.

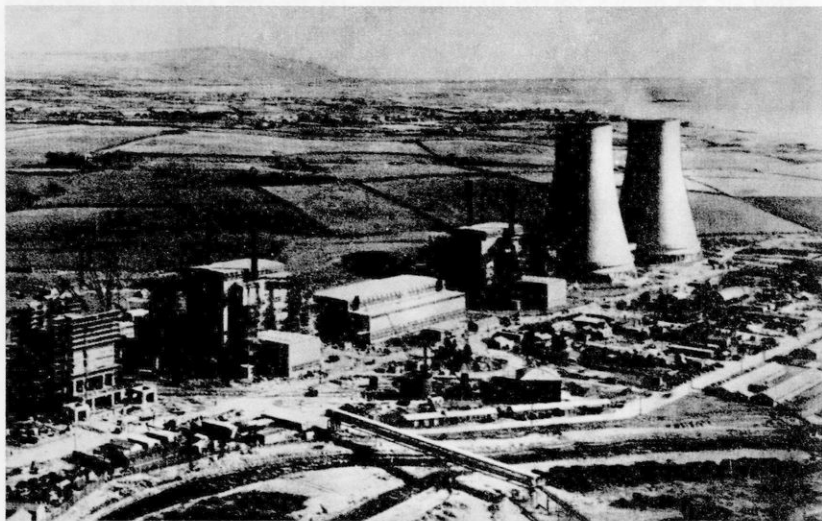
Ἀκόμη βραδύτερον ἐπετεύχθη ἡ κατασκευὴ κραμάτων ἐκ τῶν μετάλλων τούτων, τὰ ὁποῖα παρουσίασαν καλυτέρας ιδιότητας, ἰδίως σκληρότητος καὶ ἀντοχῆς, ἐν σχέσει πρὸς τὰς ιδιότητας τῶν μετάλλων ἐκ τῶν ὁποίων ἀπετελέσθησαν τὰ κράματα. Περί τὴν τετάρτην χιλιετηρίδα π.Χ. κατασκευάσθησαν λίαν ἀνθεκτικὰ ἐργαλεῖα καὶ ὄπλα ἐξ ὀρειχάλκου (μπρούντζου), ὁ ὁποῖος ἦτο κράμα κασσιτέρου καὶ χαλκοῦ. Ὀλίγον βραδύτερον ἐπετεύχθη ἡ κατασκευὴ ἐργαλείων καὶ ὄπλων ἐξ ὀρειχάλκου, ὁ ὁποῖος ἦτο κράμα χαλκοῦ καὶ ψευδαργύρου.

Τὰ ἐργαλεῖα καὶ τὰ ὄπλα ἐκ τοῦ ὀρειχάλκου τούτου ἦσαν ἀνθεκτικώτερα καὶ σκληρότερα τῶν κατασκευαζομένων ἐκ τοῦ προηγουμένου εἶδους ὀρειχάλκου. Εἰς τὴν Κύπρον καὶ τὴν Μεσοποταμίαν χώραν ἡ κατεργασία τῶν μετάλλων καὶ κραμάτων γίνεται κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν γίνεται καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ἡ

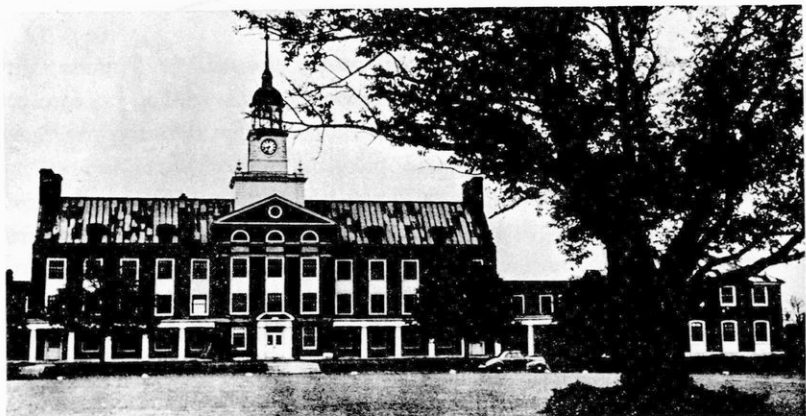
κατασκευή λέμβων και ή δια τούτων έπικοινωνία δια θαλάσσης τών παρὰ τήν Μεσόγειον θάλασσαν χωρῶν και νήσων έχει ήδη αρχίσει. Δέν είναι δυνατόν όμως να τοποθετηθῆ χρονικῶς με ακρίβειαν ή ξναρξίς τῆς θαλασσίας έπικοινωνίας. Θεωρεῖται πιθανόν ότι αὕτη ήρξισε πολύ πρό τῆς πέμπτης χιλιετηρίδος π.Χ.

Εἰς τήν βόρειον Εὐρώπην και τās παρ' αὐτήν νήσους (Ἄγγλιαν) οἱ ἄνθρωποι ἔζων κατὰ τήν έποχήν τών μετάλλων (ἄτινα έπεξεργάζοντο οἱ κάτοικοι τών περι τήν Μεσόγειον Θάλασσαν χωρῶν) ὡς τρωγλοδύται. Ἡ έποχή κατὰ τήν ὁποίαν κατασκευάζονται και χρησιμοποιοῦνται έργαλεῖα και ὅπλα ἔξ ὄρειχάλκου ὀνομάζεται έποχή τοῦ ὄρειχάλκου. Ἡ διάρκεια ταύτης ὑπολογίζεται εἰς ὀλίγας χιλιάδας έτη, περίπου ἀπό τοῦ 4000 - 1500 π.Χ.

Ἡ έποχή τοῦ σιδήρου και ή ἀτομική έποχή. Δια τήν χρησιμοποίησιν τοῦ σιδήρου (σ.τ. 1535^ο C) ὡς ὅπλου κατὰ τόν Τρωϊκόν πόλεμον (1194 - 1184 π.Χ.) ἔχομεν γραπτήν μαρτυρίαν τοῦ Ὅμηρου (Ἰλιάδ. Δ. 123). Θεωρεῖται πολύ πιθανόν ότι κατὰ τήν Ἀργοναυτικήν έκστρατείαν (1300 π.Χ. περίπου) οἱ Ἕλληνες ἔχρησιμοποίησαν ὅπλα ἔκ σιδήρου. Τὰ ἔκ σιδήρου ὅπλα και έργαλεῖα

Πυρηνικός ἀντιδραστήρ πρὸς παροχήν ἠλεκτρικοῦ ρεύματος ἐν Κάλντερ Χῶλλ τῆς Ἄγγλιας (1958)

Ίδρυμα προκεχωρημένων σπουδών του Princeton Ἑνωμένων Πολιτειῶν Ἀμερικῆς (ΗΠΑ)

εἶναι ἀνθεκτικώτερα καὶ σκληρότερα τῶν ἐξ ὀρειχάλκου. Ἐχρειάσθη πολὺς χρόνος διὰ νὰ παραληφθοῦν τὰ ἐκλεκτὰ παράγωγα τοῦ σιδήρου, ὡς εἶναι τὰ διάφορα εἶδη χάλυβος, ἐκ τοῦ ὁποίου κατασκευάζονται πολυτίμητα ἐργαλεῖα καὶ ἀνθεκτικὰ ὄπλα.

Ἡ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ ἐπικρατοῦν μέταλλον εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν ἐργαλείων καὶ τῶν ὄπλων εἶναι ὁ σιδήρος, ὀνομάζεται ἐποχὴ τοῦ σιδήρου. Αὕτη τοποθετεῖται χρονικῶς ἀπὸ τοῦ 1400 π.Χ. περίπου μέχρι τοῦ 1945, ὅτε ἐρρίφθη ἡ πρώτη ἀτομικὴ βόμβα. Ἀπὸ τοῦ 1945 ἀρχίζει ἡ ἀτομικὴ ἐποχὴ καὶ ἡ ἐποχὴ τῶν πυραύλων καὶ τεχνητῶν δορυφόρων, τὴν ὁποίαν διανύομεν. Ἡ ἀτομικὴ ἐνέργεια χρησιμοποιοεῖται ἰδίᾳ διὰ τὴν παραγωγὴν ἠλεκτρικοῦ ρεύματος καὶ ἐν γένει δι' εἰρηνικοὺς σκοποὺς.

3. Ἡ Γεωγραφικὴ διασπορὰ τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς

Ἡ ἀνθρωπολογία παραδέχεται ὅτι οἱ πρῶτοι ἀνθρώποι ἐπὶ τῆς γῆς ἐνεφανίσθησαν εἰς περιοχὰς κειμένας εἰς τὰς περὶ τοὺς τροπικοὺς κύκλους χώρας, ὅπου αἱ συνθηκαὶ ἀναπτύξεως καὶ διαβιώσεως τούτων εἶναι εὐνοϊκώτερα τῶν συνθηκῶν τῶν χωρῶν τῶν λοιπῶν γεωγραφικῶν πλατῶν. Ἐπὶ πλέον παραδέχεται ὅτι οἱ ἀρχικῶς ἐπὶ

τῆς γῆς ἐμφανισθέντες ἄνθρωποι ἀνῆκον εἰς μίαν φυλὴν (μονοφυλία τῶν ἀνθρώπων), ἡ ὁποία μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου, ὁ ὁποῖος θεωρεῖται σπουδαῖος βιολογικὸς παράγων, διεσπᾶσθη εἰς τὰς διαφόρους ἀνθρωπίνης φυλάς. †

Περὶ τοῦ ἀπωτάτου χρόνου, κατὰ τὸν ὅποιον ἤρχισεν ἡ διασπορὰ τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ λεχθῆ τι μετ' ἀκριβείας.

Διὰ τὴν λευκὴν φυλὴν αἱ ἔρευναι τῆς συγκριτικῆς γλωσσολογίας καταλήγουν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι αὕτη ἐνεφανίσθη τὸ πρῶτον εἰς τὰς Ἰνδίας καὶ ἐκεῖθεν διεσπάρη εἰς τὴν λοιπὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Εὐρώπην. Πότε ἀκριβῶς ἔγινε τοῦτο, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ καθορισθῆ. Ἐμπόδια εἰς τὴν ἀρχικὴν ἐξάπλωσιν τῶν ἀνθρώπων παρέσχον αἱ θάλασσαι, οἱ μεγάλοι ποταμοὶ καὶ αἱ μεγάλαι καὶ ἀπτόμοι ὄροσειραί. †

Ἡ τάσις πρὸς ἐξάπλωσιν τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς ὠφέλιτο εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ πληθυσμοῦ περιοχῆς τινος καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς εὐρέσεως τῶν ἀναγκαίων μέσων πρὸς διατροφήν τούτου. Ἡ ἀνάγκη αὕτη ὠδήγησε βραδύτερον εἰς τὰς κατὰ καιροὺς μεταναστεύσεις τῶν λαῶν, εἰς τὴν ἰδρυσιν ἀποικιῶν καὶ εἰς διαφόρους πολέμους. †

Μεγάλην σημασίαν διὰ τὴν αὔξησιν τοῦ χώρου διασπορᾶς τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς εἶχεν ἡ μεταβολὴ τοῦ κλίματος κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν παγετῶνων. Ὑπολογίζεται ὅτι κατὰ τὸ τέλος τῆς ἐποχῆς ταύτης ἀπηλλάγη ἐκ τῶν πάγων ἐπιφάνεια γῆς χρησιμοποιοῦμεθα δι' ἐποικισμὸν κατέχουσα ἕκτασιν 26 ἑκατ. τετρ. χιλιομ. Ἡ Βόρειος Εὐρώπη καὶ μέρος τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης ἤρχισεν νὰ γίνηται κατοικήσιμος μετὰ τὴν τῆξιν τῶν πάγων (περὶ τὸ 15000 - 12000 π.Χ.). Ἡ πλησίον πρὸς τοὺς πολικοὺς κύκλους περιοχὴ κατωκίθη τὸ πρῶτον κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς τρεχούσης χιλιετηρίδος (Νότιος Γροιλανδία, Σπιτσβέργη).

Εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν κατωκοῦντο μόνον αἱ Κανάριοι νῆσοι, αἱ ὁποῖαι ἀπέχουν τῆς ἀφρικανικῆς ἡπείρου μόνον 150 χιλιομέτρα. Θεωρεῖται βέβαιον ὅτι οἱ κάτοικοι τῶν νήσων αὐτῶν δὲν εἶναι αὐτόχθονες, ἀλλὰ προέρχονται ἐκ τῆς Ἀφρικῆς.

Ἡ ἀρχικὴ διασπορὰ τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς φαίνεται ὅτι ἔγινε κατὰ διευθύνσεις παραλλήλους πρὸς τὸν ἰσημερινόν. Μετὰ τὴν τῆξιν τῶν παγετῶνων τοῦ βορείου ἡμισφαιρίου ἔγινε βραδέως ὁ ἐ-

ποικισμός τῶν βορείων περιοχῶν τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας. Ὁ ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον ἀποικισμὸς ἀνεπτύχθη κυρίως, ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἐχρησιμοποιήθη ὁ ἀτμὸς διὰ τὴν κίνησιν τῶν πλοίων.

Ἡ θαλασσία συγκοινωνιακὴ ζώνη τῆς γῆς ἐκτείνεται σήμερον πρὸς βορρᾶν μὲν μέχρι 70°, πρὸς νότον δὲ μέχρι 50° περίπου. Τὸ σύνολον τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς (ξηρὰ καὶ θάλασσα) τὸ ὅποιον σήμερον χρησιμοποιεῖται διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἀνθρώπου, ὑπολογίζεται εἰς 425 ἑκατομ. τετρ. χιλιόμ., ἥτοι 5/6 τῆς ὀλικῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς.

Εἰς τὰ βόρεια κράσπεδα τῆς οἰκουμένης γῆς (Γροιλανδία) δὲν ὑπάρχουν μόνιμοι καὶ σταθεροὶ οἰκισμοὶ ἕνεκα τοῦ μεγάλου ψύχους. Οἱ ἐκεῖ κατοικοῦντες Ἑσκιμῶοι καὶ Λάπωνες κατὰ μὲν τὸ θέρος ἀνέρχονται βορειότερον, κατὰ δὲ τὸν χειμῶνα κατέρχονται νοτιώτερον.

Αἱ ὀρεινὰ περιοχὰ καὶ αἱ περιοχὰ τῆς γῆς ὅπου ὑπῆρχον ἔλη καὶ δάση, κατῳκίσθησαν πολὺ βραδύτερον τῶν πεδινῶν περιοχῶν καὶ ἰδίως ἐκείνων, αἱ ὅποια διερρέοντο ὑπὸ μεγάλων ποταμῶν. Περιοχὰ, αἱ ὅποια ἀπεκόπησαν, ἕνεκα γεωλογικῶν μεταβολῶν, τῆς ἐπικοινωνίας πρὸς τὰς πολιτισμένας περιοχάς, ὅπως ἡ Αὐστραλία καὶ ἡ Ἀμερικὴ, ἠκολούθησαν ἴδιον δρόμον ἀναπτύξεως. Αἱ εὐνοϊκότεραι θερμοκρασίαι διαβιώσεως τοῦ φυτικοῦ καὶ ζωικοῦ κόσμου ἐν γένει εἶναι αἱ ἐπικρατοῦσαι εἰς τὰς τροπικὰς χώρας. Διὰ τὸν ἄνθρωπον, εἰδικώτερον, ἡ καταλληλοτέρα θερμοκρασία διαβιώσεως εἶναι ἡ θερμοκρασία τῆς ἀκραίας περιοχῆς τῆς τροπικῆς ζώνης καὶ ἡ τῶν εὐκράτων ζωνῶν. Αἱ παραποτάμια καὶ παραθαλάσσια πεδινὰ ἐκτάσεις, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν κατάλληλον θερμοκρασίαν, προσφέρονται περισσότερον διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ φυτικοῦ καὶ ζωικοῦ κόσμου.

Ἐὰν παρακολουθήσωμεν τὴν ἐξέλιξιν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς γῆς θὰ ἴδωμεν ὅτι ἡ Κίνα, αἱ Ἰνδία, ἡ Περσία (Ἰράν) καὶ αἱ περὶ τὴν Μεσόγειον θάλασσαν χώραι εἶναι αἱ ἀρχαῖαι κοιτίδες τῆς ἀνθρωπότητος. Σήμερον ὅμως, ὅποτε τὰ τεχνικὰ μέσα εἶναι πολὺ ἀνεπτυγμένα, ὁ ἄνθρωπος κατῳρθωσε νὰ δημιουργήσῃ ἀνεκτὰς συνθήκας διαβιώσεως καὶ εἰς μέρη τῆς γῆς ὅπου ἡ θερμοκρασία εἶναι λίαν χαμηλὴ ἢ λίαν ὑψηλὴ.

Οὕτω, παρατηρεῖται διαρκὴς αὐξήσις τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἀ-

Καλύβαι ἐπὶ πασσάλων εἰς ὄχθην ποταμοῦ τῶν Ἰνδιῶν

λάσκας, εἰς τὴν ὁποίαν, ὡς γνωστὸν ἐπικρατεῖ δριμύτατον ψῆχος, καὶ τῆς Σιβηρίας.

4. Ὁ ἄνθρωπος καὶ ἡ φύσις

Ἐπίδρασις τῆς φύσεως ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου. Τὰ στοιχεῖα τῆς γῆς, τὰ ὅποια ἐπιδροῦν εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου, εἶναι τὸ ἔδαφος, τὰ ὕδατα, τὸ κλίμα, τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῶα.

Τὸ ἔδαφος. Ἡ μορφολογία τοῦ ἔδαφους ἀσκεῖ μεγάλην ἐπίδρασιν εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου. Αἱ καλλιέργειαι γενικῶς ἐξαρτῶνται καὶ ἐπηρεάζονται πολὺ ἐκ τοῦ πεδίου ἢ ὄρειου ἔδαφους. Ἀπασχολήσεις συναφεῖς πρὸς τὴν ἐξόρυξιν μεταλλευμάτων δημιουργοῦν ἰδιαίτερας συνθήκας διαβιώσεως αὐτοῦ. Καὶ ἡ διάπλασις τοῦ χαρακτῆρος τοῦ ἀνθρώπου ὑπόκειται εἰς τὴν ἐπίδρασιν τῆς μορφῆς τοῦ ἔδαφους. Τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι ἀπόλυτον, διότι εἰς τὴν διαμόρφωσιν τοῦ ἀνθρωπίνου χαρακτῆρος ὑπεισέρχονται καὶ ἄλλοι παράγοντες, ὅπως εἶναι ἡ ἀγωγή, ἡ κληρονομικότης κ.τ.λ.

Τὰ ὕδατα. Ὁ ἄνθρωπος ὁ ὅποιος ζῆι πλησίον ποταμῶν, λιμνῶν ἢ τῆς θαλάσσης, διαμορφοῦται εἰς προσωπικότητα παρουσιάζουσαν πολλὰς ψυχολογικὰς διαφορὰς ἐν σχέσει πρὸς τὸν διαβιῶντα εἰς τὰ ὄρενα ἢ πεδινὰ ἔδαφη. Ταξιδεύων διὰ θαλάσσης πρὸς κάλυψιν τῶν

βιωτικῶν αὐτοῦ ἀναγκῶν ὁ ἄνθρωπος γίνεται ῥισκοκίνδυνος, ἀποφασιστικός, πολὺ δραστήριος καὶ ἐπινοητικός. Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ πολιτισμοῦ ὀφείλει πολλὰ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τῆς ναυσιπλοΐας.

Καὶ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἀκόμη αἱ μεγαλύτεραι πόλεις εἶχον κτισθῆ πηλοσίον ποταμῶν ἢ παραθαλασσίων περιοχῶν. Ἀναφέρονται ἐκ τούτων τὰς παρὰ τὸν ποταμὸν Νεῖλον πόλεις τῆς Αἰγύπτου Συήνην, Θήβας, Μέμφιδα, Ἡλιούπολιν καὶ τὰς παρὰ τὸν Εὐφράτην καὶ Τίγρητα ποταμὸν πόλεις τῆς Μεσοποταμίας Οὐρ, Οὐρούκ, Νιππούρ, Βαβυλῶνα, Νινευί. Πηλοσίον τῆς θαλάσσης ἐκτίσθησαν αἱ Ἀθηναίαι, ἡ Ῥώμη, ἡ Καρχηδῶν, τὸ Βυζάντιον, ἡ Σιδῶν, ἡ Τύρος, ἡ Σμύρνη, ἡ Ἀλεξάνδρεια. Ἀλλὰ καὶ σήμερον παρατηροῦμεν ὅτι αἱ περισσότεραι ἐκ τῶν μεγαλυτέρων πόλεων τοῦ κόσμου εἶναι ἐκτισμέναι εἰς παραποταμίας ἢ παραθαλασσίας περιοχάς. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ἡ διαβίωσις μεγάλου ἀριθμοῦ ἀνθρώπων εἶναι συνδεδεμένη πρὸς τὰ ὕδατα τῶν ποταμῶν, τῶν θαλασσῶν καὶ τῶν λιμνῶν.

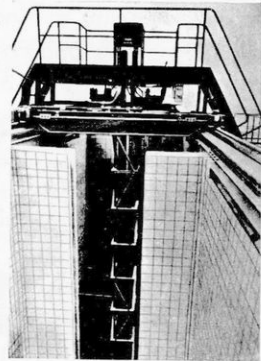
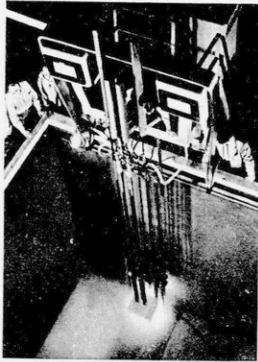
Ἡ θάλασσα παρέχει ἄφθονον καὶ εὐθνήν τροφήν καὶ διευκολύνει τὴν πυκνὴν ἐπικοινωνίαν.

Τὸ κλίμα. Τοῦτο ἀσκεῖ μεγάλην ἐπίδρασιν εἰς τὴν διαβίωσιν τοῦ ἀνθρώπου. Ἀναλόγως τοῦ κλίματος ρυθμίζεται ἡ οἰκονομικὴ ζωὴ αὐτοῦ. Ὁ τρόπος τῆς κατοικίας, τῆς ἐνδυμασίας καὶ τῆς τροφῆς τοῦ ἀνθρώπου ὑφίσταται τὴν ἐπίδρασιν τῶν κλιματολογικῶν ὄρων ὑπὸ τοὺς ὁποίους οὗτος διαβιοῖ. Πολὺν διάφορος εἶναι ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων τῆς τροπικῆς ζώνης συγκρινομένη πρὸς τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων τῆς εὐκράτου καὶ τῆς πολικῆς ζώνης.

Τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῶα. Ταῦτα ἐπιδρῶν εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου, διότι ἐξ αὐτῶν λαμβάνει τὴν τροφήν, τὴν ἐνδυμασίαν καὶ τὴν ξυλείαν διὰ τὴν στέγην καὶ ἄλλας ἀνάγκας αὐτοῦ.

Ἡ ἐπίδρασις τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς φύσεως

Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ πολιτισμοῦ ὠδήγησε τὸν ἄνθρωπον νὰ ἐπιφέρει μεταβολὰς εἰς μερικὰ ἐκ τῶν φυσικῶν στοιχείων ὑπὸ τὰ ὁποῖα οὗτος διαβιοῖ. Ἡ ἀποξηράνσις ἐλωδῶν ἐκτάσεων, ἡ κατασκευὴ γεφυρῶν, σηράγγων, ὑδατοφρακτῶν, διωρύχων καὶ ἄλλων μεγάλων ἔργων, καταδεικνύουν τὴν ἐπίδρασιν, τὴν ὁποῖαν ἀσκεῖ ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸ περιβάλλον τῆς διαβιώσεως αὐτοῦ. Ὅλα τὰ ἔργα αὐτὰ διευκολύνουν τὰς συνθήκας τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου. Ἰθαγενῆ

Πυρηνικός αντίδραστήρ εν Μονάχω τῆς Γερμανίας

φυτὰ ὠρισμένων περιοχῶν τῆς γῆς μετεφύτευσεν εἰς ἄλλας περιοχὰς καὶ οὕτω, τὸ μὲν ἠύξησε τὴν δυνατότητα διατροφῆς μεγάλου ἀριθμοῦ ἀνθρώπων, τὸ δὲ ἐνίσχυσε τὴν γενικὴν οἰκονομικὴν κίνησιν (σῖτος, ὄσπρια, γεώμηλα, καπνός, καφέα). Χρησιμοποιεῖ ὁ ἄνθρωπος μηχανικὰ μέσα διὰ τὰς καλλιεργείας καὶ λιπάσματα καὶ ἐκλεκτοὺς σπόρους. Εἰσέδυσεν εἰς βάθος ἐντὸς τοῦ στερεοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς, ὅπῃ λαμβάνει τὰ μεταλλεύματα, τὸν ἄνθρακα καὶ τὸ πετρέλαιον, ἀπαραίτητα μέσα τῆς συγχρόνου διαβιώσεως. Διηρένησε τὰς πολικὰς περιοχὰς καὶ ἐγκατέστησεν ἐκεῖ σταθμοὺς μετεωρολογικοὺς πρὸς σπουδὴν τῶν ἀτμοσφαιρικῶν μεταβολῶν. Ἐπιχειρεῖ ἔργα ἀρδεύσεως εἰς ἐρημικὰς περιοχὰς τῆς γῆς ἵνα καταστήσῃ ταύτας ὠφελίμους δι' αὐτόν. Ἐξ ὅλων τῶν ἀνωτέρω ἐνεργειῶν τοῦ ἀνθρώπου εἶναι καταφανὴς ἡ ἐπίδρασις αὐτοῦ ἐπὶ τὴν διαμόρφωσιν ὠρισμένων γεωγραφικῶν στοιχείων, τὰ ὅποια ἐπιδρῶν εἰς τὴν ζωὴν του.

5. Ὁ πληθυσμὸς τῆς Γῆς

Ἡ κίνησις τοῦ πληθυσμοῦ μιᾶς χώρας ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν θανάτων καὶ ἐκ τῆς μεταναστεύσεως (εἰσοικῆσειως καὶ ἐξοικῆσειως). Φυσικὴ αὔξησις τοῦ πληθυσμοῦ νοεῖται τὸ πλεόνασμα τούτου, ἀφοῦ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν γεννήσεων ἀφαιρεθῆ ὁ ἀριθμὸς τῶν θανάτων. Εἰς τὰς πολιτισμένας χώρας διενεργεῖται καθ' ὠρισμένα χρονικὰ διαστήματα (συνήθως ἀνά δεκαετίαν) ἀπογραφὴ

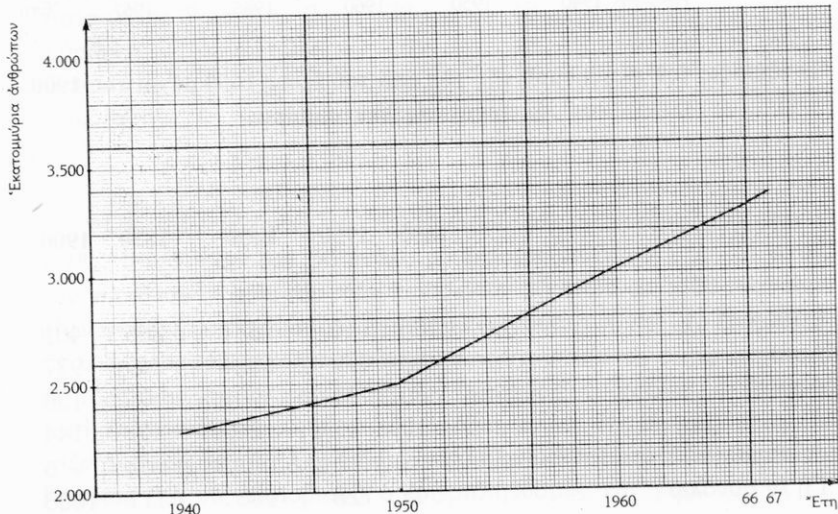
τοῦ πληθυσμοῦ καὶ παρακολουθεῖται συστηματικῶς ὁ ἀριθμὸς τῶν γεννήσεων καὶ τῶν θανάτων. Ἡ ἀπογραφή τοῦ πληθυσμοῦ εἰς τὰς χώρας ταύτας ἤρχισε κατὰ τὸ τέλος τοῦ 18ου αἰῶνος.

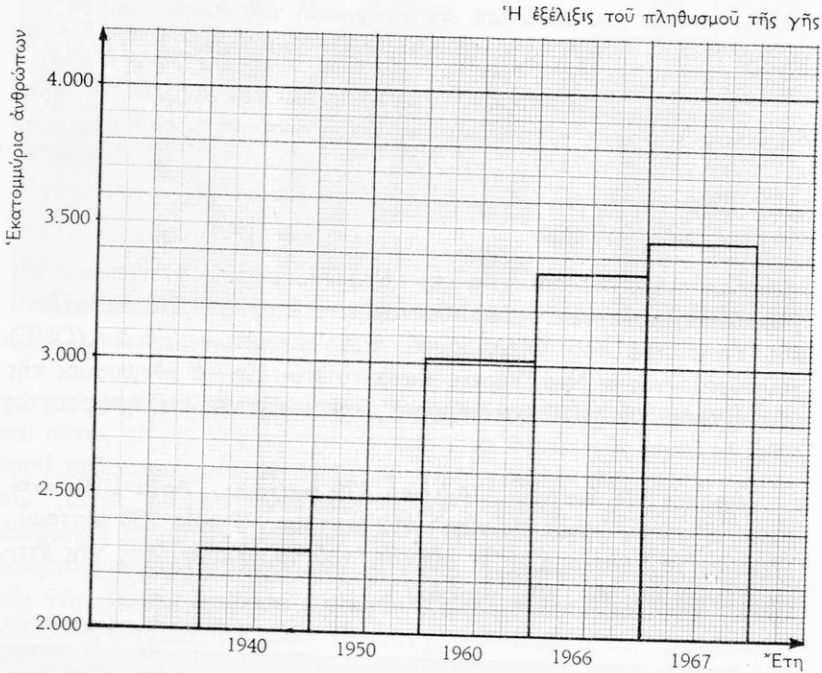
Εἰς παλαιότεραν ἐποχὴν τὰ στοιχεῖα διὰ τὴν κίνησιν τοῦ πληθυσμοῦ μιᾶς χώρας ἐστηρίζοντο εἰς ὑπολογισμοὺς τῶν διοικητικῶν καὶ ἐφοριακῶν ὑπαλλήλων καὶ τῶν ὑπαλλήλων ἐπὶ τῆς στρατολογίας. Εἶναι εὐνόητον, ὅτι τοιοῦτοι ὑπολογισμοὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παρέχουν ἀκρίβειαν.

Τὰ στατιστικὰ στοιχεῖα ἐπὶ τῆς κινήσεως τοῦ πληθυσμοῦ τῆς γῆς συλλέγονται καὶ δημοσιεύονται κατ' ἔτος ὑπὸ τῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὄργανισμοῦ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν (ΟΗΕ) τοῦ ἐδρεύοντος ἐν Νέα Ὑόρκη. Κατὰ τὸ ἔτος 1967 ὁ πληθυσμὸς τῆς γῆς ἀνῆλθεν εἰς 3.420 ἑκατομμύρια ψυχῶν εἶχε δὲ κατ' ἠπείρους ὡς ἑξῆς :

Ἀφρικὴ 328 ἑκατομμ., Ἀμερικὴ 479 ἑκατομμ., Ἀσία 1.907 ἑκατομμ., Εὐρώπη (ἄνευ Ῥωσίας) 452 ἑκατομμ., Ῥωσία 236 ἑκατομμ., Ὠκεανία 18,1 ἑκατομμ. (Ἡ αὔξησις τοῦ πληθυσμοῦ τῆς γῆς ἐτησίως ἀνέρχεται εἰς 1,9% περίπου).

Ἡ ἐξέλιξις τοῦ πληθυσμοῦ τῆς γῆς

Ἡ ἐξέλιξις τοῦ πληθυσμοῦ τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1650 μέχρι τοῦ 1900, κατ' ἡλείρους εἰς ἑκατομμύρια

Περιοχαί	1650	1750	1800	1850	1900
Εὐρώπη	100	140	187	266	401
Ἀσία	330	479	602	749	937
Ἀφρική	80	85	90	96	120
Ἀμερική (B + N)	10	12,4	24,6	59	144
Αὐστραλία - Ὠκεανία	2	2	2,5	3	6
Γῆ ἐν συνόλω	545	728	906	1171	1608

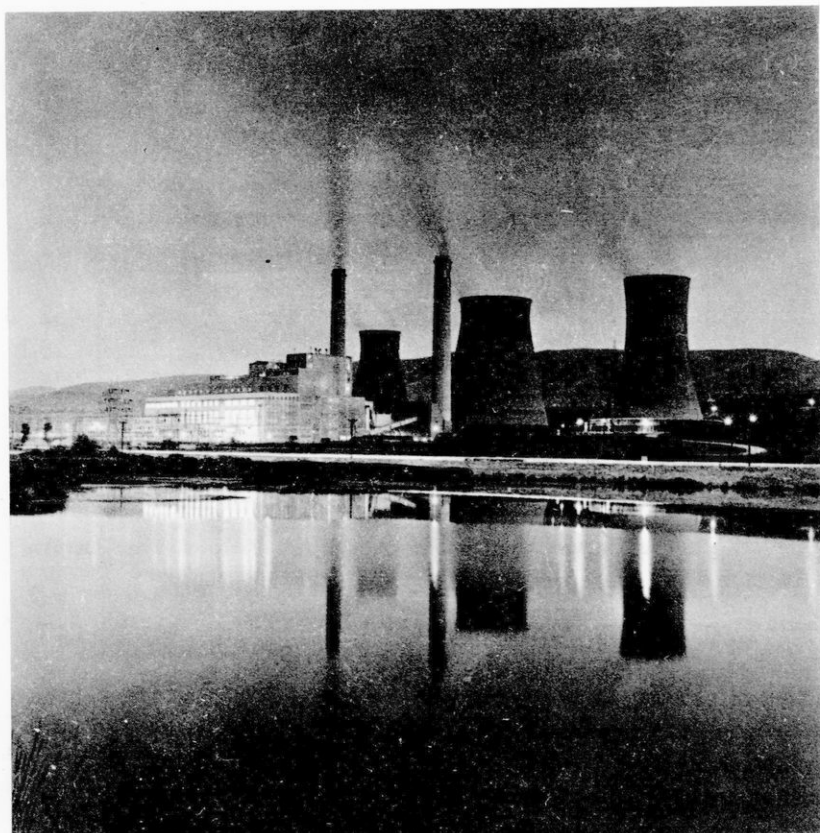
**Ἡ εξέλιξις τοῦ πληθυσμοῦ τῆς γῆς εἰς ἑκατομμύρια
(Στατιστικὴ ἐπετηρὶς ΟΗΕ 1967)**

*Ε τ η	1940	1950	1960	1966	1967
Σύνολον πληθυσμοῦ	2295	2517	3005	3355	3420
Ἀφρικὴ	191	222	278	320	328
Ἀμερικὴ	274	329	412	468	479
Ἀσία (ἄνευ Ῥωσίας)	1244	1381	1660	1867	1907
Εὐρώπη	380	392	425	449	452
᾽Ωκεανία	11,1	12,7	15,8	17,8	18,1
Ῥωσία	165	180	214	233	236

Ἡ κίνησις τοῦ πληθυσμοῦ τῆς γῆς (ΟΗΕ 1967)

	Αὐξήσις % 1960-67	Γεννήσεις % 1960-1967	Θάνατοι % 1960-67	Κατοικουμένη ἐπιφάνεια εἰς χιλιάδας χμ ²	Πυκνότης (κάτοικοι ἀνά χμ ²)
Σύνολον	1,9	34	15	135.774	25
Ἀφρικὴ	2,4	46	22	30.313	11
Ἀμερικὴ	2,2	31	10	42.089	11
Ἀσία (ἄνευ Ῥωσ.)	2	38	18	27.530	69
Εὐρώπη	0,9	19	10	4.929	92
᾽Ωκεανία	2	26	11	8.511	2
Ῥωσία	1,4	21	7	22.402	11

Ἡ ἐτησία αὐξήσις τοῦ πληθυσμοῦ τῆς γῆς, ὑπολογίζεται εἰς 1,9%. Μετὰ πάροδον 50 ἐτῶν, μὲ ἐτησίαν αὐξήσιν 2% καὶ σταθερὸν πληθυσμὸν ἐκάστου τῶν προσεχῶν 50 ἐτῶν ἐκ 3500 ἑκατομμυρίων ψυχῶν, ὁ πληθυσμὸς τῆς γῆς θὰ ἔχη φθάσει (περὶ τὸ ἔτος 2010) εἰς 6 δισεκατομμ. περίπου. Κατόπιν τούτου τίθεται τὸ ἐρώτημα, ἂν οἱ πόροι τῆς γῆς ἐπαρκοῦν διὰ τὴν διατροφήν 6 δισεκατ. ἀνθρώπων. Ἐπὶ τούτου ἄλλοι μὲν εἶναι αισιόδοξοι, ἄλλοι δὲ ἀπαισιόδοξοι. Ἐλπίζεται ὅμως ὅτι θὰ ληφθοῦν κατάλληλα μέτρα ὑπὸ τῶν διαφόρων Κρατῶν διὰ νὰ περιορισθῇ ὁ ὑπερπληθυσμὸς τῆς γῆς.

Ἀτμοηλεκτρικὸς σταθμὸς Πτολεμαΐδος (ΔΕΗ)

6. Δημογραφικὰ φαινόμενα τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Γῆς

Μετακινήσεις τοῦ πληθυσμοῦ

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν μεγάλων γεωγραφικῶν ἀνακαλύψεων ἔγιναν μεταναστεύσεις τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πληθυσμοῦ πρὸς τὰς ἀνακαλυφθείσας νέας χώρας. Ἡ κίνησις τῶν πλοίων δι' ἀτμοῦ συνέβαλε πολὺ εἰς τὴν αὔξησιν τῆς μεταναστεύσεως, ἡ ὁποία ἐπετάθη ἀκόμη περισσότερο κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν μεγάλων διώξεων τῶν πολιτῶν ἐν Εὐρώπῃ διὰ λόγους θρησκευτικούς. Ὅτε αἱ Ἠνωμένα

Πολιτείαι τῆς Ἀμερικῆς ἀπέκτησαν τὴν ἀνεξαρτησίαν των (1776), ἔλαβον πολλὰ νομοθετικά μέτρα διευκολύνοντα τὴν εἰς αὐτὰς μετανάστευσιν, ἰδίως ἐξ Εὐρώπης. Παρόμοια μέτρα ἔλαβον καὶ τὰ Κράτη τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς, ὅταν ταῦτα ἀπέκτησαν τὴν ἀνεξαρτησίαν των.

Κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα μετηνάστευσαν ἐκ τῆς Εὐρώπης εἰς τὴν Ἀμερικὴν πλέον τῶν 50 ἑκατομμ. ἀνθρώπων. Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν ὁμως τοῦ 20οῦ αἰῶνος ἡ μετανάστευσις διὰ τὰς διαφόρους χώρας ὑπόκειται εἰς περιορισμούς. Οἱ περιορισμοὶ οὗτοι ἐλήφθησαν κυρίως διὰ νὰ ἐξασφαλισθῆ ἔργασία εἰς τοὺς ἐντοπίους. Εἰς ἀρκετὰς ὁμως περιπτώσεις οἱ περιορισμοὶ ὀφείλονται εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τῶν ἐνδιαφερομένων Κρατῶν - Μητροπόλεων, ὡς εἶναι ἡ Ἀγγλία, ὅπως μὴ διαταραχθῆ ὁ ἐθνογραφικὸς χαρακτῆρ τῶν νέων χωρῶν, αἱ ὁποῖαι ἄλλοτε ἦσαν ἀγγλικαὶ ἀποικίαι καὶ ἤδη συνδέονται κατ' ἄλλον τινὰ τρόπον πρὸς τὴν Ἀγγλίαν. Οὕτω, π.χ., διὰ τὸν Καναδᾶν, τὴν Αὐστραλίαν καὶ τὴν Νότιον Ἀφρικὴν οἱ ἐτησίως μεταναστεύοντες πρέπει νὰ εἶναι κατὰ τὰ 4/5 περίπου Ἀγγλοὶ καὶ κατὰ τὸ 1/5 ἐξ ἄλλων χωρῶν.

Εἰς πολλὰς χώρας ἔχουν ψηφισθῆ νόμοι καθορίζοντες τὸν ἐτησίως ἐπιτρεπόμενον ἀριθμὸν μεταναστῶν καὶ τοὺς ὅρους ὑπὸ τοὺς ὁποίους δύναται νὰ γίνῃ μετανάστευσις. Διὰ τῆς μεταναστεύσεως ἐδόθη ἔργασία εἰς τὸν πλεονάζοντα πληθυσμὸν τοῦ παλαιοῦ Κόσμου καὶ διηρυνήθησαν αἱ δυνατότητες τῆς παγκοσμίου οἰκονομικῆς καὶ πνευματικῆς δραστηριότητος. Κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους οἱ ἐντόπιοι ἐργάται τῶν βιομηχανικῶν Κρατῶν τῆς Εὐρώπης δὲν ἐπαρκοῦν πρὸς ἐπ' ἀνδρωσιν τῶν ἐργοστασίων καὶ διὰ τὸν λόγον αὐτὸν εἰς τὰ Κράτη αὐτὰ (Γερμανία - Γαλλία κ.τ.λ.) εἶναι περιζήτητοι οἱ ἐργάται ἐξ ἄλλων χωρῶν (Βαλκανικῶν χωρῶν, Τουρκίας, Ἰσπανίας κ.τ.λ.).

7. Συγκέντρωσις τῶν ἀνθρώπων εἰς πόλεις

Αἷτια καὶ συνέπεια τῆς συγκεντρώσεως τῶν ἀνθρώπων

Ἡ συγκέντρωσις τῶν Κρατικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ Ὁργανισμῶν, ὡς καὶ τῶν Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν εἰς τὰς διαφόρους πόλεις μιᾶς Ἐπικρατείας ἐπιδρᾷ εἰς τὴν οἰκονομικὴν κίνησιν, καὶ τὴν αὔξησιν τοῦ πληθυσμοῦ πολλῶν πόλεων καὶ τὴν διαμόρφωσιν τῆς φυσιογνωμίας

αὐτῶν. Τὰ τεχνικὰ μέσα καλλιιεργείας τοῦ ἐδάφους, θερισμοῦ καὶ ἀλωνατισμοῦ, ἀφήρσαν τὴν ἐργασίαν ἀπὸ πολλοὺς ἐργάτας ἀγροτικῶν περιφερειῶν, οἱ ὅποιοι ἀφοῦ παρέμειναν ἄνευ ἐργασίας συνεκεντρώθησαν εἰς τὰ βιομηχανικὰ κέντρα πρὸς ἀνεύρεσιν ἐργασίας.

Πολλὰ μικρὰ βιομηχανία τῶν ἐπαρχιῶν ἀνέστειλαν τὴν λειτουργίαν των, λόγῳ τῆς κατὰ μεγάλας μάζας εὐθηνῆς παραγωγῆς τῶν μεγαλυτέρων συναφῶν ἐργοστασίων τῶν πόλεων, εἰς τὰ ὅποια ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐργαζομένων αὐξάνει συνεχῶς, ἐφ' ὅσον βεβαίως ἡ μεγάλη κατανάλωσις τῶν παραγομένων βιομηχανικῶν εἰδῶν ἀπαιτεῖ αὐξησιν τῶν ἐργατικῶν χειρῶν τῶν ἐργοστασίων. Ὁ κάτοικος τοῦ χωρίου ἢ μικρᾶς κωμοπόλεως, ἐὰν δὲν εἶναι ἰδιοκτῆτης γαιῶν, ἔστω καὶ ὀλίγων στρεμμάτων, προτιμᾷ νὰ ἐργάζεται εἰς ἐργοστάσιον μίᾳς πόλεως ὡς ἐργάτης, παρὰ νὰ εἶναι ἐργάτης εἰς ἀγροτικὰς ἐργασίας ξένης ἰδιοκτησίας.

Ἡ ἐργατικὴ ζωὴ τῶν μεγάλων πόλεων, ὅπου συνήθως εἶναι συγκεντρωμένα τὰ μεγάλα ἐργοστάσια, παρουσιάζει τὰ ἐξῆς πλεονεκτήματα ἔναντι τῆς ἐργατικῆς ἀγροτικῆς ζωῆς :

α) Ὑπάρχει σχεδὸν σταθερὸν ἐργατικὸν εἰσόδημα καὶ τὸ ἡμερομίσθιον εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μεγαλύτερον τοῦ ἀγροτικοῦ ἡμερομισθίου. β) Ἡ κοινωνικὴ καὶ ὑγιεινὴ πρόνοια ἀσκεῖται εὐκολώτερον εἰς τὰς μεγάλας πόλεις ἢ τὰ χωρία (Νοσοκομεῖα κ.τ.λ.). γ) Αἱ οἰκονομικαὶ δυνατότητες ἰδρύσεως οἰκογενείας καὶ ἐκπαιδεύσεως τῶν τέκνων τοῦ ἐργάτου εἶναι πολὺ μεγαλύτεροι εἰς τὰς μεγάλας πόλεις. δ) Ἡ ψυχαγωγία (θεάματα παντὸς εἴδους κ.τ.λ.) εἶναι μεγαλυτέρα εἰς τὰς πόλεις ἢ τὰ χωρία καὶ ἡ ἐν γένει διαβίωσις τοῦ ἐργάτου εἰς τὰς πόλεις εἶναι ἀνετωτέρα τῆς διαβιώσεως τοῦ ἀγρότου.

Ὁ τεχνικὸς πολιτισμὸς ἐκδηλοῦται κατὰ πρῶτον εἰς τὰς πόλεις, πολὺ δὲ βραδύτερον καὶ εἰς μικρότερον βαθμὸν ἐκδηλοῦται εἰς τὰ χωρία καὶ τὰς κωμοπόλεις. Τὰ μειονεκτήματα τὰ ὅποια παρουσιάζει ἡ ἐργατικὴ ζωὴ τῶν πόλεων εἶναι τὰ ἐξῆς :

α) Πιθανότης στερήσεως τῆς ἐργασίας λόγῳ οἰκονομικῆς κρίσεως τοῦ ἐργοδότη ἢ γενικωτέρας τοιαύτης. β) Ἡ ζωὴ εἰς τὰς μεγάλας πόλεις εἶναι ἀκριβωτέρα τῆς ζωῆς εἰς τὰ χωρία καὶ τὰς κωμοπόλεις, καὶ κατὰ συνέπειαν πολλοὶ ἐργάται διαβιοῦν ὑπὸ ὄρους ἀνθυγιεινοῦς, τόσον ἀπὸ ἐπόψεως κατοικίας, ὅσον καὶ ἀπὸ ἐπόψεως τροφῆς καὶ ἐνδυμασίας. γ) Γενικῶς ἡ ζωὴ τῶν ἐργατῶν εἰς τὰς με-

γάλας πόλεις από έπόψεως υγιεινής ύστερεί τής ζωής του άγρότου.

Διά τουτο οί άγροτικοί πληθυσμοί δέν πρέπει νά έγκαταλείψωσι τās ήσύχους και άποδοτικές γεωργικές άπασχολήσεις των έγκαθιστάμενοι άνευ σοβαροῦ και άποχρῶντος λόγου εις τās μεγαλοπόλεις ως έργάται, όπου αί συνθήκαι διαβιώσεως είναι δυσκολώτεροι και άνθυγιεινότεροι τῶν συνθηκῶν τής ύπαιθρου. Και έάν τουτο ισχύει γενικῶς δια τούς άγροτικούς πληθυσμούς άλλων χωρῶν πολὺ περισσότερον ισχύει δια τούς έλληνητικούς άγροτικούς πληθυσμούς, οί όποιοί δέν πρέπει νά συνωθοῦνται εις τὰ μεγάλα αστικά κέντρα, καθ' όσον τὸ Κράτος έν τῇ μερίμνῃ του όπως καταστήσει άνετώτερον και εύκολωτέρον τήν ζωήν εις τήν ύπαιθρον, λαμβάνει πάντα τὰ δυνατά προστατευτικά μέτρα, κυριώτερα τῶν όποίων είναι και τὰ εξής: 'Η συνταξιοδότησις, ή παροχή δωρεάν ίατροφαρμακευτικῆς περιθάλψεως, ή έπιχορήγησις τῶν άγροτικῶν και κτηνοτροφικῶν προϊόντων, ό ήλεκτροφωτισμός και ή συγκοινωνιακή σύνδεσις και τῶν πλέον δυσπροσίτων και άπομεμακρυσμένων συνοικισμῶν και άλλα.

'Αλλά δέν είναι μόνον οί έργάται, οί όποιοί συγκεντρώνονται εις τās μεγάλας πόλεις. Εις πλείστας περιπτώσεις οί παντός είδους βιοτέχναι έγκαταλείπουν τὰ χωρία ή τās κωμοπόλεις και συγκεντροῦνται εις τās πρωτεύουσας τῶν έπαρχιῶν ή τῶν νομῶν ή εις τās μεγάλας έν γένει πόλεις.

'Η γεωγραφική θέσις μιᾶς πόλεως έπιδρᾶ εις τήν αύξησιν του πληθυσμοῦ αὐτῆς. Αί ήμίσειαι περίπου τῶν μεγαλοπόλεων τής γῆς είναι έκτισμένοι παρὰ τήν θάλασσαν και τούς ποταμούς. 'Η πολιτική σημασία τής πόλεως έπιδρᾶ επίσης εις τήν αύξησιν του πληθυσμοῦ αὐτῆς. Τὸ έν τρίτον τῶν μεγαλοπόλεων τής γῆς είναι πρωτεύουσαι Κρατῶν.

'Η πρωτεύουσα ένός Κράτους είναι ή έδρα του 'Ανωτάτου' Αρχοντος, τής Κυβερνήσεως, του Νομοθετικοῦ Σώματος, τῶν 'Ανωτάτων 'Εκπαιδευτικῶν 'Ιδρυμάτων και Δικαστηρίων, ως και τῶν πάσης φύσεως οργανισμῶν πολιτιστικῆς έκδηλώσεως και κοινωνικῆς προνοίας. "Ενεκεν τῶν ιδιοτήτων τās όποίας έχει ή πρωτεύουσα ένός Κράτους, προκαλεῖται πρὸς αὐτήν μεγάλη συγκέντρωσις ανθρώπων.

'Η συγκέντρωσις τῶν ανθρώπων εις τās μεγάλας πόλεις έχει έπηρεασθῆ εις τινας περιπτώσεις και εξ ειδικῶν λόγων. Οὕτω, οί

μετανάσται τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Αὐστραλίας μεταβαίνοντες ἐκεῖ, προετίμων νὰ ἐγκαθίστανται συνήθως εἰς τὰ παραθαλάσσια μέρη, παρὰ νὰ μεταβαίνωσιν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῶν χωρῶν τούτων. Ἐνεκα τοῦ λόγου τούτου πολλοὶ μεγάλοι πόλεις τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Αὐστραλίας κείνται εἰς παραθαλάσσια μέρη.

Σημείωσις. Ὁ ὑπολογισμὸς τῆς ἐτήσιας ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ ἑνὸς Κράτους γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ τύπου:

$$r = \left(\sqrt[t]{\frac{P_1}{P_0}} - 1 \right) \times 100$$

ὅπου r = ἡ ἐτήσια αὐξησης %,

t = ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐτῶν μεταξὺ δύο καταγραφῶν τοῦ πληθυσμοῦ,

P_1 = ὁ ἀριθμὸς τοῦ πληθυσμοῦ τῆς τελευταίας (δευτέρας) καταγραφῆς,

P_0 = ὁ ἀριθμὸς τοῦ πληθυσμοῦ τῆς πρώτης καταγραφῆς.

Διὰ τὰς καταγραφὰς π.χ. 1963 καὶ 1967 εἶναι $t = 4$ καὶ διὰ τὰς καταγραφὰς 1960 καὶ 1967 εἶναι $t = 7$ (Στατ. Ἐπετηρὴς ΟΗΕ 1967).

Αἱ πυκνότερον κατοικημένα χῶραι τῆς γῆς

Χῶραι	Κάτοικοι /χμ ²	Χῶραι	Κάτοικοι /χμ ²
Ὀλλανδία	375	Ἑλβετία	147
Βέλγιον	314	Δανία	112
Νότιος Κορέα	302	Τσεχοσλοβακία	112
Βόρειος Κορέα	105	Ἰαπωνία	270
Δυτ. Γερμανία	233	Λίβανος	242
Ἀνατ. Γερμανία	148	Κεϋλάνη	179
Ἀγγλία	147	Ἐθν. Κίνα (Φορμόζα)	365
Ἰταλία	174	Πόρτο - Ρίκο	303
Λουξεμβούργον	130	Φιλιππῖναι	116
Ἰνδία	156	Πακιστὰν	113

Μερικά Ευρωπαϊκά Κράτη έχοντα πυκνότητα κάτω του 100

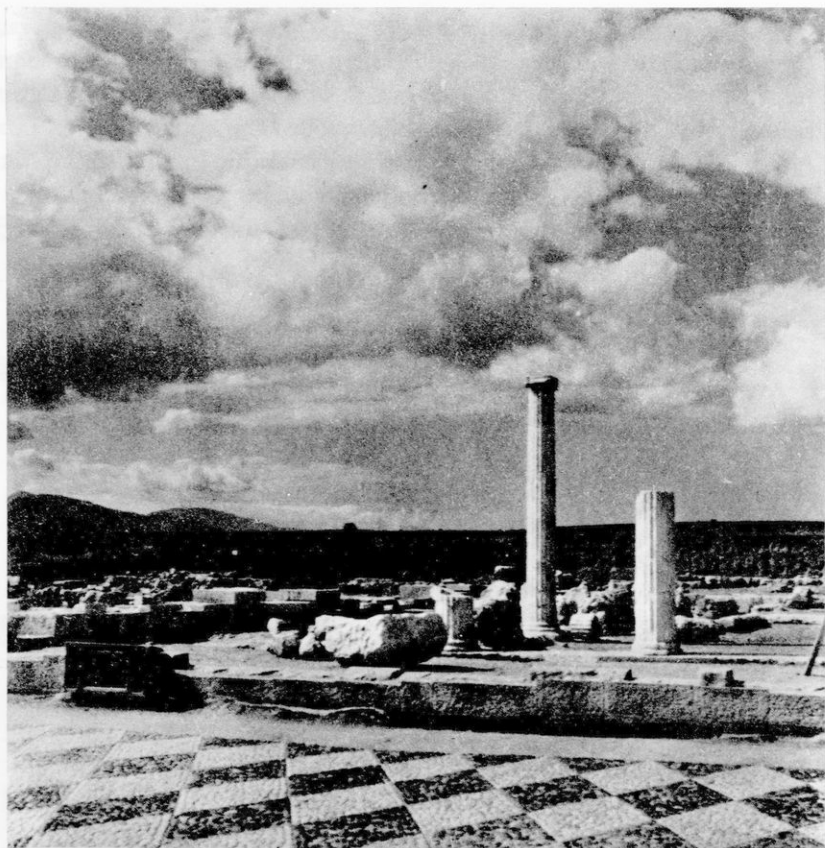
Χώροι	Κάτοικοι/χμ ²	Χώροι	Κάτοικοι/χμ ²
Έλλας	66	Ίρλανδία	41
Άλβανία	68	Γιουγκοσλαβία	78
Ίσπανία	64	Ρουμανία	81
Βουλγαρία	75		

Άραιως κατοικημένοι χώροι

Χώροι	κάτοικοι/χμ ²	Χώροι	Κάτοικοι/χμ ²
Άφρική			
Ένωμ. Άραβ. Δημοκρ.	31	Νότ. Άφρικ. Ένωσις	15
Λιβύη	1	Μαρόκον	32
Άλγέριον	5	Σομαλία	4
Σουδάν	6	Τυνησία	28
Αιθιοπία	19	Κογκό Δημοκρ.	7
Κογκό Brazzaville	3		
Άμερική			
Καναδάς	2	Χιλή	12
Βολιβία	3	Κολομβία	17
Βραζιλία	10	Ούραγουάη	15
Άργεντινή	8	Μεξικόν	23
Περοϋ	10	Έν. Πολιτεία	21
Βενεζουέλα	10		
Ωκεανία		Ευρώπη	
Αύστραλία	2	Ρωσία (+ Σιβηρία)	10
Νέα Ζηλανδία	10	Σουηδία	17
		Νορβηγία	12

8. Ζώναι τής γής με μικράν και μεγάλην πυκνότητα πληθυσμού

‘Η μικροτέρα πυκνότης πληθυσμού παρατηρείται εις τὰς πολι-
κὰς περιοχὰς καὶ τὰς περιοχὰς τῶν ἐρήμων. Εἰς ταύτας ὑπάρχουν
ἐκτάσεις τελείως κεναὶ ἀνθρώπων. ‘Η πυκνότης τοῦ πληθυσμοῦ τῶν

Σχ. 7. Πέλλα. Ἡ πατρίς τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου

χωρῶν τούτων εἶναι γενικῶς μικρότερα τοῦ 0,5 κατὰ τετραγωνικὸν χιλιόμετρον.

Ἄλλὰ καὶ εἰς τὰς τροπικὰς χώρας ὑπάρχουν περιοχαὶ ὅπου ἡ πυκνότης τοῦ πληθυσμοῦ εἶναι πολὺ μικρά. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὰ πυκνὰ δάση, εἰς τὸ ὑγρὸν κλίμα καὶ εἰς τὴν μεγάλην θερμοκρασίαν, ἢ ὅποια ἐπικρατεῖ ἐκεῖ. Περιοχαὶ μέσων γεωγραφικῶν πλατῶν εὐρισκόμεναι πλησίον τῶν θαλασσῶν, ἔχουν κατὰ κανόνα πυκνότητα πληθυσμοῦ μεγαλυτέραν ἐκείνης, τὴν ὅποιαν ἔχουν περιοχαὶ εὐρισκόμεναι μακρὰν τῶν θαλασσῶν. Παράδειγμα τοιαύτης κατανομῆς

τῆς πυκνότητος ἀποτελεῖ ἡ Ἰσπανία. Αἱ παραλιακαὶ περιοχαὶ αὐτῆς εἶναι πυκνότερον κατῳκημένοι τῶν ὄρεινῶν περιοχῶν.

Ἡπειρωτικαὶ περιοχαὶ, αἱ ὁποῖαι ἔχουν πολλὰς βροχὰς ἐτησίως παρουσιάζουν μεγαλυτέραν πυκνότητα πληθυσμοῦ ἐν σχέσει πρὸς ἡπειρωτικὰς περιοχάς, αἱ ὁποῖαι ἔχουν ὀλίγας βροχὰς. Δυνατότητες ὑδρεύσεως περιοχῆς τινος δημιουργοῦν καταλλήλους συνθήκας ἐποικισμού καὶ διαβιώσεως τῶν ἀνθρώπων, ὅπως, π.χ. τοῦτο συμβαίνει εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Νείλου ποταμοῦ. Ὑπάρχουν ἐδῶ περιοχαί, αἱ ὁποῖαι ἔχουν πυκνότητα 1000 κατοίκων κατὰ τετραγωνικὸν χιλιόμετρον.

Πυκνῶς κατῳκημένοι γεωγρ. χῶροι ἀπαντοῦν εἰς τὰς ἀσιατικὰς περιοχὰς τῶν μουσῶνων ὅπου, ὡς γνωστὸν, διαβιοῖ τὸ ἡμῖσιν περίπου τοῦ πληθυσμοῦ τῆς γῆς (Κίνα - Ἰνδία). Νῆσοι εὐρισκόμενοι εἰς τὰς θερμὰς θαλάσσας ἔχουν ἐπίσης μεγάλην πυκνότητα πληθυσμοῦ, ὅπως, π.χ., ἡ Ἰάβα, Ἄϊτή, Ἰαμαϊκὴ (ὑπὲρ τοὺς 200 κατοίκους κατὰ τετραγ. χιλιόμετρον).

Βιομηχανικαὶ περιοχαὶ τῶν μέσων γεωγραφικῶν πλατῶν παρουσιάζουν μεγάλην πυκνότητα πληθυσμοῦ. Τοιαῦται ἀπαντοῦν εἰς τὴν Κεντρικὴν καὶ Δυτικὴν Εὐρώπην, εἰς τὴν ἀνατολικὴν περιοχὴν τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς καὶ τὴν Ἰαπωνίαν. Γενικῶς, αἱ βιομηχανικαὶ χῶραι εἶναι πυκνότερον κατῳκημένοι ἢ αἱ γεωργικαὶ χῶραι. Εἶναι ὅμως δυνατόν, εἰς εὐφόρους γεωργικὰς περιοχὰς νὰ ὑπάρχη μεγάλη πυκνότης πληθυσμοῦ, ὡς τοῦτο παρατηρεῖται εἰς τὴν Κίναν, τὰς Ἰνδίας καὶ τὴν Αἴγυπτον. Τὸ βιωτικὸν ὅμως ἐπίπεδον τῶν λαῶν τούτων εἶναι χαμηλόν.

9. Φυλαὶ τῶν ἀνθρώπων

Ἡ σημασία τῆς σπουδῆς τῶν φυλῶν διὰ τὴν γεωγραφίαν

Ὑπὸ τὸ ὄνομα φυλὴ νοοῦμεν, ὡς γνωστὸν, ἄθροισμα ἀνθρώπων οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὰ αὐτὰ σωματικά, βιολογικά, ψυχολογικά ἢ κοινωνικὰ γνωρίσματα, τὰ ὁποῖα εἶναι κληρονομήσιμα.

Ἡ σπουδὴ τῶν φυλῶν ὡς κλάδου τῆς ἀνθρωπολογίας περιλαμβάνεται εἰς τὰς ἐρεῦνας τῆς βιολογίας. Κατὰ τὴν σπουδὴν ὅμως τῆς γεωγραφίας ἐνδείκνυται ὅπως γνωρίση κανεῖς, ἐκτὸς τῶν γεωγραφικῶν στοιχείων τῶν ξένων χωρῶν, καὶ τοὺς ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι

Αί φυλαί τῶν ἀνθρώπων. 1) Βορειοευρωπαῖος, 2) Κεντρικῆς Γερμανίας, 3) Ἀνατολικῆς Εὐρώπης, 4) Περιοχῆς Ἑλπεων, 5) Μαυροβούνιος (Δινάρειος), 6) Ἀρμενίδης, 7) Ἕλλην, 8) Ἴσπανός

κατοικοῦν τὰς χώρας ταύτας καὶ λάβη ἰδέαν περὶ τῶν ἐξωτερικῶν γνωρισμάτων τῶν ἀνθρώπων τῶν ὑπὸ ἐξέτασιν χωρῶν.

Εἰς τὴν γεωγραφίαν ἀκόμη περιλαμβάνεται ἡ γνώσις τῆς κατανομῆς τῶν διαφόρων φυλῶν εἰς ὁλόκληρον τὴν γῆν, διότι αἱ ἀνθρώπινα φυλαὶ συμβάλλουν διὰ τῶν ἐπιτευγμάτων αὐτῶν εἰς τὸν καθορισμὸν τῆς γεωγραφικῆς μορφῆς μιᾶς χώρας. Μὲ τὰ προβλήματα τῶν φυλῶν ἐν γένει συνδέονται τὰ προβλήματα τῶν κατὰ φυλὰς πολιτιστικῶν ἐπιτευγμάτων τοῦ ἀνθρώπου. Ἄλλα εἶναι τὰ ἐπιτεύγματα τῆς λευκῆς φυλῆς κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἄλλα εἶναι τὰ ἐπιτεύγματα, εἰς τὸ αὐτὸ πεδίου τῆς ἀνθρωπίνης δραστηριότητος, τῆς κιτρίνης φυλῆς. Ἐδῶ ὅμως πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψει, ὅτι, τοῦλάχιστον κατὰ τὴν σημερινὴν ἐποχὴν, ἀμιγεῖς ἀνθρώπινα φυλαὶ δὲν ὑπάρχουν.

Εἰς ὅλους σχεδὸν τοὺς λαοὺς τῆς γῆς παρατηροῦνται σήμερον διαφοροὶ φυλετικαὶ ἀποχρώσεις προερχόμεναι ἐξ ἐπιμιξίας. Ὅθεν τὰ συμπεράσματα περὶ τῶν πολιτιστικῶν ἐπιτευγμάτων μιᾶς φυ-

λῆς πρέπει νά μή λαμβάνωνται ὑπ' ὄψει μονομερῶς καί νά μή ἀποδίδωνται ἀποκλειστικῶς εἰς φυλετικὰς ιδιότητας.

Ἡ διάκρισις τῶν φυλῶν. Ἀπό τῶν ἀρχῶν τοῦ 19ου αἰῶνος διέκρινον τρεῖς κατηγορίας φυλῶν, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ χρώματος τοῦ δέρματος: 1) τὴν λευκὴν, 2) τὴν κιτρίνην, καὶ 3) τὴν μέλαιναν (μαύρην). Οἱ εἰς τὰς φυλὰς ταύτας ἀνήκοντες ἄνθρωποι ὀνομάζονται Εὐρωπίδαί, Μογγολίδαί καὶ Νεγρίδαί ἀντιστοίχως. Ἡ ἐρυθρὰ φυλὴ θεωρεῖται ὑποδιαίρεσις τῆς κιτρίνης. Ὁ καθορισμὸς τῶν ἀποχρώσεων τῶν οὕτω πῶς διακρινομένων φυλῶν συναντᾷ μεγάλας δυσκολίας. Ὅπωςδήποτε ὅμως ἢ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ χρώματος διαίρεσις τῶν ἀνθρώπων εἰς φυλὰς παρῆιχε σημαντικὰ τεκμήρια δι' ἓνα κατατοπιστικὸν προσανατολισμόν.

Ὁ πληθυσμὸς τῆς γῆς κατὰ φυλὰς :

1. Λευκὴ φυλὴ: Περίπου 1.500 ἑκατομμύρια. Εἰς ταύτην περιλαμβάνονται: οἱ λευκοὶ τῆς Εὐρώπης, τῆς δυτικῆς Ἀσίας καὶ Ἰν-

Αἱ φυλαὶ τῶν ἀνθρώπων. 1) Βουσμάνος, 2) Νεγρίδης, 3) Μελανίδης (Σενεγάλης), 4) Νεομελανίδης, 5) Παλαιομελανίδης, 6) Αὐστραλίδης, 7) Τουγκίδης, (Σιβηρίας), 8) Βορειοσινίδης (Βορείου Κίνας)

διῶν, τῆς βορείου καὶ νοτίου Ἀφρικῆς, τῆς Αὐστραλίας καὶ τῆς βορείου καὶ νοτίου Ἀμερικῆς.

2. Κιτρίνη φυλή : Περίπου 1.200 ἑκατομμ. Εἰς ταύτην ἀνήκουν οἱ Κινέζοι, οἱ Ἰάπωνες, οἱ Βερμανοί, οἱ Μαλαῖοι, οἱ κάτοικοι τῆς Πολυνησίας, οἱ Μογγόλοι.

3. Μαύρη φυλή : Περίπου 300 ἑκατομμ.

Ἡ ἐρυθρὰ φυλή, ἡ ὁποία θεωρεῖται ὑποδιαίρεσις τῆς κιτρίνης, περιλαμβάνει 6 περίπου ἑκατομμύρια ἀνθρώπων.

10. Κυριώτεραι γλώσσαι τῶν λαῶν τῆς γῆς

Ἡ γλώσσα εἶναι τὸ μέσον τὸ ὁποῖον διευκολύνει τὸν ἄνθρωπον νὰ ζῆ βίον κοινοβιακόν. Ὁ προφορικός λόγος ἰδίως χαρακτηρίζει τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι ἔχουν τὴν αὐτὴν Πατρίδα. Μεγάλοι γεωγραφικοὶ χῶροι διακρίνονται ἐκ τῆς γλώσσης, τὴν ὁποίαν ὁμοιοῦν οἱ κατοικοῦντες εἰς αὐτοὺς ἄνθρωποι.

Γλώσσαι, αἱ ὁποῖαι χρησιμοποιοῦνται εἰς τὴν παγκόσμιον συνεννόησιν, ὀνομάζονται διεθνεῖς γλώσσαι. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν ἀνακαλύψεων, ὅτε ἀνεπτύχθησαν πολὺ αἱ συγκοινωναὶ καὶ τὸ διεθνὲς ἐμπόριον μερικαὶ εὐρωπαϊκαὶ γλώσσαι κατέστησαν διεθνεῖς. Τοιαῦται γλώσσαι εἶναι ἡ ἀγγλική, ἡ ἰσπανικὴ, ἡ πορτογαλική, ἡ γαλλικὴ, Ἡ ῥωσικὴ γλώσσα ἔχει διαδοθῆ εἰς τὴν Σιβηρίαν, ἐν ᾧ ἡ γερμανικὴ κατέστη διεθνὴς γλώσσα λόγῳ τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς γερμανικῆς ἐπιστήμης. Ἡ γλωσσολογία διακρίνει 2800 γλώσσας εἰς ὅλην τὴν γῆν.

Αἱ γλώσσαι ὁμιλοῦνται ὡς μητρικαὶ εἰς κλειστὰς γεωγραφικὰς περιοχάς. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ περιοχαὶ ὅπου, παρὰ τὰς μητρικάς, χρησιμοποιοῦνται εἰς τὴν διοίκησιν, τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν συγκοινωνίαν καὶ ἄλλαι γλώσσαι. Ἡ νέα ἑλληνικὴ γλώσσα ὁμιλεῖται ἐντὸς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπικρατείας, εἰς τὴν Κύπρον καὶ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων τῶν εὐρισκομένων ἐν διασπορᾷ εἰς ὅλας τὰς ἡπείρους. Ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ γλώσσα διδάσκεται εἰς τὰ Γυμνάσια καὶ τὰ Πανεπιστήμια τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὰ κλασσικὰ Γυμνάσια τῶν πολιτισμένων λαῶν τῆς γῆς καὶ εἰς τὰς Φιλοσοφικὰς Σχολὰς ὅλων τῶν Πανεπιστημίων τοῦ κόσμου.

Αί περισσότερον όμιλούμεναι γλώσσαι εις έκατομμύρια

Γλώσσαι	έκατομμ.	Γλώσσαι	έκατομμ.
Άγγλική	270	Ίσπανική	142
Άραβική	80	Κινεζικαί	720
Γαλλική	70	Ούκρανική	45
Γερμανική	120	Πορτογαλική	80
Ίαπωνική	99	Ψωσική	160
Ίνδικαί	500	Έλληνική	12
Ίνδονησιακαί	110		

Β'. Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

1. Ἡ ἔννοια τοῦ Πολιτισμοῦ

Ὑπὸ τὸν ὄρον πολιτισμὸς νοεῖται τὸ σύνολον τῶν ἐνεργειῶν διὰ τῶν ὁποίων ὁ ἄνθρωπος, τὸ μὲν λαμβάνει ἐκ τῆς φύσεως ἀγαθὰ διὰ τὴν ζωὴν αὐτοῦ, τὸ δὲ καλλιεργεῖ τὰς ἐμφύτους εἰς αὐτὸν πνευματικὰς δυνάμεις. Κατὰ ταῦτα διακρίνομεν δύο εἶδη πολιτισμοῦ: Τὸν ὕλικόν ἢ τεχνικὸν καὶ τὸν πνευματικὸν πολιτισμόν.

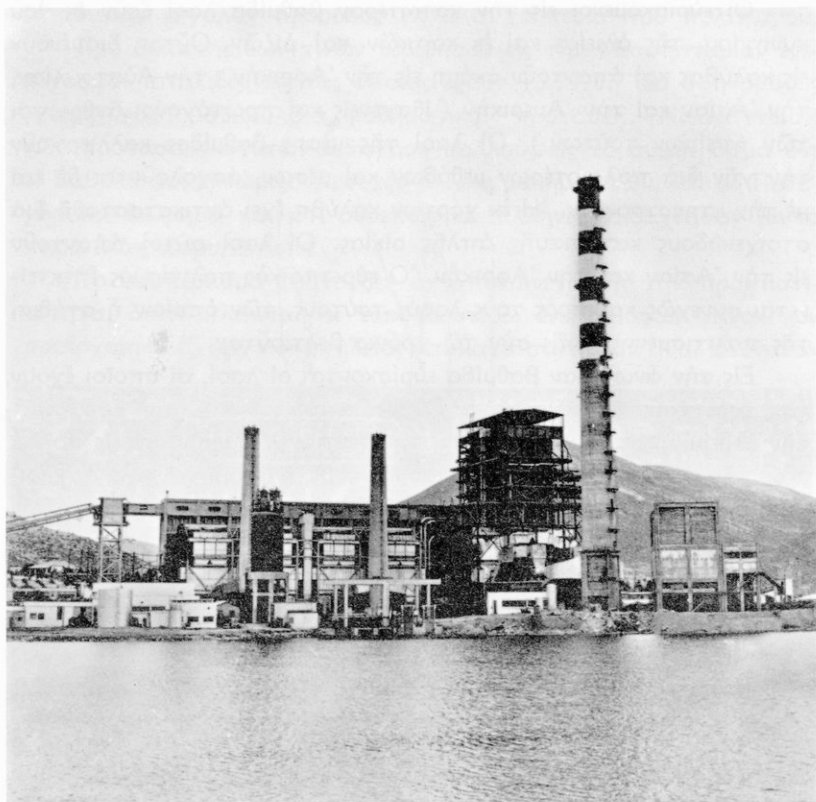
Ὁ ὕλικὸς πολιτισμὸς περιλαμβάνει τὰς ἐνεργείας ἐκείνας διὰ τῶν ὁποίων ὑποτάσσομεν τὴν φύσιν καὶ θέτομεν αὐτὴν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μας. Τὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα συνιστοῦν τὸν πολιτισμόν ἐν γένει ἑνὸς λαοῦ, ἀνταποκρίνονται εἰς ἀξιολογικὰς ῥοπὰς τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου καὶ εἶναι οὕτω πῶς συνδεδεμένα μεταξύ των, ὥστε ν' ἀποτελοῦν ὀργανικὴν τινα ἐνότητα.

Αἱ τάσεις τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου πρὸς ἀξιολόγησιν τῶν στοιχείων τοῦ πολιτισμοῦ δὲν εἶναι αἱ αὐταὶ εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Τοῦναντίον, αὐταὶ εἶναι ἰδιαιτέραι δι' ἕκαστον ἀνθρώπον καὶ πολὺν περισσότερον ἰδιαιτέραι δι' ἕκαστον λαόν. Τὴν καλλιτεχνικὴν ἀξίαν, ἐπὶ παραδείγματι, ἑνὸς γλυπτοῦ ἀντικειμένου ἢ μιᾶς μουσικῆς μελωδίας δὲν τὴν ἀντιλαμβάνονται οἱ ἀνθρώποι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. Ἐπίσης ἄλλην ἀντίληψιν περὶ ἑνὸς καλλιτεχνικοῦ δημιουργήματος ἔχει ὁ Αἰγύπτιος καὶ ἄλλην ὁ Ἕλλην. Τὰ στοιχεῖα τοῦ πολιτισμοῦ εἶναι ἡ **θρησκεία**, ἡ **ἐπιστήμη** ἢ **τέχνη**, ἡ **οἰκονομία** ἢ **κοινωνία** καὶ ἡ **πολιτεία**.

2. Βαθμοὶ τοῦ πολιτισμοῦ διαφόρων συγχρόνων λαῶν

Ἡ τελειοποίησις τῶν μέσων, διὰ τῶν ὁποίων ὁ ἄνθρωπος ὑποτάσσει τὴν φύσιν καὶ θέτει αὐτὴν εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν βιωτικῶν αὐτοῦ ἀναγκῶν καὶ ἡ χρησιμοποίησις τῶν ἐπιτευγμάτων τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ εἰς τὸν καθ' ἡμέραν αὐτοῦ βίον συνιστοῦν τὴν πολιτισμένην ζωὴν.

Εἶναι εὐνόητον ὅτι ὑπάρχουν διάφοροι βαθμίδες τῆς ζωῆς ταύτης, ὄχι μόνον μεταξύ διαφόρων λαῶν, ἀλλὰ καὶ μεταξύ τῶν πόλεων ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ Κράτους. Ἀκόμη καὶ εἰς τὴν αὐτὴν πόλιν

Άτμοηλεκτρικός σταθμός Άλιβερίου (ΔΕΗ)

καί εἰς τὸ αὐτὸ χωρίον παρατηροῦνται διακρίσεις τῆς ζωῆς αὐτῆς, διότι ἡ διαβίωσις τῶν κατοίκων ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν οἰκονομικῶν δυνατοτήτων ἐκάστης οἰκογενείας.

Ἡ συνδρομὴ τοῦ εὐνοουμένου καὶ προωδευμένου Κράτους πρὸς τοὺς πολίτας του (νοσοκομεῖα, σχολεῖα καὶ λοιπὰ πολιτιστικὰ ἱδρύματα) εἶναι σημαντικὴ. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς πολιτισμένης ζωῆς διακρίνομεν τοὺς λαοὺς εἰς τρεῖς κατηγορίας : 1) Τοὺς εὕρισκομένους εἰς τὴν κατωτέραν βαθμίδα, 2) τοὺς εὕρισκομένους εἰς τὴν μέσην βαθμίδα καὶ 3) Τοὺς εὕρισκομένους εἰς τὴν ἀνωτέραν βαθμίδα.

Οί εύρισκόμενοι εἰς τὴν κατωτέρα βραθμίδα λαοὶ ζοῦν ἐκ τοῦ κληγίου, τῆς ἀλιείας καὶ ἐκ καρπῶν καὶ ῥιζῶν. Οὗτοι διαμένουν εἰς καλύβας καὶ ἀπαντοῦν ἀκόμη εἰς τὴν Ἀφρικὴν, τὴν Αὐστραλίαν, τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Ἀμερικὴν (ἰθαγενεῖς καὶ πρωτόγονοι ἄνθρωποι τῶν ἠπειρῶν τούτων). Οἱ λαοὶ τῆς μέσης βραθμίδος καλλιεργοῦν τὴν γῆν διὰ παλαιότερων μεθόδων καὶ μέσων, ἀσχολοῦνται δὲ καὶ μετὰ τὴν κτηνοτροφίαν. Ἡ ἐκ χόρτων καλύβη ἔχει ἀντικατασταθῆ διὰ στοιχειώδους κατασκευῆς ἀπλῆς οἰκίας. Οἱ λαοὶ αὗτοι ἀπαντοῦν εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Ἀφρικὴν. Ὁ εὐρωπαϊκὸς πολιτισμὸς ἐπεκτείνεται συνεχῶς καὶ πρὸς τοὺς λαοὺς τούτους, τῶν ὁποίων ἡ στάθμη τῆς πολιτισμένης ζωῆς σὺν τῷ χρόνῳ βελτιοῦται.

Εἰς τὴν ἀνωτέρα βραθμίδα εὐρίσκονται οἱ λαοί, οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὸν εὐρωπαϊκὸν πολιτισμὸν. Οὗτοι κατοικοῦν εἰς τὴν Εὐρώπην, τὴν Ἀμερικὴν, τὴν Αὐστραλίαν, τὴν Νότιον Ἀφρικὴν καὶ εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ἀσίας. Ἡ καλλιέργεια τοῦ ἐδάφους, ἡ βιομηχανία, ἡ συγκοινωνία, τὸ ἐμπόριον, ἡ θεραπεία τῶν ἐπιστημῶν, τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν καὶ ὅλα ἐν γένει αἱ ἐκδηλώσεις αἱ συνιστῶσαι τὴν πολιτισμένην ζωὴν γίνονται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐρευνῶν καὶ τῶν πορισμάτων τῆς ἐπιστήμης.

3. Ἀρχαῖαι κοιτίδες τοῦ πολιτισμοῦ

Αἱ χῶραι εἰς τὰς ὁποίας ἀνεπτύχθη κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ὁ πολιτισμὸς, εἶναι ἡ Μεσοποταμία, ἡ Αἴγυπτος, ἡ Κίνα, αἱ Ἰνδία καὶ ἡ Ἑλλάς.

Ἡ Μεσοποταμία. Ἐκ τῶν ἀρχαιολογικῶν ἀνασκαφῶν τῆς Μεσοποταμίας συνάγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι κατὰ τὸ τέλος τῆς τετάρτης χιλιετηρίδος π.Χ. (περὶ τὸ 3200 π.Χ.) εἶχεν ἀναπτύχθῃ ἐκεῖ σπουδαῖος πολιτισμὸς (οἰκία, ναοί, διώρυγες, κεραμευτικὴ τέχνη, χρωματισμένα ψηφιδωτὰ μετὰ γεωμετρικὰ σχεδιάσματα, γραφὴ δι' εἰκόνων).

Ὁ πολιτισμὸς οὗτος ἀποδίδεται εἰς τὸν λαὸν τῶν Σουμερίων, ὁ ὁποῖος δὲν ἦτο σημετικῆς καταγωγῆς. Περὶ τὸ 2000 π.Χ. οἱ Σημίται Βαβυλώνιοι κατέλυσαν τὸ Κράτος τῶν Σουμερίων, παρέλαβον ὅμως παρ' αὐτῶν πλεῖστα πολιτιστικὰ στοιχεῖα. Ὑπὸ τὴν Δυναστείαν ἰδίως τοῦ Χαμουραμπὶ (περίπου 1704 - 1662 π.Χ.) οἱ Βαβυλώνιοι

ἐπετέλεσαν μεγάλας προόδους εἰς ὅλα τὰ πεδία τοῦ πολιτισμοῦ.

Πρὸ δεκαετηρίδων τινῶν εὐρέθησαν εἰς τὴν Μεσοποταμίαν ἐνεπιγράφοι πινακίδες, εἰς τὰς ὁποίας ἔχουν χαραχθῆ διὰ σφηνοειδοῦς γραφῆς νόμοι, συμβόλαια, μαθηματικά καὶ προτάσεις. Ἡ ἀνάγνωσις τῶν προτάσεων τούτων ὠδήγησε πολλοὺς εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι οἱ Βαβυλώνιοι ἐγνώριζον, μετὰξὺ ἄλλων μαθηματικῶν, καὶ τὸ Πυθαγόρειον θεώρημα καὶ ὅτι συνεπῶς οἱ Ἕλληνες ἐδιδάχθησαν αὐτὸ παρά τῶν Βαβυλωνίων.

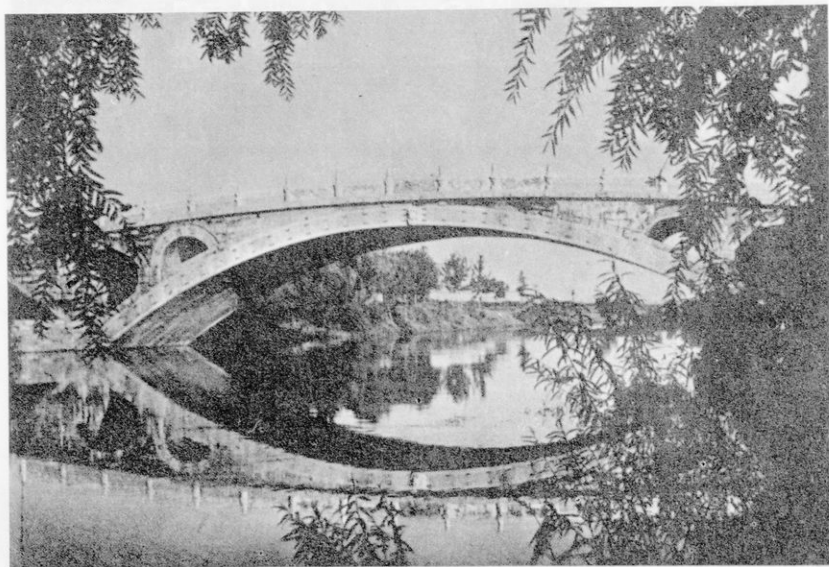
Τὸ συμπέρασμα τοῦτο δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν πραγματικότητα, διότι πλεῖστα ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐνεπιγράφων πινακίδων προέρχονται ἐξ ἀρχαιοκαπηλείας καὶ κατὰ συνέπειαν εἶναι ἀδύνατον

νά καθορισθῆ ὁ τόπος τῆς προελεύσεως των καὶ τὸ ἀρχαιολογικὸν στρώμα ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξήχθησαν καὶ ἐπομένως ὁ χρόνος τῆς γραφῆς των. Θεωρεῖται βέβαιον, ὅτι αἱ μαθηματικαὶ αὗται γνώσεις τῶν Βαβυλωνίων κατεγράφησαν κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, εἶναι δηλ. αὗται γνώσεις ἑλληνικῆς προελεύσεως.

Τὰ ἀστρονομικὰ ἐπιτεύγματα τῶν Σουμερίων καὶ τῶν μεταγενεστέρων τούτων Βαβυλωνίων θεωροῦνται σημαντικά. Ἡ διαίρεσις τοῦ κύκλου εἰς 360 μοίρας καὶ τοῦ ἡμερονυκτίου εἰς 24 ὥρας εἶναι ἐπινοήσεις τῶν Βαβυλωνίων. Ἡ χρησιμοποίησις παρ' ὄλου τοῦ πολιτισμένου κόσμου τοῦ ἀριθμοῦ 12 εἰς τὰ ὠρολόγια προέρχεται ἐπίσης ἐκ τῶν Βαβυλωνίων. Ἐκ τῶν εὐρεθέντων ἐρείπιων τῶν ἀνακτόρων τῆς Βαβυλώνος φαίνεται, ὅτι καὶ ἡ ἀρχιτεκτονικὴ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην (1700 π.Χ.) ἦτο πολὺ ἀνεπτυγμένη.

Ἡ Αἴγυπτος. Εἰς τὴν Αἴγυπτον ἔχομεν ἀρχαιότατα δείγματα πολιτισμοῦ διάφορα κτερίσματα ἐκ τῶν εὐρεθέντων τάφων τῶν Φαραῶ, τὰς Πυραμίδας καὶ ἐρείπια ἀνακτόρων ἀναγομένων εἰς τὴν τρίτην χιλιετηρίδα π.Χ. Ἐκ τούτων καταφαίνεται ὁ μέγας βαθμὸς

Ἡ ἀρχαιότερα γέφυρα τοῦ κόσμου ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Χουάν - Χὸ τῆς Κίνας κτισθεῖσα περὶ τὸ 600 μ.Χ. καὶ εὐρισκομένη ἀκόμη ἐν λειτουργίᾳ

πολιτισμοῦ τῆς ἀρχαίας Αἰγύπτου καὶ ἐκ τῶν ἔργων τέχνης, ἰδίως τῆς γλυπτικῆς, ἡ συγγένεια τοῦ πολιτισμοῦ τούτου πρὸς τὸν βαβυλωνιακὸν πολιτισμόν.

Πρὸ δεκάδων τινῶν ἐτῶν ἀνεκαλύφθη εἰς τὴν Αἴγυπτον πάπυρος περιέχων ἀριθμητικὰς καὶ γεωμετρικὰς προτάσεις, γραφείσας ὑπὸ τοῦ μαθηματικοῦ Ἄμες (Ahmes) περὶ τὸ 1700 π.Χ. Ὁ πάπυρος αὐτὸς φυλάσσεται εἰς τὸ Ἀρχαιολογικὸν Μοσεῖον τοῦ Λονδίνου καὶ φέρεται ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ ἀγοράσαντος αὐτὸν Ἀγγλοῦ Ῥήντ (Rhind). Κατὰ τὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐγράφη ὁ παλαιὸς αὐτὸς αἰγυπτιακὸς πάπυρος ἤκμαζεν ἡ Τίρυνς (εἰς τὴν Ἀργολικὴν πεδιάδα), τῆς ὁποίας τὰ ἀνάκτορα μαρτυροῦν τὴν ὑπαρξίν μεγάλου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ.

Αἱ εἰς τὸν πάπυρον τοῦ Ῥήντ περιεχόμεναι μαθηματικαὶ προτάσεις εἶναι ἐμπειρικῆς μορφῆς, ὡς καὶ αἱ μαθηματικαὶ προτάσεις αἱ περιεχόμεναι εἰς τὰς εὐρεθείσας ἐν Μεσοποταμίᾳ ἐνεπιγράφους πινακίδας τῶν Βαβυλωνίων. Οἱ Αἰγύπτιοι εἶχον δύο γραφάς: τὴν ἱερογλυφικὴν, ἡ ὁποία ἐχρησιμοποιεῖτο εἰς τὴν ἐπίσημον καθαρῆν γλῶσσαν, καὶ τὴν κοινὴν διὰ τὴν καθομιλουμένην γλῶσσαν τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἀπαιδευτῶν Αἰγυπτίων.

Ἐπὶ μακρὸν χρόνον αἱ αἰγυπτιακαὶ ἐπιγραφαὶ παρέμενον ἀνερμήνευτοι. Κατὰ τὸ 1799, ὅτε ὁ Ναπολέων Βοναπάρτης ἐξεστράτευσε κατὰ τῆς Αἰγύπτου, εὐρέθη ὑπὸ Γάλλου ἀρχαιολόγου, ὁ ὁποῖος συνῶδευεν αὐτὸν κατὰ τὴν ἐκστρατείαν ἐκείνην, ἐνεπίγραφος πλάξ περιέχουσα τὰς αὐτὰς γραμμάς κειμένους εἰς τρεῖς γλώσσας: 1) εἰς τὴν καθαρῆν αἰγυπτιακὴν γλῶσσαν, 2) εἰς τὴν δημοτικὴν αἰγυπτιακὴν τοῦ ἀπαιδευτοῦ ὄχλου καὶ 3) εἰς τὴν ἑλληνικὴν. Παρὰ ταῦτα μόλις κατὰ τὸ 1822 κατωρθώθη ἡ ἀνάγνωσις τῶν δύο τούτων εἰδῶν αἰγυπτιακῆς γραφῆς καὶ αὕτη ὄχι πλήρως.

Αἱ Ἰνδίαι. Ὡς ἀρχαιότερον ἐκ τῶν διασωθέντων χειρογράφων ἐν γένει θεωρεῖται τὸ περιέχον τὰς Ἰνδικὰς Βέδας. (Ἡ λέξις Βέδαί εἶναι σανσκριτικὴ καὶ σημαίνει γνώσεις). Αἱ Ἰνδικαὶ Βέδαί εἶναι βιβλία θρησκευτικοῦ καὶ φιλοσοφικοῦ περιεχομένου. Θεωρεῖται ὅτι ἐγράφησαν περὶ τὸ 2000 - 1500 π.Χ. Ἡ γλῶσσα εἰς τὴν ὁποίαν ἔχουν γραφῆ αἱ Βέδαί εἶναι ἡ σανσκριτικὴ. Εἰς τοὺς Ἰνδοὺς ὀφείλεται ἡ ἐπιπόνησις τῶν συμβόλων διὰ τῶν ὁποίων παρίστανται οἱ ἀριθμοί, τὰ ὁποῖα διὰ τῶν Ἀράβων μετεδόθησαν εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ ὄνο-

249 α ἐκέρχων 69-70 -
249 α ἐκέρχων 69-70 -

μάζονται άραβικοί άριθμοί. (Τό σύμβολον δια τόν μηδέν (0) έπενοήθη ύπό του Πτολεμαίου).

Η Κίνα. Καί ό πολιτισμός τής Κίνας θεωρείται έξ ίσου παλαιός όπως καί ό τής Μεσοποταμίας, τής Αιγύπτου καί τής Έλλάδος. Πολλούς αιώνας π.Χ. οί Κινέζοι έγνώριζον γραφήν, τής όποιás τά γράμματα ήσαν σύμβολα ζώων, φυτών, κ.τ.λ. καί είχον τήν έννοιαν λέξεων. Τήν γραφήν ταύτην διατηρούν ούτοι μέχρι σήμερα. Οί Κινέζοι, φαίνεται, ότι έγνώριζον τήν πυξίδα καί τήν πυρίτιδα κατά τούς πρώτους αιώνας π.Χ.

Η Έλλάς. Τά στοιχεία του πρώτου Έλληνικού πολιτισμού συναγομεν εκ των άρχαιολογικών εύρημάτων του Όρχομενου (6000 περίπου π.Χ.), τής παλαιάς Κορίνθου καί τής Χαιρωνείας (4000 - 3000 π.Χ.), τής Τίρυνθος (1700 π.Χ.), τής Κρήτης, των Μυκηνών καί τής Πύλου (1600 - 1200 π.Χ.).

Τά έπη του Όμήρου, τά όποία είναι τό ύψιστον καί άνυπέρβλητον ποιητικόν δημιούργημα του ανθρωπίνου πνεύματος, συνηγορούν υπέρ τής έπόψεως ότι κατά τήν Όμηρικήν έποχήν, ή όποία ύπολογίζεται περι τό 1000 - 900 π.Χ. ό ελληνικός πολιτισμός εύρίσκετο εις πολύ ύψηλόν επίπεδον.

Τό άφθαστον κάλλος τής άρχαίας ελληνικής γλώσσης, ή άπαράμιλλος τελειότης των δημιουργημάτων τής ελληνικής τέχνης, ή θεμελίωσις τής λογικής ως έπιστήμης, ή δημιουργία καί ανάπτυξις των μαθηματικών καί των έπιστημών έν γενει, ή δημιουργία καί ή ανάπτυξις του θεάτρου καί του άθλητισμού, τελείως άγνώστων εις άλλους πολιτισμένους λαούς τής άρχαιότητος, ή έξαρσις τής ανθρωπίνης αξίας, ή δημιουργία καί ή ανάπτυξις τής κορωνίδος των έπιστημών — τής φιλοσοφίας — είναι τά έπιτεύγματα του ελληνικού πολιτισμού, όμοια των όποιων εις ούδένα άλλον πολιτισμόν άνευρίσκονται.

Ό γεωγραφικός χώρος εις τόν όποιον άνεπτύχθη ό πολιτισμός αυτός είναι ό έντός των σημερινών όρίων τής Έλλάδος, ή Όλλυρία μετά τής λοιπής Μακεδονίας - Θράκης, ή βόρειος, δυτική καί νότιος Μικρά Όσία, ή Κύπρος, ή Σικελία καί ή κάτω Όταλία, (Μεγάλη Έλλάς), τά παράλια τής Κυρηναϊκής. Κατά τήν έποχήν του Μεγάλου Όλεξάνδρου καί των διαδόχων αυτού, ως καί κατά τήν έποχήν του Βυζαντίου, ό ελληνικός πολιτιστικός χώρος ήτο πολύ εύρύτερος.

Ὁ Ἡρίοχος τῶν Δελφῶν

Τὰ σπουδαιότερα κέντρα τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ἦσαν : αἱ Ἀθήναι, ἡ Κνωσός, αἱ Μυκῆναι, ἡ Πύλος, ἡ Σπάρτη, αἱ Θῆβαι, τὸ Ἄργος, ἡ Κόρινθος, ἡ Μίλητος, ἡ Πριήνη, ἡ Ἀλεξάνδρεια, ἡ Κωνσταντινούπολις, ἡ Λευκωσία.

4. Στοιχεῖα τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ

Ἡ θρησκεία. Ἡ γένεσις τῶν θρησκευτῶν ὀφείλεται εἰς τὸ θρησκευτικὸν ἔνστικτον, τὸ ὅποιον ὑπάρχει καὶ εἰς τοὺς μᾶλλον ἀπολιτίστους λαούς. Ἡ ἀνθρωπίνη θρησκευτικότης, ἀγομένη ἐκ τοῦ θαυμασμοῦ καὶ τοῦ φόβου πρὸς ὑπερτέραν τοῦ ἀνθρώπου δύναμιν, ἤσθάνθη τὴν ἀνάγκην νὰ ἐκφράσῃ τὰ συναισθήματα ταῦτα διὰ τῆς θρησκείας καὶ τῆς λατρείας. Ἐὰν ἐξετάσωμεν τὴν ἱστορικὴν διαδρομὴν τοῦ πολιτισμοῦ, θὰ ἴδωμεν ὅτι ἡ θρησκεία ἤσκησε σπουδαιοτάτην ἐπίδρασιν εἰς τὴν διαμόρφωσιν αὐτοῦ. Αἱ θρησκευτικαὶ πεποιθήσεις τῶν διαφόρων λαῶν ἐκφράζονται διαφοροτρόπως. Οἱ ναοὶ τῶν Αἰγυπτίων καὶ τῶν Ἑλλήνων π.χ. εἶναι ἐντελῶς διάφοροι.

Οἱ Αἰγύπτιοι ἐκφράζουν τὴν ἔννοιαν τῆς ὑπερτάτης Δυνάμεως διὰ τοῦ ὄγκου ἐνὸς οἰκοδομήματος (πυραμίδος), ἐν ᾧ οἱ Ἕλληνες ἐκφράζουν τοῦτο διὰ τοῦ σχήματος καὶ τῆς συμμετρίας τῶν διαστάσεων τοῦ ναοῦ, τῆς τοποθεσίας τούτου, διὰ τῆς ἀπόψεως αὐτοῦ ἀπὸ τινος ἀποστάσεως καὶ διὰ τῆς λεπτότητος καὶ τῆς ἀφάστου καλλιτεχνίας τῶν ἐπὶ τοῦ ναοῦ συμβολικῶν παραστάσεων, ὅπου αὐτὰ ὑπάρχουν. (Παρθενῶν, ναὸς Ὀλυμπίου Διὸς ἐν Ὀλυμπίᾳ κ.τ.λ.).

Ἡ χριστιανικὴ θρησκεία, χωρὶς νὰ παραλείπῃ τὴν καλλιτεχνικὴν ἐκδήλωσιν τῆς ἐξωτερικῆς λατρείας τοῦ θεοῦ (ναὸς Ἁγίας Σοφίας, Ἁγίου Πέτρου, ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ, ὑμογραφία κ.τ.λ.), ἔχει συγκεντρώσει τὴν προσοχὴν αὐτῆς εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν τελειοποίησιν τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ἐπίδρασις αὐτῆς ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ πολιτισμοῦ εἶναι μεγάλη. Αἱ ἐπιστῆμαι καὶ τὰ γράμματα προήχθησαν πολὺ λόγῳ τῆς ἐπιδράσεως τὴν ὁποίαν ἤσκησεν ἡ χριστιανικὴ διδασκαλία ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς.

5. Κυριώτεραι θρησκείαι ἐπὶ τῆς γῆς

Αἱ θρησκείαι. Αἱ θρησκείαι διακρίνονται εἰς τρία κυρίως εἶδη :

Εἰς τὸν μονοθεϊσμόν, τὸν πολυθεϊσμόν, καὶ τὸν ἀνιμισμόν. Εἰς τὸν μονοθεϊσμόν ἀνήκουν ὁ Χριστιανισμός, ὁ Ἰουδαϊσμός καὶ ὁ Μωαμεθανισμός. Αἱ ἀνωτέρω θρησκεῖαι παραδέχονται τὴν ὑπαρξιν ἑνὸς καὶ μόνου Θεοῦ. Οἱ χριστιανοὶ κατοικοῦν εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀμερικὴν κυρίως. Εἰς ὅλας ὁμως τὰς ἡπείρους τῆς γῆς ὑπάρχουν χριστιανοὶ προερχόμενοι εἴτε ἐκ λευκῶν ἀποίκων εἴτε ἐξ ἰθαγενῶν προσηλυτισθέντων εἰς τὸν Χριστιανισμόν. Εἰς τὸν Ἰουδαϊσμόν ἀνήκουν οἱ Ἑβραῖοι τοῦ Κράτους τοῦ Ἰσραὴλ καὶ οἱ Ἑβραῖοι οἱ διεσκορπισμένοι εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς γῆς. Εἰς τὸν Μωαμεθανισμόν ἀνήκουν οἱ Ἀραβες, οἱ Τοῦρκοι, πολλοὶ κάτοικοι τοῦ Πακιστάν καὶ ἄλλοι.

Ὁ πολυθεϊσμός δέχεται τὴν ὑπαρξιν πολλῶν θεοτήτων. Εἰς τοῦτον ὑπάγονται ὁ Βραχμανισμός (ὀνομάζεται καὶ Ἰνδοϊσμός), ὁ ὁποῖος ἐπικρατεῖ εἰς τὰς Ἰνδίας, ὁ Κομφουκισμός, ὁ Βουδδισμός, ὁ Σιντοϊσμός καὶ ὁ Ταοϊσμός, οἱ ὁποῖοι ἐπικρατοῦν εἰς τὸ Θιβέτ, τὴν Κίναν, τὴν Ἰαπωνίαν, τὴν Μογγολίαν, τὴν Ἰνδοκίναν καὶ μερικὰς νήσους τῆς Ἰνδουησίας.

Ὁ ἀνιμισμός (= ψυχισμός) δέχεται ὅτι πᾶν ὀργανικὸν ἢ ἀνόργανον ὄν ἔχει ψυχὴν. Εἰς τὸν ἀνιμισμόν ἀνήκουν οἱ ὀλιγώτερον προηγμένοι λαοὶ τῆς Κεντρικῆς Ἀφρικῆς, τῆς Κεντρικῆς καὶ Βορείου Ἀσίας καὶ πολλοὶ μαῦροι. Ἡ γεωγραφικὴ κατανομὴ τῶν θρησκευμάτων ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ παρατιθεμένου πίνακος.

Ἡ Γεωγραφικὴ κατανομὴ τῶν θρησκευμάτων (1966) εἰς ἑκατομμύρια

Εἶδη	Εὐρώπη	Ἀσία	Ἀφρική	Βόρ. Ἀμερ.	Νότ. Ἀμερ.	Ὦκεανία	Σύνολον
Διαμαρτυρούμενοι	114	8	7	70	3	3	198
Καθολικοὶ	233	32	19	94	117	9	504
Ὁρθόδοξοι	255	8	6	3	—	—	242
Χριστιανοὶ	572	48	32	167	120	12	951
Βουδδισταὶ		150	—				150
Ἑβραῖοι	3	2	—	5			10
Ἰνδοῖσταὶ		320	—				320
Κομφουκιανοὶ		300	—				300
Μωαμεθανοὶ		320	89	—			409
Πρωτόγονοι		44	76	—	3		123
Σιντοῖσταὶ		30	—				30
Ταοῖσταὶ		50	—				50
Ἄλλων Θρησκευμ.	37	250	23	74	6	3	393

6. Ἡ ἐπιστήμη

Ἐκτὸς τοῦ φαινομένου 1) τῆς γεννήσεως, 2) τῆς ζωῆς καὶ 3) τοῦ θανάτου, οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι ἔμενον ἔκστατικοὶ πρὸ τοῦ περιβάλλοντος αὐτοὺς κόσμου καὶ τῶν ἐντυπωσιακῶν φυσικῶν φαινομένων, ὅπως εἶναι αἱ ἀστραπαί, αἱ βρονταί, οἱ κεραυνοί, αἱ βροχαί, αἱ χιόνες κ.τ.λ. Ἡ σελήνη μὲ τὰς φάσεις αὐτῆς, ὁ ἥλιος μὲ τὸ ἀπλετον φῶς καὶ τὴν ζωογόνον αὐτοῦ δύναμιν ὁ ἕναστρος οὐρανὸς ἐν γένει καὶ τὰ παντοῖα φυσικὰ φαινόμενα ἐπὶ τῆς γῆς δὲν προεκάλεσαν μόνον τὸν φόβον καὶ τὴν ἔκστασιν τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ καὶ διήγειρον τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ πρὸς ἐρμηνείαν ὄλων τούτων καὶ ἀντίληψιν τοῦ νοήματος τῆς ζωῆς καὶ τοῦ κόσμου.

Αἱ ἐκ τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης φωτειναὶ ἀκτῖνες ἐδημιούργησαν εἰς τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα τὴν ἔννοιαν τῆς εὐθείας γραμμῆς, ἐν ᾧ τὸ σχῆμα τῶν ἀστρον τούτων παρέσχε τὴν ἔννοιαν τοῦ κύκλου. Οὕτω τὰ πρῶτα στοιχεῖα τῆς γεωμετρίας ἐδόθησαν εἰς τὸν ἄνθρωπον εὐθύς ὡς ἐνεφανίσθη οὗτος εἰς τὸν κόσμον. Οἱ δάκτυλοι τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ ὕπαρξις ἄλλων ἀνθρώπων καὶ ζώων ἔδωσαν παραλλήλως πρὸς τὰ πρῶτα στοιχεῖα τῆς γεωμετρίας, τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῆς ἀριθμήσεως.

Ἡ καλλιέργεια τῶν κλάδων τούτων τοῦ ἐπιστητοῦ εἶναι συνάρτησις τῆς ἀναπτύξεως τοῦ πολιτισμοῦ ἑνὸς λαοῦ. Οἱ Κινέζοι, οἱ Ἰνδοί, οἱ Σουμέριοι, οἱ Βαβυλώνιοι καὶ οἱ Αἰγύπτιοι ἐπετέλεσαν μεγάλας προόδους εἰς τὴν ἀριθμητικὴν, τὴν γεωμετρίαν καὶ τὴν μηχανικὴν. Ἡ κατασκευὴ ναῶν, ἀνακτόρων, φρουρίων, ὕδραγωγείων, πλοίων κ.τ.λ. ἀπαιτεῖ γνώσεις, τὰς ὁποίας οἱ ἄνθρωποι ἀνέπτυξαν εἰς διάστημα πολλῶν χιλιάδων ἐτῶν.

Ἡ ἀριθμητικὴ καὶ ἡ γεωμετρία τῶν ἀνωτέρω πολιτισμένων λαῶν ἦσαν ἐπιτεύγματα προελθόντα ἐκ τῆς ἐμπειρίας. Ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι εἰσέδυσαν βαθύτερον εἰς τὴν μαθηματικὴν ἔρευναν, ἦσαν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες. Ἡ μεγάλη ἐπινόησις τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἦτο ἡ ἀνακάλυψις τῆς ἀποδείξεως εἰς τὰ μαθηματικά. Τοῦτο ὠδήγησεν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι ἀξιοθαύμαστος, ἀνυπερέβλητος καὶ ἄφθαστος.

Ἡ ἐπιστήμη εἶναι ἀποκλειστικὸν δημιούργημα τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος. Τὰ βάθρα ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται εἶναι δύο:

Ἡ λογική τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ τὰ Στοιχεῖα τοῦ Εὐκλείδου. Ὅτι ἡ ἐπιστήμη τῶν μαθηματικῶν ἐθεωρεῖτο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ὡς στοιχεῖον ἀνωτέρου πνευματικοῦ πολιτισμοῦ, πληροφοροῦμεθα καὶ ἐκ τῶν παραδόσεων. Κατὰ μίαν ἐκ τούτων, ὁ Πλάτων ἔλεγεν ὅτι ὁ Θεὸς αἰεὶ γεωμετερεῖ. (Πλούταρχος, Συμποσ. Προβλ. VIII, 2).

Κατ' ἄλλην παράδοσιν, ἀναγεγραμμένην ὑπὸ τοῦ Κικέρωνος (De republica I, 17, 29) ὁ Πλάτων, ἐπιχειρῶν διὰ θαλάσσης μακρινὸν ταξίδιον, ἀπεβιβάσθη εἰς μικρὰν καὶ ἄγνωστον νῆσον πλησίον τῆς ὁποίας ἐξώκειλε τὸ μεταφέρον αὐτὸν πλοῖον. Οἱ σύντροφοι αὐτοῦ ἀνησύχησαν πολὺ διὰ τὴν ζωὴν των, διότι ἐνόμιζον ὅτι εὐρέθησαν εἰς χώραν βαρβάρων καὶ ἀπολιτίστων ἀνθρώπων. Ὁ Πλάτων, ἀνακαλύψας γεωμετρικὰ σχήματα χαραγμένα ἐπὶ τῆς ἀμώδους παραλίας, καθησύχασε τοὺς συντρόφους του εἰπὼν, ὅτι δὲν διατρέχουν κίνδυνον, διότι τὰ ἐπὶ τῆς ἀμώδους παραλίας γεωμετρικὰ σχήματα ἀποτελοῦν τεκμήριον ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς νήσου εἶναι πολιτισμένοι ἄνθρωποι (δηλ. Ἕλληνες).

Ὁ μεταγενέστερος τοῦ Κικέρωνος Ῥωμαῖος συγγραφεὺς Βιτρούβιος ἀποδίδει τοὺς λόγους τούτους εἰς τὸν Ἀρίστιππον (6,11).

Ἡ ἐπιστήμη συνδέεται στενῶτα πρὸς τὴν θρησκείαν. Ἄνευ θρησκείας ἢ χρηστότης τῶν ἡθῶν εἶναι ἀδύνατος, τὰ δὲ χρηστὰ ἦθη εἶναι ὁ πρῶτος παράγων τῆς ἀκμῆς τῶν λαῶν καὶ ἐπομένως τῆς συνεχοῦς ἀναπτύξεως τῆς ἐπιστήμης καὶ τοῦ πολιτισμοῦ ἐν γένει.

7. Ἡ Τέχνη

Λέγοντες τέχνην ἐννοοῦμεν τὴν ἰκανότητα ἐκείνην τοῦ ἀνθρώπου, διὰ τῆς ὁποίας οὗτος, μέσῳ ποικίλων δημιουργημάτων του, ἐκφράζει τὸ ιδεῶδες τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ὠραίου. Ἡ τέχνη διὰ τῶν καλλιτεχνικῶν μορφῶν τὰς ὁποίας δημιουργεῖ, ἤτοι διὰ λέξεων, ἤχων, κινήσεων, χρωμάτων, σχημάτων, κ.τ.λ., διεγείρει εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου τὸ καλαισθητικὸν συναίσθημα καὶ ἀποβαίνει μέσον πρὸς δημιουργίαν συγκινήσεως ἐπὶ τῶν ἀκροατῶν, θεατῶν ἢ ἀναγνωστῶν.

Ἡ τέχνη προσπαθεῖ νὰ μιμηθῇ τὴν φύσιν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν βεβαίως πάντοτε ὑπολείπεται. Ἐκφράζεται ὁμως διὰ τῆς τέχνης ὁ ἐσωτερικὸς κόσμος τοῦ καλλιτέχνου, τοῦ ὁποίου ἡ προσωπικὴ σφρα-

γίς καὶ ἡ ἀτομικότης εἶναι ἔκδηλα εἰς πᾶν δημιουργημά του. Ἡ μελέτη τῆς ἱστορίας τοῦ πολιτισμοῦ ἀποδεικνύει ὅτι ἡ ἐξέλιξις τῆς τέχνης συμβαδίζει πρὸς τὴν ἐξέλιξιν τοῦ πολιτισμοῦ τοῦ ὁποίου αὐτὴ ἀποτελεῖ στοιχεῖον.

Ἡ ἀξία τῆς τέχνης ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι τὸ ὑπ' αὐτῆς προκαλούμενον ψυχολογικὸν φαινόμενον ἐμπνέει, ἐλευθερώνει, ἀνακουφίζει καὶ ἐξυψοῖ τὸν καθημερινὸν βίον. Τὰ δημιουργήματα τῆς τέχνης τῶν διαφόρων λαῶν, συγκρινόμενα μεταξύ των, παρέχουν εἰκόνα τοῦ πολιτισμοῦ τῶν λαῶν τούτων. Τὰ γλυπτὰ τῶν Βαβυλωνίων, τῶν Αἰγυπτίων καὶ τῶν Ἑλλήνων τῆς Μινωικῆς ἐποχῆς (περίπου 1500 π.Χ.) παρουσιάζουν ὁμοιότητα ἀρκετάς, ὥστε νὰ δικαιολογητᾶ

Ἡ Ἀκρόπολις τῶν Ἀθηνῶν. Εἰς τὸ βάθος δεξιὰ ὁ Λυκαβηττός

2586
2586
5172
τὸ συμπέρασμα ὅτι οἱ πολιτισμοὶ τῶν λαῶν αὐτῶν κατὰ τὴν ἐπο-
χὴν ἐκείνην εἶχον ὑποστῆ ἀμοιβαίαν ἐπίδρασιν.

Τὰ γλυπτὰ ὅμως τῶν Ἑλλήνων, ἀπὸ τοῦ 7οῦ αἰῶνος μέχρι τοῦ
2ου αἰῶνος π.Χ., ἀποτελοῦν ἰδιότυπον δημιούργημα τῆς ἑλληνι-
κῆς ψυχῆς, ὅμοιον τοῦ ὁποῖου δὲν ἔχει παρουσιασθῆ εἰς τὴν ἱστορίαν
τῆς ἀνθρωπότητος. Τὸ αὐτὸ δύναται νὰ λεχθῆ καὶ διὰ τὴν διαμόρ-
φωσιν τῆς γλώσσης τῶν Ἑλλήνων, διὰ τὴν ποίησιν, τὴν ἀρχιτε-
κτονικὴν, τὴν μουσικὴν, τὴν ζωγραφικὴν κ.τ.λ. Εἶναι λοιπὸν ἡ τέ-
χνη σπουδαῖον στοιχεῖον τοῦ πολιτισμοῦ ἑνὸς λαοῦ.

Κατὰ τὴν σημερινὴν ἐποχὴν, ὅτε ὁ ῥυθμὸς τῆς ζωῆς, ὑπὸ τὴν
ἐπίδρασιν τῶν ἐπιστημονικῶν ἐπιτευγμάτων, κατέστη ταχύς, ἡ
τέχνη τείνει νὰ καταστῆ διεθνῆς, ἀφοῦ καὶ ὁ σύγχρονος πολιτισμὸς
παρουσιάζει διεθνῆ χαρακτῆρα.

8. Ἡ Οἰκονομία

Λέγοντες οἰκονομίαν ἐννοοῦμεν τὴν παραγωγὴν καὶ τὴν κα-
τανάλωσιν οἰκονομικῶν ἀγαθῶν. Τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὴν ζωὴν τοῦ
ἀνθρώπου ἀγαθὰ λαμβάνονται ἐκ τοῦ φυτικοῦ, τοῦ ζωικοῦ καὶ τοῦ
ὄρυκτοῦ βασιλείου. Ἡ αὔξησις τοῦ πληθυσμοῦ μιᾶς χώρας δημιουρ-
γεῖ τὴν ἀνάγκην νὰ ἐξευρεθοῦν εἰς ἐπαρκῆ ποσότητα τὰ ἀναγκαῖα
διὰ τὴν ζωὴν ἀγαθὰ. Ἡ προσπάθεια πρὸς τοῦτο ὁδηγεῖ τὸν ἀνθρω-
πον εἰς ἐπινοήσεις παντὸς εἶδους καὶ εἰς παρορμήσεις πρὸς καλυτέ-
ρευσιν τῶν γεωργικῶν καὶ βιομηχανικῶν μεθόδων παραγωγῆς.

Ἡ ἀνάγκη τῆς μεταφορᾶς καὶ διαθέσεως τῶν οἰκονομικῶν ἀγα-
θῶν ἐπιβάλλει τὴν τελειοποίησιν τῶν μέσων μεταφορᾶς καὶ ὁδηγεῖ
εἰς σπουδαίας, συναφεῖς πρὸς τὰς μεταφοράς, ἀνακαλύψεις. Ὅθεν
ἡ οἰκονομία ἀποτελεῖ σπουδαῖον στοιχεῖον τοῦ πολιτισμοῦ ἑνὸς λαοῦ.

9. Ἡ Πολιτεία (Τὸ Κράτος)

Ἡ καθ' ὁμάδας διαβίωσις ζώων τοῦ αὐτοῦ εἶδους εἶναι φαινό-
μενο φυσικὸν ἀπαντῶν εἰς τὰ πλεῖστα τῶν ζώων. Ὁ ἄνθρωπος κατὰ
τοὺς πρώτους χρόνους τῆς ἐμφανίσεως αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς ἔζη νομα-
δικῶς, ὁμοῦ ὅμως μὲ ἄλλους ἀνθρώπους ἀνήκοντας εἰς τὴν αὐτὴν οἰ-
κογένειαν. Σὺν τῷ χρόνῳ ἀνεπτύχθη πολιτιστικῶς καὶ ἐξέλεξε μόνι-
μον τόπον διαμονῆς, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἀφορμώμενος ἀνεύρισκε τὰ

2586
9423
63.
πρὸς τὸ ζῆν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν διαβιούντων εἰς τὸν αὐτὸν οἰκισμὸν ἀνθρώπων ἠξάνετο. Ὁ ἄνθρωπος δι' ὁμαλήν καὶ ἀνεκτὴν ζωὴν κατὰ τὴν συμβίωσιν μετ' ἄλλων ἀνθρώπων εὐρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἀκολουθήσῃ ὠρισμένους κανόνας συμπεριφορᾶς, οἱ ὅποιοι κατὰ τὴν ἀπόκτηθῆσαν ὑπ' αὐτοῦ πείραν εἶχον ἀποδειχθῆ ὠφέλιμοι.

Ἡ καθιέρωσις θεσμῶν διαβίωσης εἰς ἕνα οἰκισμὸν ἔγινε διὰ τῆς συνηθείας. Οὕτω προέκυψαν τὰ ἔθιμα καὶ αἱ παραδόσεις τῶν λαῶν. Ἡ διαβίωσις τοῦ ἀνθρώπου ὡς κοινωνικοῦ παράγοντος δὲν γίνεται μόνον ἐπὶ τῇ βάσει γραπτῶν νόμων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐθίμων καὶ τῶν παραδόσεων, τὰ ὅποια εἶναι ἐρριζωμένα εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων καὶ εἶναι πολλακίς ἰσχυρότερα τῶν γραπτῶν νόμων. Τὸ ἔθιμον π.χ., τῶν ἐπισκέψεων κατὰ τὰς ὀνομαστικὰς ἑορτὰς δὲν ἐπιβάλλεται ὑπὸ νόμου τινός.

Τὰ ἦθη, τὰ ἔθιμα καὶ αἱ παραδόσεις τῶν λαῶν εἶναι διάφορα. Ταῦτα ἔχουν προέλθει ἐκ τῶν ἀναγκῶν τῆς ζωῆς. Οἱ κανόνες τῆς κοινωνικῆς ζωῆς ἀναπτύσσονται καὶ βελτιοῦνται ἀναλόγως τῆς ἐξελίξεως τοῦ πολιτισμοῦ. Ἀποτελεῖ δὲ ἡ διαμόρφωσις τῶν ὄρων τῆς κοινωνικῆς διαβίωσης τῶν ἀνθρώπων στοιχεῖον τοῦ πολιτισμοῦ των.

Διὰ νὰ δημιουργηθοῦν τὰ ἦθη καὶ τὰ ἔθιμα τῶν λαῶν παρῆλθε πολὺς χρόνος. Οἱ ἄνθρωποι δὲν ἐβράδυναν ν' ἀντιληφθοῦν ὅτι τὰ ἦθη καὶ τὰ ἔθιμα, ὅσον εὐλαβῶς καὶ ἂν τηρῶνται, δὲν εἶναι ἀρκετὰ ὅπως ἐξασφαλίσουν τὴν ὁμαλὴν κοινωνικὴν διαβίωσιν αὐτῶν. Διότι ὑπάρχουν καὶ ἐξαιρέσεις, κατὰ τὰς ὁποίας οἱ ἄνθρωποι, μέλη τῆς αὐτῆς κοινωνίας, δὲν σέβονται τὰ δικαιώματα τῶν συνανθρώπων αὐτῶν. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἀποτελοῦν τοὺς ἐσωτερικοὺς ἐχθροὺς τῆς κοινωνικῆς διαβίωσης τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐπιφέρουν διαταραχὴν τῆς ὁμαλῆς λειτουργίας τῶν θεσμῶν, οἱ ὅποιοι ἐκ συνηθείας ἔχουν καθιερωθῆ.

Ἐξ ἄλλου ὅμως ἀνέκαθεν δὲν ἦτο σπάνιον τὸ φαινόμενον, κατὰ τὸ ὅποιον ἄνθρωποι οἰκισμοῦ τινος ἐπεβουλεύοντο τὴν ζωὴν καὶ τὰ ἀγαθὰ τῶν ἀνθρώπων γειτονικοῦ πρὸς αὐτοὺς οἰκισμοῦ. Ἐνεκα τῶν ἀνωτέρω λόγων προέκυψε ἡ ἀνάγκη τῆς ἰδρύσεως τῆς Πολιτείας (τοῦ Κράτους).

Ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο νοεῖται ἡ συνισταμένη τῆς θελήσεως καὶ τῆς δυνάμεως τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι ἔχουν κοινὴν καταγωγὴν καὶ κοινὰ ἰδανικά, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ἐξασφαλισθῆ εἰς τὰς μέλη

6f - 60 β' Γ Δ Ε
τῆς Πολιτείας ὁ κατὰ τὸ δυνατόν καλύτερος τρόπος ζωῆς. Εἰς τὸν τρόπον τῆς συγκροτήσεως καὶ διαρθρώσεως τῆς Πολιτείας ἀντικατοπτρίζεται καὶ ὁ βαθμὸς τοῦ πολιτισμοῦ ἐνὸς λαοῦ.

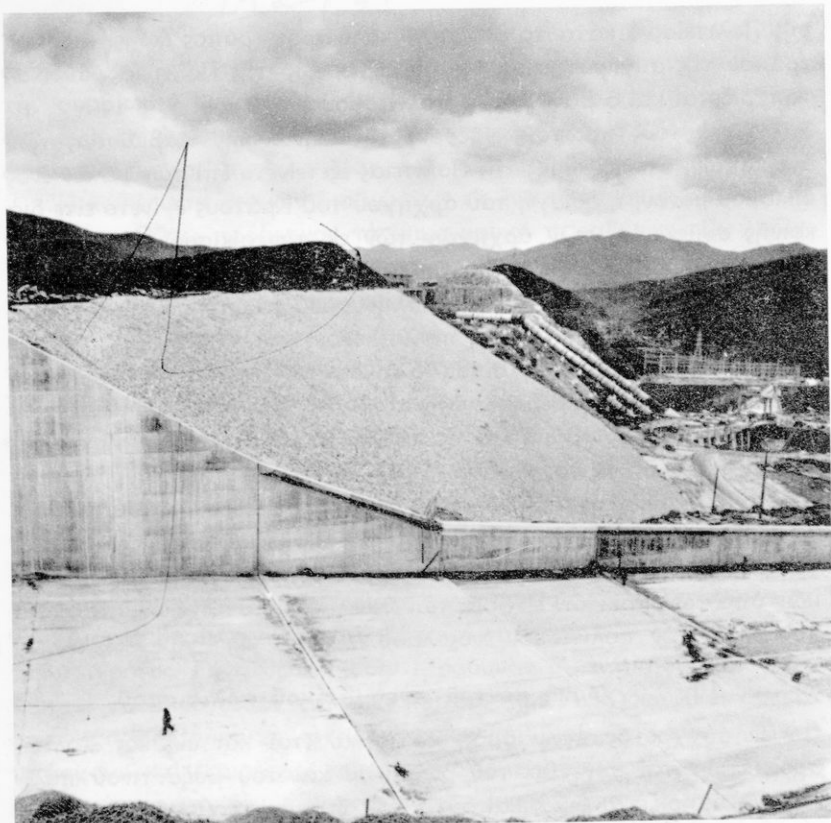
Κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς κοινωνικῆς διαβιώσεως τῶν ἀνθρώπων, ὅτε τὸ κύρος τῆς Πολιτείας ἐξετείνεται ἐπὶ τῶν μελῶν ἐνὸς οἰκισμοῦ μόνον, ἡ ἐκλογή τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Κράτους ἐγένετο εἴτε διὰ κοινῆς συμφωνίας τῶν ἀρχηγῶν τῶν εἰς τὸν οἰκισμὸν διαβιουσῶν οἰκογενειῶν, εἴτε διὰ βιαίας ἐπιβολῆς ἀτόμου τινός. Μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου καὶ τὴν αὔξησιν τοῦ πληθυσμοῦ τὸ ζήτημα τῆς συγκροτήσεως τῆς Πολιτείας ἐγένετο πολύπλοκον.

Εἰς τὴν ἀρχαίαν Αἴγυπτον ὁ ἀνώτατος Ἄρχων τῆς Πολιτείας ἦτο συγχρόνως περιβεβλημένος καὶ μὲ τὸ ἀνώτατον θρησκευτικὸν ἀξίωμα. Τοῦτο συνέβαινε καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας Πολιτείας τῆς ἀρχαιότητος. Καλῶς λειτουργοῦσα Πολιτεία ὀνομάζεται εὐνομουμένη. Εἰς αὐτὴν ἔχουν θεσπισθῆ νόμοι, οἱ ὅποιοι ἀπορρέουν ἐκ τοῦ δικαίου. Ὁ καλὸς τρόπος τῆς συγκροτήσεως τῆς Πολιτείας καὶ τῆς ψηφίσεως τῶν νόμων, ἡ χρηστὴ διοίκησις καὶ ἡ μετ' εὐλαβείας τήρησις τῶν νόμων ὑπὸ τῶν πολιτῶν εἶναι ἐκ τῶν θεμελιωδῶν στοιχείων, τὰ ὅποια συνιστοῦν τὸν πολιτισμὸν ἐνὸς λαοῦ. *Σελ. Β' Διεύθυν. 1971 -*

10. Σύγχρονα κέντρα πνευματικοῦ πολιτισμοῦ

Ὁ σύγχρονος πολιτισμὸς, ὅστις καλεῖται καὶ δυτικὸς πολιτισμὸς, θεωρεῖται συνέχεια τοῦ ῥωμαϊκοῦ καὶ τοῦ βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ, στηρίζεται ὅμως καὶ οὗτος ἐπὶ τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἐπιμαρτυρεῖται ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ἐν γένει σκέψις τῆς ἀνθρωπότητος ἡ ἐκδηλουμένη εἰς τὰς ἐφημερίδας, τὰ ραδιοφῶνα, τὰ βιβλία καὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν, εἰς τὰ παντὸς εἶδους ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα, βασιζέται ἐπὶ τῶν πορισμάτων τῆς διδασκαλίας τοῦ Σωκράτους, τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους.

Εἰς ὅλα τὰ Πανεπιστήμια τοῦ κόσμου καὶ εἰς πολλὰ Γυμνάσια (μὴ ἐξαιρουμένων τῶν τῆς Κίνας, τῶν Ἰνδιῶν, τῆς Ἰαπωνίας καὶ Ἀφρικῆς) διδάσκονται εἰς τὸ πρωτότυπον τὰ ἔργα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων. Ὑπέστη ὅμως ὁ σύγχρονος δυτικὸς πολιτισμὸς βαθυτάτην τὴν ἐπίδρασιν τῆς χριστιανικῆς θρησκείας, τῆς ὁποίας ἡ ἠθικὴ διδασκαλία ἀποτελεῖ γνῶρισμα τοῦ σημερινοῦ πολιτισμοῦ.

Υδροηλεκτρικός σταθμός Καστρακίου Ἀχελώου (ΔΕΗ)

Οἱ μεγαλύτεροι ἐπιστήμονες καὶ καλλιτέχναι, οἱ συμβαλόντες εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ συγχρόνου δυτικοῦ πολιτισμοῦ, ὑπῆρξαν εὐλαβεῖς χριστιανοὶ καὶ ἄνθρωποι βαθύτατα πιστεύοντες εἰς τὸν Θεόν.

Τὰ ἰδρύματα τῶν ἐπιστημονικῶν ἔρευνῶν εἰς τὰ ὅποια ἀποδίδεται μεγίστη σημασία ὑπὸ τῶν διαφόρων Κρατῶν, λειτουργοῦν εἴτε ὡς ἀνεξάρτητοι κρατικοὶ ὀργανισμοί, εἴτε ὡς παραρτήματα ἀνωτάτων ἐκπαιδευτικῶν ἰδρυμάτων (Ἀκαδημιῶν, Πανεπιστημίων κ.τ.λ.) Εἰς τὰ ἰδρύματα ταῦτα γίνονται ἔρευναι διὰ τὴν χρησιμοποίησιν δι' εἰρηνικοὺς σκοποὺς τῆς ἀτομικῆς ἐνεργείας, διὰ τὴν τελειοποίησιν τῶν ἀεροπλάνων, τῶν πυραύλων καὶ τὴν ἐκτόξευσιν τεχνητῶν δο-

ρυφόρων τῆς γῆς ἢ διαστημοπλοίων, διὰ τὴν καταπολέμησιν τοῦ καρκίνου καὶ ἄλλων ἀσθενειῶν, διὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῶν βιολογικῶν νόμων, διὰ τὴν ὑγιεινὴν τῶν ἀτόμων καὶ τῶν λαῶν κ.τ.λ.

Τὰ σημερινὰ κέντρα τοῦ πολιτισμοῦ ἀπαντοῦν εἰς τὴν Αὐστρίαν, Γερμανίαν, Σκανδιναυϊκὰς χώρας, Ὀλλανδίαν, Βέλγιον, Γαλλίαν, Ἑλβετίαν, Ἰταλίαν, Ἀγγλίαν, τὴν Βόρειον Ἀμερικὴν (Ἠνωμένης Πολιτείας καὶ Καναδῶν), τὴν Ἰαπωνίαν, Ῥωσίαν, Οὐγγαρίαν, Τσεχοσλοβακίαν, Πολωνίαν, Φινλανδίαν.

Μεγάλα οἰκονομικὰ μέσα τίθενται εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἐπιστημόνων ὑφ' ὧν σχεδὸν τῶν πολιτισμένων λαῶν διὰ τὰς ἐρεῦνας εἰς ὅλα τὰ πεδία τοῦ ἐπιστητοῦ. Ἐλπίζεται δὲ ὅτι ἡ εὐγενὴς ἀμιλλα, ἡ ὁποία ἔχει ἀναπτυχθῆ μεταξύ τῶν ἐπιστημόνων τῶν διαφόρων Κρατῶν, θὰ φέρῃ πλουσίους καρποὺς πρὸς ὄφελος ὀλοκλήρου τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἐν Ἑλλάδι ἰδρύθη κατὰ τὸ 1958 τὸ Βασιλικὸν Ἰδρυμα Ἐρευνῶν, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς δράσεώς του. Εἰς τὸ Ἰδρυμα τοῦτο ἐλπίζεται νὰ γίνῃ σπουδὴ, ἐκτὸς ἄλλων, καὶ ὧν τῶν προβλημάτων, τὰ ὁποῖα συνδέονται ἀμεσώτατα πρὸς τὴν ζωὴν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Πόλεις ἔχουσαι πληθυσμὸν ἄνω τῶν 2 ἑκατομμ. κατοίκων (ΟΗΕ 1967)

Ἀφρικὴ :	Καΐρον	4.219.853		
Ἀμερικὴ				
Ἅγιος Φραγκίσμος		2.958.000	Πόλις Μεξικὸν	3.353.033
Βοστώνη		3.201.000	Σάν Λουΐς	2.284.000
Λὸς Ἀντζελες		6.789.000	Σικάγον	6.732.000
Νέα Ὑόρκη		11.410.000	Φιλαδέλφεια	4.690.000
Ντητρόιτ		4.060.000	Μόντρεαλ	2.436.817
Κλήβελαντ		2.004.000	Τορόντο	2.158.496
Μπουένος Ἀϊρες		7.000.000	Μπογκότα	2.066.131
Γκουαναβαρά ('Ρ.Ἰα.)		4.031.000	Σάν Πάολο	5.383.000
Σαντιάγο		2.313.720		

Ἀσία (Κίνας τελευτ. στατιστική 1957)

Πεκίνο	4.010.000	Δελχί	2.874.454
Βουχάν	2.146.000	Καλκούτα	4.764.979
Τιεντσίν	3.220.000	Βομβάη	4.902.651
Τσουνκίγκ	2.121.000	Όζάκα	3.133.000
Σενιάγκ (Μοϋκδεν)	2.411.000	Τεχεράνη	2.695.283
Καρατσι	2.721.000	Τόκιον	11.005.000

Ευρώπη

Ἀνατ. Βερολίνον	1.073.647	Κων /πολις	2.052.368
Δυτ. Βερολίνον	2.130.577	Μαδρίτη	2.599.330
Μπίρμιγγαμ	2.437.060	Λονδίνον	7.913.600
Μάντσεστερ	2.453.450	Παρίσιοι	7.369.387
Μόσχα	6.507.000	Λένινγκραντ	3.706.000

Ὠκεανία

Μελβούρνη	2.108.499	Σύδνεϋ	2.444.735
-----------	-----------	--------	-----------

ΟΗΕ 1967

Προσδοκωμένη ζωή

Δηλαδή αριθμός ετών, τὰ ὅποια τὸ πρόσωπον τῆς ἀναγραφομένης ἡλικίας ὑπολογίζεται νὰ ζήσει ἀκόμη κατὰ μέσον ὄρον.

(Ὁ μέσος ὄρος ζωῆς τῶν ἀνθρώπων, μὲ τὴν διαρκῆ βελτίωσιν τῶν ὑγειονομικῶν ὄρων διαβιώσεως αὐξάνεται διαρκῶς. Ὁ μέσος ὄρος ζωῆς τῶν Ἑλλήνων π.χ. κατὰ τὸ 1940 ἦτο 39 ἔτη, ἐν ᾧ σήμερον (1969) εἶναι ὑπὲρ τὰ 50 ἔτη. Ἐστω Ἑλληὺν ἡλικίας 20 ἐτῶν. Ἐὰν ἡ πρόβλεψις περὶ τοῦ ὑπολοίπου χρόνου τῆς ζωῆς του ἐγένετο τῷ 1920 θὰ ἔζη οὔτος, κατ' αὐτήν, ἀκόμη 40 ἔτη. Ἐὰν ἡ πρόβλεψις ἐγένετο κατὰ τὰ ἔτη 1926 - 1930 θὰ ἔζη οὔτος ἀκόμη 44 ἔτη. Ἐὰν ἡ πρόβλεψις ἐγένετο κατὰ τὸ 1940 θὰ ἔζη οὔτος ἀκόμη 46 ἔτη. Ἐὰν ἡ πρόβλεψις ἐγένετο κατὰ τὰ ἔτη 1955 - 1959 θὰ ἔζη οὔτος ἀκόμη 48 ἔτη. Ἐὰν ἡ πρόβλεψις ἐγένετο κατὰ τὰ ἔτη 1960 - 1962 θὰ ἔζη οὔτος ἀκόμη 53 ἔτη. Ἡ σύνταξις τοῦ πίνακος ἐγίνε ἐπὶ τῇ βάσει ὀρισμένου μαθηματικοῦ τύπου. Ἡ προσδοκωμένη ζωὴ ἐνδιαφέρει ἀμέσως τὰς ἀσφαλιστικὰς ἐταιρείας, αἱ ὁποῖαι ῥυθμίζουν ἀναλόγως τὴν καταβολὴν τῶν ἀσφαλίστων).

Ε Λ Λ Α Σ

Γένος	Έτος	Ήλικία εις έτη (εις στρογγύλους αριθμούς)										
		0	1	2	3	4	5	10	15	20	25	30
*Αρρενες	1920	43	47	50	51	51	51	47	43	40	37	34
	1926 - 30	45	53	54	55	55	55	52	48	44	40	36
	1940	53	59	60	60	59	59	55	51	46	43	39
	1955 - 59	66	70	69	68	68	67	62	57	48	48	43
	1960 - 62	67	71	70	69	68	67	63	58	53	48	44
		Ήλικία εις έτη (εις στρογγύλους αριθμούς)										
		35	40	45	50	55	60	65	70	75	80	85
*Αρρενες	1920	30	27	23	20	16	13	10	8	6	4	3
	1926 - 30	33	29	25	22	18	15	12	9	7	5	4
	1940	35	31	27	23	19	16	13	10	8	6	4
	1955 - 59	38	34	29	25	21	17	13	10	8	6	4
	1960 - 62	39	34	30	25	21	17	14	10	8	6	4
		Ήλικία εις έτη (εις στρογγύλους αριθμούς)										
		0	1	2	3	4	5	10	15	20	25	30
Θήλεις	1920	47	51	54	55	56	55	52	48	44	41	38
	1926 - 30	48	55	57	58	58	58	55	50	46	43	39
	1940	56	62	63	63	63	62	58	54	49	45	42
	1955 - 59	70	73	72	72	71	70	65	60	55	51	46
	1960 - 62	71	74	73	72	71	70	66	61	56	51	46
		Ήλικία εις έτη (εις στρογγύλους αριθμούς)										
		35	40	45	50	55	60	65	70	75	80	85
Θήλεις	1920	35	31	28	24	21	17	14	11	8	6	4
	1926 - 30	36	32	29	25	21	17	14	11	8	6	4
	1940	38	34	30	26	22	18	14	11	8	6	4
	1955 - 59	41	36	32	27	23	17	15	12	9	6	5
	1960 - 62	41	37	32	28	23	17	15	12	9	6	5

Γ'. Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Στοιχεία τῆς Οικονομικῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου

Ὑπὸ τὸν ὄρον οἰκονομία νοοῦμεν τὰς ἐνεργείας τοῦ ἀνθρώπου πρὸς λήψιν ὅλων τῶν ἀντικειμένων ἐκείνων, τὰ ὅποια εἶναι χρήσιμα διὰ τὴν ζωὴν του. Ταῦτα καλοῦνται γενικῶς οἰκονομικὰ ἀγαθά.

Ἡραῖον Ὀλυμπίας

τι εἶναι, ὡς οἰκονομικὴ ἐργασία
οἱ μάλιστα τὰς οἰκονομικὰς ἐργασίας

Βάσις τῆς οἰκονομίας εἶναι ἡ φύσις, ἡ ἐργασία καὶ τὸ κεφάλαιον. Ὁ ἄνθρωπος, ἐκτὸς ὠρισμένων τροφῶν, λαμβάνει ἐκ τῆς φύσεως ἀκατεργάστους ὕλας καὶ ὕλας πρὸς παραγωγὴν ἐνεργείας. Ἐνεργεῖαν λαμβάνει ἀκόμη ἐκ τῆς πτώσεως τῶν ὑδάτων, ἐκ τῶν ἀνέμων καὶ ἐκ τοῦ ἡλίου. Ἡ σύγχρονος οἰκονομία τῶν πεπολιτισμένων λαῶν διέπεται ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τεχνικῆς.

Ὁ ἄνθρωπος τῆς ἐποχῆς μας προσπαθεῖ, διὰ τῆς λελογισμένης χρησιμοποίησεως τῶν ἐπιστημονικῶν καὶ τεχνικῶν ἐπιτευγμάτων αὐτοῦ, ὅπως ἐπιτύχη τὴν μεγαλύτεραν καὶ καλυτέραν δυνατὴν παραγωγὴν. Διὰ τῶν μέσων τὰ ὁποῖα διαθέτει, διαμορφώνει τὴν φύσιν οὕτως, ὥστε αὕτη νὰ εἶναι προσφορωτέρα διὰ τὴν κάλυψιν τῶν βιοτικῶν αὐτοῦ ἀναγκῶν.

— **Οἱ κλάδοι τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς.** Ἡ διάκρισις τῶν μορφῶν τῆς οἰκονομίας γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ τρόπου, κατὰ τὸν ὁποῖον οἱ λαοὶ λαμβάνουν ἐκ τῆς φύσεως τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὴν διαβίωσιν αὐτῶν οἰκονομικὰ ἀγαθὰ. Κατὰ ταῦτα διακρίνονται :

Οἰκονομία συλλογῆς. Ὁ ἄνθρωπος συλλέγει καρπούς, ρίζας, χόρτα κ.τ.λ. πρὸς διατροφήν του. Εἰς τὴν οἰκονομίαν συλλογῆς περιλαμβάνεται καὶ τὸ κυνήγιον καὶ ἡ στοιχειώδης ἀλιεία. Οἱ πρωτόγονοι ἄνθρωποι ἤσκουν οἰκονομίαν συλλογῆς.

Οἰκονομία σκαλεύσεως τοῦ ἐδάφους. Χαρακτηριστικὸν ταύτης εἶναι ἡ μόνιμος διαμονὴ τῶν ἀνθρώπων εἰς τινὰ τόπον καὶ ἡ στοιχειώδης καλλιέργεια τοῦ ἐδάφους διὰ σκαλεύσεως. Κατὰ τὴν παλαιολιθικὴν ἐποχὴν ἐγένετο αὕτη διὰ λιθίνων ἐργαλείων. Βραδύτερον ἀντικατεστάθησαν ταῦτα δι' ἐργαλείων ἐκ μετάλλου. Περιοχαὶ τῆς γῆς, ὅπου καὶ σήμερον χρησιμοποιεῖται ἡ σκαπάνη ὡς μέσον καλλιέργειας ὑπάρχουν εἰς τὴν Ἀφρικὴν (καλλιέργεια σακχαροκαλάμου, δημητριακῶν, πεπονοειδῶν κ.τ.λ.), τὴν Ἰνδουσιάν, τὴν Πολυνησιάν καὶ τὰς Ἰνδίας. Ἡ κτηνοτροφία, ἡ καλλιέργεια κήπων καὶ ἡ ἀροτρίωσις ἀνεπτύχθησαν ἐκ τῆς οἰκονομίας σκαλεύσεως τοῦ ἐδάφους.

Οἰκονομία ἀροτρίωσεως. Αὕτη εἶναι συνδεδεμένη μετὰ τῆς κτηνοτροφίας, διότι διὰ τὴν ἔλξιν τῶν ἐργαλείων ἀροτρίωσεως χρησιμοποιοῦνται μεγάλα ζῶα. Μεγάλαι πεδιναὶ ἐκτάσεις ἐκαλλιεργοῦντο καὶ ἐσπεύροντο. Ἡ μεγάλη παραγωγή δημητριακῶν δὲν ἐξησφά-

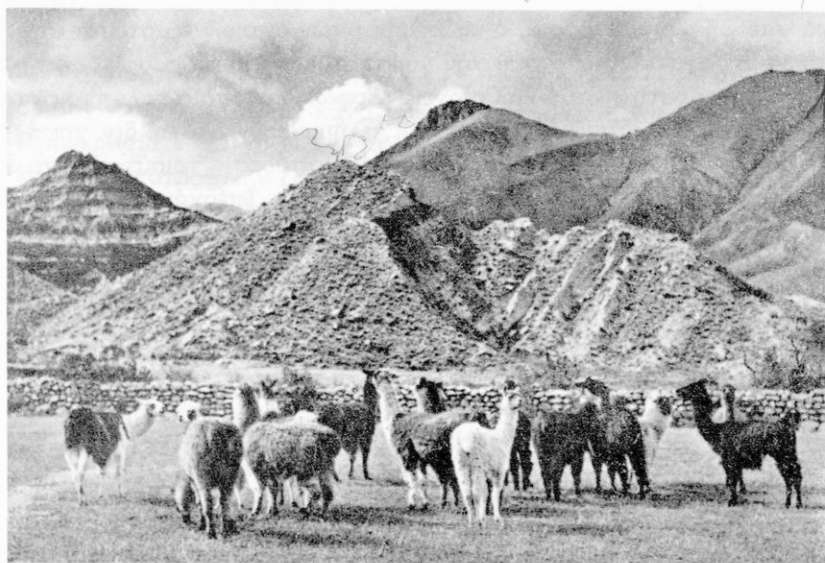
λιζε μόνον τὴν διατροφήν τοῦ πληθυσμοῦ, ἀλλὰ ἀπετέλει τὴν βά-
σιν διὰ τὴν οικονομικὴν καὶ πολιτιστικὴν ἀνάπτυξιν τῶν λαῶν κατὰ
τὴν ἐποχὴν τῆς οἰκονομίας ἀροτριώσεως, ἣτις συμπίπτει μὲ τὴν ἐ-
ποχὴν τῶν μετάλλων.

Ἰὺπό τὴν πίεσιν τῶν αὐξανομένων ἀναγκῶν, λόγῳ αὐξήσεως
τοῦ πληθυσμοῦ, ἔπρεπεν ὁ ζωτικὸς χῶρος τούτου νὰ ἐπεκταθῆ.
Ἡ ἀροτριώσις τοῦ ἐδάφους ἐγένετο κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν δυτικὴν Ἀ-
σίαν καὶ τὰς περὶ τὴν Μεσόγειον θάλασσαν χώρας. Σὺν τῷ χρόνῳ
ἐπεξετάθη αὐτὴ εἰς τὰς στέππας, αἱ πλείσται τῶν ὁποίων ἀπέβη-
σαν σιτοβολῶνες. Διὰ τῆς ἐκχερσώσεως μεγάλων ἐκτάσεων προσε-
τέθη ὠφέλιμος χῶρος διὰ τὴν ἀροτριώσιν, καὶ ἡ ἐκτέλεσις στοιχει-
ωδῶν ἔργων ἀρδεύσεως πεδινῶν ἐκτάσεων ἐκ ποταμῶν ἠῤῥησε πολὺ
τὴν γεωργικὴν παραγωγὴν.

Οἰκονομία μηχανικῆς καλλιέργειας. Τοιαύτη εἶναι ἡ σύγχρονος
τῶν πολιτισμένων λαῶν. Κατ' αὐτὴν τὸ ἄροτρον ἐτελειοποιήθη
καὶ ἀντὶ τῶν βοῶν ἢ τῶν ἵππων, χρησιμοποιοῦνται μηχαναὶ διὰ
τὴν ἀροτριώσιν, τὴν σποράν, τὸν θερισμὸν καὶ τὸν ἄλωνισμὸν.
Παραλλήλως πρὸς τὴν μηχανικὴν καλλιέργειαν τοῦ ἐδάφους ἀνε-
πτύχθη καὶ ἡ βιομηχανία. Ἐν Εὐρώπῃ ἤρχισεν ἡ ἀνάπτυξις αὐτὴ
κατὰ τὰ μέσα περίπτου τοῦ 18ου αἰῶνος.

Αἱ μορφαὶ τῆς οἰκονομίας διαφέρουν μεταξύ των ὄχι μόνον κατὰ
τὸν ἐκάστοτε ἐφαρμοζόμενον τρόπον ἐργασίας, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν
σκοπὸν, τὸν ὁποῖον δι' ἐκάστης μορφῆς οἰκονομίας ἐπιδιώκομεν.
Ὁ ἀρχικὸς σκοπὸς τῆς οἰκονομίας εἶναι ἡ ἱκανοποίησις τῶν ἰδίων
ἀναγκῶν τῶν ἐργαζομένων. Πάντοτε ὅμως εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον
προστίθεται καὶ ὁ σκοπὸς τῆς παραγωγῆς προϊόντων διὰ τὴν ἀγοράν.

Ἡ οἰκιακὴ οἰκονομία, ἡ ἀσχολουμένη μὲ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν
ἀναγκῶν τῶν εἰς ταύτην ἀπασχολουμένων, καὶ ἡ οἰκονομία τῆς πό-
λεως, ἡ ἀσχολουμένη μὲ τὴν παραγωγὴν ἀγαθῶν διὰ τὴν ἀγοράν,
περιορίζονται βαθμηδὸν συνεπειᾶ τῆς μεγάλης ὁμαδικῆς παραγω-
γῆς τῆς βιομηχανίας. Παρὰ ταῦτα ὅμως ἡ μικρὰ οἰκονομία τοῦ χω-
ρίου καὶ τῆς πόλεως (καλλιέργεια οὐχὶ μηχανικὴ, διατροφή οἰκια-
κῶν ζώων, ξύλευσις τῶν χωρικῶν ἐκ τοῦ δάσους, βιοτεχνικὰ ἐργα-
στήρια τῶν χωρίων καὶ τῶν πόλεων κ.τ.λ.), ὁμοῦ μετὰ τῶν μεγα-
λῶν καὶ μικρῶν ἐργοστασίων τῆς ὁμαδικῆς παραγωγῆς ἀποτελοῦν
ἓν οἰκονομικὸν σύνολον.

Ποίμνιον προβάτων τοῦ εἶδους Λάμα ἐν Αὐστραλίᾳ

ΜΕΓΑΛΑ ΚΕΝΤΡΑ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ, ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΗΣ, ΑΛΙΕΥΤΙΚΗΣ, ΔΑΣΙΚΗΣ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

1. Ἡ Γεωργικὴ παραγωγὴ

Εἰς τὸν γεωργικὸν χῶρον περιλαμβάνονται αἱ καλλιεργούμεναι ἐκτάσεις τοῦ ἐδάφους, οἱ βοσκότοποι καὶ τὰ λιβάδια γενικῶς. Αἱ πρῶται εἶναι δυνατὸν νὰ καθορισθοῦν στατιστικῶς, ἐν ᾧ διὰ τοὺς βοσκοτόπους καὶ τὰ λιβάδια ἡ στατιστικὴ ἀπογραφή δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι ἀκριβής. Ἡ οἰκονομικῶς ἐκμεταλλεύσιμος διὰ τὴν διατροφήν τοῦ ἀνθρώπου ἐπιφάνεια τῆς ξηρᾶς ἀνέρχεται περίπου εἰς 75 ἑκατ. τετραγ. χιλιάμ. Ἐκ τῆς ἀροτρίουμένης ἐπιφάνειας τῆς γῆς, ἡ ὁποία φθάνει περίπου εἰς 13 ἑκατομ. τετρ. χιλιάμ., ἀντιστοιχοῦν κατὰ κάτοικον τῆς γῆς 5 στρέμματα περίπου.

Ἡ γεωργικὸς χῶρος τῆς γῆς ἔχει ἐπεκταθῆ διὰ τῶν ἀρδεύσεων, τῆς ἀποξηράνσεως ἐλῶν καὶ δι' ἐκχερσώσεων. Δὲν εἶναι ὅμως δυνατὸν

νά υπερβῆ ὠρισμένα ὅρια, ὁ καθορισμὸς τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ γεωγραφικὸν πλάτος καὶ τὴν μορφολογίαν τοῦ ἐδάφους.

Ἀρχαιοτάτη εἶναι ἡ καλλιέργεια ἐδαφῶν, τὰ ὅποια καλύπτονται ὑπὸ ὕδατων ποταμῶν, ὅταν οὔτοι πλημμυροῦν. Αὕτη δὲν χρειάζεται μεγάλη καλλιεργητικὰ ἔξοδα, ἡ δὲ ἀπόδοσις τοιούτων σπειρομένων ἐκτάσεων εἶναι μεγάλη. Ἐνίοτε ὅμως ἐπέρχονται καὶ καταστροφαὶ εἰς τοιαύτας καλλιεργείας, ἔνεκα ὑπερβολικῆς ἀνυψώσεως τῆς στάθμης τῶν ποταμῶν ἐκ μεγάλων βροχῶν. Κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους, εἰς τὰς πεδινὰς περιοχὰς αἱ ὁποῖαι εὐρίσκονται πλησίον ποταμῶν, ἐκτελοῦνται συστηματικῶς ὑδραυλικὰ ἔργα, διὰ τῶν ὁποίων ἐπιτυγχάνεται ἡ λήψις ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας καὶ ἡ ἄρδευσις τῶν ἀγρῶν.

Διὰ τῶν ὑδραυλικῶν ἔργων, τὰ ὅποια ἐγένοντο ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος, πολλοὶ ἄγονοι ἐκτάσεις καὶ μεγάλα τμήματα ἐρήμων ἔχουν μεταβληθῆ εἰς προσοδοφόρους ἀγρούς. Τὰ ἀρτεσιανὰ φρέατα, οἱ ὕδατοφράκται, ἡ ἄρδευσις γαιῶν ἐκ τῶν ποταμῶν καὶ ἔργα ἐμποδίζοντα τὰς καταστρεπτικὰς αὐτῶν πλημμύρας συνέβαλον πολὺ εἰς τὴν παγκόσμιον ἀπόδοσιν τῶν γεωργικῶν καλλιεργειῶν.

Εἰς τὰ φυτὰ τῆς ἀρδευτικῆς καλλιεργείας ἀνήκει καὶ ἡ ὄρυζα. Ἡ καλλιέργεια τῆς ὄρυζης γίνεται εἰς τὰς ἐκ τῆς φύσεως εὐνοϊκὰς καὶ πυκνοκατῳκημένας περιοχὰς τῆς γῆς, ὡς εἶναι αἱ Ἰνδία, ἡ Ἰνδονησία, ἡ νότιος Κίνα, ἡ Κορέα.

Ἡ παραγωγή ὄρυζης

Χιλιάδες μετρικοὶ τόνοι (ΟΗΕ 1967)

Ἔτη	1958	1960	1966
Παγκόσμιος	213.933	235.544	253.490
Ἀφρική	4.187	4.962	5.856
Β. Ἀμερική	2.920	3.547	5.015
Ν. Ἀμερική	5.326	6.511	8.067
Ἀσία	217.509	218.592	232.101
Εὐρώπη	1.649	1.484	1.539
Ὠκεανία	126	158	200
Ῥωσία	216	190	712

Ο σίτος

Διὰ τὴν εὐδοκίμησιν ὁ σίτος, ἀπαιτεῖται πλούσιον εἰς θρεπτικὰς οὐσίας ἔδαφος, ὑγρασία κατὰ τὴν ἀνοιξιν καὶ ξηρασία καὶ μεγάλη θερμοκρασία κατὰ τὸ θέρος. Καλλιεργεῖται κυρίως εἰς τὰς εὐκράτους καὶ τὴν ὑποτροπικὴν ζώνην. Εἰς τὴν τροπικὴν ζώνην δὲν εὐδοκιμεῖ.

Ὁ σίτος ἀποτελεῖ τὴν σπουδαιότεραν τροφήν τοῦ ἀνθρώπου, ἢ δὲ διὰ τὴν καλλιέργειαν αὐτοῦ διατιθεμένη ἕκτασις εἶναι μεγάλη καὶ ἴση σχεδὸν πρὸς τὴν ἕκτασιν τῆς διατιθεμένην διὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν λοιπῶν δημητριακῶν. Εἰς τὴν νοτιοανατολικὴν Ἀσίαν ὅμως καὶ τὴν Ἰαπωνίαν ἡ μεγαλυτέρα καλλιεργουμένη ἕκτασις διατίθεται διὰ τὴν ὄρυζαν.

Ἐπειδὴ ὁ σίτος εὐδοκιμεῖ καὶ εἰς τὰ δύο ἡμισφαίρια, αἱ ἔσοδεῖαι τούτου διαδέχονται ἀλλήλας. Εἰς τὴν βόρειον Ἀμερικὴν καὶ τὴν Εὐρώπην λαμβάνεται αὕτη κατ' Ἰούλιον - Αὐγούστον, εἰς τὴν Ἀργεντινὴν κατὰ Νοέμβριον - Δεκέμβριον, εἰς τὴν Αὐστραλίαν κατὰ Δεκέμβριον - Ἰανουάριον, εἰς τὰς Ἰνδίας κατὰ Φεβρουάριον - Μάρτιον.

Τὴν πρῶτην θέσιν εἰς τὴν παγκόσμιον παραγωγὴν τοῦ σίτου κατέχει ἡ Ῥωσία. Εἰς τὰς ἀπεράντους καὶ εὐφορωτάτας πεδιάδας αὐτῆς καλλιεργεῖται ὁ σίτος, ὁ ὁποῖος ὄχι μόνον ἐπαρκεῖ διὰ τὴν διατροφήν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας (ὑπερβαίνοντος τὰ 230 ἑκατ.), ἀλλὰ καὶ ἐξάγεται εἰς ἄλλας, γειτονικὰς ἰδίως χώρας. Κατὰ τὴν στατιστικὴν παραγωγῆς τοῦ 1966 (τελευταῖα στατιστικὴ ΟΗΕ), ἡ Ῥωσικὴ παραγωγή τοῦ σίτου ἀνῆλθεν εἰς 100 περίπου ἑκατομμ. τόννους. Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἡ δευτέρα σιτοπαραγωγὸς χώρα τοῦ κόσμου, αἱ Ἠνωμένοι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς, παρήγαγον 36 ἑκατομμ. τόννους. Ἄλλαι χῶραι μεγάλης παραγωγῆς σίτου εἶναι ἡ Κίνα, ὁ Καναδᾶς, ἡ Ἀργεντινὴ, ἡ Γαλλία, ἡ Ἰταλία, αἱ Ἰνδία. Ἡ Ἑλλάς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη παράγει μεγάλην ποσότητα σίτου. Μῆρος τούτου διατίθεται διὰ τὴν κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν τοῦ λαοῦ καὶ τὸ ὑπόλοιπον ἐξάγεται εἰς ἄλλας χώρας. Αἱ τιμαὶ τοῦ διεθνοῦς ἐμπορίου σίτου ρυθμίζονται εἰς τὸ χρηματιστήριον ἐμπορευμάτων τοῦ Σικάγου καὶ τοῦ Γούνιπεκ τοῦ Καναδᾶ.

Τὰ γεώμηλα

Διὰ τοὺς κατοίκους τῆς Εὐρώπης τὸ γεώμηλον ἀποτελεῖ τὸ σπου-

Ἡ παραγωγή σίτου

Χιλιάδες μετρικοί τόνοι (ΟΗΕ 1967)

Ἔτη	1958	1960	1966
Παγκόσμιος	252.714	242.996	308.695
Ἀφρική	5.439	5.815	4.850
Β. Ἀμερική	51.859	52.189	59.831
Ν. Ἀμερική	9.338	6.876	8.956
Ἀσία	52.610	53.583	58.971
Εὐρώπη	50.944	52.548	62.730
Ὠκεανία	5.956	7.686	12.862
Ῥωσία	76.568	64.299	100.499

Ἡ παραγωγή κριθῆς

Χιλιάδες μετρικοί τόνοι (ΟΗΕ 1967)

Ἔτη	1958	1960	1966
Παγκόσμιος	83.750	89.740	115.065
Ἀφρική	3.583	1.748	1.807
Β. Ἀμερική	15.750	13.734	15.308
Ν. Ἀμερική	2.642	1.426	1.119
Ἀσία	25.747	25.275	27.792
Εὐρώπη	22.562	28.485	39.833
Ὠκεανία	1.509	1.613	1.227
Ῥωσία	12.957	16.021	27.879

Ἡ παραγωγή ἀραβοσίτου

Χιλιάδες μετρικοί τόνοι (ΟΗΕ 1967)

Ἔτη	1958	1960	1966
Παγκόσμιος	183.638	204.642	238.102
Ἀφρική	12.422	13.987	16.066
Ἀμερική Β.	92.913	107.063	117.340
Ἀμερική Ν.	14.657	15.420	21.896
Ἀσία	34.073	32.019	41.299
Εὐρώπη	19.166	26.149	32.861
Ὠκεανία		179	224

δαιότερον μετά τὸν σίτον γεωργικὸν προϊόν, τὸ χρησιμοποιούμενον διὰ τὴν τροφήν τοῦ ἀνθρώπου. Καίτοι τοῦτο δὲν ἔχει τὴν θρεπτικὴν ἀξίαν τοῦ σίτου, διότι ἔχει ὀλιγωτέρας τούτου ἀζωτούχους καὶ λιπαρὰς οὐσίας καὶ περισσότερον ὕδωρ, ἐν τούτοις, ἔνεκα τῆς εὐκόλου καλλιέργειας του, τῆς μικρᾶς τιμῆς του καὶ τῆς μεγάλης αὐτοῦ γεωργικῆς ἀποδόσεως, ἀπέκτησε σπουδαίαν οἰκονομικὴν σημασίαν.

Ἡ παραγωγή γεωμήλων

Χιλιάδες μετρικοὶ τόννοι (ΟΗΕ 1967)

Ἔτη	1958	1960	1966
Παγκόσμιος	279.468	284.655	293.539
Ἄφρική	1.516	1.705	1.943
Β. Ἀμερική	14.285	14.077	17.025
Ν. Ἀμερική	6.076	6.655	7.124
Ἀσία	38.991	32.998	41.609
Εὐρώπη	131.291	144.060	136.979
Ὠκεανία	782	786	925
Ῥωσία	86.527	84.374	87.853

Ὁ καπνός

Ἡ μεγαλύτερα ποσότης τῆς παγκοσμίου παραγωγῆς καπνοῦ διατίθεται διὰ τὴν παραγωγήν σιγαρέττων. Ὁ καπνός διακρίνεται εἰς δύο κυρίως εἶδη, τὸν κοινὸν καὶ τὸν εἰδικόν. Εἰς τὸν κοινὸν ὑπάγονται ἰδίως τὰ καπνὰ τῆς Ἀμερικῆς, ἐν ᾧ εἰς τὸν εἰδικόν ὑπάγονται τὰ λεγόμενα ἀνατολικά καπνὰ, εἰς τὰ ὅποια ἀνήκουν καὶ αἱ ἑλληνικαὶ ποικιλίαι καπνοῦ. Εἰς τὸ διεθνὲς ἐμπόριον διακρίνονται 6 μεγάλαὶ κατηγορίαι καπνῶν:

1) Βορειοαμερικανικά (Βιργινίας). 2) Δυτικοῖνδικά (Ἀβάνας, Κούβας, Πορτορικού, Δομινίκου). 3) Νοτιοαμερικανικά (Βενεζουέλας, Βραζιλίας, Παραγουάης). 4) Ἀνατολικοῖνδικά (Κεϋλάνης, Νεπάλ). 5) Δυτικοευρωπαϊκά. 6) Ἀνατολικά. Τὸ κλίμα, τὸ ἔδαφος καὶ τὸ εἶδος τοῦ σπόρου εἶναι οἱ τρεῖς κύριοι συντελεσταὶ τῆς ποιότητος τοῦ καπνοῦ.

Γενικῶς ὁ καπνὸς καλλιεργεῖται εἰς τὰ εὐκρατα κλίματα. Ὡς καλύτερα ποιότητος καπνοῦ θεωρεῖται ὁ καπνὸς τῆς Ξάνθης καὶ τῆς Σουμάτρας, λόγῳ τοῦ ἀρώματος αὐτοῦ. Διὰ τὴν Ἑλλάδα ἡ καλλιέργεια καὶ πώλησις τοῦ καπνοῦ ἔχει σπουδαιοτάτην σημασίαν, διότι οὗτος ἀποτελεῖ τὸ σπουδαιότερον ἐξαγωγικὸν προϊόν τῆς χώρας μας.

Ἡ παραγωγή καπνοῦ

Χιλιάδες μετρικοὶ τόνοι (ΟΗΕ 1967)

Ἔτη	1958	1960	1966
Παγκόσμιος	3.439	3.690	4.334
Ἀφρική	179	208	252
Β. Ἀμερική	1.030	1.149	1.120
Ν. Ἀμερική	227	257	368
Ἀσία	1.287	1.408	1.764
Εὐρώπη	500	417	579
Ὠκεανία	8	13	17
Ῥωσία	208	178	235

Αἱ φυτεῖαι

Ὑπὸ τὸ γενικὸν τοῦτο ὄνομα νοεῖται ἰδιαιτέρως ἡ ἐκμετάλλευσις μεγάλων ἀγροκτημάτων εἰς τὰς τροπικὰς καὶ ὑποτροπικὰς χώρας. Ἡ δημιουργία τούτων χρονολογεῖται ἀπὸ τῶν πρώτων χρόνων τῶν ἀνακαλύψεων καὶ τοῦ ἀποικισμοῦ (15ος αἰὼν), ὅτε μεγάλα πεδινὰ ἐκτάσεις γῆς (κτῆματα 40.000 - 100.000 στρεμμάτων) ἐδωρήθησαν ὑπὸ τῶν Κυβερνήσεων εἰς τοὺς συντελέσαντας πολὺν εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τῶν νέων χωρῶν καὶ εἰς ἐξέχοντα πρόσωπα τοῦ ἀποικιακοῦ κράτους.

Ἡ καλλιέργεια τῶν φυτειῶν περιορίζετο κατ' ἀρχὰς μόνον εἰς ἓν εἶδος φυτοῦ, π.χ. σακχαροκαλάμου ἢ καφὲ ἢ βάμβακος (μονοκαλλιέργειαι). Βραδύτερον ἀνεπτύχθη ἡ καλλιέργεια πολλῶν φυτῶν εἰς τὸ αὐτὸ ἀγρόκτημα κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος (πολυκαλλιέργειαι). Σπουδαῖα προϊόντα λαμβανόμενα ἐκ τῶν φυτειῶν εἶναι τὸ σακχαροκάλαμον, τὸ κακάον, ὁ καφέ, τὸ τέιον, ὁ βάμβαξ, τὸ ἐλαστικὸν κόμμι (καουτσούκ), αἱ ἴνες τῶν φύλλων τῆς ἀγαύης καὶ ἄλλα.

Τὸ σακχαροκάλαμον

Τοῦτο εὐδοκιμεῖ εἰς ὑγρὸν ἔδαφος, ὅπου τὸ ἐτήσιον βροχομετρικὸν ὕψος φθάνει τοῦλάχιστον τὸ ἐν μέτρον καὶ ἡ μέση ἐτησία θερμοκρασία εἶναι τοῦλάχιστον 20°C. Μεγάλαι φυτεῖαι σακχαροκαλάμου ὑπάρχουν εἰς τὴν Κούβαν, τὸ Πόρτο Ρίκο, τὴν Βραζιλίαν, τὴν Ἰάβαν καὶ ἄλλοῦ. Κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ἡ συγκομιδὴ τοῦ σακχαροκαλάμου γίνεται διὰ μηχανῶν.

Εἰς τὰς Ἰνδίας καὶ τὴν Κίναν δὲν ὑπάρχουν κατὰ κανόνα μεγάλαι φυτεῖαι, ὡς εἰς τὰς τροπικὰς χώρας, ἀλλὰ ἡ καλλιέργεια τοῦ σακχαροκαλάμου γίνεται εἰς μικρὰς ἐκτάσεις ὑπὸ τῶν ἀγροτῶν, οἱ ὅποιοι εἰς στοιχειώδεις ἐγκαταστάσεις ἐπεξεργάζονται τὸ φυτὸν καὶ λαμβάνουν τὸ σάκχαρον. Ἡ ἀπόδοσις ὅμως τῶν ἐγκαταστάσεων τούτων δὲν εἶναι ἱκανοποιητικὴ.

Αἱ κύριαι χῶραι ἐξαγωγῆς σακχάρου ἐφοδιάζουν, κατόπιν ἐμπορικῶν συνθηκῶν μακρᾶς διαρκείας, ὠρισμένα Κράτη, ἔχουσαι οὕτω ἐξασφαλίσαι τὴν πώλησιν τῆς παραγωγῆς. Ὅθεν μικραὶ μόνον ποσότητες σακχάρου ἔρχονται εἰς τὸ ἐλεύθερον ἐμπόριον.

Αἱ Ἠνωμένοι Πολιτεῖαι καλύπτουν τὸ ἑλλεῖπον ἐκ τῆς παραγωγῆς αὐτῶν σάκχαρον ἐκ τῶν ἀγορῶν τῶν δυτικῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς νήσου Χαβάης. Ἡ κεντρικὴ καὶ ἡ ἀνατολικὴ Εὐρώπη καλύπτει τὰς ἀνάγκας αὐτῆς εἰς σάκχαρον ἐκ τῶν ἐκεῖ καλλιεργουμένων σακχαροτεύτλων. Εἰς τὴν Ἑλλάδα λειτουργοῦν τρία ἐργοστάσια παραγωγῆς σακχάρου, τῶν ὁποίων ἡ παραγωγή δὲν καλύπτει ἀκόμη τὰς ἀνάγκας τῆς καταναλώσεως.

Ἡ παραγωγή σακχάρου (κυριωτέρων χωρῶν)

Χιλιάδες μετρικοὶ τόνοι (ΟΗΕ 1967)

Ἔτη	1958	1960	1966
Παγκόσμιος (ἀνευ τῆς Κίνας)	46.135	51.040	61.655
Αὐστραλία	1.378	1.441	2.447
Βραζιλία	3.004	3.319	3.852
Κούβα	5.784	5.964	4.867

Γαλλία	1.486	2.267	1.856
Γερμανία Δυτική	1.763	1.877	1.917
Ίνδία	2.166	2.814	3.633
Μεξικόν	1.210	1.530	2.252
Ένωμ. Πολ. Αμερικῆς	2.033	2.213	2.570
Ρωσία	5.702	5.761	9.013

Τὸ κακάον

Τὸ κακαόδένδρον εὐδοκιμεῖ εἰς ὑγρὸν μαλακὸν ἔδαφος, ἀλλὰ δὲν ἀντέχει εἰς τοὺς ἰσχυροὺς ἀνέμους. Εἶναι ἰθαγενὲς φυτὸν τῆς περὶ τὸν ἰσημερινὸν Νοτίου Ἀμερικῆς. Μετὰ τὸ πέρασ τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου (1914 - 1918) εἰσήχθη ἡ καλλιέργεια τοῦ κακαοδένδρου εἰς τὴν Δυτικὴν Γαλλικὴν Ἀφρικὴν, ἰδίως δὲ εἰς τὴν Νέαν Γουινέα, ἡ ὁποία παράγει σήμερον τὰ δύο τρίτα τῆς παγκοσμίου παραγωγῆς.

Ἐγκαταστάσεις πρὸς ἐπεξεργασίαν τοῦ καρποῦ δὲν ὑπάρχουν ἐκεῖ, ἀλλὰ εἰς τὰ μεγάλα βιομηχανικὰ κέντρα καταναλώσεως τῆς Εὐρώπης, Ἀμερικῆς καὶ Ἀσίας. Ὑπάρχει ὁμως κρατικὴ ὀργάνωσις, ἡ ὁποία διαφωτίζει τὸν ἰθαγενῆ πληθυσμὸν περὶ τῶν καλυτέρων τρόπων καλλιέργειας τοῦ φυτοῦ καὶ τῆς προστασίας αὐτοῦ ἐκ τῶν ἐπιβλαβῶν ἐντόμων καὶ μικροοργανισμῶν.

Ἡ παραγωγή τοῦ κακάου

Χιλιάδες μετρικοὶ τόνοι (ΟΗΕ 1967)

Ἔτη	1958	1960	1966
Παγκόσμιος	905	1.174	1.328
Ἀφρικὴ	567	868	961
Ἀμερικὴ Β.	80	84	82
Ἀμερικὴ Ν.	242	202	251
Ἀσία	6	7	8
Ὠκεανία	10	12	26

Ὁ Καφές

Ἡ καφέα εὐδοκιμεῖ εἰς ἔδαφος εὐφορον, καλῶς διαβρεχόμενον, ἀλλὰ οὐχὶ πολὺ θερμόν. Εἶναι ἰθαγενές φυτὸν τῆς περὶ τὸν ἰσημερινὸν νοτίου Ἀμερικῆς, τῆς Κεϋλάνης καὶ τῆς Ἰάβας. Ἡ παραγωγὴ ἐτησίως ὑφίσταται μεγάλας διακυμάνσεις ἕνεκα τῆς ἐπιδράσεως ἀπτόμων κλιματολογικῶν μεταβολῶν καὶ τῶν ἐπιβλαβῶν ἐντόμων.

Τὸ ἥμισυ περίπου τῆς παγκοσμίου παραγωγῆς καφέ προέρχεται ἐκ τῆς Βραζιλίας καὶ τῆς Κολομβίας.

Ἡ παραγωγὴ Καφέ

Χιλιάδες μετρικοὶ τόνοι (ΟΗΕ 1767)

Ἔτη	1958	1960	1966
Παγκόσμιος	3.559	4.238	3.927
Ἀφρική	621	809	1.061
Ἀμερικὴ Β.	507	549	633
Ἀμερικὴ Ν.	2.295	2.696	2.019
Ἀσία	133	185	238

Τὸ τείον

Εἶναι φυτὸν τῶν ὑποτροπικῶν χωρῶν. Εὐδοκιμεῖ κυρίως εἰς τὰ κράσπεδα τῶν Ἰμαλαίων, εἰς τὴν νότιον Κίναν, τὴν κεντρικὴν καὶ νότιον Ἰαπωνίαν, τὴν Φορμόζαν καὶ τὴν Κεϋλάνην, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναπτύσσεται καὶ εἰς ὄρεινὰ ἔδαφη μέχρι ὕψους 2500 μ. Εἰς τὴν Εὐρώπην προτιμᾶται τὸ τείον τοῦ Ἀσσάμ, τῆς Κεϋλάνης καὶ τῆς Ἰάβας. Τὸ ἥμισυ τῆς παγκοσμίου παραγωγῆς τείου διατίθεται εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ Λονδίνου.

Τὰ φυτικὰ ἔλαια

Ταῦτα ἀποτελοῦν τὸ μὲν σπουδαίαν τροφήν, τὸ δὲ πρώτην ὑλὴν πολλῶν βιομηχανιῶν (σάπωνες, γλυκερίνη κ.ἄ.). Εἰς ταῦτα ὑπάγονται τὸ ἔλαιον τῆς ἐλαίας, τὸ βαμβακέλαιον, τὸ ἀραχιδέλαιον, τὸ ἔλαιον σόγιας κ.τ.λ. Ἰδιαιτέραν σημασίαν διὰ τὴν Ἑλλάδα ἔχει τὸ ἔλαιον τῆς ἐλαίας. Τούτου γίνεται καὶ ἐξαγωγή, ἀφοῦ καλύπτου-

ται αἱ ἀνάγκαι τῆς ἐγχωρίου καταναλώσεως. Μεγάλη παραγωγή καὶ κατανάλωσις ἐλαίου σόγιας γίνεται εἰς τὴν Κίναν καὶ τὰς Ἠνωμένους Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς. Τὸ ἀραχιδέλαιον παράγεται εἰς τὴν τροπικὴν ζώνην, χρησιμοποιεῖται ὅμως ὑπὸ τῆς βιομηχανίας τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς.

Ὁ οἶνος

Εἶναι προϊόν τῆς ἀμπέλου, ἡ ὁποία εὐδοκιμεῖ ἰδίως εἰς τὰς χώρας, αἱ ὁποῖαι ἔχουν κλίμα μεσογειακόν. Εἰς τὴν Εὐρώπην ἡ καλλιέργεια ταύτης ἐκτείνεται μέχρι τοῦ ποταμοῦ Ῥήνου. Ὁ οἶνος καὶ ἡ σταφίς ἀποτελοῦν σπουδαῖα εἶδη τοῦ ἑλληνικοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου. Αἱ σπουδαιότεραι χῶραι παραγωγῆς οἴνου εἶναι ἡ Ἰταλία, ἡ Γαλλία, ἡ Ἑλλάς καὶ ἡ Ἰσπανία, σταφίδος δὲ ἡ Ἑλλάς, ἡ Τουρκία, καὶ αἱ Ἠνωμ. Πολιτεῖαι. Ἡ Ἑλλάς ἐξάγει οἶνον εἰς Γαλλίαν σταφίδα δὲ εἰς Ἠνωμένον βασιλεῖον (Ἀγγλίαν), Γερμανίαν, Γιουγκοσλαβίαν, Τσεχοσλοβακίαν, Ὀλλανδίαν, Γαλλίαν, Αὐστρίαν, Νορβηγίαν, Σουηδίαν, Δανίαν, Ἑλβετίαν, Φινλανδίαν.

Τὸ ἐλαστικὸν κόμμι (καουτσούκ)

Τοῦτο εἶναι γαλακτώδης πυκνόρρευστος χυμὸς (κόμμι) λαμβανόμενος ἐκ τῆς ἐκκρίσεως τροπικῶν φυτῶν. Μεγάλην σημασίαν ἀπέκτησε τὸ κόμμι τοῦτο ἀπὸ τοῦ 1910 περίπου, ὅτε ἤρχισεν ἀναπτυσσομένη ἡ βιομηχανία τῶν αὐτοκινήτων. Αἱ σπουδαιότεραι χῶραι παραγωγῆς φυσικοῦ ἐλαστικοῦ κόμμιος εἶναι ἡ Μαλαισία, ἡ Ἰνδονησία, ἡ Κεϋλάνη, ἡ Ἰνδοκίνα καὶ ἡ Βραζιλία. Ἡ παραγωγή τῶν χωρῶν τούτων δὲν ἐπαρκεῖ διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς βιομηχανίας, ἡ ὁποία χρησιμοποιεῖ καὶ συνθετικὸν ἐλαστικὸν κόμμι, παραγόμενον διὰ τῆς ἐπεξεργασίας γαιάνθρακος καὶ πετρελαίου. Αἱ μεγαλύτεραι ποσότητες συνθετικοῦ προϊόντος παρασκευάζονται ὑπὸ τῆς βιομηχανίας τῆς Ἀμερικῆς, τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Ῥωσίας.

Ὁ Βάμβαξ

Ἐκ τῶν φυσικῶν ὑφαντικῶν ὑλῶν, ζωϊκῶν καὶ φυτικῶν, σπουδαιοτάτην σημασίαν διὰ τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου ἔχει ὁ βάμβαξ.

Τὸ φυτὸν τοῦτο εὐδοκιμεῖ εἰς τὴν τροπικὴν καὶ ὑποτροπικὴν ζώνην, ὡς καὶ εἰς τὴν γειτονικὴν πρὸς ταύτην περιοχὴν τῆς εὐκράτου ζώνης (περίπου μεταξύ 36^ο -41^ο Γ.Π.). Ἀπαιτεῖ 6 - 7 μῆνας πρὸς ἀνάπτυξιν καὶ ὠρίμασιν, καὶ ξηρασίαν κατὰ τὴν συγκομιδὴν. Εἶναι ἰθαγενὲς φυτὸν τῆς Ἀσίας (περιοχῆς τῶν μουσῶνων), τῶν Ἑνωμ. Πολιτειῶν καὶ τοῦ Μεξικοῦ.

Ἡ χρῆσις τοῦ βάμβακος ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου ἀνάγεται εἰς τὴν προϊστορικὴν ἀκόμη ἐποχὴν (Ἰνδίας, Κίναν). Ὅτε ἀνεπτύχθησαν αἱ ὑφαντικαὶ μηχαναί, ἡ παγκοσμία κατανάλωσις βάμβακος ἤρξε καταπληκτικῶς.

Αἱ ἴνες αὐτοῦ χρησιμοποιοῦνται ὡς πρώτη ὕλη εἰς τὴν ὑφαντουργίαν καὶ τὴν χημικὴν βιομηχανίαν, ὃ δὲ σπóρος του εἰς τὴν κτηνοτροφίαν καὶ τὴν παραγωγὴν βαμβακελαίου. Διακρίνονται πολλαὶ ποικιλίαι καὶ ποιότητες βάμβακος (στιλπνός, μακρόινος, βραχύινος κ.τ.λ.). Σπουδαιότεραι χῶρα παραγωγῆς τούτου εἶναι αἱ Ἑνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς, αἱ Ἰνδία, ἡ Ῥωσία (Τουρκεστάν, νοτίως τῆς Ἀράλης λίμνης), ἡ Κίνα, ἡ Βραζιλία, ἡ Αἴγυπτος καὶ ἄλλαι.

Τὴν μεγαλυτέραν ζήτησιν εἰς τὴν παγκόσμιον ἀγορὰν ἔχει εἶδος τι βάμβακος, τοῦ ὁποίου αἱ ἴνες εἶναι μαλακαί, ἀνθεκτικαὶ καὶ τὸ μῆκος αὐτῶν ἀνέρχεται εἰς 2,1 ἑκατοστόμ. περίπου. Ἀκριβώτερος καὶ ἀρίστης ποιότητος εἶναι ὁ αἰγυπτιακός, τοῦ ὁποίου τὸ μῆκος τῶν ἰνῶν ἀνέρχεται εἰς 3,8 ἑκατοστόμ. Ὅμοιος βάμβαξ καλλιεργεῖται εἰς τὴν Βραζιλίαν καὶ τὸ Περού.

Αἱ τιμαὶ τοῦ βάμβακος ρυθμίζονται εἰς τὰ χρηματιστήρια ἐμπορευμάτων τῶν Ἑνωμ. Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Αἰγύπτου. Ὁ βάμβαξ φέρεται εἰς τὸ ἐμπόριον, ἀφοῦ ἀφαιρεθῆ ὁ σπóρος αὐτοῦ δι' ἔκκοκκιστικῶν μηχανῶν (ἔκκοκκισμένος βάμβαξ). Ὁ βαμβακόσπορος χρησιμοποιεῖται εἰς τὴν κτηνοτροφίαν καὶ διὰ τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ βαμβακελαίου.

Ἡ παραγωγή συσπόρου βάμβακος

Χιλιάδες μετρικοὶ τόνοι (ΟΗΕ 1967)

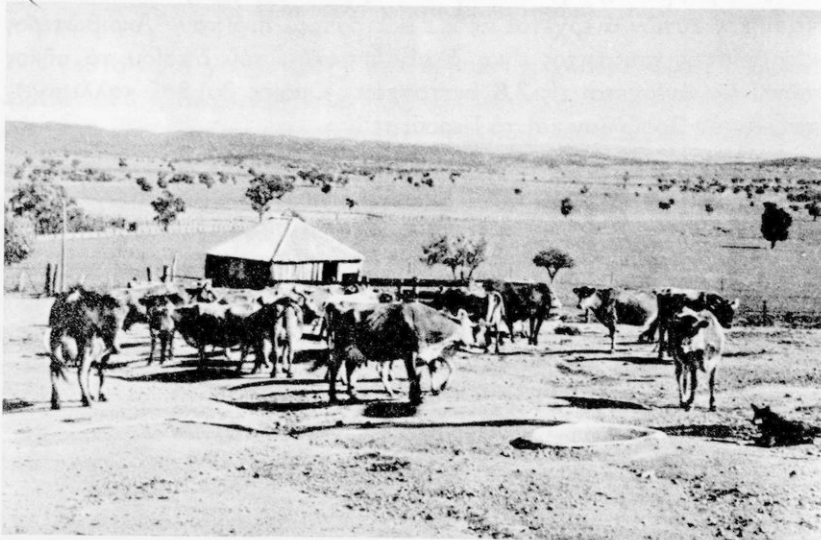
Ἔτη	1958	1960	1966
Παγκόσμιος	18.409	19.018	19.987
Ἀφρικὴ	1.557	1.751	2.083

Β. Ἀμερική	5.470	6.322	4.935
Ν. Ἀμερική	1.362	1.561	1.831
Ἀσία	6.913	6.252	6.795
Εὐρώπη	263	323	368
Ῥωσία	2.843	2.804	3.936

2. Ἡ κτηνοτροφικὴ παραγωγή

Ἡ ἔκτροφή ὠρισμένων ζώων ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου συνδέεται στενότερα πρὸς τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν αὐτοῦ. Ἐκ τούτων λαμβάνεται τὸ κρέας, τὸ γάλα, τὸ βούτυρον, ὁ τυρὸς, τὸ ἔριον, τὰ ὀστά. Μεγάλῃ κτηνοτροφίᾳ ἀναπτύσσεται εἰς τὰς χώρας, αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἐκτεταμένας πεδιάδας καὶ λιβάδια. Τοιαῦται εἶναι αἱ Ἡνωμ. Πολ. τῆς Ἀμερικῆς, ἡ Ῥωσία, ἡ Γερμανία, ἡ Γαλλία, ὁ Καναδᾶς, ἡ Ἀργεντινὴ, ἡ Βραζιλία, ἡ Αὐστραλία, ἡ Γιουγκοσλαβία, ἡ Ν. Ἀφρική καὶ ἄλλαι.

Εἰς τὸ διεθνὲς ἔμπόριον ἐξέχουσιν θέσιν μεταξὺ τῶν κτηνοτροφικῶν προϊόντων κατέχει τὸ ἔριον. Τοῦτο ὑπῆρξεν ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων σπουδαία ὑφαντικὴ ὕλη.

Ἐκτροφή ἀγελάδων ἐν Ἀνατολικῇ Αὐστραλίᾳ

Ἡ θεμελιώδης διαφορά τῶν ἰδιοτήτων τούτου ἀπὸ τοῦ βάμβακος ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι τὸ ἔριον εἶναι κακὸς ἀγωγὸς τῆς θερμότητος. Κατὰ συνέπειαν, τὰ ἐκ τοῦ ἐρίου ἐνδύματα καὶ λοιπὰ ὑφαντικὰ προϊόντα χρησιμοποιοῦνται, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, κατὰ τὸν χειμῶνα. Εἰς ὅλας τὰς χώρας τῆς εὐκράτου ζώνης ἐκτρέφεται τὸ πρόβατον, παρὰ τοῦ ὁποίου λαμβάνεται καὶ τὸ ἔριον. Εἰς τὰ μεγάλα ὅμως ὑφαντουργικὰ κέντρα προμηθεύονται τὸ ἔριον ἐξ ὠρισμένων χωρῶν, εἰς τὰς ὁποίας διατρέφονται μεγάλα ποίμνια προβάτων.

Εἰς τὰς χώρας, αἱ ὁποῖαι ἔχουν μικρὸν ἀριθμὸν προβάτων, χρησιμοποιεῖται τὸ ἐκ τούτων ἔριον εἰς τὴν ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν καὶ δὲν ἔρχεται εἰς τὸ παγκόσμιον ἐμπόριον. Εἰς πολλὰ μάλλινα ὑφαντικὰ προϊόντα τὸ ἔριον εἶναι ἀναμεμιγμένον μετὰ βάμβακος ἢ τεχνητοῦ ἐρίου. Ἡ σπουδαιότερα χώρα παραγωγῆς τοῦ ζωϊκοῦ ἐρίου εἶναι ἡ Ὠκεανία. (Αὐστραλία καὶ Νέα Ζηλανδία), μετ' αὐτὴν δὲ ἡ Νότιος Ἀμερικὴ. Αἱ μεγαλύτεραι ἀγοραὶ ἐρίου εἰς τὴν Ὠκεανίαν γίνονται ὑπὸ ἀγγλικῶν ἐργοστασίων, τὰ ὁποῖα ἐξάγουν μεγάλας ποσότητας ἐκλεκτῶν μαλλίνων ὑφασμάτων. Αἱ διεθνεῖς τιμαὶ τοῦ ἐρίου ρυθμίζονται εἰς τὰ χρηματιστήρια τῆς Ν. Ὑόρκης καὶ τοῦ Λονδίνου.

Ἡ παραγωγή ἐρίου

Χιλιάδες μετρικοὶ τόνοι (ΟΗΕ 1967)

Ἔτη	1958	1960	1966
Παγκόσμιος	2.430	2.533	2.657
Ἀφρικὴ	175	175	178
Β. Ἀμερικὴ	138	151	199
Ν. Ἀμερικὴ	347	347	388
Ἀσία	229	237	231
Εὐρώπη	256	269	279
Ὠκεανία	967	1.004	1.120
Ῥωσία	318	352	372

3. Ἡ ἀλιευτικὴ παραγωγή

Ἀπὸ ἐπόψεως οἰκονομίας καὶ γεωγραφίας αἱ θάλασσα μετὰ τῶν

ἀκτῶν θεωροῦνται καὶ ξετεάζονται ὁμοῦ. Τὸ σύγχρονον ἐμπόριον ἰχθύων ἐκτείνεται πολλάκις εἰς μέγα βάθος εἰς τὴν ξηρὰν καὶ φέρει εἰς τοὺς ἐκεῖ πληθυσμούς εὐθνητὴν λαϊκὴν τροφήν. (3% τῆς παγκοσμίου ἀγορᾶς τροφίμων καλύπτονται ἐκ τοῦ ἐμπορίου τῶν ἰχθύων. Εἰς τὴν Ἰαπωνίαν ὅμως καὶ τὴν Νομβηγίαν 10% τῶν τροφῶν προέρχονται ἐκ τῆς θαλάσσης).

Ἰχθύες οἰκονομίας θεωροῦνται ὁ βακαλάος, ἡ ἀρίγγη, ὁ σολωμός, ἡ σαρδίνη, ὁ ἀστακός, ἡ σηπία, ὁ θύννος καὶ ἄλλα. Οὗτοι φέρονται εἰς τὸ ἐμπόριον εἴτε νωποὶ εἴτε κατὰ τινα τρόπον ἐπεξεργασμένοι (ἐντὸς κυτίων, ἡλατισμένοι κ.τ.λ.). Πολλοὶ ἐκ τούτων ξηραίνονται καὶ κονιοποιοῦμενοι χρησιμοποιοῦνται ὡς τροφή ζώων καὶ ὡς λίπασμα. Ἐκ τινῶν εἰδῶν ἰχθύων λαμβάνεται ἔλαιον χρήσιμον εἰς τὴν φαρμακευτικὴν καὶ τὴν βιομηχανίαν (ἔλαιον ὀνίσκου - μουρουέλαιον —, ἔλαιον φαλαίνης κ.τ.λ.).

Μεγάλης οἰκονομικῆς σημασίας εἶναι ἐπίσης ὁ ἀκιπήσιος ὁ δ-ξύρρυγχος, ἐκ τῶν ὧν τοῦ ὁποίου παρασκευάζεται τὸ μαῦρο χαβιάρι. Οὗτος ἀλιεύεται εἰς τὴν Ἀζοφικὴν θάλασσαν, εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν καὶ εἰς τοὺς ποταμούς, οἱ ὅποιοι ἐκβάλλουν εἰς αὐτάς. Διὰ τοὺς κατοίκους τῶν περιοχῶν τούτων ὁ ἀκιπήσιος ἀποτελεῖ πηγὴν πλούτου.

Εἰς τὴν θαλασσίαν οἰκονομίαν κατατάσσονται καὶ οἱ παραλιακοὶ χῶροι, ἐκ τῶν ὁποίων λαμβάνεται τὸ μαγειρικὸν ἄλας (ἄλυκαί), ὡς καὶ τὰ κοράλια καὶ οἱ μαργαρίται.

Θαλάσσιαι περιοχαὶ τῆς γῆς, πλούσιαι εἰς ἰχθῦς, εἶναι ἐκεῖναι ὅπου θερμὰ θαλάσσια ρεύματα συναντῶνται μὲ ψυχρὰ τοιαῦτα. Ἡ αὔξησις καὶ ὁ πολλαπλασιασμός τῶν ἰχθύων παρατηροῦνται εἰς ἀβαθεῖς θαλασσίας περιοχὰς κειμένας πλησίον τῶν ἀκτῶν. Εἰς τὸν βόρειον Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν ἀλιεύονται μεγάλα ποσότητες ἰχθύων ἐτησίως, ἰδίως εἰς τὴν θάλασσαν περὶ τὴν Ἰσλανδίαν, εἰς τὴν νοτίαν καὶ νοτιοανατολικὴν παραλίαν τῆς Γροιλανδίας, εἰς τὰ παράλια τῆς Νορβηγίας καὶ Ἀγγλίας καὶ εἰς τὴν θάλασσαν τοῦ Λαβραδὸρ.

Εἰς τὸν Εἰρηνικὸν ὠκεανόν, ἡ πλησίον τῶν ἀκτῶν ἀβαθῆς θάλασσία λωρίς, εἰς τὴν ὁποίαν εὐνοεῖται ἡ συγκέντρωσις καὶ ὁ πολλαπλασιασμός τῶν ἰχθύων, δὲν εἶναι τόσον πλατεῖα, ὅσον εἶναι εἰς τὰς περιοχὰς τοῦ βορείου Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ. Τὸ μῆκος ὅμως τῆς ἀβαθοῦς παρακτίου περιοχῆς τῶν χωρῶν τοῦ βορείου Εἰρηνικοῦ ὠ-

κεανού είναι αρκετά μεγάλο και ένεκα τῆς μίξεως ψυχρῶν καὶ θερμῶν ὑδάτων ἐκ τῶν ἐκεῖ θαλασσίων ρευμάτων πολὺ πρόσφορον διὰ τὴν συγκέντρωσιν καὶ τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν ἰχθύων. Ἡ Ἰαπωνία ἀλιεῦει εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην 5 ἑκατομμύρια περίπου τόνους ἰχθύων ἑτησίως καὶ κατέχει τὴν πρώτην θέσιν εἰς τὴν παγκόσμιον ἀλιείαν.

Εἰς τὸ νότιον ἡμισφαίριον, παρ' ὅτι ἡ θαλασσία ἕκτασις τούτου εἶναι πολὺ μεγαλυτέρα τῆς τοῦ βορείου ἡμισφαιρίου, ἡ ἀλιεία εἶναι περιωρισμένη, καίτοι ἡ θάλασσα τοῦ ἡμισφαιρίου τούτου εἶναι πλουσία εἰς ἰχθῦς. Τοῦτο ὀφείλεται τὸ μὲν εἰς τὸ ὅτι ὁ πληθυσμὸς τῶν ἀκτῶν εἶναι μικρὸς καὶ συνεπῶς ἡ ζήτησις ἰχθύων ὡς τροφῆς δὲν εἶναι μεγάλη, τὸ δὲ εἰς τὰ μεγάλα ἔξοδα, τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦνται, ἵνα οἱ ἐκεῖ ἀλιεύοντες ἰχθύες μεταφερθοῦν εἰς τὰς ἀγορὰς τοῦ βορείου ἡμισφαιρίου. Λίαν προσοδοφόρος ὅμως εἶναι ἡ ἀλιεία τῆς φαλαίνης εἰς τὰς ἀνταρκτικὰς θαλάσσας, καίτοι τὰ ἔξοδα μεταφορᾶς καὶ ἀλιείας εἶναι μεγάλα.

Ἡ ἐξέλιξις τῶν μεθόδων ἀλιείας συμβαδίζει μὲ τὴν ἐξέλιξιν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ.

Οἱ ἀλιεύοντες ἰχθύες τίθενται εἰς ψυγεῖα τῶν πλοίων μὲ πολὺ χαμηλὴν θερμοκρασίαν (περίπου 30°C ὑπὸ τὸ μηδὲν) καὶ φέρονται εἰς τὸ ἐμπόριον εἰς εὐθνήν τιμὴν, ἀποτελοῦντες σπουδαίαν τροφήν τῶν λαῶν. Ἡ αὔξησις τοῦ πληθυσμοῦ τῆς γῆς συνεπιφέρει καὶ αὔξησιν τῆς καταναλώσεως τῶν ἰχθύων. Διὰ τὰς τοπικὰς ἀγορὰς ἔχει μεγάλην σημασίαν ἡ ἀλιεία τῶν ἀκτῶν ἐκάστης χώρας. Ἡ ἐφαρμογὴ μεθόδων ἀλιείας, αἱ ὁποῖαι εἶναι λίαν καταστρεπτικαὶ διὰ τὸν πλοῦτον τῶν θαλασσῶν εἰς ἰχθῦς, ἠνάγκασε τὰ πεπολιτισμένα Κράτη νὰ προβοῦν εἰς συμφωνίας, διὰ τῶν ὁποίων προστατεύεται ὁ θαλάσσιος πλοῦτος.

Προκειμένου, π.χ., διὰ τὴν ἀλιείαν τῆς φαλαίνης, εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἡ ἐπὶ τοῦ πλοίου διαρκὴς παρουσία τριῶν ἐπιθεωρητῶν, ὀριζομένων διὰ διεθνούς συμφωνίας. Οὗτοι μεριμνοῦν ὅπως ἡ ἀλιεία τῆς φαλαίνης γίνεται μόνον κατὰ τοὺς τρεῖς θερινούς μῆνας, εἰς ὠρισμένας θαλασσίας περιοχὰς μόνον καὶ ὅπως ῥίπτωνται ἑτησίως τὸ πολὺ 30.000 βλήματα κατὰ φαλαινῶν. Διὰ διεθνούς συμφωνίας ἐπίσης ἔχει καθορισθῆ καὶ τὸ μέγεθος τῶν δικτύων ἀλιείας.

α) *εὐ δασών* *εὐραβὲς*
 β) *ζα δασών* *προϊόντα* *(συναρμολογία)*
προβλεπόμενα *ἡ παραγωγή ἄλλεϊας* *ἄλλα*
ἡ δασική *ἄλλεϊας* *ἄλλα*
 γ) *ἡ δασική* *ἄλλεϊας* *ἄλλα*
 χιλιάδες μετρικοί τόνοι (ΟΗΕ 1967)

Ἔτη	1968	1960	1966
Παγκόσμιος	33.200	40.000	56.800
Ἀφρική	2.100	2.300	3.100
Β. Ἀμερική	3.990	4.090	4.400
Ν. Ἀμερική	1.630	4.430	11.080
Ἀσία	14.940	17.890	21.180
Εὐρώπη	7.750	8.090	11.530
Ὠκεανία	110	130	170
Ῥωσία	2.621	3.051	5.349

4. Ἡ δασική παραγωγή

Ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς ἢ καλυπτομένη ὑπὸ δασῶν περιλαμβάνει τὰ 30% τῆς ἐπιφανείας τῆς ξηρᾶς. Τὰ δάση τῶν τροπικῶν χωρῶν κατέχουν 22 - 25 ἑκατομμ. τετρ. χιλιόμ. Ἡ ἕκτασις καὶ τὸ εἶδος τῶν τροπικῶν δασῶν καθορίζονται ἐκ τοῦ ἔτησιου βροχομετρικοῦ ὕψους καὶ τῆς διαρκείας τῆς ξηρᾶς ἐποχῆς. Εἰς τὰς εὐκράτους ζώνας τὰ δάση κατέχουν 15 - 18 ἑκατομμ. τετρ. χιλιόμ. Τὰ βόρεια σύνορα τῆς εὐρωπαϊτικῆς δασικῆς ζώνης ἐκτείνονται μέχρι τῆς 65^ο περίπου, ἀκολουθοῦντα σχεδὸν τὴν ἰσόθερμον γραμμὴν τοῦ Ἰουλίου (10^ο C).

Τὰ νότια σύνορα τῆς ζώνης αὐτῆς δὲν εἶναι καθωρισμένα. Ἡ ἐκχέρσωση μεγάλων δασικῶν ἐκτάσεων, ἴνα αὐταὶ δοθοῦν εἰς τὴν γεωργίαν, ἔχει μετατοπίσει τὰ νότια σύνορα τῆς εὐρωπαϊκῆς ζώνης ὀλίγον βορειότερον. Πολλὰ δασικὰ νησίδες ἔχουν ἐδῶ διατηρηθῆ εἰς πλαγιάς ὀρέων καὶ ὄρη, ὅπου ἡ ἐκχέρσωση δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀποδώσῃ καλλιεργήσιμον ἐπιφάνειαν. Ὅπου ὅμως γίνεται ἐντατικὴ ἐκχέρσωση, ὡς αὕτη παρατηρεῖται εἰς τὰς περὶ τὴν Μεσόγειον θάλασσαν χώρας, εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἀσίαν καὶ εἰς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, ἐκεῖ ἡ ὀλικὴ ὠφέλιμος ἄξια τοῦ ἐδάφους μειοῦται ἔνεκα τῶν πλημμυρῶν ἐκ τῶν βροχῶν καὶ ἔνεκα τῆς μείωσης τοῦ ὕδατος τῶν πηγῶν.

Δι' ἐκάστην περιοχὴν τῆς ξηρᾶς ὑπάρχει κρίσιμὸν τι ὄριον ἐκχερσώσεως, πέρα τοῦ ὁποίου δὲν ἐπιτρέπεται ἐκχέρσωση. Εἰς τὴν

Ευρώπην καί τήν νότιον Ἀσίαν τὸ ὄριον τοῦτο ἔχει ἤδη ἐπιτευχθῆ. Μεγάλαι ἐκτάσεις πρὸς καλλιέργειαν εἶναι δυνατόν σήμερον νὰ ληφθοῦν δι' ἐκχερσώσεως τῶν δασῶν τροπικῶν τινων περιοχῶν καὶ τῶν δασῶν τῶν νοτίων περιοχῶν τοῦ Καναδᾶ καὶ τῆς Σιβηρίας.

Τὸ δάσος περιέχει οἰκονομικὰ ἀγαθὰ: Ξύλα πρὸς καῦσιν, διὰ τὴν ἐπιπλοποιίαν, τὴν οἰκοδομικὴν, ῥητίνας, δεψικὰς καὶ χρωστικὰς οὐσίας. Εἰς τὰ δάση διαβιοῦν κυρίως τὰ ζῶα παρὰ τῶν ὁποίων λαμβάνονται τὰ γουναρικά, τὰ ὅποια ἔχουν σημαντικὴν οἰκονομικὴν ἀξίαν. Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 20οῦ αἰῶνος, τὸ ξύλον τῶν δασῶν χρησιμοποιεῖται εἰς τὴν βιομηχανίαν τοῦ χάρτου καὶ τῶν τεχνικῶν ὑφαντικῶν ὑλῶν. Ὅθεν ἡ ἀξία τοῦ δάσους ὁσημέραι γίνεται μεγαλυτέρα, ἐφ' ὅσον τοῦτο παρέχει πρῶτας ὕλας διὰ σπουδαίας βιομηχανίας.

Ἡ παγκόσμιος ἔτησίαι κατανάλωσις ξύλου ὑπολογίζεται εἰς 1,5 δισεκατομμ. κυβικὰ μέτρα περίπου. Ἐκ τούτου, τὸ ἡμισυ διατίθεται πρὸς καῦσιν, τὸ ἐν τρίτον διὰ τὴν οἰκοδομικὴν, 8% δι' ὑφαντικὰς ὕλας, 5% διὰ δοκοὺς ποικίλης χρήσεως καὶ μόνον 1% διὰ τὴν ἐπιπλοποιίαν. Ἡ πολύτιμος αὐτῇ πρώτη ὕλη, ἡ ὅποια εἶναι περιζήτητος εἰς ὅλας τὰς βιομηχανικὰς χώρας, δὲν ὑφίσταται ὀρθολογιστικὴν ἐκμετάλλευσιν. Εἰς τὰς περισσοτέρας δασικὰς περιοχὰς τῆς γῆς ἡ κοπὴ τῶν δένδρων δὲν γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει προγράμματος ἐπιτρέποντος τὴν ἐν ὠρισμένῳ χρόνῳ ἀναδάσωσιν τῶν ἀποφυλουμένων περιοχῶν.

Ἡ ξυλείαι τοῦ παγκοσμίου ἐμπορίου προέρχεται κυρίως ἐκ τοῦ Καναδᾶ, τῆς Σουηδίας καὶ τῆς Φινλανδίας, αἱ ὅποια ἐξάγουν τὸ ἡμισυ περίπου τῆς παραγωγῆς των. Κύριοι ἀγορασταὶ τούτου εἶναι αἱ Ἠνωμένοι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς κατὰ 40% καὶ ἡ λοιπὴ Εὐρώπη ἐπίσης κατὰ 40%.

Ἐλαστικὸν κόμμι (καουτσούκ), διάφοροι ῥητῖναι, ἰνδικόν, καμφορὰ κ.τ.λ. λαμβάνονται ἐξ ὄλων τῶν τροπικῶν χωρῶν. Εἰς τὰς δασικὰς περιοχὰς τῶν βορείων χωρῶν τῆς νοτίου Ἀμερικῆς καὶ τῆς Αὐστραλίας, αἱ ὅποια εἶναι πλούσιαι εἰς ἄγρια ζῶα, κυνηγοὶ θηρεύουν ζῶα ἔχοντα πολύτιμον δέρμα, εἴτε τῇ παραγγελίᾳ κρατικῆς ὀργανώσεως εἴτε διὰ λογαριασμὸν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων. Κατ' ἔτος ἀποστελλονται περίπου 25 ἑκατομμύρια ἀκατέργαστα δέρματα εἰς τὴν Ν. Ὑόρκην, τὸ Λονδίνον καὶ τὴν Λιψίαν, ὅπου εἰδικὰ ἐργο-

στάσια έπεξεργάζονται αυτά και τὰ καθιστοῦν πολύτιμα γουναρικά.

Ἡ μεγάλη σημασία τοῦ δάσους ἠνάγκασε τὰ πολιτισμένα Κράτη νὰ λάβουν δι' αὐτὸ διάφορα προστατευτικὰ μέτρα. Αὐστηρότατα ποινὰ ἐπιβάλλονται εἰς τοὺς ἐμπρηστὰς τῶν δασῶν ἢ δὲ ξύλευσις ρυθμίζεται κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε σὺν τῷ χρόνῳ νὰ ἐπέρχεται ἀναπλήρωσις τῶν κοπτομένων δένδρων. Τὰ αὐτὰ μέτρα ἐφαρμόζονται τώρα καὶ εἰς τὰς τροπικὰς περιοχάς, αἱ ὁποῖαι προμηθεύουν τὸ ξύλον διὰ τὰ πλοῖα, διὰ τὰ καθίσματα, διὰ τὰ πολύτιμα ἐπιπλα (μαόνι) κ.τ.λ. Μεγάλοι ποσότητες κορμῶν δένδρων μεταφέρονται ἀδαπάνως σχεδὸν διὰ τῶν ποταμῶν, καὶ εἰς ὠρισμένα σημεῖα τούτων διαχωρίζονται ἀναλόγως τοῦ σκοποῦ διὰ τὸν ὅποιον προορίζονται.

Πλησίον μεγάλων ποταμῶν, διὰ τῶν ὁποίων μεταφέρονται ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ περιοχῆς τινος κορμοὶ δένδρων, ἐγκαθιδρύονται ἤδη ἐργοστάσια ἐπεξεργασίας τοῦ ξύλου, τὸ ὅποιον δὲν ἐξάγεται πλέον ἐκεῖθεν ὡς πρώτη ὕλη, ἀλλὰ ὡς ἔτοιμον βιομηχανικὸν προϊόν. (Πολτὸς χάρτου ἢ χαρτομαῆζα, χάρτης, κυτία κ.τ.λ.). Ἡ ἑλληνικὴ βιομηχανία χάρτου χρησιμοποιεῖ πολτὸν χάρτου ἐκ τῆς Φινλανδίας, τῆς Σουηδίας, Αὐστρίας καὶ τῆς Γερμανίας, διότι οὗτος καθίσταται εὐθηνότερος τοῦ πολτοῦ τῆς Ἀμερικῆς, ὁ ὁποῖος ἐπιβαρύνεται μὲ μεγαλύτερα μεταφορικὰ ἐξοδα.

Ἡ παραγωγή ξυλείας ἀκατεργάστου

Ἑκατομμύρια κυβικὰ μέτρα (ΟΗΕ 1967)

Ἔτη	1953	1962	1966
Παγκόσμιος	1.667	1.909	1.056
Ἀφρικὴ	165	200	215
Β. Ἀμερικὴ	407	437	137
Ν. Ἀμερικὴ	166	195	195
Ἀσία	330	373	283
Εὐρώπη	283	325	140
Ὠκεανία	21	24	18
Ῥωσία	292	352	66

5. Ἡ μεταλλευτικὴ παραγωγή

Μεταλλευτικὴ ἢ μεταλλεία ὀνομάζεται ὁ κλάδος ἐκεῖνος τῆς οἰκονομίας, ὁ ὁποῖος λαμβάνει τὰς πρῶτας ὕλας ἐκ τοῦ ὑπεδάφους (ὄρυκτά). Ἡ ἐπεξεργασία τῶν ὑλῶν τούτων ὀνομάζεται μεταλλουργία (διὰ τὸ πετρέλαιον ὀνομάζεται αὕτη διύλισις). Ἡ μεταλλεία, ἡ μεταλλουργία καὶ τὸ ἐμπόριον τῶν ἐκ τῆς γῆς λαμβανομένων ὄρυκτῶν (μετάλλων, πολυτίμων λίθων, πετρελαίου, διαφόρων ἀερίων κ.τ.λ.) συνιστοῦν τὴν μεταλλευτικὴν καλουμένην οἰκονομίαν.

Αἱ πρῶται ὕλαι τῆς μεταλλευτικῆς δὲν ἀνανεοῦνται κατ' ἔτος ὡς τοῦτο συμβαίνει μὲ τὸν σίτον, τὸν βάμβακα κ.τ.λ. Ἐνεκα τούτου ἔχει ὁ ἄνθρωπος ὑπ' ὄψει του ὅτι τὰ κοιτάσματα τῆς γῆς, ἐκ τῶν ὁποίων λαμβάνει πρῶτας ὕλας, ἡμέραν τινὰ θὰ ἐξαντληθοῦν καὶ προσπαθεῖ νὰ εὑρῇ τρόπον ἀντικαταστάσεως αὐτῶν, ὅσον τοῦτο θὰ εἶναι ἐφικτόν. Πρὸς τοῦτο καταβάλλεται προσπάθεια, τὸ μὲν διὰ νὰ γίνε-ται λελογισμένη ἐκμετάλλεσις τοῦ ὑπογείου πλοῦτου τῆς γῆς, τὸ δὲ διὰ νὰ εὑρεθοῦν νέαι ὄρυκτωρυχικαὶ πηγαί.

Ἦδη ἀπὸ τῶν προϊστορικῶν χρόνων, ὁ ἄνθρωπος ἐλάμβανε μέταλλα καὶ πολυτίμους λίθους ἐκ τοῦ ἐδάφους. Εἰς τὴν Κύπρον, τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν Μεσοποταμίαν ἡ μεταλλουργία ἦτο γνωστὴ χιλιάδας τινὰς ἔτη π.Χ. Ὁ Ὅμηρος ἐξ ἄλλου μᾶς πληροφορεῖ ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου οἱ Ἕλληνες ἐγνώριζον μεταλλουργίαν (Ἰλ. Σ. 468). Ἰδιαιτέραν ἀνάπτυξιν ἔλαβεν ἡ μεταλλευτικὴ οἰκονομία ἀπὸ τοῦ 19ου αἰῶνος. Ἡ ἀνάπτυξις αὕτη συνδέεται πρὸς τὴν ὑπαρξιν γαιάνθρακος, πετρελαίου ἢ ὕδατοπτώσεων.

Μέχρι τοῦ 1914 τὰ 3/4 πάσης ἐνεργείας ἐλαμβάνοντο ἐκ τοῦ γαιάνθρακος, ἐν ᾧ σήμερον ἡ ἐκ τοῦ γαιάνθρακος λαμβανομένη ἐνέργεια δὲν φθάνει τὰ 50% τῆς παγκοσμίου καταναλώσεως ἐνεργείας. Τούναντίον, ἡ χρησιμοποίησις τοῦ πετρελαίου ἔχει ἀπὸ τότε πενταπλασιασθῆ καὶ ἡ ἐκ τοῦ πίπτοντος ὕδατος λαμβανομένη ἐνέργεια ἔχει τετραπλασιασθῆ.

Τὰ μέταλλα. Ἐκ τοῦ πλήθους τῶν μετάλλων τὸ σπουδαιότερον εἶναι ὁ σίδηρος. Ἐκ τούτου κατασκευάζονται παντὸς εἶδους μηχαναὶ καὶ ἐργαλεῖα. Ἡ λήψις τοῦ σιδήρου γίνεται ἐκ τῶν σιδηρούχων μεταλλευμάτων, ἀφοῦ ταῦτα ὑποστοῦν κατεργασίαν διὰ θερμάνσεως εἰς τὰς ὑψικαμίους. Διακρίνονται πολλὰ εἶδη μεταλλευμάτων σι-

δήρου, ἀναλόγως τῆς εἰς σίδηρον περιεκτικότητος αὐτῶν. Ἡ περιεκτικότης εἰς σίδηρον τῶν μεταλλευμάτων αὐτοῦ ἔχει σημασίαν διὰ τὴν βιομηχανίαν τοῦ χάλυβος. Ὄταν αὕτη εἶναι κατωτέρα τῶν 25%, ταῦτα δὲν θεωροῦνται οἰκονομικῶς ἐκμεταλλεύσιμα.

Δελφοί. Ναός τοῦ Ἀπόλλωνος

Ἐπὶ τοῦ παρόντος αἱ ποσότητες μεταλλευμάτων σιδήρου, αἱ λαμβανόμεναι ἐκ τοῦ βορείου ἡμισφαιρίου, εἶναι πολὺ περισσότεραι τῶν τοῦ νοτίου ἡμισφαιρίου. Παρὰ ταῦτα, διὰ τὴν κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν τῶν μεγάλων βιομηχανικῶν κέντρων εἰς σίδηρον (Ἡν. Πολ. Ἀμερικῆς, Δυτικῆς Εὐρώπης, Ῥωσίας) εἰσάγονται εἰς ταῦτα σιδηρομεταλλεύματα ἐκ τῆς βορείου Ἀφρικῆς, τῆς Κούβας καὶ τῆς νοτίου Ἀμερικῆς.

Ἡ κατασκευὴ τῶν διαφόρων ποιότητων τοῦ χάλυβος ἀπαιτεῖ ἀνάμειξιν καὶ ἄλλων μετάλλων εἰς μικρὰν ποσότητα, ὡς εἶναι τὸ χρῶμιον, τὸ νικέλιον κ.τ.λ. Ἐνεκα τοῦ λόγου τούτου ἡ βιομηχανία τοῦ χάλυβος ἐξαρτᾶται καὶ ἐκ τῆς παραγωγῆς τῶν μετάλλων τούτων.

Ἐκτὸς τοῦ σιδήρου, ἄλλα μεταλλεύματα σπουδαίας σημασίας διὰ τὴν βιομηχανίαν εἶναι : τοῦ χαλκοῦ (Ἡν. Πολ. Ἀμερικῆς, Χιλή, Καναδᾶς), τοῦ μολύβδου (Ἡν. Πολ. Ἀμερικῆς, Μεξικόν, Αὐστραλία), τοῦ ψευδαργύρου (Ἡν. Πολ. Ἀμερικῆς, Αὐστραλία, Καναδᾶς), τοῦ ἀργιλίου (Γαλλία, Ἑλλάς, Οὐγγαρία, Γιουγκοσλαβία), τοῦ κασιτέρου (Μαλαισία, Ἰνδονησία, Βολιβία), τοῦ νικελίου (Καναδᾶς), τοῦ χρωμίου (Ν. Ἀφρική, Τουρκία, Ῥωσία), τοῦ μαγγανίου (Ῥωσία, Ἰνδία, Ν. Ἀφρική), τοῦ ὑδραργύρου (Ἰταλία, Ἰσπανία, Ἡν. Πολ. Ἀμερικῆς).

6. Ἡ Βιομηχανικὴ παραγωγὴ

Ἡ βιομηχανία εἶναι ὁ κλάδος τῆς οἰκονομίας, ὁ περιλαμβάνων τὴν διὰ μηχανῶν ἐπεξεργασίαν τῶν πρώτων ὑλῶν τῶν λαμβανόμενων ἐκ τοῦ φυτικῆς καὶ ζωϊκοῦ βασιλείου ὡς καὶ ἐκ τῶν ὀρυκτῶν. Ἀπὸ ἐπόψεως χρηματικῆς ἀξίας τὰ προϊόντα τῆς βιομηχανίας εἶναι ἀνώτερα τῶν προϊόντων οἰασδῆποτε ἄλλης μορφῆς τῆς οἰκονομίας (γεωργικῆς, δασικῆς κ.τ.λ.). Ἡ βιομηχανία, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν γεωργικὴν οἰκονομίαν, ἔχει τὴν τάσιν νὰ συγκεντροῦται εἰς ὅσον τὸ δυνατόν μικροτέραν περιοχὴν.

Ἡ βιομηχανία χρησιμοποιεῖ ποικίλας πρώτας ὑλας διὰ τὴν παραγωγὴν ἡμιετοίμων ἢ ἐτοίμων εἰδῶν. Ἡμιέτοιμα εἶδη εἶναι ἐκεῖνα, τὰ ὅποια χρῆζονται περαιτέρω ἐπεξεργασίας, ἵνα δώσουν εἶδη δυνάμενα νὰ χρησιμοποιηθοῦν ἀμέσως ὑπὸ τῶν ἀγοραστῶν διὰ τὰς ἀνάγκας των. Ἐνδεικτικῶς ἀναφέρομεν ὡς ἡμιέτοιμον εἶδος τὰ διά-

φορα νήματα και τὸν πολτὸν τοῦ χάρτου (χαρτομάζαν). Ὡς ἔτοιμον εἶδος ἀναφέρονται τὰ ὑφάσματα, τὸν χάρτην τὰ φάρμακα, τὰ λιπάσματα, τὰ ἐργαλεῖα κ.τ.λ.

Ἡ ἐνέργεια. Ὁ ἄνθραξ, τὸ πετρέλαιον τὸ γαιαέριον, τὰ ξύλα καὶ ἡ πτώσις τῶν ὑδάτων παρέχουν τὴν ἐνέργειαν, ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ βιομηχανία. Αἱ συγκοινωναί, ὁ φωτισμὸς καὶ ἡ θέρμανσις ἐξαρτῶνται ἐπίσης ἐκ τῆς διατιθεμένης ἐνεργείας.

Ἡ ἀτομικὴ ἐνέργεια δὲν ἔχει ἀκόμη τεθῆ εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναγκῶν τοῦ ἀνθρώπου εἰς εὐρείαν κλίμακα. Ἡ ἠλεκτρικὴ ἐνέργεια παρουσιάζει πλεονεκτήματα ἔναντι τῶν ἄλλων μορφῶν ἐνεργείας καὶ γίνεται διαρκῶς ἀπαραίτητος εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου. Εὐθηνὸν ἠλεκτρικὸν ρεῦμα ὑποβοηθεῖ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας.

Αἱ σπουδαιότεραι χῶραι παραγωγῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας ἐκ τῆς πτώσεως τῶν ὑδάτων εἶναι αἱ Ἠνωμένα Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς, ὁ Καναδᾶς, ἡ Ἰαπωνία, ἡ Ῥωσία, ἡ Ἰταλία καὶ ἡ Ἑλβετία. Ὑπολογίζεται ὅτι συντόμως θὰ λαμβάνεται εὐθηνὸν ἠλεκτρικὸν ρεῦμα ἐκ τῆς ἀτομικῆς ἐνεργείας.

Ἡ παραγωγή ἐνεργείας

Ἐκπεφρασμένη εἰς ἑκατομύρια μετρικῶν τόννων γαιάνθρακος
εἰς στρογγύλους ἀριθμοὺς (ΟΗΕ 1967)

(Σημ. 1 kg γαιάνθρακος = 7000 kcal, 1 kg πετρελαίου = 10 000 kcal).

Ἔτη	1963	1964	1965	1966
Παγκόσμιος	4.792	5.087	5.326	5.620
Ἀφρική	123	159	197	235
Β. Ἀμερική	1.625	1.701	1.767	1.872
Ν. Ἀμερική	346	357	367	366
Ἀσία	640	705	751	824
Δυτ. Εὐρώπη	576	585	574	553
Ἀνατ. Εὐρώπη	1.449	1.547	1.624	1.722
Ὠκεανία	35	38	43	46
Η.Π. Ἀμερικῆς	1.513	1.576	1.633	1.727
Ῥωσία	807	870	928	990

Ἡ παραγωγή ηλεκτρικῆς ἐνεργείας

Ἐκατομμύρια ὥριαίων Κιλοβάτ, kWh (ΟΗΕ 1967)

Ἔτη	1958	1960	1966
Παγκόσμιος	1.908.400	2.303.600	3.602.200
Ἀφρική	33.700	39.100	62.300
Β. Ἀμερική	839.800	978.800	1.441.900
Ν. Ἀμερική	44.300	53.300	78.200
Ἀσία	154.500	227.300	362.100
Εὐρώπη	574.000	682.300	1.060.300
Ὠκεανία	26.700	32.400	52.800
Ῥωσία	235.400	292.300	544.600
Η.Π. Ἀμερικῆς	645.098	755.374	1.248.232

Ἡ βαρεῖα βιομηχανία. Ὑπὸ τὸ ὄνομα βαρεῖα βιομηχανία νοεῖται ἡ βιομηχανία τοῦ σιδήρου (μεταλλουργία τούτου, χυτήρια, ἐπεξεργασία, κατασκευὴ μηχανημάτων καὶ ἐργαλείων). Αὕτη συνδυάζεται πάντοτε μετ' ἄλλων κλάδων βιομηχανίας, ὡς εἶναι ἡ λήψις ἄλλων μετάλλων ἐκ τῶν συναφῶν μεταλλευμάτων, ἡ ὑφαντουργία, ἡ ὑαλουργία, ἡ παρασκευὴ λιπασμάτων καὶ ἡ χημικὴ βιομηχανία ἐν γένει, διότι οἱ κλάδοι αὗτοι χρησιμοποιοῦν παντὸς εἶδους σιδηρᾶ μηχανήματα.

Ἐπειδὴ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, αἱ δύο πρῶται ὕλαι διὰ τὴν βαρεῖαν βιομηχανίαν, ὁ λιθάνθραξ καὶ τὸ σιδηρομετάλλευμα, δὲν εὐρίσκονται εἰς τὰς αὐτὰς περιοχάς, ἠναγκάστησαν οἱ ἐνδιαφερόμενοι βιομηχανοὶ νὰ ἐνεργοῦν μεγάλας μεταφοράς, ἰδίως δι' ἀτμοπλοίων, σιδηρομεταλλεύματος.

Περισσότερον τῶν 50% τῶν μεταφορῶν τοῦ διεθνοῦς ἐμπορίου ἀνήκει εἰς τὰς μεταφορὰς τὰς συναφεῖς πρὸς τὴν βαρεῖαν βιομηχανίαν. Ἐδῶ πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ παραγωγὴ χάλυβος (ἐκ τοῦ ἀκατεργάστου σιδήρου, τοῦ χυτοσιδήρου) δὲν ἱκανοποιεῖ μόνον τὰς γεωργικὰς, ναυπηγικὰς καὶ πάσης φύσεως δι' εἰρηνικοὺς σκοποὺς μηχανικὰς ἀνάγκας ἑνὸς μεγάλου Κράτους, ἀλλὰ ἀποτελεῖ καὶ στοιχεῖον ἰσχύος αὐτοῦ, διότι τὸ μέταλλον τούτο εἶναι ἀπαραίτητον διὰ πᾶσαν κατασκευὴν ἀεροπλάνου, αὐτοκινήτου, πλοίου, πυραύλου, τηλεβόλου κ.τ.λ.

Παλιὰν ἐκτὸς ἐπιφ. 69-70.

Ἡ παραγωγή χάλυβος τῶν κυριωτέρων χωρῶν

Χιλιάδες μετρικὶ τόνοι (ΟΗΕ 1967)

Ἔτη	1958	1960	1966
Παγκόσμιος	263.000	327.700	459.300
Ἑνωμ. Πολ. Ἀμερ.	77.342	90,067	121.654
Ῥωσία	54.920	65.294	96.900
Ἰαπωνία	12.118	22.138	47.784
Δυτ. Γερμανία	26.270	34.100	35.316
Ἀνατ. Γερμανία	3.459	3.786	4.539
Ἀγγλία	19.880	24.695	24.705
Γαλλία	14.616	17.281	19.585
Ἰταλία	6.271	8.229	13.639
Πολωνία	5.663	6.681	9.850
Τσεχοσλοβακία	5.509	6.768	9.128

Ἡ ὑφαντουργία. Αὕτη καλύπτει τὰς εἰς ἐνδύματα ἀνάγκας τοῦ ἀνθρώπου, αἱ ὁποῖαι εἰς τὴν εὐκρατον ζώνην εἶναι πολὺ μεγάλαι. Ὡς πρώτη ὕλη χρησιμοποιεῖται ὑπ' αὐτῆς τὸ ἔριον τῶν ζώων, ἴνες φυτῶν καὶ ἴνες παρασκευαζόμεναι ὑπὸ τῆς χημικῆς βιομηχανίας. Ἡ κλωσῖς, ἡ ὕφανσις, ἡ πλέξις καὶ ἡ πύλησις εἶναι εὐκόλοι σχετικῶς ἐπαγγελματικαὶ ἐνασχολήσεις, εἰς τὰς ὁποίας ἀπὸ παλαιοτάτων χρόνων ἐπεδίδοντο αἱ γυναῖκες κατ' οἶκον, καὶ δὲν ἀπαιτοῦν μακρὰν τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν.

Αἱ μακρόνιοι ὑφαντικαὶ ὕλαι, ὡς τὸ λίνον, ἡ κάναβις, τὸ ἔριον καὶ ἡ μέταξα, αἱ ὁποῖαι μέχρι τοῦ 18ου αἰῶνος κατανηλίσκοντο κυρίως ὑπὸ τῆς ὑφαντουργίας, παρεχώρησαν τὴν θέσιν των ἀπὸ τοῦ αἰῶνος τούτου εἰς τὰς βραχυίνους, ἀλλὰ εὐθηνῶς ὑπὸ τῶν κλωστικῶν καὶ ὑφαντικῶν μηχανῶν ἐπεξεργαζόμενας ἴνας τοῦ βάμβακος (αἱ πρῶται κλωστικαὶ ἐπενοήθησαν τῷ 1769, αἱ δὲ ὑφαντικαὶ τῷ 1786). Συνήθως κατὰ τὴν σημερινὴν ἐποχὴν ἀναμιγνύονται μετὰ τοῦ βάμβακος (ὡς καὶ μετὰ τοῦ ἔριου) τεχνηταὶ ὑφαντικαὶ ὕλαι εἰς ποικίλον ποσοστὸν. Ἡ κατανάλωσις τεχνητῶν ὑφαντικῶν ὑλῶν (νάυλον κ.λ.π.) γίνεται διαρκῶς μεγαλυτέρα.

7. Πηγαί ενέργειας

Ό γαιάνθραξ. Ούτος περιέχει 90% άνθρακα περίπου και έσχηματίσθη εΐς διαφόρους γεωλογικὰς περιόδους, κατὰ τὸ πλεΐστον ὅμως κατὰ τὴν λιθάνθρακοφόρον γεωλογικὴν περίοδον. Ὁ λιγνίτης εΐναι ἐπίσης γαιάνθραξ, ὅστις έσχηματίσθη εΐς πολὺ νεωτέραν γεωλογικὴν περίοδον (κατὰ τὴν τριτογενῆ), περιέχει δὲ 45 - 65% άνθρακα καὶ εΐναι συνεπῶς κατωτέρας ποιότητος. Ὁ γαιάνθραξ ἀπαντᾷ εΐς βαθύτερα στρώματα τῆς γῆς, ἐν ᾧ ὁ λιγνίτης συνήθως εΐς τὰ ἀνώτερα.

Ὁ γαιάνθραξ χρησιμοποιεΐται εΐς ἀτμομηχανὰς διὰ τὴν θέρμανσιν τοῦ ὕδατος καὶ παραγωγὴν τοῦ ἀτμοῦ, εΐς τὴν λῆψιν ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας, εΐς τὴν παραγωγὴν βενζίνης, χρωμάτων, φαρμάκων, τεχνητῶν ὑφαντικῶν ὑλῶν κ.τ.λ. Ἡ βορειοδυτικὴ Εὐρώπη, ἡ Ῥωσία καὶ αἱ Ἑνωμέναι Πολιτεΐαι τῆς Ἀμερικῆς ὀφείλουσιν τὴν πολιτικὴν καὶ βιομηχανικὴν αὐτῶν ἰσχὺν κατὰ μέγα μέρος εΐς τὰ κοιτάσματα άνθρακος, τὰ ὅποια διαθέτουσιν. Ἐν Ἑλλάδι δὲν ὑπάρχουσι κοιτάσματα γαιάνθρακος, ὑπάρχουσι ὅμως πλούσια κοιτάσματα λιγνίτου.

Ἡ παραγωγὴ γαιάνθρακος (κυριωτέρων χωρῶν)

Χιλιάδες μετρικοὶ τόνοι (ΟΗΕ 1967)

Ἔτη	1958	1960	1966
Παγκόσμιος	1.815.300	1.981.800	2.076.800
Κίνα	270.740	420.000	—
Γαλλία	57.721	55.960	50.338
Δυτ. Γερμανία	150.005	145.255	126.290
Ἰαπωνία	49.674	51.067	51.347
Πολωνία	94.981	104.438	121.979
Ῥωσία	353.030	374.925	439.170
Ἀγγλία	219.285	196.711	177.388
Ἀμερικὴ (ΗΠΑ)	389.355	391.526	492.548

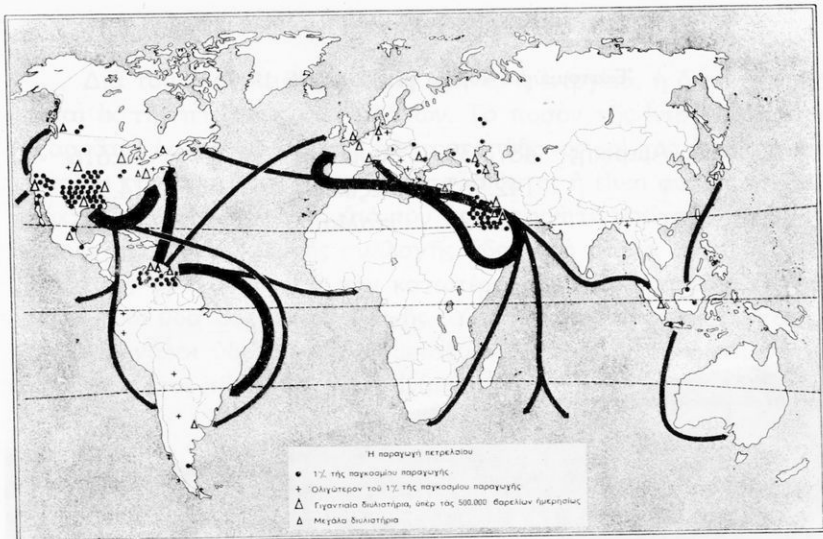
Τὸ πετρέλαιον. Τοῦτο ὑπάρχει εἰς διάφορα ὑπόγεια στρώματα τῆς γῆς, ἀνεύρισκεται δὲ διὰ γεωτρήσεων, αἱ ὁποῖαι διενεργοῦνται πολλάκις εἰς μέγα βάθος. (Εἰς τὰς Ἑνωμ. Πολιτείας ὑπερέβησαν τὰ 6.500 μ. βάθος κατὰ τὴν ἀναζήτησιν πετρελαίου). Τὸ πολύτιμον τοῦτο ὑγρὸν, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται καὶ μαῦρος ὑγρὸς χρυσός, εἶναι σπουδαιότατον διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἀνθρώπου.

Χρησιμοποιεῖται εἰς τὴν χημικὴν βιομηχανίαν καὶ εἰς τὴν κίνησιν τῶν αὐτοκινήτων καὶ ἀεροπλάνων, ἀφοῦ, ἐννοεῖται, ὑποστῆ κατάλληλον καθαρισμὸν καὶ ἐπεξεργασίαν, ἡ ὁποία ἐπιτυγχάνεται διὰ τῶν διυλιστηρίων. Τοιαῦτα διυλιστήρια ἀπέκτησε καὶ ἡ Ἑλλάς ἀπὸ τοῦ 1958 (Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης).

Τὸ πετρέλαιον παρουσιάζει μεγάλα πλεονεκτήματα ἔναντι τοῦ γαιάνθρακος. Ἡ μεταφορὰ του εἶναι εὐκόλος, ἡ φόρτωσις καὶ ἐκφόρτωσις εἰς τὰ πλοῖα καὶ τὰ φορτηγὰ αὐτοκίνητα ταχεῖα καὶ εὐκόλος, γίνεται δὲ διατηρουμένης πολλῆς καθαριότητος. Εἰς τὴν Ἑγγὺς Ἀνατολήν καὶ τὴν Λιβύην μετὰ τὸν δεῦτερον παγκόσμιον πόλεμον εὐρέθησαν μεγάλα ποσότητες πετρελαίου, τὰς ὁποίας ἐκμεταλλεύονται ἀμερικανικαὶ καὶ ἀγγλικαὶ ἑταιρεῖαι.

Ἡ μεταφορὰ τοῦ πετρελαίου ἐκ τῶν τόπων ἀντλήσεως εἰς τοὺς τόπους τῶν διυλιστηρίων ἢ τῆς καταναλώσεως γίνεται ἰδίως διὰ μεγάλων δεξαμενοπλοίων. Διὰ τὴν ταχείαν καὶ εὐθηνὴν μεταφορὰν τοῦ πετρελαίου ἐκ τῶν φρεάτων ἀντλήσεως εἰς τοὺς λιμένας φορτώσεως, ἔχουν ἐγκατασταθῆ ὑπὸ τὸ ἔδαφος ἀγωγοὶ μήκους πολλῶν ἑκατοντάδων χιλιομέτρων. (Εἰς Συρίαν - Λίβανον - Παλαιστίνην, Καυκάσον, Ἑν. Πολιτ. Ἀμερικῆς κ.τ.λ.).

Ἀπὸ πετρελαιοπηγὰς ἡ πλησίον αὐτῶν ἐκλύεται εἰς τεράστια ποσὰ τὸ γαιαέριον ἢ φυσικὸν ἀέριον, τὸ ὁποῖον περιέχει περίπου 90% μεθάνιον. Ἡ κατανάλωσις γαιαερίου γίνεται διαρκῶς μεγαλυτέρα, ἡ δὲ μεταφορὰ του εἰς τὰ μεγάλα βιομηχανικὰ κέντρα γίνεται διὰ σωληνώσεων ἐκτεινομένων εἰς μῆκος πολλῶν χιλιομέτρων. Τὰ παγκόσμια ἀποθέματα γαιαερίου ὑπολογίζονται εἰς 400 τρισεκατομμύρια ($4 \cdot 10^{14}$) κυβικὰ μέτρα. Ἐκ τοῦ ἀερίου τούτου λαμβάνεται καὶ ἐνέργεια. Τὰ 25% περίπου τῆς καταναλισκομένης ἐνεργείας εἰς τὰς Ἑνωμ. Πολιτ. Ἀμερικῆς προέρχεται ἐκ τοῦ γαιαερίου. Καὶ εἰς τὴν Ῥωσίαν ὑπάρχουν τεράστια ἀποθέματα τοῦ ἀερίου τούτου.

Η παραγωγή πετρελαίου

Η παραγωγή πετρελαίου (κυριωτέρων χωρών)

Χιλιάδες μετρικοί τόνοι (ΟΗΕ 1967)

Έτη	1958	1960	1966
Παγκόσμιος	906.700	1.053.900	1.641.000
Ήν.Πολ. ΄Αμερικης	318.535	347.975	409.170
΄Ρωσία	113.216	147.859	265.125
Βενεζουέλα	135.636	194.372	176.418
Σαουδική ΄Αραβία	50.131	54.163	119.456
Κουβέιτ	70.226	69.536	114.354
΄Ιράκ	35.817	47.467	68.010
΄Ιράν	40.903	52.392	105.445
Καναδάς	22.383	25.634	43.470
Λιβύη	—	—	72.645

(Σημείωσις : Κατά τὸ 1968 ἀνεκαλύφθησαν κοιτάσματα πετρελαίου εἰς τὴν Ἀλάσκαν, ἐκ τῶν ὁποίων θὰ αὐξηθῇ ἡ παραγωγή τῶν ΗΠΑ κατὰ 50 περίπου ἑκατομμύρια τόνους ἑτησίως).

Ἡ παραγωγή φυσικοῦ ἀερίου (κυριωτέρων χωρῶν)

Ἑκατομμύρια κυβικά μέτρα (ΟΗΕ 1967)

Ἡνωμ. Πολ. Ἀμερικῆς	487.239	Ῥουμανία	18.616
Ῥωσία	142.962	Μεξικόν	14.985
Καναδάς	43.829	Ἰταλία	8.825

Τὸ φράγμα Ταυρωποῦ (ΔΕΗ)

Λευκός άνθραξ

Διὰ τοῦ ὄρου λευκός άνθραξ νοεῖται ἡ ἐνέργεια, ἡ ὁποία λαμβάνεται ἐκ τῆς πτώσεως τῶν ὑδάτων. Τὸ ποσὸν τῆς ἐνεργείας ταύτης ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ποσοῦ τοῦ πίπτοντος ὕδατος καὶ τοῦ ὕψους ἐκ τοῦ ὁποίου τοῦτο πίπτει. Ἡ πτώσις τοῦ ὕδατος ἢ εἶναι φυσική (καταρράκται) ἢ εἶναι τεχνητή. Διὰ τοῦ ὄρου τεχνητὴ νοεῖται ἡ πτώσις ἡ ὁποία προέρχεται ἐκ τῆς συλλογῆς ὕδατος ἡ ὁποία ἐπιτυγχάνεται διὰ τινος φράγματος. Εἰς τὸν κατωτέρω πίνακα ἀναφέρονται οἱ μεγαλύτεροι ὕδατοφράκται τῆς γῆς. Ὑπὸ κατασκευὴν εὐρίσκονται καὶ ἄλλοι μεγάλοι ὕδατοφράκται μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀναφέρομεν τοὺς ὕδατοφράκτας τῆς Κίνας, τῶν Ἰνδιῶν.

Μεγάλοι ὕδατοφράκται τῆς γῆς

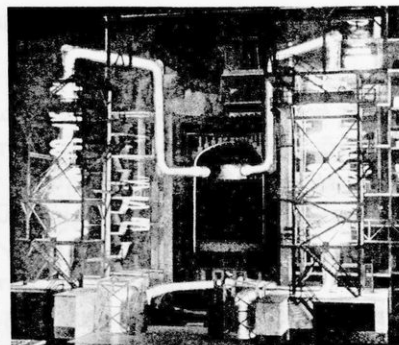
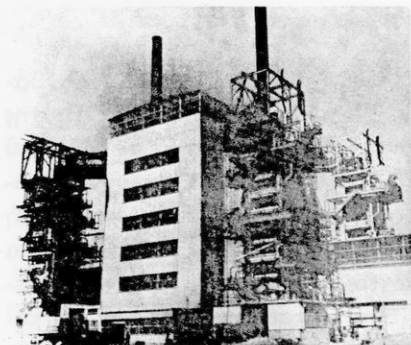
*Όνομα	Ποτάμιος περιοχή	*Όψος	Ὑ δ α τ ο φ ρ ά κ τ η ς			
			Πλάτος	Σκοπὸς		
Χοῦβερ	Κολοράντο Ἀμερικῆς	223	380	A.H.	1936	
Φόρτπεκ	Μισσουρή »	76	6400	N.	1939	
Μέγα Κούλη	Κολούμπια »	168	1271	A.H.	1942	
Κέντακυ	Τεννεσῆ »	63	2570	H.N.	1944	
Σιάστα	Σακραμέντο »	171	1067	H.	1944	
Γκατοῦν	Διῶρ. Παναμά »	35	2350	N.	1912	
*Ασσουνάν	Νείλου	45	1950	A.H.	1902	
Δνειπέρου	Δνειπέρου	61	760	H.N.	1932	
Σουκούρ	Ἰνδοῦ	58	1600	H.	1929	
Σεννάρ	Κυανοῦ Νείλου	—	3025	H.	1926	
*Έντερ	*Έντερ Γερμ.	48	400	H.N.	1914	

* (A = *Αρδευσις, H = *Ηλεκτρική ἐνέργεια, N = Ναυσιπλοία).

Σημ. Ἀπὸ τοῦ 1968 λειτουργεῖ ὁ νέος μεγάλος ὕδατοφράκτης τοῦ Ἀσσουνάν.

Πυρηνική Ἐνέργεια

Ἡ ἐνέργεια ἡ ὁποία λαμβάνεται ἐκ τῆς διασπάσεως τῶν πυρήνων τῶν ἀτόμων (ἰδίως τοῦ οὐρανίου) ὀνομάζεται πυρηνική ἐνέργεια. Αἱ συσκευαὶ διὰ τῶν ὁποίων λαμβάνεται ἡ πυρηνική ἐνέργεια καὶ

Άγγλικός πυρηνικός αντιδραστήρ πρὸς παραγωγήν ἠλεκτρικοῦ ρεύματος

κατόπιν μετατρέπεται αὐτὴ εἰς ἠλεκτρικὴν ἐνέργειαν ὀνομάζονται πυρηνικοὶ (ἢ ἀτομικοὶ) ἀντιδραστήρες. Ὁ πρῶτος πυρηνικός ἀντιδραστήρ ἐκ τοῦ ὁποίου ἐλήφθη ἠλεκτρικὴ ἐνέργεια πρὸς φωτισμὸν καὶ κίνησιν κατεσκευάσθη καὶ ἐλειτούργησε εἰς τὴν Ἀγγλίαν πρὸ ὀλίγων ἐτῶν (1958).

Παραγωγή πυρηνικῆς ἐνεργείας (κυριωτέρων χωρῶν)

Ἑκατομύρια kWh

Χῶραι	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966
Ἑνωμένον Βασιλεῖον (Ἀγγλία)	305	1201	2079	2399	3659	6470	8346	15836	21009
Ἑνωμ. Πολιτεῖαι Ἀμ.	165	188	518	1692	2270	3212	3343	3657	5221
Γαλλία	4	41	130	243	423	419	580	897	1395
Ἰταλία	—	—	—	—	—	323	2402	3510	3863
Ἰαπωνία	—	—	—	—	—	3	2	25	584
Δυτ. Γερμανία	—	—	—	24	99	56	104	117	265

8. Συγκοινωνία. Μέσα ἐπικοινωνίας

Ἡ συγκοινωνία ἐκπληροῖ τοὺς ἐξῆς σκοποὺς: μεταφέρει ἀνθρώπους, οἰκονομικὰ ἀγαθὰ καὶ ἐν γένει ἀντικείμενα παντὸς εἴδους καὶ διαβιβάζει εἰδήσεις. Συνδέει τοὺς τόπους τῆς παραγωγῆς μὲ τοὺς τό-

πους τῆς καταναλώσεως. Τὰ μεταφορικά μέσα εἶναι ποικίλα καὶ ἀνάλογα πρὸς τὸν βαθμὸν τοῦ πολιτισμοῦ ἐκάστου Κράτους καὶ τὴν μορφολογίαν τοῦ ἐδάφους του. Ὡς τοιαῦτα χρησιμοποιοῦνται ζῶα, ἀμάξια κινούμενα ὑπὸ ζῶων ἢ ἀνθρώπων (ἰδίως εἰς τὴν Κίναν ὑπὸ τῶν καλουμένων κουίλις), ἄμαξαι κινούμεναι ὑπὸ ζῶων, αὐτοκίνητα, σιδηρόδρομοι, πλοῖα παντὸς εἴδους καὶ ἀεροπλάνα.

Διὰ τὴν μετάδοσιν τῶν εἰδήσεων χρησιμοποιεῖται, ἐκτὸς τῶν ἄλλων συνήθων μεταφορικῶν μέσων (ταχυδρομεῖον, ἐνσύρματος καὶ ἀσύρματος τηλέγραφος), τὸ τηλέφωνον, τὸ ραδιόφωνον, ἢ τηλεόρασις. Ὁ κινηματογράφος, ναὶ μὲν δὲν εἶναι καθ' αὐτὸ μέσον διαβιβάσεως εἰδήσεων ὡς τὰ συνήθη μέσα, ἐν τούτοις ὅμως φέρει εἰς ἐπικοινωνίαν τοὺς διαφόρους λαοὺς καὶ συνεπῶς εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρησώμεν καὶ τοῦτον ὡς μέσον ἐπικοινωνίας τῶν ἀνθρώπων, ὑπὸ τὴν εὐρείαν σημασίαν τοῦ ὅρου ἐπικοινωνία.

Τὸ δίκτυον τῶν ὁδικῶν, σιδηροδρομικῶν, ναυτιλιακῶν καὶ ἀεροπορικῶν συγκοινωνιῶν ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ πληθυσμοῦ μιᾶς χώρας, τῆς ἐκτάσεως καὶ τῆς ἑδαφικῆς μορφολογίας αὐτῆς καὶ ἐκ τῆς ἀναπτύξεώς της. Αἱ συγκοινωνιακαὶ κατασκευαὶ χαρακτηρίζουν τὴν ὄψιν παντὸς οἰκονομικοῦ χώρου. Μεγάλοι, εὐθεῖς ἢ μὲ καμπύλας ἢ ἐλικοειδεῖς δρόμοι μὲ τὰ ἀναλήμματά των καὶ τὰς γεφύρας των, μὲ τὰς ἀνόδους καὶ καθόδους εἰς λόφους καὶ ὄρη, σιδηροδρομικαὶ γραμμαὶ εὐθύγραμμοι ἢ ὀφιοειδεῖς εἰς τὰς πεδιάδας ἢ τὰς προσβάσεις τῶν ὀρέων μὲ τὰς γεφύρας των καὶ τοὺς σιδηροδρομικοὺς σταθμούς των, μικροὺς ἢ μεγάλους, διατέμνουν τὴν ξηρὰν καὶ συμπληροῦν τὸ τοπικὸν χρῶμα της.

Οἱ καλοὶ καὶ εὐρεῖς ἀσφαλτοστρωμένοι δρόμοι τῆς συγχρόνου ἐποχῆς ἐπιτρέπουν μεγαλύτεραν ταχύτητα τῶν ὀχημάτων καὶ διευκολύνουν πολὺ τὰς μεταφοράς. Προσοδοφόρος καὶ ἀνεπτυγμένη περιήγησις (κ. τουρισμὸς) δὲν εἶναι δυνατὴ ἀνευ καλῶν δρόμων. Μεγάλαι γέφυραι ἐπιτρέπουν τὴν διάβασιν μεγάλων ποταμῶν καὶ καλύπτουν τὰ χάσματα μεγάλων καὶ ἀποτόμων κοιλάδων. Ἡ αὔξησις τῶν μεταφορῶν δημιουργεῖ καὶ νέα συγκοινωνιακὰ προβλήματα, ἢ λύσις τῶν ὁποίων διευκολύνει τὴν ὁμαλὴν ἐξέλιξιν τῆς οἰκονομίας ἐνὸς τόπου.

Διὰ πολλὰς περιπτώσεις ἢ ταχεῖα μεταφορὰ ἀνθρώπων καὶ ἔμπορευμάτων εἶναι ἀποφασιστικῆς σημασίας (μεταφορὰ ἀσθενῶν

ἐκ κωμοπόλεων εἰς μεγάλα νοσηλευτικά κέντρα, μεταφορὰ νωπῶν λαχανικῶν ἐκ τῶν ἀγροκήπων εἰς τὰ κέντρα καταναλώσεως ἄνευ φθορᾶς κ.τ.λ.).

Πάντοτε καταβάλλεται προσπάθεια, ὅπως ἡ συγκοινωνιακὴ πολιτικὴ ἐκάστου Κράτους εἶναι τοιαύτη, ὥστε ὅλα τὰ μέσα τῶν μεταφορῶν νὰ ἐναρμονίζονται μεταξύ των καὶ οὕτω ἡ οἰκονομία τοῦ τόπου νὰ ἔχη τὴν μεγαλυτέραν δυνατὴν ὠφέλειαν. Τὸ ἀεροπλάνον ἔχει φέρει τοὺς διαφόρους λαοὺς τῆς ὑδρογείου πολὺ πλησίον μεταξύ των καὶ ἔχει μεταβάλλει ἐπὶ τὸ ταχύτερον τὸν ρυθμὸν τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς.

Αἱ μεταφοραὶ γενικῶς

Παρὰ τὴν ἀλματώδη ἀνάπτυξιν τῶν διὰ ξηρᾶς καὶ ἀέρος μεταφορῶν, ἡ θάλασσα ἐξακολουθεῖ νὰ κατέχη τὰ πρωτεῖα τούτων ἀπὸ ἐπόψεως εὐθηνοῦ κόστους τῶν μεταφορῶν καὶ ποσότητος τῶν μεταφερομένων ἐμπορευμάτων. Τὰ 4/5 τῶν συνολικῶν μεταφορῶν τοῦ κόσμου ἐνεργοῦνται διὰ θαλάσσης. Τὰ μέγεθος τῶν πλοίων παρακολουθεῖ πάντοτε τὴν ἐξέλιξιν τῆς τεχνικῆς ἀναπτύξεως. Αἱ ταχύτητες τῶν ἀτμοπλοίων ἔχουν πολὺ βελτιωθῆ.

Ἐν ᾧ ὁ Κολόμβος διέπλευσε τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν ἐντὸς 70 ἡμερῶν, καὶ τὸ πρῶτον ἀτμόπλοιον Σαβάννα, ἀπὸ Σαβάννας (Η ΠΑ) εἰς Λίβερπουλ, κατὰ τὸ 1819, ἐντὸς 26 ἡμερῶν, τὰ σημερινὰ ταχεὰ ἀτμόπλοια διανύουν τὴν αὐτὴν ἀπόστασιν ἐντὸς 5 - 6 ἡμερῶν. Τὸ ποσὸν τῶν διὰ θαλάσσης μεταφερομένων ἐτησίως ἐμπορευμάτων εἶναι ἤδη ὑπὲρ διπλάσιον ἐκείνου, τὸ ὁποῖον μετεφέρετο κατὰ τὸ 1914.

Τὸ μέγεθος τῶν θαλασσίων μεταφορῶν μιᾶς χώρας ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς πυκνότητος τοῦ πληθυσμοῦ, ἐκ τοῦ βιωτικοῦ ἐπιπέδου αὐτοῦ καὶ ἐκ τῆς βιομηχανικῆς του ἀναπτύξεως. Διὰ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ διεξάγεται τὸ ἡμισυ περίπου τῶν παγκοσμίων θαλασσίων μεταφορῶν. Εἰς τοὺς λιμένας τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης καταλήγουν 3 μεγάλαι θαλάσσιαι ἀρτηρίαι: ἡ διερχομένη διὰ τοῦ Σουέζ καὶ τῆς Μεσογείου Θαλάσσης, ἡ διὰ τῆς Δυτικῆς Ἀφρικῆς καὶ ἡ διὰ τῆς Ἀνατολικῆς Ἀμερικῆς καὶ τοῦ Καναδά.

Τὸ μέγεθος τῶν ἀεροπορικῶν μεταφορῶν σὺν τῷ χρόνῳ γίνε-

ται διαρκῶς μεγαλύτερον. Ἡ ἔτησία ἀεροπορική αὐξησης τῶν μεταφορῶν προσώπων ἀνέρχεται κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη εἰς 10% ἐπὶ ἐκάστης προηγούμενης ἔτησιος μεταφορᾶς. Ἐμπορεύματα μεγάλης ἀξίας καὶ μικροῦ βάρους μεταφέρονται κατὰ προτίμησιν ἀεροπορικῶς, ἐφ' ὅσον εἰδικαί συνθήκαι καταναλώσεως ἀπαιτοῦν τοῦτο (π.χ. φάρμακα, ἰατρικὰ εἶδη, ἄνθη, ἑφημερίδες, ἐπιστολαὶ κ.τ.λ.).

Ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις τῆς Ν. Ἀμερικῆς, τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Αὐστραλίας ὀφείλει πολλὰ εἰς τὰς ἀεροπορικὰς συγκοινωνίας, αἱ ὁποῖαι καθιστοῦν προσιτὴν τὴν ἐπικοινωνίαν τοῦ ἐσωτερικοῦ τῶν χωρῶν τούτων πρὸς τοὺς λιμένας των. Ἡ διάπτησις ὑπὲρ τὰς ἐρήμους καὶ τοὺς μεγάλους ὄρεινους ὄγκους διευκολύνει τὰ μέγιστα τὰς συγκοινωνίας τῶν ἡπείρων τούτων.

Ἡ ἐσωτερικὴ ναυτιλία ὑφίσταται τὴν ἐπίδρασιν τῆς στάθμης τῶν ὑδάτων καὶ τῆς τυχόν πῆξεως αὐτῶν. Οἱ πλωτοὶ ποταμοὶ ὅπου εἶναι δυνατόν, συνδέονται διὰ διωρύχων. Εἰς περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας ἡ στάθμη τῶν ποταμῶν τούτων δὲν εἶναι ἡ αὐτὴ, κατασκευάζονται κατάλληλοι ὑδατοφράκται, διὰ τῶν ὁποίων ἐπιτυγχάνεται ἡ σύνδεσις. Πολλὰ διώρυχες συνδέουσαι ποταμοὺς ὑπάρχουν εἰς τὴν Ὀλλανδίαν, τὴν Γερμανίαν, Γαλλίαν, Ἀγγλίαν, Ἠνωμ. Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς καὶ Ῥωσίαν. Αἱ μεταφοραὶ διὰ τῶν πλωτῶν ποταμῶν καὶ τῶν διωρύχων εἶναι πολὺ εὐθηνότεραι τῶν λοιπῶν θαλασσιῶν μεταφορῶν, ἀπαιτοῦν ὅμως πολὺ περισσότερον χρόνον. Ἔνεκα τοῦ λόγου τούτου μεταφέρονται ἐκεῖ ἔμπορεύματα εὐθηνά, εἰς τὰ ὁποῖα δὲν ἐπέρχεται βλάβη, ὅταν ἡ μεταφορὰ των καθυστερήσῃ κατὰ λογικὸν τι χρονικὸν διάστημα.

Ὁ σιδηρόδρομος ἀποτελεῖ ἀκόμη τὸ σπουδαιότερον μεταφορικὸν μέσον ἐπὶ τῆς ξηρᾶς.

Αἱ μεταφοραὶ ἔμπορευμάτων διὰ φορτηγῶν αὐτοκινήτων συναγωνίζονται τὰς σιδηροδρομικὰς μεταφορὰς. Εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς 12% τῶν συνολικῶν μεταφορῶν τοῦ ἐσωτερικοῦ διενεργοῦνται δι' αὐτοκινήτων. Αἱ ἐπιμηκέστεραι σιδηροδρομικαὶ γραμμαὶ τοῦ κόσμου εἶναι:

Ὁ ὑπερσιβηρικὸς ἔχων μῆκος 10.000 χιλίωμ., πέντε ἀμερικανικαὶ γραμμαὶ συνδέουσαι τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν μετὰ τοῦ Εἰρηνικοῦ, καὶ ἔχουσαι ἐκάστη μῆκος 4.500 χιλίωμ., ἡ ὑπὲρ τὰς Ἄνδεις γραμμὴ, ἡ συνδέουσα τὸ Μπουένος Ἄγρες πρὸς τὸ Βαλπαραιζο, μήκους 1500

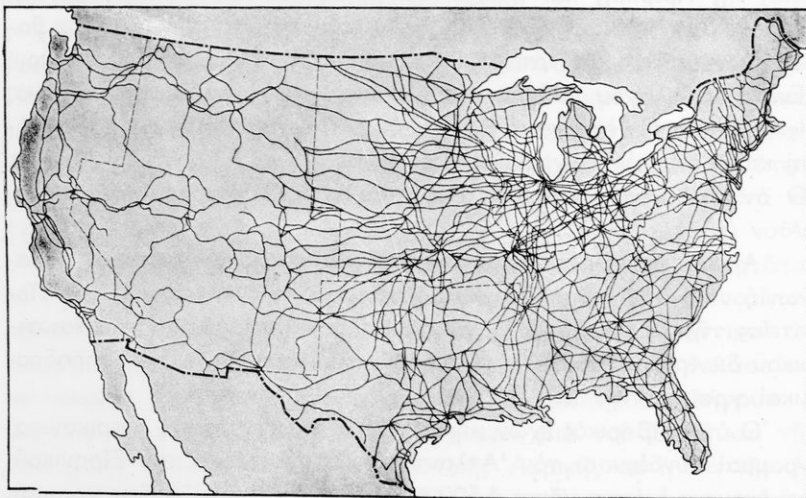
χιλιόμ. και ὁ ὑπεραυστραλιακὸς σιδηρόδρομος, ἔχων μῆκος περίπου 3000 χιλιόμ.

Ἦδη εὐρίσκονται ὑπὸ κατασκευῆν μεγάλοι σιδηροδρομικαὶ γραμμαὶ εἰς τὴν Σιβηρίαν, τὴν Αὐστραλίαν, τὴν Κίναν, τὴν Νότιον Ἀμερικὴν καὶ τὴν Ἀλάσκαν. Παρὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν δι' αὐτοκινήτου καὶ ἀεροπλάνων μεταφορῶν, ὁ σιδηρόδρομος θὰ ἐξακολουθήσῃ ἐπὶ πολὺ ἀκόμη νὰ κατέχη τὰ σκῆπτρα τῶν ἡπειρωτικῶν μεταφορῶν, διότι παρουσιάζει μεγάλην ἀσφάλειαν καὶ αἱ δι' αὐτοῦ μεταφοραὶ δὲν ἐπιπρεάζονται ἐκ τῶν καιρικῶν μεταβολῶν.

Αἱ μεγάλοι ὁδοὶ τῆς παγκοσμίου συγκοινωνίας

Αὗται διακρίνονται εἰς σιδηροδρομικάς, ὁδικάς, ποταμίας, θαλασσίας καὶ ἑναερίους.

1. Σιδηροδρομικαί. Εἰς τὴν Βόρειον Ἀμερικὴν. Σπουδαιότεραι σιδηροδρομικαὶ γραμμαὶ ἐκ τοῦ Ἀτλαντικοῦ πρὸς τὸν Εἰρηρικὸν ὠκεανὸν εἶναι: 1) Χάλιφαξ - Μόντρεαλ - Γουίνιπεκ - Βανκούβερ (Καναδᾶς). 2) Νέα Ὑόρκη - Ντητρόιτ - Σικάγον - Σηάτλ. 3) Νέα Ὑόρκη - Ἅγιος Φραγκίσκος ἢ Λὸς Ἄντζελες. (Ἡνωμ. Πολιτεία).

Σχ. 24. Τὸ σιδηροδρομικὸν δίκτυον τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν Ἀμερικῆς

Εἰς τὴν Εὐρώπην σπουδαία σιδηροδρομικὴ γραμμὴ εἶναι ἡ συνδέουσα τοὺς Παρισίους, τὸ Βερολῖνον, τὴν Μόσχαν καὶ τὸ Βλαδιβοστόκ (ὑπερσιβηρικὸς σιδηρόδρομος), μήκους περίπου 10.000 χιλίωμ.

2. Ὀδικαὶ συγκοινωνίαι. Τὸ σπουδαιότερον δίκτυον ὀδικῶν συγκοινωνιῶν ὑπάρχει εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, τὴν Δυτικὴν Γερμανίαν τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν Γαλλίαν.

Εἰς τὴν Εὐρώπην δι' ὀδικοῦ δικτύου συνδέονται ὅλαι σχεδὸν αἱ πρωτεύουσαι τῶν Κρατῶν. (Τὸ Λονδῖνον, τὸ Ὁσλο, ἡ Κοπεγχάγη καὶ ἡ Στοκχόλμη συνδέονται δι' αὐτοκινήτου ἢ σιδηροδρόμου μέσῳ πορθμείων πρὸς τὴν Κεντρικὴν Εὐρώπην)

3. Ποτάμια συγκοινωνίαι. Εἰς τὴν βόρειον Ἀμερικὴν ὁ ποταμὸς τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου, αἱ παρ' αὐτὸν λίμναι, ὁ Μισσισιπῆς καὶ πλῆθος διωρύχων ἀποτελοῦν σπουδαῖον μέσον διὰ τὰς μεταφοράς.

Εἰς τὴν νότιον Ἀμερικὴν ὁ Ἀμαζόνιος μετὰ τῶν παραποτάμων αὐτοῦ καὶ ὁ Ρίο ντέ-λά-Πλάτα, ἐπίσης μετὰ τῶν παραποτάμων του, ἀποτελοῦν σπουδαία μέσα διὰ τὰς μεταφοράς. Εἰς τὴν Εὐρώπην, ὁ Ρῆνος, ὁ Βόλγας καὶ ὁ Δούναβις ἀποτελοῦν σπουδαῖα δίκτυα ἐμπορικῶν μεταφορῶν.

Εἰς τὴν Κίναν ὁ Γιάνγκ-τσέ-Κιάγκ καὶ εἰς τὰς Ἰνδίας ὁ Γάγγης καὶ ὁ Ἰνδὸς μετὰ τῶν παραποτάμων αὐτῶν ἀποτελοῦν σημαντικώτατα δίκτυα διὰ τὰς μεταφοράς. Εἰς τὴν Ἀφρικὴν ὁ Νεῖλος ποταμὸς ἐξυπηρετεῖ σπουδαίως τὸ ἐμπόριον τῆς Αἰγύπτου πρὸς τὸ Ἐξωτερικόν.

4. Αἱ θαλάσσιαι συγκοινωνίαι. Πυκνοτάτη θαλασσία ἐπικοινωνία ὑπάρχει μετὰξὺ Εὐρώπης - Ἀμερικῆς.

Ἡ διώρυξ τοῦ Παναμᾶ ἐξυπηρετεῖ σπουδαίως τὰς μεταφοράς τῆς δυτικῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς ἀνατολικῆς Ἀσίας πρὸς τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀφρικὴν.

Πυκνοτάτη ἐπίσης εἶναι ἡ θαλασσία ἐπικοινωνία τῆς Εὐρώπης πρὸς τὴν Ἀσίαν καὶ Ὠκεανίαν μέσῳ τῆς διώρυχος τοῦ Σουέζ.

Ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου τοῦ 1967 ἡ διώρυξ αὕτη ἔκλεισεν ὑπὸ τῆς Αἰγύπτου, ἕνεκα τοῦ πολέμου πρὸς τὸ Ἰσραήλ, καὶ ἔκτοτε παραμένει κλειστή. Τὰ πλοῖα ἀναγκάζονται νὰ περιπλέουν τὴν Ἀφρικὴν, διὰ νὰ μεταφέρουν τὰ ἐμπορεύματά των ἐκ τῆς Ἀσίας πρὸς τὴν Εὐρώπην.

5. Ἐναέριοι συγκοινωνία. Ἡ ὀσημέραι ἐπιτυγχανομένη τε-
λειοποίησης τοῦ ἀεροπλάνου συνεπιφέρει αὔξησιν τῶν ἑναερίων με-
ταφορῶν. Αὗται ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀπασχολοῦνται κυρίως μὲ τὴν
μεταφορὰν ἐπιβατῶν καὶ ταχυδρομείου. Ἐκ τῶν ἐμπορευμάτων μετα-
φέρονται μικραὶ μόνον ποσότητες, διότι τὰ ἔξοδα μεταφορᾶς εἶναι
πολύ ἀκριβώτερα τῶν διενεργουμένων μεταφορῶν διὰ τῶν λοιπῶν
μεταφορικῶν μέσων.

6. Ἡ πνευματικὴ ἐπικοινωνία. Οἱ ἄνθρωποι μιᾶς Ἐπικρατείας,
ἐκτὸς τοῦ προφορικοῦ λόγου, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπικοινωνοῦν μεταξὺ
των, χρησιμοποιοῦν διὰ τὴν πνευματικὴν αὐτῶν ἐπικοινωνίαν καὶ
τὰς ἐφημερίδας, τὰ βιβλία, τὰς ἐπιστολάς, τὸ τηλέφωνον, τὸν τη-
λέγραφον, τὸ ραδιόφωνον καὶ τὴν τηλεόρασιν. Εἰς πολλὰ ἀκόμη
Κράτη δὲν ἔχει εἰσαχθῆ ἡ τηλεόρασις. Διὰ τῶν αὐτῶν μέσων ἐπικοι-
νωνοῦν οἱ ἄνθρωποι καὶ τῶν διαφόρων Ἐπικρατειῶν.

Ἡ βελτίωσις τῶν μέσων τῆς πνευματικῆς ἐπικοινωνίας μεταξὺ
ἀνθρώπων διαφόρων ἔθνοτήτων εἶναι συντελεστικὴ τῆς προαγωγῆς
τοῦ πνεύματος τῆς συνεργασίας μεταξὺ τούτων καὶ τῆς εὐημερίας
τῆς ἀνθρωπότητος. Τὰ ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα καὶ ἡ ὀργάνωσις
διεθνῶν ἐπιστημονικῶν συνεδρίων συντελοῦν σπουδαίως εἰς τὴν
πνευματικὴν ἐπικοινωνίαν μεταξὺ τῶν διαφόρων λαῶν. Ὁ κινημα-
τογράφος φέρει ἐπίσης εἰς γνωριμίαν μεταξὺ των τοὺς λαοὺς.

9. Τὸ ἐμπόριον

Ὁ χῶρος εἰς τὸν ὅποιον κατοικεῖ εἰς λαὸς δὲν παρέχει εἰς αὐτὸν
ὄλα τὰ μέσα τῆς διαβιώσεώς του. Πάντοτε οἱ λαοὶ εἶχον καὶ ἔχον
ἀνάγκην, εἰς μικρὸν ἢ μεγαλύτερον βαθμὸν, οἰκονομικῶν ἀγαθῶν
παραγομένων ὑπὸ ἄλλων λαῶν. Ὅθεν ἐδημιουργήθη ἀπὸ τοὺς πρώ-
τους χρόνους τοῦ πολιτισμοῦ ἡ ἀνάγκη τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν προϊ-
όντων μεταξὺ τῶν λαῶν, ὅπως τοῦτο ἐγένετο μεταξὺ τῶν κατοίκων
μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἐθνότητος, οἱ ὅποιοι ἤσκουν διάφορα ἐπαγγέλ-
ματα.

Μὲ τὴν ἀνάπτυσιν τοῦ πολιτισμοῦ ἡ ἀνταλλαγή τῶν οἰκονομι-
κῶν ἀγαθῶν μεταξὺ τῶν λαῶν ἐγινε ζωηροτάτη. Οὐδεὶς λαὸς εἶναι
δυνατὸν νὰ ζήσει ἐν ἀπομονώσει στηριζόμενος μόνον εἰς τὰ μέσα
διαβιώσεως, τὰ ὅποια παρέχει εἰς αὐτὸν ὁ τόπος, ὅπου οὗτος διαβιοῖ.

Ἡ κοινωνικὴ λειτουργία τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν ἀγαθῶν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ὀνομάζεται ἐμπόριον. Τὸ ἐμπόριον διακρίνεται εἰς δύο εἶδη. Εἰς ἐσωτερικὸν καὶ εἰς ἐξωτερικόν. Τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπόριον ἀσχολεῖται μὲ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν προϊόντων μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς Ἐπικρατείας, ἐν ᾧ τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον ὑποδιαιρεῖται εἰς εἰσαγωγικὸν καὶ εἰς ἐξαγωγικόν.

Ὅταν μίᾳ χώρᾳ κατορθῶνῃ, νὰ εἰσπράττῃ ἐκ τῶν πωλουμένων εἰς ἄλλους λαοὺς προϊόντων τῆς τόσα χρήματα, ὅσα εἶναι ἀναγκαῖα διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν προϊόντων τὰ ὁποῖα εἰσάγει αὕτη ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, λέγομεν ὅτι αὕτη ἔχει ἰσοζύγιον πληρωμῶν καὶ εὐημερεῖ οἰκονομικῶς. Ἀκόμη καλύτερον βεβαίως εἶναι ὅταν τὰ εἰσπραττόμενα χρήματα ἐκ τῶν ἐξαγωγῶν εἶναι περισσότερα τῶν δαπανωμένων διὰ τὰς εἰσαγωγὰς. Τοῦτο παρατηρεῖται μόνον εἰς ὀλίγα Κράτη.

Τὸ παγκόσμιον ἐμπόριον (κυριωτέρων χωρῶν)

Ἑκατομμύρια δολλάρια (ΟΗΕ 1967)

α. Εἰσαγωγὰι C.I.F. (τσιφ) (1)

Ἔτη	1963	1964	1965	1966
Παγκόσμιαι	162.400	181.900	197.500	215.800
Ἡνωμ. Πολ. Ἀμερικῆς	25.110	27.760	31.820	37.890
Καναδᾶς	6.085	6.926	7.986	9.316
Εὐρωπ. Κοινὴ Ἀγορὰ(2)	40.430	44.920	49.160	53.630
Ἀγγλία	13.523	15.415	15.619	16.107
Γαλλία	8.727	10.069	10.339	11.843
Γερμανία Δυτικὴ	13.019	14.613	17.472	18.023
Ρωσία	7.059	7.736	8.058	7.919
Ἰαπωνία	6.736	7.938	8.170	9.524
Βέλγιον + Λουξεμβουργον	5.128	5.931	6.497	7.174
Ὀλλανδία	5.967	7.057	7.472	8.018
Ἰταλία	7.592	7.252	7.378	8.571

β. Ἐξαγωγαὶ F.O.B. (φόμπ)(³)

Ἔτη	1963	1964	1965	1966
Παγκόσμιον	63.640	71.200	79.030	86.300
Ἡνωμ. Πολ. Ἀμερικῆς	23.104	26.280	27.149	30.013
Καναδᾶς	6.466	7.681	8.109	9.551
Εὐρωπ. Κοινὴ Ἀγορὰ	37.550	42.580	47.920	52.630
Ἀγγλία	11.791	12.353	13.238	14.132
Γαλλία	8.082	8.993	10.051	10.889
Γερμανία Δυτικὴ	14.616	16.215	17.892	20.134
Ρωσσία	7.272	7.683	8.175	8.841
Ἰαπωνία	5.452	6.674	8.452	9.777
Βέλγιον + Λουξεμβούργον	4.840	5.601	6.382	6.829
Ὀλλανδία	4.962	5.808	6.393	6.750
Ἰταλία	5.054	5.958	7.200	8.032

(1 = Ὁ πωλητὴς πληρώνει τὰ ἔξοδα τῆς φορτώσεως, τῆς ἀσφαλείας καὶ τῆς μεταφορᾶς μέχρι τοῦ λιμένος προορισμοῦ. 2 = Γαλλία, Δυτικὴ Γερμανία, Βέλγιον, Λουξεμβούργον, Ὀλλανδία, Ἰταλία. 3 = Ὁ πωλητὴς πληρώνει τὰ ἔξοδα μεταφορᾶς τοῦ ἐμπορεύματος μέχρι τοῦ πλοίου).

Ἡ Ἐμπορικὴ Ναυτιλία

Χιλιάδες τόνοι ὀλικῆς χωρητικότητος (ΟΗΕ 1967)

Ἔτη		1960	1966	1967
Παγκόσμιος	Σ	129.770	171.130	182.200
	A	73.722	75.469	74.812
	B	56.048	95.661	07.288
	Γ	41.465	60.200	64.198
Ἡνωμ. Πολ. Ἀμερικῆς	Σ	24.837	20.797	20.333
	Λιμνῶν	2.496	1.942	1.892
Ἀγγλία	Γ	4.634	4.418	4.544
	Σ	21.131	21.542	21.716
Νορβηγία	Γ	7.050	7.987	7.845
	Σ	11.203	16.421	18.382
	Γ	6.373	8.841	9.900

Ἰαπωνία	Σ	6.931	14.723	16.883
	Γ	1.569	5.058	5.850
Ἑλλάς	Σ	4.529	7.163	7.433
	Γ	916	1.894	1.958

ΣΗΜ. Α = ἀτομικότητα πλοία. Β = πετρελαιοκίνητα, Σ = Α+Β. Γ = πετρελαιοφόρα.

Περὶ τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας τῆς Ἑλλάδος ἴδε: Τὰ οἰκονομικὰ ἐπιτεύγματα τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸν οἰκονομικὸν τομέα.

Δ'. ΕΘΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὑπὸ τὸν ὄρον Ἐθνικὴ Οἰκονομία νοεῖται τὸ σύνολον τῶν πρὸς ἀλλήλας συνδεομένων Οἰκονομιῶν ἑνὸς λαοῦ, ὁ ὁποῖος συμβιοῖ ὑπὸ μορφήν Κράτους προηγμένου. Ἡ ἔννοια τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας περιλαμβάνει τὴν οἰκονομίαν τοῦ Κράτους (δημοσίαν οἰκονομίαν), τῶν προσώπων δημοσίου δικαίου (Νομῶν, Δήμων, Κοινοτήτων, Ὄργανισμῶν), ὡς καὶ ὅλας τὰς ἰδιωτικὰς οἰκονομίας (Ἐταιρειῶν, Συνεταιρισμῶν, οἰκογενειῶν, ἀτόμων).

Ἐκ τῆς προόδου τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας ἑνὸς λαοῦ ἐξαρτᾶται καὶ ἡ ἔκτασις τῶν οἰκονομικῶν αὐτοῦ ὀργανισμῶν, οἱ ὁποῖοι ἀναπτύσσονται μὲ βάσιν τὴν κατωτάτην βαθμίδα τῆς μεμονωμένης ἀτομικῆς ἐπιχειρήσεως. Ἀφτηρία τοῦ οἰκονομικοῦ κύκλου τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, ὁ ὁποῖος δημιουργεῖται διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῶν σχέσεων καὶ ἐξαρτήσεων μεταξὺ τῶν μεμονωμένων μονάδων, εἶναι ἡ ἐθνικὴ παραγωγή καὶ ἡ κατανάλωσις διὰ τῆς κυκλοφορίας καὶ διανομῆς τοῦ παραγομένου ἐθνικοῦ εἰσοδήματος.

Χαρακτηριστικὸν τῆς ὀργανώσεως τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας εἶναι ἡ διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς μεταξὺ τῶν ἀτομικῶν οἰκονομικῶν ἐκδηλουμένη ἀλληλεξάρτησις καὶ ἀλληλεπίδρασις.

Πολλοὶ παράγοντες εἶναι οἱ ἐπιδρῶντες εἰς τὴν διαμόρφωσιν τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας. Μεταξὺ αὐτῶν ἀναφέρομεν: τὴν ποιότητα καὶ διαμόρφωσιν τοῦ ἐδάφους, τὸ μορφωτικὸν καὶ τεχνικὸν ἐπίπεδον τοῦ λαοῦ, τὰς συγκοινωνίας, τὴν ναυτιλίαν, τὴν ἐπιστημονικὴν ὀργάνωσιν τῆς παραγωγῆς, τὴν χρηστὴν διοίκησιν. Ἡ τεχνικὴ πρόοδος καὶ ἡ προσπάθεια πρὸς ἐκβιομηχάνισιν τῆς χώρας μας

δημιουργεί προβλήματα, τῶν ὁποίων ἡ ἐπιτυχὴς ἀντιμετώπισις γίνεται ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως.

Οἱ διάφοροι κλάδοι τῆς οἰκονομίας

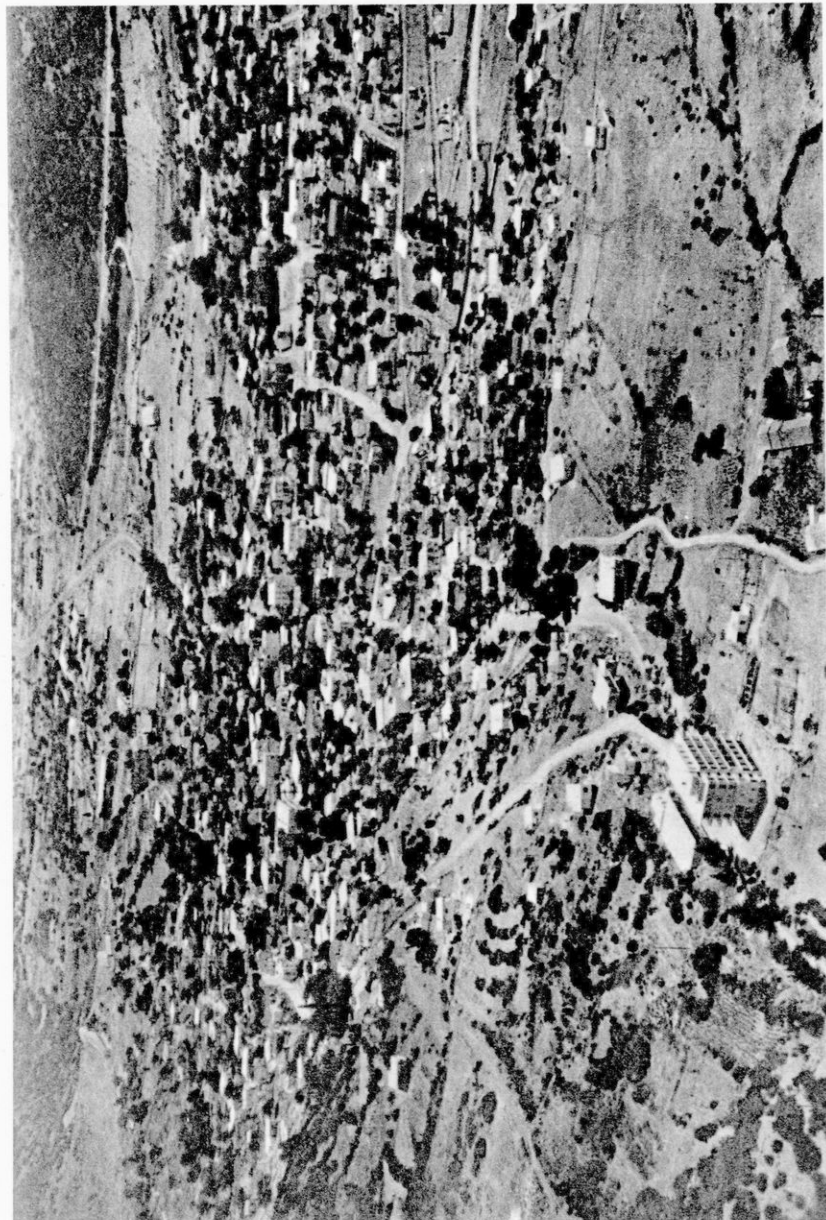
1. Ἡ γεωργία. Πρὸ πενήτηντα περίπου ἐτῶν ἡ γεωργία ἐν Ἑλλάδι ἡσκεῖτο διὰ πρωτογόνων σχεδὸν μέσων. Ὑπῆρχον ἀκόμη ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς Τουρκοκρατίας πολὺ μεγάλα κτήματα (τσιφλίκια) εἰς χεῖρας ὀλίγων ἀνθρώπων. Ἐκτοτε κατεβλήθη ὑπὸ τοῦ Κράτους ἔντονος προσπάθεια διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας καὶ ἰδίως ἀπὸ τῆς εἰρηνικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1909, μετὰ τὴν ὁποίαν τὰ μεγάλα κτήματα ἀπηλλοτριώθησαν καὶ ἐδόθησαν εἰς τοὺς χωρικοὺς, οἵτινες προηγουμένως εἰργάζοντο εἰς αὐτὰ ἐπὶ πολὺ μικρᾷ ἀμοιβῇ.

Μετὰ τὸ εὐτυχὲς πέρας τῶν πολέμων 1912 - 13, ἰδρύθη τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας, τὸ ὁποῖον διὰ τῶν ἀόκνων αὐτοῦ προσπαθειῶν κατάρθρωσε νὰ ἀνταποκριθῇ πλήρως εἰς τὰς προσδοκίας τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ἡ αὐξησις τοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας μας εἶχε καταστήσει τὸ πρόβλημα τῆς προμηθείας τοῦ ἄρτου τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ὀξύτατον. Ὁ παραγόμενος ἐν Ἑλλάδι σίτος ὄχι μόνον δὲν ἐπῆρκει διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ πληθυσμοῦ, ἀλλὰ ἦτο καὶ πολὺ ἀκριβώτερος τοῦ σίτου, ὅστις ἠδύνατο νὰ ἀγορασθῇ εἰς τὸ ἐξωτερικόν (Ἀργεντινὴν, Ῥωσίαν, Ἀμερικὴν (ΗΠΑ), Καναδᾶν, Ῥουμανίαν). Τοῦτο ὠφέλιμο εἰς δύο λόγους:

Πρῶτον, εἰς τὸ ὅτι ἡ στρεμματικὴ ἀπόδοσις τῶν ἑλληνικῶν ἀγρῶν ἦτο πολὺ μικροτέρα τῆς τῶν ἀγρῶν τῶν μεγάλων σιτοπαραγωγῶν χωρῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ, καὶ 2) διότι τὰ ἔξοδα καλλιέργειας ἐν Ἑλλάδι ἦσαν περισσότερα, ἐπειδὴ δὲν ἐφηρμόζετο ἡ μηχανικὴ καλλιέργεια. Πρὸς προστασίαν τῶν γεωργῶν, ἀλλὰ καὶ δι' αὐξησιν τῶν γεωργικῶν καλλιέργειῶν καὶ ἰδίως τοῦ σίτου, αἱ κατὰ καιροὺς Κυβερνήσεις ἔλαβον διάφορα νομοθετικὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα ἀπεδείχθησαν μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου πολὺ ὠφέλιμα.

Ἐν πρώτοις τὸ Κράτος προέβαινε καὶ προβαίνει κατ' ἔτος εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ εἰς ἕκαστον γεωργὸν πλεονάζοντος σίτου, καθορίζον καὶ τὴν τιμὴν τῆς ἀγορᾶς. Αὕτη εἶναι συνήθως ἀνωτέρα τῆς τιμῆς τοῦ σίτου τοῦ ἐξωτερικοῦ, εἶναι ὅμως βασικὴ ἔθνικὴ ἀνάγκη ὅπως

Αεροπορική άποψη της Κομοπόλεως Βύλλια της Αττικής. Εκεί πληρώσαν κατά τοπικήν παράδοσιν ἔγκατελείφθη ὁ Οἶδος ὑπὸ τοῦ πατρὸς του, βασιλέως τῶν Θηβῶν Λαίου

προστατεύονται οί γεωργοί, διότι οὔτοι ἀποτελοῦν τήν σπονδυλικήν στήλην τοῦ ἔθνους μας. "Όταν οί γεωργοί εὐημεροῦν, εὐημερεῖ καί ὁλόκληρος ὁ ἑλληνικός λαός.

Τά ἄλλα μέτρα πρὸς αὐξησιν τῶν καλλιεργειῶν, εἶναι:

1) ἀποξηρανσις ἐλωδῶν ἐκτάσεων.

2) ἄρδευσις πεδιάδων.

3) χρησιμοποίησις ἐκλεκτῶν σπόρων.

4) εἰσαγωγή τῆς μηχανικῆς καλλιεργείας εἰς τήν ἄροσιν, καί μηχανῶν διὰ τὸν θερισμὸν καί ἀλωνισμὸν.

5) καταπολέμησις τῶν ἀσθενειῶν τῶν φυτῶν.

6) χορήγησις πιστώσεων εἰς τοὺς γεωργοὺς διὰ τήν βελτίωσιν τῆς ποιότητος τῶν παραγομένων εἰδῶν καί αὐξησιν τῆς παραγωγῆς.

7) ἴδρυσις γεωργικῶν σχολῶν παντὸς τύπου.

8) ὀργάνωσις τῶν γεωργῶν εἰς συνεταιρισμούς.

9) ἡ ἴδρυσις τοῦ Ἀυτόνομου Σταφιδικοῦ Ὁργανισμοῦ.

10) ἡ ἴδρυσις τοῦ Ὁργανισμοῦ Βάμβακος.

11) ἡ ἴδρυσις τοῦ Ὁργανισμοῦ Καπνοῦ.

12) ἡ ἴδρυσις τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς κ.τ.λ. "Όλα τὰ μέτρα ταῦτα εἶχον ὡς ἀποτέλεσμα ὅτι αἱ καλλιέργειαι γενικῶς ἐβελτιώθησαν καί ἡ ἀπόδοσις αὐτῶν ἔγινε μεγαλυτέρα. Διὰ τὸν σῖτον εἰδικῶς ἡ παραγωγή ἦτο τοιαύτη κατὰ τὸ 1958 - 1968, ὥστε νὰ ὑπάρχη διαθέσιμος ποσότης αὐτοῦ πρὸς ἐξαγωγήν εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Γεωργικὴ παραγωγή. Ἐθνικὴ Στατιστ. Ὑπηρ. 1967

(Χιλιάδες τόννοι)

Ἔτος	Σῖτος	Σίκαλις	Κριθῆ	βρώμη	Ἀραβό- σιτος	Βάμ- βαξ	Ὀρυζα	Γεώ- μηλα	Καπνὸς
1963	1.417	18	207	127	253	233	77	57	147
1964	2.090	18	242	139	249	141	107	58	143
1965	2.072	16	338	150	249	136	104	56	132

Γεωργική Παραγωγή

(Χιλιάδες τόννοι)

Έτος	Στα- φίς Κο- ριν.	Στα- φίς Σουλ- ταν.	Έπι- τραπ. στα- φυλάι	Γλεϋ- κος	Έπι- τρα- πέζιοι έλαιαί	Έλαιό λαδον	Έσπε- ριδο- ειδή	Σϋκα	Λαχα- νικά νωπά
1963	74	69	126	279	81	251	438	78	108
1964	90	73	153	359	36	151	556	77	108
1965	81	96	188	406	65	255	570	78	105

2. Ή κτηνοτροφία. Αϋτη δέν εΐναι πολϋ άνεπτυγμένη, δι' ώρι-
σμένα ιδίως ζώα, τὰ όποΐα εΐσάγονται έκ τοϋ έξωτερικοϋ, εΐτε ζώντα
εΐτε ώς σφάγια. Ή πτηνοτροφία άνεπτϋχθη κατά τὰ τελευταΐα έτη,
ώστε αΐ εΐσαγωγαΐ πουλερικών και ώών νά εΐναι έλάχιστα. Ή
παραγωγή μέλιτος εΐναι έπαρκής δια τās άνάγκας τοϋ τόπου.

3. Ή άλιεία. Δια ταϋτης προσφέρεται εΐς τόν έλληνικόν λαόν
τροφή λίαν άξιόλογος και εύθηή. Τά μέσα όμως και ό τρόπος τής
άλιείας δέν εΐναι έκ τών νεωτέρων. Ένεκα τούτου έπέρχονται βλά-
βαι εΐς τόν ενάλιον πλοϋτον τής χώρας ημών, συνεπέα τών όποΐων
ϋπάρχει φόβος νά μειωθῆ οϋτος εΐς τó μέλλον σημαντικώς. Γίνονται
όμως διαρκείς προσπάθειαι βελτιώσεως τών μέσων άλιείας και συγ-
χρονισμού τών μεθόδων αϋτῆς. Κατά τὰ τελευταΐα έτη ἡ άλιεία δέν
περιορίζεται εΐς τὰ παρὰ τήν χώραν μας υδατα, αλλά διεξάγεται
και εΐς τούς ώκεανούς δια πλοΐων έφωδιασμένων δια ψυγείων, εΐς
τὰ όποΐα οΐ Ιχθύες διατηροϋνται εΐς θερμοκρασίαν 20-30° ϋπό τó
μηδέν. Οϋτοι εΐναι πολϋ εύθηνότεροι τών νωπών Ιχθύων.

4. Ή δασοκομία. Ή Έλλάς δέν εΐναι χώρα πλουσία εΐς δάση,
ένεκα τών κατά καιρούς καταστροφών τούτων. Έκ τής έπιφανείας
τής χώρας 14% περίπου καλύπτονται ϋπό δασών, ἤτοι περί τὰ 19
έκατομμύρια στρεμμάτων. Καταβάλλεται όμως συστηματική προσ-
πάθεια ϋπό τοϋ Έπουργείου Γεωργίας πρὸς αναδάσωσιν πολλών
άποψιλωθεισών έκτάσεων. Τά δασικά προϊόντα δέν έπαρκούν δια
τās άνάγκας τής χώρας μας και εΐσάγονται τοιαϋτα έκ τοϋ έξωτερι-
κοϋ. Μεταξύ τών εΐσαγομένων δασικών ειδών εΐναι ό πολτός έκ
ξύλου (χαρτομάζα) δια τήν έν Έλλάδι λειτουργούσαν βιομηχανίαν
τοϋ χάρτου.

5. **Ἡ μεταλλευτική ἢ μεταλλεία.** Τὸ ὑπέδαφος τῆς Ἑλλάδος ἔχει ποικίλα ὄρυκτά. Μεταξὺ τούτων ἀναφέρονται τὰ ὄρυκτά τοῦ σιδήρου (σιδηροπυρίτης κ.τ.λ.), τοῦ μολύβδου (γαλνίτης), τοῦ νικελίου, τοῦ μαγνησίου (λευκόλιθος) τοῦ ἀργιλίου (βωξίτης), τὴν σμύριδα τῆς Νάξου κ.τ.λ. Τὸ πλεῖστον τῶν ἐκ τῶν ὄρυχείων λαμβανομένων μεταλλευμάτων δὲν χρησιμοποιεῖται ὑπὸ τῆς ἐλληνικῆς βιομηχανίας, ἀλλὰ ἐξάγεται ὡς πρώτη ὕλη εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἔνθα ὑφίσταται κατασκευασίαν εἰς τὰ ἐργοστάσια διὰ τὴν παρασκευὴν βιομηχανικῶν εἰδῶν.

Μεγαλύτερον ἐνδιαφέρον ἀπὸ ἐπόψεως ὑπαρχούσης ποσότητος ὄρυκτῶν παρουσιάζουν τὰ ὄρυκτά τοῦ σιδήρου, τοῦ νικελίου, τοῦ μαγνησίου, τοῦ ἀργιλίου, χρωμίου, θειοῦχα μικτὰ μεταλλεύματα, ἢ σμύρις τῆς Νάξου, τὰ μάρμαρα καὶ ὁ λιγνίτης. Μερικὰ ἐκ τῶν ὄρυκτῶν τούτων εἶναι ἀπὸ ἐπόψεως ποιότητος ἐξαιρετικά, ὅπως εἶναι, π.χ. ἡ Ναξία σμύρις καὶ τὰ λευκὰ μάρμαρα. Ἡ Ἑλλὰς ἔχει ἄφθονον λιγνίτην. Οὗτος, διὰ καταλλήλου ἐπεξεργασίας, εἶναι δυνατόν νὰ ἀναπληρώσῃ κατὰ μέγα μέρος τὸν ἐλλείποντα γαιάνθρακα. Μεγάλο ποσὸν ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας παράγεται ἐκ τῶν ἐργοστασίων, Πτολεμαῖδος καὶ Ἀλιβερίου, ὅπου χρησιμοποιοῦν πρὸς παραγωγὴν ταύτης ἐλληνικὸν λιγνίτην. Καὶ τὸ νέον ἐργοστάσιον Μεγαλοπόλεως θὰ χρησιμοποιῆ λιγνίτην.

Αἱ σπουδαιότεραι ἀνθρακοφόροι καὶ μεταλλοφόροι περιοχαὶ τῆς Ἑλλάδος εἶναι: **Λιγνίτου:** Ἀλιβερίου, Πτολεμαῖς, Μεγαλόπολις Ὠρωπός, Σέρραι, Κύμη. **Σιδήρου:** Σέριφος, Κύθνος, Λάρυμνα. **Μολύβδου:** Λαύρειον, Σίφνος. **Χαλκοῦ:** Ὄθρυς. **Νικελίου:** Λάρυμνα, **Μαγνησίου:** Εὐβοία, Χαλκιδική. **Χρωμίου:** Χαλκιδική, Θεσσαλία. **Ἀργιλίου:** Παρνασσός, Οἶτη, Εὐβοία.

Ἡ μεταλλευτικὴ παραγωγή. Ἔθν. Στατ. Ὑπ. 1967, εἰς τόνους

Ἔτη	1963	1964	1965
Σιδηρομετάλλευμα	35.032	—	6.000
Μολυβδοῦχα ὠξειδωμένα	2.160	2.434	6.752
Μεταλλεύματα μαγνανίου	92.972	70.318	73.644
Βωξίται	1.276.503	1.047.000	1.270.495
Μεταλλεύματα Νικελίου	—	—	39.117

Χρωμίτης	51.179	40.099	42.395
Σμύρις	7.590	7.600	7.600
ΰΑμιάντος	67	63	—
Βαρυτίηη	144.563	118.587	131.361
Θειομεταλλεύματα	—	—	—
Μαγνησίτης	267.219	360.202	315.204
Λιγνίται	3.525.771	3.858.752	5.080.295

6. Ή ηλεκτρική ένέργεια

Πρὸς συντονισμόν τῶν ἐνεργειῶν διὰ τὸν ἐξηλεκτρισμόν τῆς Ἑλλάδος ἰδρύθη πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ὄργανισμὸς κρατικὸς ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν Δημοσία Ἐπιχειρήσις Ἡλεκτρισμοῦ (ΔΕΗ). Ὁ ὄργανισμὸς οὗτος ἐργάζεται ἐντατικῶς, ἵνα ἡ χώρα ἀποκτήσῃ εὐθηνὸν ἠλεκτρικὸν ρεῦμα. Τοῦτο δύναται νὰ ἐπιτευχθῆ διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσῃς ὡς πρώτης ὕλης τοῦ λιγνίτου καὶ διὰ τῆς πτώσεως τῶν ὕδατων, ἀφοῦ κατασκευασθοῦν εἰς ποταμούς ὕδατοφράκται.

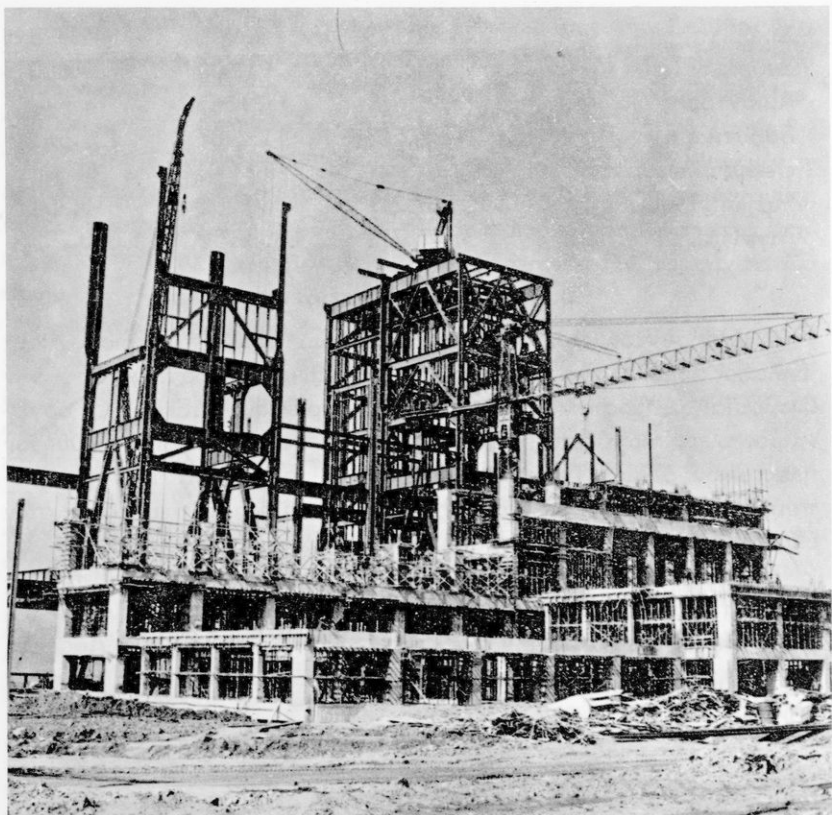
Ποταμοί, εἰς τοὺς ὁποίους εἶναι ἐξυπηρετική ἡ κατασκευὴ ὕδατοφρακτῶν, εἶναι πολλοί, μεταξύ τῶν ὁποίων ἀναφέρομεν τὸν Ἀχελῶον, τὸν Ἀλιάκμονα, τὸν Νέστον, τὸν Λοῦρον, τὸν Λάδωνα, τὸν Ταυρωπὸν (παραπόταμος Ἀχελῶου, καλούμενος Κύμπυλος κατὰ τὴν ἀρχαιότητα) κ.τ.λ.

ὑπὸ τῆς Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἡλεκτρισμοῦ ἐξετελέσθησαν τὰ ἑξῆς ἔργα διὰ τὴν παραγωγὴν ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας

1. Ἀτμοηλεκτρικὸν Ἀλιβερίου	ἰσχύος	80.000	kW
2. Ὑδροηλεκτρικὸν Λάδωνος	»	70.000	kW
3. Ὑδροηλεκτρικὸν Ἄγρα	»	50.000	kW
4. Ὑδροηλεκτρικὸν Λούρου	»	9.000	kW
5. Ὑδροηλεκτρικὸν Ταυρωποῦ	»	80.000	kW
6. Ἀτμοηλεκτρικὸν Πτολεμαίδος	»	195.000	kW

Κατὰ τὴν διετίαν 21-4-1967 ἕως 21-4-1969 ἐξετελέσθησαν ὑπὸ τῆς ΔΕΗ τῆ πρωτοβουλία καὶ ἐνισχύσει τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως τὰ ἑξῆς ἔργα παραγωγῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας:

1. Ἀτμοηλεκτρ. ἐργοστάσιον Ἀλιβερίου Γ' μονὰς ἰσχύος 150.000 kW
2. Η' μονὰς τοῦ Ἀτμ. ἐργοστασίου Κερατσινίου ἰσχύος 160.000 kW
3. Δ' μονὰς τοῦ Ὑδρ. ἐργοστ. Κρεμαστῶν ἰσχύος 109.000 kW

Άτμοηλεκτρικόν ἔργοστάσιον Μεγαλοπόλεως (ΔΕΗ)

Διὰ τὰ ἔργα τῆς ΔΕΗ τοῦ προσεχοῦς μέλλοντος γίνεται μνεία εἰς τὸ οἰκείον κεφάλαιον τῶν Ἐπιτευγμάτων τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὴν διετίαν 21-4-67, 21-4-1969 εἰς τὸν οἰκονομικὸν τομέα.

7. **Ἡ βιομηχανία.** Ἡ Ἑλλάς στερεῖται βαρείας βιομηχανίας καὶ εἶναι ἠναγκασμένη νὰ εἰσάγη τὰ ἐκ σιδήρου ἀντικείμενα (παντὸς εἶδους μηχαναί, ἐργαλεῖα κ.τ.λ.) ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Διὰ τὴν ὑπαρξιν βαρείας βιομηχανίας ἀπαραίτητοι πρῶται ὕλαι εἶναι ὁ γαιάνθραξ καὶ τὰ σιδηρομεταλλεύματα. Ὁ ἑλληνικὸς λιγνίτης, ὑφιστάμενος κατάλληλον ἐπεξεργασίαν, δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ τὴν ἐκ-

καμίνευσιν τοῦ σιδήρου, ἀντὶ τοῦ καλῆς ποιότητος γαιάνθρακος, καὶ εἰς τὴν χημικὴν βιομηχανίαν. Οἱ κυριώτεροι κλάδοι τῆς ἑλληνικῆς βιομηχανίας εἶναι: ἀλεύρων, μαργαρίνης, ζύθου, οἰνοπνεύματος. σιγαρέττων, νημάτων, ὑφασμάτων, μολύβδου, οἰκοδομικῶν ὑλικῶν, χάρτου, φωσφορικῶν λιπασμάτων, φαρμακευτικῶν προϊόντων, σάπωνος. Μέγα καὶ ζωτικὸν πρόβλημα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ εἶναι ἡ ἀνάπτυξις τῆς βιομηχανίας (ιδίως σιδήρου καὶ χημικῶν προϊόντων). Εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως τῆς χώρας μας δέον νὰ συγκαταλεχθῇ ἡ γενομένη ἔρευνα πρὸς ἀνεύρεσιν πηγῶν πετρελαίου καὶ ὀρυκτῶν τοῦ οὐρανοῦ, ἅτινα εἶναι τὰ πολυτιμότερα τῶν ὀρυκτῶν. Βαθμιαίαν ἀνάπτυξιν παρουσιάζουσιν οἱ ἑξῆς κλάδοι τῆς βιομηχανίας: Τροφίμων, ποτῶν, οἰνοπνεύματος, καπνοῦ, κλωστοῦφαντουργίας.

Ἡ βιοτεχνία καὶ ἡ οἰκοτεχνία ἀναπτύσσονται ἐπίσης ἱκανοποιητικῶς παρέχουσαι οὕτω ἐπαγγελματικὴν ἀπασχόλησιν εἰς πολλὰς ἐργατικὰς χεῖρας καὶ εἰσαγωγὴν συναλλάγματος.

8. Αἱ μεταφοραὶ καὶ ἐπικοινωνίαι. Ὁ ὀριζόντιος καὶ κάθετος διαμελισμὸς τῆς χώρας μας δὲν εὐνοεῖ τὰς χερσαίας συγκοινωνίας. Ἡ διάταξις τῶν ὀρέων τῆς ἠπειρωτικῆς Ἑλλάδος καὶ Πελοποννήσου εἶναι τοιαύτη, ὥστε αἱ ὀδικαὶ συγκοινωνίαι νὰ εἶναι δυνατὰ ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον. Αἱ ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς ὀδικαὶ συγκοινωνίαι εἶναι δύσκολοι. Τὸ μειονέκτημα τοῦτο ἐξουδετεροῦται διὰ τῶν θαλασσίων καὶ τῶν ἑναερίων συγκοινωνιῶν. Τὸ σιδηροδρομικὸν δίκτυον τῆς χώρας δὲν εἶναι μέγα. Ἐξυπηρετεῖ ὅμως καλῶς τὰς μεγάλας μεταφορὰς τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ τὰς στρατιωτικὰς ἀνάγκας. Αἱ Ἀθῆναι συνδέονται σιδηροδρομικῶς πρὸς τὴν λοιπὴν Εὐρώπην διὰ τῆς γραμμῆς Ἀθηνῶν - Θεσσαλονίκης - Γευγελῆς - Νύσσης - Βελιγραδίου. Διὰ τῆς Θεσσαλονίκης συνδέονται σιδηροδρομικῶς, μέσῳ Ἀνατολικῆς Μακεδονίας - Θράκης, πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Αἱ θαλάσσιαι συγκοινωνίαι τοῦ ἐσωτερικοῦ γίνονται διὰ μικρῶν πλοίων παντὸς εἶδους. Διὰ δὲ τῶν πορθμείων ἐβελτιώθησαν ἄρκετὰ πολλὰ ἐσωτερικαὶ συγκοινωνίαι, ὡς καὶ αἱ μετὰ τῆς Ἰταλίας (Ὠρωπὸς - Ἐρέτρια, Ῥίον - Ἀντίρριον, Κέρκυρα - Ἠγουμένισσα, Πάτραι - Βρινδήσιον, Κέρκυρα - Βρινδήσιον). Σημαντικώτεραι ἔναντι τῶν τῆς ξηρᾶς, εἶναι αἱ θαλάσσιαι συγκοινωνίαι τῆς χώρας ἡμῶν

πρὸς τὸ ἐξωτερικόν. Ἡ ἐμπορική μας ναυτιλία εἶναι ἰσχυροτάτη. Αὕτη διαθέτει πλοῖα ἐπιβατικά, μεταφορᾶς πετρελαίου καὶ παντὸς εἴδους ἐμπορευμάτων. Ἡ χωρητικότης τῶν πλοίων τῆς ἑλληνικῆς ναυτιλίας, ἄτινα διατελοῦν ὑπὸ ἑλληνικὴν σημαίαν, ἀνέρχεται εἰς 7.433.000 τόννους (ΟΗΕ 1967). (Διὰ τὴν διετίαν 1967 - 1969 ἴδε οἰκεῖον κεφάλαιον εἰς «Τὰ ἐπιτεύγματα τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸν οἰκονομικὸν τομέα»). Ἐκτὸς τούτων, ἑλληνικά πλοῖα χωρητικότητος ὀλίγων ἑκατομμ. τόννων εὐρίσκονται ὑπὸ ξένην σημαίαν. Αἱ Ἀθῆναι εἶναι κέντρον διεθνῶν ἀεροπορικῶν γραμμῶν ἐξ Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς πρὸς Ἀφρικὴν - Ἀσίαν - Αὐστραλίαν καὶ τάνάπαλιν. Αἱ ἀεροπορικαὶ συγκοινωνίαι τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐξυπηρετοῦνται δι' ἀεροσκαφῶν ἑλληνικῆς ἐταιρείας, τῆς Ὀλυμπιακῆς, ἡ ὁποία ὁμως ἐξυπηρετεῖ καὶ τὴν ἀεροπορικὴν συγκοινωνίαν τῆς χώρας μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Σχέσις τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τῆς Ἑλλάδος μὲ τὴν διεθνή ἀγοράν

Ἡ σχέσις τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τῆς Ἑλλάδος μὲ τὴν διεθνή ἀγοράν ἐμφαίνεται κυρίως ἐκ τοῦ εἰσαγωγικοῦ καὶ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου, καὶ ἐκ τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας μας. Ἐπιηρέαζεται ὁμως ἡ σχέσις αὕτη καὶ ἐξ ἄλλων παραγόντων, ὅπως εἶναι π.χ. τὰ ἐμβάσματα τῶν εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν ἐργαζομένων Ἑλλήνων, τὸ ἐκ τῶν περιηγητῶν εἰσρέον συνάλλαγμα καὶ γενικῶς τὰ ἐκ τῶν ἀδήλων καλουμένων πόρων ἐμβάσματα.

Εἰς τὸν κατωτέρω παρατιθέμενον πίνακα ἐκτίθενται τὰ σπουδαιότερα εἰσαγόμενα καὶ ἐξαγόμενα ἐμπορεύματα (1966).

Ἐθνικὴ Στατιστικὴ Υπηρεσία 1967

	Εἰσαγωγαι		Ἐξαγωγαι	
	Ἐκατομμύρια δραχμαὶ	%	Ἐκατομμύρια δραχμαὶ	%
Σύνολον	36.685	100	12.180	100
Τρόφιμα καὶ ζῶα ζῶντα	4.908	13,4	3.868	31,8
Ποτὰ καὶ καπνὸς	40	0,1	3.562	29,2

Πρώται ύλαι μή έδώδι- μοι πλήν καυσίμων	4.018	11	2.276	18,7
Όρυκτά καύσιμα και συναφή	2.709	7,4	104	0,9
Έλαια και συναφή	66	0,2	186	1,5
Χημικά προϊόντα	3.458	9,4	220	1,8
Βιομηχανικά είδη	6.727	18,3	1.517	12,5
Μηχανήματα	13.524	37	211	1,7
Διάφορα βιομηχανικά	1.235	3,3	237	1,9

Σήμερον ή Έθνική Οικονομία τής Έλλάδος διά τών μέτρων τά όποία λαμβάνει ή Έθνική Κυβέρνησις εύρίσκεται εις μεγάλην πρό-
οδον.

Ε'. ΚΟΙΝΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΑΓΟΡΑ ΚΑΙ ΣΥΝΔΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΜΕ ΑΥΤΗΝ

Ο δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος έπέφερε μεταβολάς εις τά παγκό-
σμια οικονομικά κέντρα και άνακατάταξιν τών οικονομικών δυνά-
μεων τής άνθρωπότητος. Αί Ένωμένα Πολιτεΐαι τής Άμερικής
έξακολουθοῦν νά είναι ή πρώτη οικονομική δύναμις του κόσμου.
Παραλλήλως όμως άνεπτύχθη και άναπτύσσεται ή Ρωσία, ή όποία
ύπεσκέλισε τήν άγγλικήν οικονομίαν.

Η Κίνα έχει άρχισει νά όργανοῦται και εις τήν γεωργίαν και
εις τήν βιομηχανίαν. Υπολογίζεται ότι έντός τών προσεχών 20
έτων ή Κίνα μέ πληθυσμόν τότε 800 περίπου έκατομμυρίων ψυχών
και τας πολλάς ύλας τας όποίας διαθέτει θά έχη άποβή σπουδαία
οικονομική δύναμις του κόσμου. Πρό όλίγων έτων ή Ρωσία, ή Πο-
λωνία, ή Ρωσική Ζώνη έν Γερμανία, ή Ούγγαρία, ή Τσεχοσλοβακία,
ή Βουλγαρία και ή Ρουμανία ίδρυσαν οικονομικόν συγκρότημα
συνεργαζόμενον στενώτατα ύπό τήν ρωσικήν έποπτεΐαν και καθο-
δήγησιν.

Αί πρώται άρχαι τής εύρωπαϊκής οικονομικής συνεργασίας
έτέθησαν ύπό τών τριών Κρατών, Βελγίου -Όλλανδίας και Λουξεμ-
βούργου κατά τήν διάρκειαν του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου

καί ἐν ᾧ αἱ χῶραι αὐταὶ εὐρίσκοντο ὑπὸ γερμανικὴν κατοχὴν, καὶ αἱ Κυβερνήσεις τῶν ἐφιλοξενοῦντο εἰς τὸ Λονδίνον.

Ἡ μεταξὺ τῶν ὑπογραφεῖσα τότε σύμβασις ἐφέρετο ὑπὸ τὸ ὄνομα, σύμβασις τῶν χωρῶν Benelux. Ἡ λέξις αὕτη ἐσηματίσθη ἐκ τῶν τριῶν πρώτων συλλαβῶν τῶν λέξεων τῆς ὀνομασίας ἐκάστου τῶν τριῶν τούτων Κρατῶν Be-Igique, Ne-derland (= Κάτω Χῶραι), Lux-eburg).

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ πολέμου καὶ μὲ τὴν πρωτοβουλίαν τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, αἱ ὁποῖαι ἐπεθύμουν τὴν οἰκονομικὴν ἀποκατάστασιν τῆς Εὐρώπης καὶ τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τοῦ διεθνοῦς ἐμπορίου, ὠργανώθη ὑπ' αὐτῶν καὶ μὲ τὴν συμμετοχὴν τῶν εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν ὁ οἰκονομικὸς ὀργανισμὸς βοηθείας τῆς Εὐρώπης, ὁ ὁποῖος ἔφερε τὸ ὄνομα Ὁργανισμὸς Σχεδίου Μάρσαλ.

Μάρσαλ ἦτο τὸ ὄνομα τοῦ ἀμερικανοῦ στρατηγοῦ καὶ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἀμερικῆς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὁ ὁποῖος ἐξήγγειλε τὴν βοήθειαν τῆς Ἀμερικῆς πρὸς τὴν Εὐρώπην κατὰ λόγον τοῦ ἐκφωνηθέντα τὴν 5ην Ἰουνίου 1947 εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Χάρβαρτ. Τὴν 12 Ἰουλίου 1947 συνεκλήθη τῇ πρωτοβουλίᾳ τῆς Ἀμερικῆς εἰς Παρισίους διάσκεψις 14 χωρῶν, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὴν 16 Ἀπριλίου 1948 ὑπέγραψαν σύμβασιν ἐκ τῆς ὁποίας βραδύτερον προέκυψεν ὁ Ὁργανισμὸς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Συνεργασίας (ΟΕΟΣ).

Ὁ ὀργανισμὸς οὗτος ἀνέλαβε τὴν κατανομὴν τῶν πιστώσεων καὶ δωρεῶν, αἱ ὁποῖαι διετέθησαν ὑπὸ τῆς Ἀμερικῆς διὰ τὴν Εὐρώπην, αἱ ὁποῖαι ἀνήλθον εἰς τὸ ποσὸν τῶν 15 δισεκατομ. δολλαρίων. Τὸ σχέδιον Μάρσαλ ἔληξεν ἐπισήμως τὴν 30ὴν Δεκεμβρίου 1957. Ὁ ὀργανισμὸς ἐξακολουθεῖ νὰ ὑφίσταται καὶ ὀνομάζεται τῶρα Ὁργανισμὸς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Συνεργασίας καὶ Ἀναπτύξεως.

Ἐκτὸς τῶν χωρῶν τῆς Εὐρώπης, ἡ πρωτοβουλία τῆς Ἀμερικῆς περιέλαβεν εἰς τὰ μεταπολεμικὰ σχέδια ἀνορθώσεως τῶν οἰκονομικῶν καὶ τοῦ ἐμπορίου τοῦ κόσμου καὶ Κράτη ἄλλων ἡπείρων. Ἡ συναφὴς σύμβασις συνεργασίας οἰκονομικῆς ὑπεγράφη ὑπὸ 23 χωρῶν εἰς τὴν πόλιν Ἀνεσὺ τῆς Γαλλίας κατὰ τὸ ἔτος 1947 καὶ ἐτέθη εἰς ἐφαρμογὴν τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1948.

Ἡ σύμβασις αὕτη φέρεται ὑπὸ τὸ ὄνομα ΓΚΑΤΤ (ἐκ τῶν ἀρχικῶν

γραμμάτων τῆς ἀγγλικῆς ὀνομασίας). Σκοπὸς τῆς συμβάσεως ΓΚΑΤΤ εἶναι κυρίως ἡ ρύθμισις τῶν δασμῶν καὶ τοῦ ἐμπορίου τῶν μετεχόντων αὐτῆς Κρατῶν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν Κρατῶν τούτων ἀνῆλθεν ἤδη εἰς 40. Τὴν 18 Ἀπριλίου (1951) τὰ ἕξ Κράτη: Γαλλία, Δυτικὴ Γερμανία, Ἰταλία, Λουξεμβούργον, Ὀλλανδία, Βέλγιον ὑπέγραψαν συνθήκην οἰκονομικῆς συνεργασίας διὰ τὸν ἄνθρακα καὶ τὸν χάλυβα.

Ἡ ἴδρυσις τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος

✚ Τὰ ἕξ προηγουμένως ἀναφερθέντα Κράτη συνεχίζοντα τὴν οἰκονομικὴν συνεργασίαν των ὑπέγραψαν τὴν 25 Μαρτίου 1957, εἰς τὴν Ῥώμην, δύο συνθήκας. Μίαν διὰ τὴν ἴδρυσιν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος (ΕΟΚ) καὶ ἄλλην διὰ τὴν ἴδρυσιν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητος Ἀτομικῆς ἑνεργείας (ΕΚΑΕ).

Ἡ Μεγάλῃ Βρεταννίᾳ καίτοι προσεκλήθη νὰ λάβῃ μέρος καὶ εἰς τὴν κοινοπραξίαν γαιάνθρακος καὶ χάλυβος καὶ εἰς τὴν ἴδρυσιν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος ἠρνήθη νὰ συμμετάσχη καὶ ὠργάνωσεν εἰς ἀντιπερισπασμὸν τὴν οἰκονομικὴν ἔνωσιν τῶν 7 κρατῶν (Μ. Βρεταννίας, Δανίας, Σουηδίας, Νορβηγίας, Ἑλβετίας, Αὐστρίας, Πορτογαλίας). Ἡ ὀργάνωσις αὕτη ἀπέτυχε καὶ ἤδη ἡ Μ. Βρεταννία καταβάλλει προσπάθειάς ὅπως μετάρχη τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος συναντῶσα διαρκῶς τὴν ἀντίδρασιν τῆς Γαλλίας (1969).

Πρωταρχικὸς σκοπὸς τῆς Κοινότητος εἶναι ἡ βελτίωσις τῶν συνθηκῶν διαβίωσεως καὶ ἀπασχολήσεως διὰ τῆς καταργήσεως τῶν φραγμῶν, οἱ ὅποιοι διαιροῦν τὴν Εὐρώπην.

Ἐξ ἄλλου ἐκδηλοῦται ἡ ἐπιθυμία ὅπως διὰ κοινῆς ἐμπορικῆς πολιτικῆς γίνῃ προοδευτικὴ κατάργησις τῶν περιορισμῶν εἰς τὰς διεθνεῖς συναλλαγὰς καὶ διακηρύσσεται ἡ διαβεβαίωσις ἀλληλεγγύης τῆς Εὐρώπης μὲ τὰς ὑπερποντίους χώρας καὶ ἰδίως ἐκεῖνας, αἱ ὅποια δὲν εὐρίσκονται εἰς μεγάλην οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν.

Ἡ γεωργικὴ πολιτικὴ τῆς Κοινότητος

Συμφώνως πρὸς τὴν ἰδρυτικὴν συνθήκην ἰδρύεται Κοινὴ Ἀγορά, ἣτις ἐκτείνεται καὶ εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὸ ἐμπόριον τῶν γεωργικῶν προϊόντων. Γεωργικὰ προϊόντα νοῦνται τὰ προϊόντα τοῦ ἐδάφους

(ἀνευ τῶν ὀρυκτῶν), τῆς κτηνοτροφίας καὶ τῆς ἀλιείας, ὡς καὶ τὰ προϊόντα τῆς πρώτης μεταποίησης, τὰ ὅποια ἔχουν ἄμεσον σχέσιν μὲ τὰ προϊόντα τὰ ἀναφερόμενα προηγουμένως.

Ἡ λειτουργία τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς καὶ ἡ ἀνάπτυξις ταύτης ἀπαιτοῦν τὴν καθιέρωσιν κοινῆς γεωργικῆς πολιτικῆς.

Ἡ σύνδεσις τῆς Ἑλλάδος μὲ τὴν Κοινὴν Ἀγορὰν

Ἡ σύνδεσις τῆς ἑλληνικῆς Οἰκονομίας μετὰ τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς πραγματοποιεῖται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς συνθήκης τῶν Ἀθηνῶν τῆς 9 Ἰουλίου 1961.

Εἰς τὸ προοίμιον τῆς συνθήκης δηλοῦται ἐκ μέρους τῶν συμβαλλομένων μερῶν ὅτι σκοπὸς αὐτῆς εἶναι ἡ δημιουργία στενωτέρων δεσμῶν μετὰ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἕξ Κρατῶν μελῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος διὰ τῆς ἐπιταχύνσεως τῆς οἰκονομικῆς προόδου καὶ τῆς ἁρμονικῆς διευρύνσεως τῶν συναλλαγῶν, προσέτι δὲ ἡ μείωσις τῆς ἀποστάσεως μετὰ τῆς Οἰκονομίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Οἰκονομίας τῶν Κρατῶν μελῶν τῆς Κοινότητος. Ἀφοῦ διὰ τῆς ὑποστηρίξεως τῆς Κοινότητος, τονίζεται ἀκολούθως, ἐνισχυτῆ ἢ προσπάθεια τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ διὰ τὴν βελτίωσιν τοῦ βιωτικοῦ ἐπιπέδου αὐτοῦ, ὑπολογίζεται ὅτι θὰ διευκολυνθῆ ἡ μεταγενεστέρα προσχώρησις τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Κοινότητα.

Πρὸς ἐπίτευξιν τῶν ἀναφερομένων σκοπῶν, ἡ σύνδεσις τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος συνεπάγεται 1) Τὴν σύστασιν τελωνειακῆς ἐνώσεως. 2) Τὴν ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων μερῶν ἀνάπτυξιν κοινῆς δράσεως καὶ ἑναρμόνισιν τῆς πολιτικῆς αὐτῶν ἐπὶ τῶν πεδίων, τὰ ὅποια προβλέπονται εἰς τὴν συμφωνίαν. 3) Τὴν διάθεσιν ὑπὲρ τῆς ἑλληνικῆς Οἰκονομίας πόρων προοριζομένων νὰ διευκολύνουν τὴν ἐπιτάχυνσιν τῆς ἀναπτύξεως αὐτῆς.

Ἐλευθέρα κυκλοφορία ἐμπορευμάτων

Ἡ σύνδεσις τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς βασιζέται ἐπὶ τελωνειακῆς ἐνώσεως, ἡ ὅποια, ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῶν ὑπὸ τῆς Συμφωνίας προβλεπομένων ἐξαιρέσεων, ἐκτείνεται εἰς τὸ σύνολον τῶν συναλλαγῶν ἐμπορευμάτων καὶ συνεπάγεται τὴν ἀπαγόρευσιν τελωνειακῶν δασμῶν εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς μετὰ τῶν Κρατῶν μελῶν τῆς Κοινότητος καὶ τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ μεταβατική περίοδος πρὸς πραγματοποίησιν τῆς τελωνειακῆς ἐνώσεως ὀρίζεται εἰς δώδεκα ἔτη, ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῶν εἰς τὴν συμφωνίαν προβλεπομένων ἐξαιρέσεων. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς περιόδου ταύτης τὰ συμβαλλόμενα μέρη προβαίνουν κατὰ τὸ ἀναγκαῖον μέτρον, εἰς προσέγγισιν τῶν νομοθετικῶν, κανονιστικῶν καὶ διοικητικῶν διατάξεων αὐτῶν, τελωνειακοῦ περιεχομένου.

Τὰ Κράτη τῆς Κοινότητος καὶ ἡ Ἑλλάς καταργοῦν ἔναντι ἀλλήλων τοὺς ἐξαγωγικούς δασμούς καὶ τοὺς φόρους ἰσοδυνάμου ἐπιδράσεως.

Ἡ εὐθυγράμμισις τοῦ τελωνειακοῦ δασμολογίου τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὸ Κοινὸν τελωνειακὸν δασμολόγιον πραγματοποιεῖται ἐντὸς ὠρισμένης μεταβατικῆς περιόδου, μὲ ἀφετηρίαν τοὺς πράγματι ἐφαρμοζομένους δασμούς ἔναντι τρίτων χωρῶν κατὰ τὸν χρόνον ἰσχύος τῆς συμφωνίας.

Τὸ καθεστῶς τῆς συνδέσεως ἐκτείνεται καὶ εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὸ ἐμπόριον τῶν γεωργικῶν προϊόντων. Ἡ λειτουργία καὶ ἀνάπτυξις τῆς συνδέσεως μετὰ τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς ὡς πρὸς τὰ γεωργικὰ προϊόντα, δεόν νὰ συνοδεύηται ὑπὸ προοδευτικῆς ἐναρμονίσεως τῆς γεωργικῆς πολιτικῆς τῆς Κοινότητος καὶ τῆς Ἑλλάδος. Κατὰ τὸν καθορισμὸν τῆς γεωργικῆς πολιτικῆς, ἡ Εὐρωπαϊκὴ Οἰκονομικὴ Κοινότης λαμβάνει ὑπ' ὄψιν, κατὰ τρόπον ἀποτελεσματικόν, τὴν ἰδιομορφίαν, τὰς δυνατότητας καὶ τὰ συμφέροντα τῆς ἐλληνικῆς γεωργίας.

Εὐθύς ὡς ἡ Κοινότης καθορίσει ἐφαρμογὴν κοινῆς γεωργικῆς πολιτικῆς, ἡ δὲ Ἑλλάς δηλώσει ὅτι εἶναι ἐτοιμὴ νὰ προβῇ εἰς ἐναρμόνισιν, τὸ Συμβούλιον Συνδέσεως ἀποφασίζει περὶ τῶν ὄρων τῆς ἐναρμονίσεως, τῶν ὄρων τῆς καταργήσεως τῶν περιορισμῶν καὶ τῶν ὄρων ἐφαρμογῆς ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος κοινοῦ τελωνειακοῦ δασμολογίου.

Διὰ τῆς συνδέσεως τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος καὶ βραδύτερον διὰ τῆς συμμετοχῆς ταύτης ὡς τακτικοῦ μέλους τῆς Κοινότητος ἐλπίζεται βασίμως ὅτι θὰ ἀνέλθῃ κατὰ πολὺ τὸ βιωτικὸν ἐπίπεδον τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

ΣΤ'. ΜΕΓΑΛΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΚΑΙ ΧΩΡΑΙ ΠΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΝ

Μεγάλοι οικονομικοί δυνάμεις

1. 'Ηνωμένοι Πολιτείαί τῆς Ἀμερικῆς (ΗΠΑ)

Γεωργία - Κτηνοτροφία. Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν Εὐρώπην, ὅπου αἱ διατιθέμεναι ὑπὸ ἐκάστου γεωργοῦ ἐκτάσεις διὰ τὴν καλλιέργειαν εἶναι μικραὶ (πλὴν ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων), εἰς τὰς Ἡν. Πολ. τῆς Ἀμερικῆς αἱ ὑπὸ ἐκάστου ἀγρότου καλλιεργούμεναι ἐκτάσεις εἶναι μεγάλαι. Εἰς πολλὰς ἐκ τῶν ἐκτάσεων τούτων καλλιεργεῖται μόνον ἓν εἶδος φυτοῦ (μονοκαλλιέργεια), ὅπου ὅμως καθίσταται τοῦτο δυνατὸν, τῇ βοήθειᾳ λιπασμάτων, καλλιεργοῦνται περισσότερα εἶδη.

Τὸ ἥμισυ τῆς παγκοσμίου παραγωγῆς ἀραβοσίτου συγκομίζεται δυτικῶς τῶν Ἀππαλαχίων ὀρέων καὶ διατίθεται ὀλόκληρον σχεδὸν διὰ τὴν κτηνοτροφίαν. Ἔνεκα τοῦ λόγου τούτου εὐρίσκονται ἐκεῖ αἱ μεγάλαι ἀγοραὶ ζώων, μεγάλα σφαγεῖα καὶ ἐργοστάσια ἐπεξεργασίας κρέατος.

Πρὸς τὰ νότια μέρη τῆς χώρας ἐκτείνεται ἡ εὐρεῖα ζώνη καλλιέργειας τοῦ βάμβακος. Σχεδὸν τὸ ἥμισυ τῆς παγκοσμίου παραγωγῆς προέρχεται ἐκ τῶν Πολιτειῶν Τέξας, Μισσισιππῆ, Γεωργίας καὶ Ἀλαμπάμας. Πρὸς τὰ βορειοανατολικά τῆς περιοχῆς ταύτης, εἰς τὰς Πολιτείας Βιργινίαν, Κέντακυ καὶ Καρολίαν, ὑπάρχουν ἐκτεταμέναι φυτεῖαι καπνοῦ, αἱ ὁποῖαι παράγουν τὸ 1/3 τῆς παγκοσμίου παραγωγῆς. Περὶ τὸν Μισσισιππὴν καὶ εἰς τὸ δέλτα αὐτοῦ καλλιεργεῖται ἡ ὄρυζα καὶ τὸ σακχαροκάλαμον.

Ἡ γεωλογικὴ σύστασις τοῦ ἐδάφους καὶ τὸ εὐνοϊκὸν κλίμα καθιστοῦν τὴν περιοχὴν τῆς Καλλιφορνίας σπουδαιοτάτην. Χρυσός, πετρέλαιον καὶ ἀρίστη γεωργικὴ παραγωγή εἶναι τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα, ἔνεκα τῶν ὁποίων ἡ περιοχὴ τῆς Καλιφορνίας ὀνομάζεται ἡ χρυσοῦ χώρα.

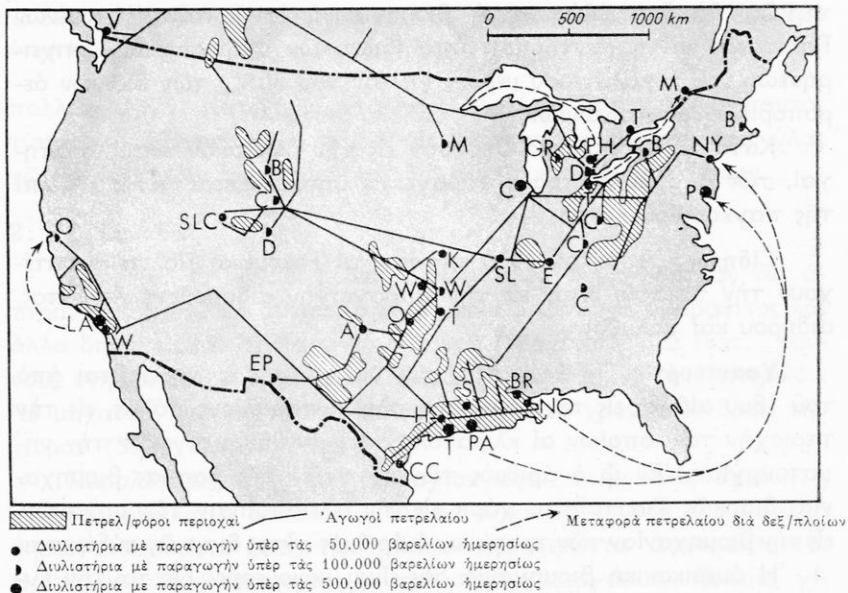
Γενικῶς τὰ ἀγροκτῆματα καὶ αἱ μεγάλαι φυτεῖαι τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς καλλιεργοῦνται ἐπὶ τῇ βάσει ἐπιστημονικῶν μεθόδων καὶ παρέχουν τὸ μέγιστον τῆς ἀποδόσεως.

Ἡ ἐντατικὴ καλλιέργεια τοῦ ἐδάφους προκαλεῖ ἐξάντλησιν τῶν

θρεπτικῶν οὐσιῶν αὐτοῦ καὶ κινδύνους ἀχρηστεύσεώς του ἐπὶ πολ-
 λά ἔτη. Καὶ ἐνταῦθα ἐπεμβαίνει τὸ κράτος διὰ τῶν συμβουλῶν καὶ
 ὑποδείξεών του πρὸς τοὺς ἀγρότας, ὥστε τοιοῦτοι κίνδυνοι νὰ ἀπο-
 τρέπωνται ἐγκαίρως.

Μεταλλευτικὴ ἢ Μεταλλεία. Ἀπὸ τοῦ πρώτου ἤδη παγκοσμίου
 πολέμου (1914 - 1918), αἱ Ἠνωμένοι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς κατέ-
 χουν τὰ σκῆπτρα εἰς τὴν παραγωγὴν πετρελαίου, ἀνθρακος, σιδη-
 ρομεταλλεύματος, χαλκοῦ, μολύβδου, ψευδαργύρου. Ἡδὴ ἐκ τῆς
 παγκοσμίου παραγωγῆς πετρελαίου παράγουν τὸ ἐν τέταρτον,
 σιδηρομεταλλεύματος τὸ ἐν ἕκτον, φωσφόρου τὸ ἡμισί, ἀνθρακος τὸ
 ἐν τέταρτον, ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας περισσότερον τοῦ ἑνὸς τρίτου,
 τοῦ χαλκοῦ τὸ ἐν τρίτον, ἐκ δὲ τοῦ μολύβδου καὶ τοῦ ψευδαργύρου
 τὸ ἐν τέταρτον.

Ἄνευ τοῦ μεγάλου ὀρυκτοῦ πλοῦτου αἱ Ἠνωμένοι Πολιτεῖαι
 τῆς Ἀμερικῆς δὲν θὰ ἦτο δυνατόν τόσο ταχέως νὰ καταστοῦν ἡ
 πρώτη βιομηχανικὴ χώρα τοῦ κόσμου. Αἱ ἀνάγκαι τῆς ἀμερικανι-

Ἡ μεταφορὰ πετρελαίου ἐν ΗΠΑ

κῆς βιομηχανίας εἶναι τόσον μεγάλοι, ὥστε αὕτη ἀναγκάζεται νὰ εἰσάγη πρώτας ὕλας ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὡς ψευδάργυρον, νικέλιον, μαγγάνιον, γραφίτην, χρώμιον, ὑδράργυρον, βωξίτην, πετρέλαιον, ἀκόμη καὶ σιδηρομετάλλευμα.

Γαιάνθραξ. Ἡ ὄρυξις γαιανθράκων γίνεται ἐντατικῶς, ἐν ᾧ ἐλαχίστη εἶναι ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν κοιτασμάτων λιγνίτου, τὰ ὁποῖα ὑπάρχουν εἰς τὴν ἀνατολικὴν περιοχὴν τῶν βραχωδῶν ὄρεων.

Πετρέλαιον. Αἱ σπουδαιότεραι πετρελαιοπηγαὶ τῶν ἀμερικανικῶν πετρελαίων εὐρίσκονται εἰς τὰς Πολιτείας Τέξας, Καλιφόρνιαν καὶ Ὀκλαχόμα, αἱ ὁποῖαι παρέχουν τὰ 80% τῆς πετρελαιοπαραγωγῆς τῆς Χώρας. Ἀπὸ τοῦ 1900 καὶ ἐξῆς αἱ Ἠνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς παρήγον τὸ 1/4 περίπου τῆς παγκοσμίου παραγωγῆς πετρελαίου.

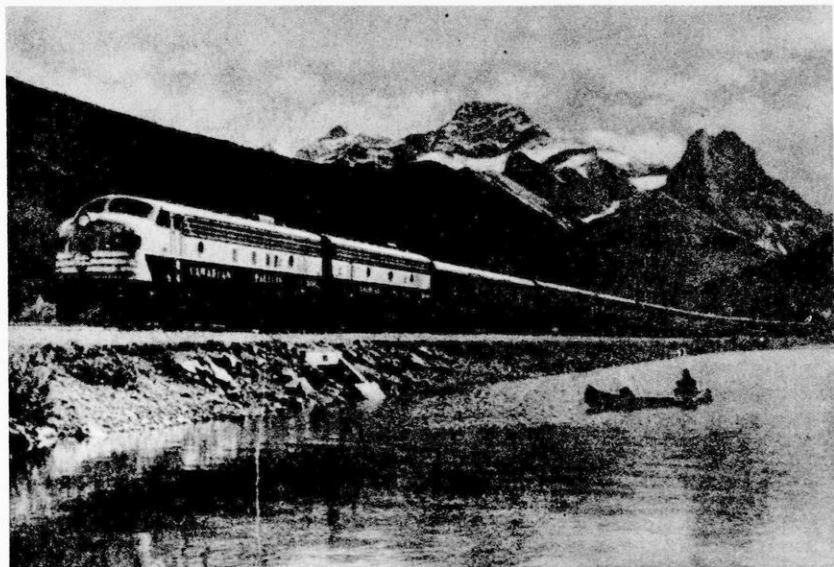
Αἱ συστηματικαὶ γεωτρήσεις πρὸς ἀνακάλυψιν νέων πηγῶν πετρελαίου ἀποφέρουν πάντοτε σχεδὸν εὐνοϊκὰ ἀποτελέσματα. Ἄνευ τῆς συνεχοῦς αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς πετρελαίου διὰ νέων πηγῶν θὰ ἦτο ἀδύνατος ἡ βιομηχανικὴ ἰσχύς τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν καὶ ἡ συντήρησις ὑπὸ ἰδιωτικῶν ἀμερικανικῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ μεγαλυτέρου μέρους (πλέον τοῦ 50%) τῶν διεθνῶν ἀεροπορικῶν συγκοινωνιῶν.

Κατὰ τὸ 1968 ἀνεκαλύφθησαν εἰς τὴν Ἀλάσκαν πετρελαιοπηγαί, τῶν ὁποίων ἡ ἔτησις παραγωγή ὑπολογίζεται εἰς 2,5% ἐπὶ τῆς παγκοσμίου.

Σίδηρος. Ἀπὸ τοῦ 1910 περίπου αἱ Ἠνωμέναι Πολιτεῖαι κατέχουν τὴν πρώτην θέσιν εἰς τὴν παραγωγὴν σιδηρομεταλλεύματος, σιδήρου καὶ χάλυβος.

Υφαντουργία. Ἡ ἀνάπτυξις τῆς ὑφαντουργίας σημειοῦται ἀπὸ τοῦ 18ου αἰῶνος εἰς τὰς βορειοανατολικὰς παραλίους πόλεις, εἰς τὴν περιοχὴν τῶν ὁποίων αἱ κλιματολογικαὶ συνθήκαι εὐνοοῦν τὴν νηματοουργίαν. Ἐν ᾧ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐργατῶν τῆς βαρείας βιομηχανίας διαρκῶς ἐλαττοῦται, χάρις εἰς τὴν τελειοποίησιν τῶν μηχανῶν, εἰς τὴν βιομηχανίαν τῶν τροφίμων ὁ ἀριθμὸς οὗτος διαρκῶς αὐξάνεται.

Ἡ ἀμερικανικὴ βιομηχανία δὲν εἶναι μονομερῆς. Εἰς ταύτην κυριαρχοῦν τεράστιοι οἰκονομικοὶ ὀργανισμοὶ (ὀνομαζόμενοι συνδικάτα, τράστ). Οὗτοι ἀσχολοῦνται μὲ τὴν παραγωγὴν καὶ πώλησιν

‘Ο υπερκαναδικός σιδηρόδρομος, ό συνδέων τόν ‘Ατλαντικόν με τόν Ειρηνικόν ώκεανόν

πολλών ειδών. Κατέχουν μεταλλεία, φυτείας, δάση, πλοία παντός τύπου και έργοστάσια, τὰ όποία έπεξεργάζονται πρώτας ύλας τών συνδικάτων μεταφερομένας δι’ ιδίων μεταφορικῶν μέσων.

2. ‘Ο Καναδάς

Γεωργία. ‘Ο Καναδάς είναι κυρίως γεωργική χώρα. Εισ τὰς άπεράντους πεδιάδας αὐτοῦ καλλιεργεῖται ό σίτος, ό άραβόσιτος και άλλα δημητριακά. ‘Η παραγωγή σίτου άνέρχεται εις 22 έκατ. τόννους έτησίως, έξ ὧν 18 έκατ. τόννοι εξαγονται εις τὸ έξωτερικόν. ‘Η μηχανική καλλιέργεια εξαπλοῦται σύν τῶ χρόνῳ εις ὅλην τήν χώραν (500 χιλ. έλκυστήρες).

Παραλλήλως πρὸς τήν γεωργίαν είναι πολὺ άνεπτυγμένη ή κτηνοτροφία και ή δασοκομία. Εισ τὰ έκτεταμένα δάση τοῦ Καναδά θηρεύονται πολλά ζῶα, τών όποίων τὰ δέρματα άποστέλλονται εις τὰ μεγάλα βιομηχανικά κέντρα πρὸς κατεργασίαν. Ξυλείας γίνεται μεγάλη εξαγωγή, ὡς και πολτοῦ εκ ξύλου πρὸς κατασκευήν χάρτου.

Βιομηχανία. "Ενεκα τοῦ μεγάλου ὀρυκτοῦ πλοῦτου τῆς χώρας, ὁ Καναδᾶς ἐξελίσσεται καὶ εἰς βιομηχανικὸν Κράτος. Εἰς τὰς δυτικὰς ἐπαρχίας αὐτοῦ ἀνεκαλύφθησαν πηγαὶ πετρελαίου, τῶν ὁποίων ἡ ἐκμετάλλευσις ἤρχισεν ἤδη. Τὰ ἀμερικανικὰ κεφάλαια καὶ ὁ τεχνικὸς ἐξοπλισμὸς ἐξ Ἑλληνικῆς ὑποβοηθοῦν πολὺ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ Καναδᾶ, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ πολὺ μεγαλυτέρα, ὅταν κατορθωθῇ διὰ μεταναστεύσεως ἢ συγκέντρωσις ἐκεῖ εἰδικευμένου τεχνικοῦ προσωπικοῦ, ἐργατῶν ὀρυχείων καὶ γεωργῶν. Εἰς τὸν Καναδᾶν λειτουργεῖ τὸ μεγαλύτερον ἐργοστάσιον παραγωγῆς ἄλουμινίου τοῦ κόσμου.

3. Ἡ Νότιος Ἀμερικὴ

Γεωργία - Κτηνοτροφία. Τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ πληθυσμοῦ ἀσχολεῖται μὲ τὴν καλλιέργειαν τοῦ ἐδάφους καὶ τὰς γεωργικὰς ἐκμεταλλεύσεις. Ἡ παραγωγή σίτου καὶ ὀρύζης κατ' ἔτος αὐξάνεται περισσότερο. Ἡδη ἡ Βραζιλία παράγει 3% τῆς παγκοσμίου παραγωγῆς ὀρύζης. Ἐπίσης καὶ ἡ παραγωγή βάμβακος αὐξάνεται κατ' ἔτος. Ἐκτὸς τῆς παντὸς εἶδους παραγωγῆς ξυλείας καὶ ἐλαστικοῦ κόμμεος, καλλιεργεῖται εἰς μεγάλας ἐκτάσεις ἡ καφέα, τὸ σακχαροκάλαμον καὶ ἡ βανανέα.

Ἡ καλλιέργεια τῆς καφέας ἐκτείνεται μέχρι ὕψους 1800 μ. Αἱ περιοχαὶ τῆς Παραγουάης καὶ τῆς Ἀργεντινῆς εὐνοοῦνται ὑπὸ πολλῶν βροχῶν καὶ εἶναι λίαν ἀποδοτικαὶ εἰς τὰς γεωργικὰς καλλιεργείας. Ἀραβόσιτος, σίτος καὶ λίνον παράγονται ἐν περισσεΐᾳ καὶ διατίθενται καὶ διὰ τὴν ἐξαγωγήν.

Ἡ κτηνοτροφία εἰς τὴν Ἀργεντινὴν εἶναι ἰδιαίτερος ἀνεπτυγμένη. Πολυάριθμοι ἀγέλαι βοῶν καὶ πολυπληθῆ ποίμνια προβάτων παρέχουν ἀφθόνους πρῶτας ὕλας διὰ τὴν βιομηχανίαν τοῦ κρέατος, τὸ πλεῖστον τῆς ὁποίας εἶναι συγκεντρωμένον παρὰ τὸν κόλπον Ῥίο - ντε - λα Πλάτα. Τὸ 1/3 τῆς βιομηχανίας τῶν περισσοτέρων Κρατῶν τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς ἀποτελεῖ ἡ βιομηχανία τῶν τροφίμων.

Μεταλλευτικὴ - Βιομηχανία. Ἡ περιοχή τῶν Ἄνδεων εἶναι πλουσία εἰς ὀρυκτὰ τῶν εὐγενῶν καλουμένων μετάλλων, τὰ ὁποία ἐξάγονται ὡς πρώτη ὕλη εἰς τὸ ἐξωτερικόν, καὶ εἰς κοιτάσματα νικελίου, χρωμίου, μολύβδου, ψευδαργύρου κ.τ.λ., ὡς καὶ εἰς πηγάς

πετρελαίου. Σιδηρομετάλλευμα ορύσσεται εις τὴν Βενεζουέλαν καὶ τὴν Βραζιλίαν. Ἐκ τῆς Χιλῆς ἐξάγεται νιτρικὸν κάλιον καὶ νιτρικὸν νάτριον, τὰ ὅποια συναγωνίζονται τὰ ἀζωτοῦχα λιπάσματα, τὰ παρασκευαζόμενα μὲ πρῶτην ὕλην τὸ ἀζωτον τῆς ἀτμοσφαιρας.

4. Ῥωσία (Σοβιετικὴ Ἑνωσις)

Δασικὴ καὶ γεωργικὴ οἰκονομία. Ἡ οἰκονομία τῆς Ῥωσίας ἐπηρεάζεται ἀπὸ τὸ κλίμα τῆς χώρας καὶ τὴν μεγάλην ἔκτασιν αὐτῆς (22,3 ἑκατ. τετρ. χιλ.). Ὑπὲρ τὸ ἥμισυ τῆς χώρας κατὰ τὸν Ἰανουάριον ἔχει μέσην θερμοκρασίαν -20° C καὶ 200 ἡμέρας τὸ ἔτος μὲ παγετὸν καὶ χιόνας.

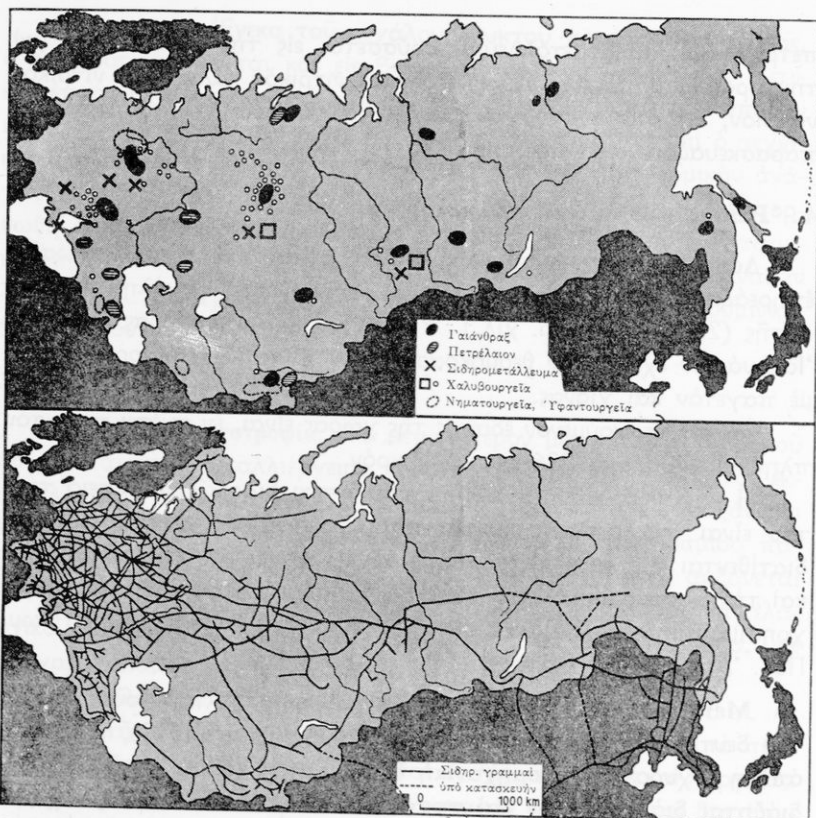
Τὸ καλλιεργούμενον ἔδαφος τῆς χώρας εἶναι, ἐν σχέσει πρὸς τὸν πληθυσμὸν αὐτῆς (236 ἑκατ.), μικρὸν.

Ἡ μηχανικὴ καλλιέργεια ἀναπτύσσεται διαρκῶς. Συνέπεια τούτου εἶναι ὅτι ἀπελευθεροῦνται πολλοὶ ἐργατικά χεῖρες, αἱ ὅποια διατίθενται διὰ τὴν κατασκευὴν ὁδῶν, παντοίων τεχνικῶν ἔργων καὶ τὴν δασοκομίαν. Κατὰ τὸ 1966 οἱ ὑπὸ τῆς γεωργικῆς οἰκονομίας χρησιμοποιοηθέντες ἔλκυστήρες ἔφθασαν τὸ 1,5 ἑκατομ. (Ἡνωμ. Πολ. Ἀμερικῆς 4,5 ἑκατομ.).

Μεταλλευτικὴ - Βιομηχανία - Συγκοινωνία. Ἀπὸ τοῦ πέρας τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου καὶ ἐντεῦθεν (1945), ἡ Ῥωσία ἀπέβη ἰσχυροτάτη βιομηχανικὴ δύναμις, ἡ ὅποια δύναται νὰ ἐφοδιάζηται διὰ τροφίμων καὶ πρῶτων ὑλῶν ἐκ τοῦ ἐδάφους τῆς. Ἡ συστηματικὴ ἐξαγωγή καὶ ἐκμετάλλευσις τοῦ ὀρυκτοῦ πλοῦτου συνέβαλε πολὺ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βαρείας βιομηχανίας καὶ τῆς βιομηχανίας τῶν μετάλλων γενικῶς.

Εἰς τὴν νοτίαν καὶ τὴν βορείαν περιοχὴν τῆς Σιβηρίας ἀνεκαλύφθησαν τεράστια κοιτάσματα γαιάνθρακος καὶ διαφόρων ὀρυκτῶν. Τὰ εἰς τὸ ὑπέδαφος ἀποθέματα πρῶτων βιομηχανικῶν ὑλῶν εἶναι ἐπαρκῆ διὰ μακρὸν χρονικὸν διάστημα. Ἡ βιομηχανικὴ ἀνάπτυξις τῆς χώρας ἐπέτρεψεν εἰς αὐτὴν νὰ εἶναι αὐτάρκης καὶ νὰ μὴ ἐπηρεάζεται ἐκ τῆς παγκοσμίου Οἰκονομίας.

Πετρέλαιον. Ἡ παραγωγή πετρελαίου τῆς Ῥωσίας κατὰ τὸ 1966, ἔφθασε τὰ 17 % τῆς παγκοσμίου. Αἱ νέαι ῥωσικαὶ πετρελαιοπηγαὶ (ἐκτὸς τῆς περιφερείας Βακοῦ) εὐρίσκονται περὶ τὰ βόρεια

‘Ρωσία. Βιομηχανία και συγκοινωνία

κράσπεδα τοῦ Καυκάσου, περὶ τὸν μέσον ῥοῦν τοῦ Βόλγα, πλησίον τῆς Κασπίας θαλάσσης, εἰς τὸ Τουρκεστάν, εἰς τὴν Σαχαλίνην καὶ παρὰ τὸν ποταμὸν Πετσόραν. Ἡ παραγωγή συνθετικῆς βενζίνης ἤρχισε μετὰ τὴν ὀλοκληρωτικὴν μεταφορὰν εἰς Ῥωσίαν τῶν δύο μεγάλων γερμανικῶν ἐργοστασίων Λόινα καὶ Παϊλιτς (μετὰ τὸ 1945).

Βαρεῖα Βιομηχανία. Αὕτη ἀποτελεῖ τὴν βάσιν διὰ τὴν ἐκβιομηχάνισιν τῆς Ῥωσίας. Καίτοι μετὰ τὸν β’ παγκόσμιον πόλεμον ἀνεπτύχθη αὕτη σπουδαίως, ἐν τούτοις δὲν κατορθῶναι ἀκόμη ν’ ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς χώρας. Ὁ χάλυψ εἶναι περιζήτητος διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ στρατιωτικοῦ ἐξοπλισμοῦ καὶ διὰ τὴν

έξελιξιν τῆς βιομηχανίας. Πᾶσα κατανάλωσις χάλυβος, μὴ ἐξυπηρετοῦσα στρατιωτικὰς ἀνάγκας καὶ ἀνάπτυξιν συναφῶν πρὸς τὸν ἐξοπλισμὸν βιομηχανιῶν, ἐμποδίζεται.

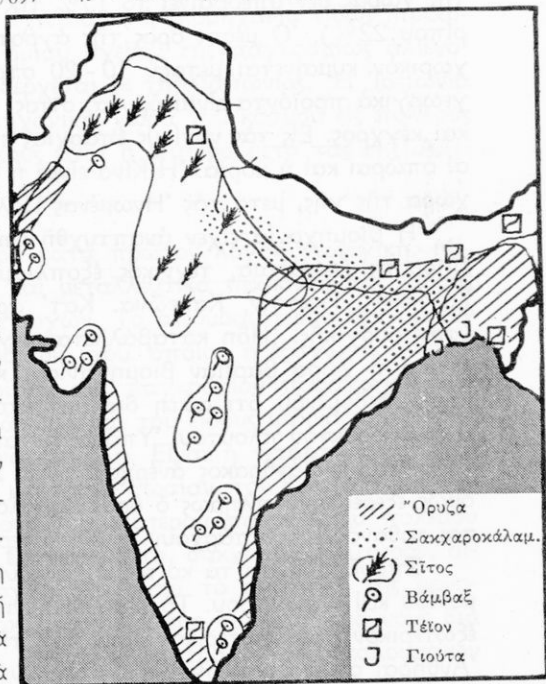
Συγκοινωνία. Τὸ πρόβλημα τῶν συγκοινωνιῶν εἶναι δύσκολον καὶ πολυπλοκον λόγω τῆς μεγάλης ἐκτάσεως τῆς χώρας, τῶν κλιματολογικῶν συνθηκῶν καὶ τῆς ποικίλης ἔδαφικῆς κατανομῆς τοῦ ὀρυκτοῦ πλοῦτου καὶ τῶν παραγωγικῶν κέντρων.

5. Αἱ Ἰνδίαι

Αἱ Ἰνδίαι ἐκ φύσεως εἶναι χώρα εἰς τὴν ὁποίαν εὐνοοῦνται αἱ γεωργικαὶ καλλιέργειαι. Μεγάλοι ποταμοί, μεγάλα πεδιάδες καὶ κλίμα εὐκρατον πρὸς τὸ θερμὸν εἶναι οἱ παράγοντες τῶν μεγάλων γεωργικῶν ἀποδόσεων. Αἱ ἄρδεύσεις ὁμως τῶν πεδιάδων, τῶν κυρίως Ἰνδιῶν (15%), ὑπολείπονται πολὺ τῶν ἄρδεύσεων τῶν πεδιάδων τοῦ Πακιστάν (37%), τῆς Κεϋλάνης (27%), τῆς Κίνας (30%), τῆς Ἰαπωνίας (56%) καὶ τῆς Αἰγύπτου (100%).

Ἡ καλλιεργουμένη ἐπιφάνεια εἶναι μικρὰ καὶ οὐχὶ ἐπαρκὴς διὰ τὴν διατροφήν τοῦ πληθυσμοῦ, ὃ ὁποῖος αὐξάνεται ἐτησίως πολὺ. Εἰς τὰς Ἰνδίας οἱ ἀγρόται καλλιεργοῦν κέγχρον, λαχανικά, ἐλαιώδη φυτά, ὄσπρια καὶ πρὸ παντὸς ὄρυζαν, σῖτον καὶ σακχαροκάλαμον. Τὰ ἀγροκτῆματα αὐτῶν δὲν εἶναι μεγάλης ἐκτάσεως. Ἐκαστον τούτων ἀνέρχεται κατὰ μέσον ὄρον εἰς 20 στρέμματα.

Πρὸς τὰ βόρεια μέρη τῆς χώρας ἔχουν διανοιγῆ πολλὰ φρέατα καὶ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἔγιναν ἄρκετὰ ἔργα δι' ὕδατοφράκτας. Ἡ

Ἰνδίαι. Γεωργικαὶ καλλιέργειαι.

καλλιέργεια τείου επιτελείται κυρίως εις φυτείας του 'Ασσάμ και τής Κεϋλάνης.

Τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον καὶ τῶν τριῶν κρατῶν τῶν 'Ινδιῶν χαρακτηρίζεται ἐκ τῶν ἐξαγωγῶν πρώτων ὑλῶν καὶ τῶν εἰσαγωγῶν βιομηχανικῶν εἰδῶν. Ἡ ὑφαντουργικὴ βιομηχανία ἔχει ἐπιτελέσει μεγάλας προόδους, κατόπιν εἰσαγωγῆς νεωτάτων μηχανῶν νηματουργικῆς καὶ ὑφαντουργίας. Αἱ Ἠνωμένοι Πολιτεῖαι, ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Ἰαπωνία εἶναι τὰ τρία σπουδαιότερα Κράτη τὰ ἔχοντα μεγάλας οἰκονομικὰς σχέσεις μετὰ τῶν Ἰνδιῶν.

6. Ἡ Κίνα

Ἡ Κίνα εἶναι κατ' ἐξοχὴν γεωργικὴ χώρα. Τὰ σπουδαιότερα καλλιεργητικὰ κέντρα εὐρίσκονται περὶ τοὺς μεγάλους ποταμοὺς Χοανχό, Γιανκτσεκιάνγκ καὶ Σικιάνκ. Ἡ καλλιεργουμένη ἐπιφάνεια τῆς χώρας δὲν ὑπερβαίνει τὸ 15% τῆς ἐκτάσεως αὐτῆς (Ἑλλὰς περὶ τοῦ 22%). Ὁ μέσος ὅρος τῆς ἀγροτικῆς ἰδιοκτησίας δι' ἕκαστον χωρικὸν κυμαίνεται μετὰξὺ 10 - 20 στρεμμάτων. Τὰ σπουδαιότερα γεωργικὰ προϊόντα εἶναι ὄρυζα, σῖτος, ἀραβόσιτος, βάμβαξ, σόγια, καὶ κέγγρος. Εἰς τὰς νοτίους ἐπαρχίας τῆς χώρας εὐδοκιμεῖ τὸ τέϊον, αἱ ὀπῶραι καὶ ἡ μορέα. Ἡ Κίνα εἶναι ἡ δευτέρα βαμβακοπαραγωγὸς χώρα τῆς γῆς, μετὰ τὰς Ἠνωμένας Πολιτεῖας τῆς Ἀμερικῆς.

Ἡ βιομηχανία εἶχεν ἀναπτυχθῆ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν ἐξωτερικῆς ἐπιρροῆς (κεφάλαια, τεχνικὸς ἐξοπλισμὸς) εἰς τὰς μεγάλας πόλεις Σαγκάην, Τιεντσίν, Καντῶνα. Κατ' ἀρχὰς ἰδρύθησαν ἐργοστάσια ὑφαντουργικῆς. Ἦδη καταβάλλεται μεγάλη προσπάθεια ὅπως ἀποκτήσῃ ἡ χώρα βαρεῖαν βιομηχανίαν, κατὰ τὸ πρότυπον τῆς Ῥωσικῆς, δεδομένου ὅτι αὕτη διαθέτει ἐπαρκῆ κοιτάσματα γαιάνθρακος καὶ ὀρυκτοῦ πλοῦτου. Ὑπολογίζεται ὅτι τὰ ἀποθέματα τῶν κοιτασμάτων γαιάνθρακος ἀνέρχονται εἰς 250 δισεκ. τόνους. Δὲν ἔχει ὁμως ἐξερευνηθῆ πλήρως ὁ ὀρυκτὸς πλοῦτος τῆς χώρας καὶ θεωρεῖται πιθανόν, ὅτι ὑπάρχουν πλουσιώτερα κοιτάσματα γαιάνθρακος.

Σπουδαῖα εἶναι τὰ κοιτάσματα ὀρυκτῶν τοῦ βολφραμίου, ἀντιμονίου καὶ κασσιτέρου. Τὰ μεταλλεύματα τούτων διατίθενται εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον τῆς χώρας δὲν εἶναι μεγάλο. Ἀθηναὶ οἰκονομικὰι σχέσεις ὑπάρχουν μετὰ τῶν μεγάλων Κρατῶν ἐκ τῶν ὁποίων εἰσάγονται βιομηχανικὰ εἶδη, ἰδίως μηχαναὶ καὶ ἐρ-

γαλεΐα. Ὑπολογίζεται ὅτι ἐντὸς τῶν 10 προσεχῶν ἐτῶν (ἀπὸ τοῦ 1969) ἡ Κίνα θὰ καταστῆ μεγάλη βιομηχανικὴ δύναμις.

7. Ἡ Ἰαπωνία

Καίτοι ἡ Ἰαπωνία δὲν διαθέτει μεγάλας ἐκτάσεις οὔτε ἄφθονο ὀρυκτὸν πλοῦτον, ἐν τούτοις ἔχει καταστῆ μεγάλη βιομηχανικὴ χώρα. Τὰ ἀποθέματα κοιτασμάτων γαιάνθρακος ὑπολογίζονται εἰς 6 δισεκατ. τόννους. Διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βαρείας βιομηχανίας αὐτῆς εἰσάγονται ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ γαιάνθραξ καὶ σιδηρομεταλλεύματα.

Ἡ ποιότης τῶν βιομηχανικῶν Ἰαπωνικῶν προϊόντων δὲν ὑπολείπεται τῆς τῶν ἀντιστοίχων εὐρωπαϊκῶν. Τὰ Ἰαπωνικὰ ὅμως εἶναι πολὺ εὐθηνότερα τούτων, διότι τὰ ἐργατικά ἡμερομίσθια ἐν Ἰαπωνίᾳ εἶναι εἰς πολὺ χαμηλὸν ἐπίπεδον. Ἦδη ἀπὸ τοῦ 1952 ἡ Ἰαπωνία ἐξάγει εἰς τὴν Εὐρώπην ἀκατέργαστον σίδηρον καὶ χάλυβα. Ἰδιαιτέραν ἀνάπτυξιν ἔχει λάβει ἡ βιομηχανία εἰδῶν προερχομένων ἐκ τῆς ἄλιείας. Τὸ ἥμισυ σχεδὸν τῆς παγκοσμίως ἄλιευομένης ποσότητος ἰχθύων προέρχεται ἐκ τῆς Ἰαπωνίας. Ἡ Ἰαπωνία ἔχει καταστῆ ἡ τρίτη βιομηχανικὴ χώρα τοῦ κόσμου εἰς πολλοὺς τομεῖς παραγωγῆς. Εἰς μερικοὺς εἶναι ἡ δευτέρα μετὰ τὰς Η.Π.Α.

8. Ἡ Αὐστραλία

Ἡ Αὐστραλία εἶναι χώρα κατὰ πρῶτον λόγον γεωργικὴ. Μέχρι τοῦ 1939 τὰ γεωργικὰ καὶ μεταλλευτικὰ προϊόντα τῆς χώρας ἀπετέλουν τὰ 90% τῶν ἐξαγωγῶν. Τὸ σπουδαιότερον ἐξαγόμενον εἶδος εἶναι τὸ ἔριον ἐκ προβάτων, τοῦ ὁποῦ ἡ ἐξαγωγή ἀνέρχεται ἐτησίως εἰς τὸ 1/4 περίπου τῆς παγκοσμίου παραγωγῆς. Τὰ 3/4 τῶν ὑπαρχόντων προβάτων εἶναι τοῦ εἶδους μερινός.

Ἡ παραγωγή σίτου εἶναι μεγάλη. Εἶναι ἡ τετάρτη χώρα τῆς γῆς εἰς τὴν ἐξαγωγήν σίτου μετὰ τὴν Ῥωσίαν, τὸν Καναδᾶν καὶ τὴν Ἀργεντινὴν. Ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου (1939 - 1945) ἡ Αὐστραλία ἐξάγει κρέατα, σάκχαρον, βούτυρον, οἶνον καὶ μέλι. Εἰς τὴν γεωργίαν ἐπικρατεῖ τὸ σύστημα τῆς μονοκαλλιεργείας, τὸ ὁποῖον ὅμως ἐνίοτε ἐγκλείει πολλοὺς κινδύνους διὰ τὴν ἀγροτικὴν οἰκονομίαν, ἕνεκα καταστροφῶν προκαλουμένων ἐκ κλιματολογικῶν μεταβολῶν.

Κατὰ τὴν πολυκαλλιέργειαν τοιαῦται καταστροφαὶ περιορίζονται συνήθως εἰς ἓν ἢ δύο καλλιεργούμενα εἶδη καὶ ὄχι εἰς τὸ σύνολον τῶν καλλιεργουμένων. Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ διανυομένου αἰῶνος ἡ χώρα ἤρχισε βραδέως νὰ ἰδρῦῃ ἰδικὴν τῆς βιομηχανίαν. Τὸ σπουδαιότερον ὄρυκτον αὐτῆς εἶναι ὁ γαιάνθραξ, ἡ ἔτησία παραγωγὴ τοῦ ὁποίου ἀνέρχεται περίπου εἰς 35 ἑκατομ. τόννους. Ἐπίσης ὑπάρχουν εἰς τὴν χώραν πλούσια ὄρυκτὰ σιδήρου, τὰ ὁποῖα ἐπιτρέπουν τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βαρείας βιομηχανίας καὶ τὴν παραγωγὴν χάλυβος.

Πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἀνεκαλύφθησαν εἰς τὴν Αὐστραλίαν κοιτάσματα οὐρανίου, τὰ ὁποῖα διατίθενται διὰ τὴν παραγωγὴν τῆς ἀτομικῆς ἐνεργείας. Ἡ βιομηχανία γενικῶς βαίνει αὐξανομένη βραδέως, λόγῳ τοῦ μικροῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας καὶ τῆς εἰσαγωγῆς βιομηχανικῶν προϊόντων ἐξ Ἀγγλίας.

9. Ἡ Μεγάλῃ Βρετανία (Ἡνωμένον Βασίλειον)

Ἐν ᾧ μέχρι τοῦ 1800 ἡ Μ. Βρετανία ἦτο σπουδαία γεωργικὴ χώρα πωλοῦσα γεωργικὰ προϊόντα εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἤδη ἔχει ἀποβῆ καθαρῶς βιομηχανικὴ χώρα. Ἡ γεωργικὴ παραγωγὴ αὐτῆς ἀρκεῖ νὰ διαθρέψῃ μόνον τὸ ἥμισυ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας, ἡ ὁποῖα εἶναι ἠναγκασμένη νὰ εἰσάγῃ τὰ δι' αὐτὴν ἀναγκαῖα γεωργικὰ προϊόντα ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Ἐνεκα τοῦ ἐκβιομηχανισμοῦ τῆς χώρας, τὸ ἥμισυ τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῆς εἶναι συγκεντρωμένον εἰς τὰς πόλεις. Τὸ Μάντσεστερ, τὸ Μπίρμινγχαμ, τὸ Σίεφιλτ καὶ τὸ Λήντς - Μπράντφορτ ἀπέβησαν μεγάλα κέντρα ὑφαντουργικῆς καὶ μεταλλουργικῆς βιομηχανίας. Ἐδημιουργήθη ἐκεῖ λίαν ἐξειδικευμένη τάξις ἐργατῶν, ἡ ὁποῖα συνέβαλε πολὺ εἰς τὴν ἐξαιρετον ποιότητα τῶν ἀγγλικῶν ὑφασμάτων καὶ μηχανημάτων παντὸς εἶδους. Εἰς τὰς δυτικὰς περιοχὰς τῆς χώρας, ὅπου ἐπικρατεῖ περισσοτέρα ὑγρασία, γίνεται ἡ ἐπεξεργασία τοῦ διὰ τοῦ Λίβερπουλ κυρίως εἰσαγομένου βάμβακος, ἐν ᾧ εἰς τὰς ἀνατολικὰς γίνεται ἡ ἐπεξεργασία τοῦ διὰ τοῦ Χάλλ εἰσαγομένου ἐρίου. Μαλακὰ ὕδατα (περιέχοντα πολὺ ὀλίγα ἅλατα, οὐδὲν ὅλως γλυφά) ὑπάρχοντα εἰς τὴν περιοχὴν αὐτὴν, εἶναι πολὺ κατάλληλα διὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν ἐρίων καὶ τῶν μαλλίνων ὑφασμάτων, τὰ ὁποῖα καθιστοῦν πολὺ μαλακά.

Εἰς τὴν νότιον περιοχὴν τῆς κεντρικῆς Ἀγγλίας παράγονται παντὸς εἶδους σιδηρᾶ προϊόντα, μηχαναὶ σιδηροδρόμων, ἐργαλεῖα ἐκ χάλυβος κ.τ.λ. Τὰ ἀγγλικά ἐκ σιδήρου μικρὰ ἀντικείμενα καὶ τὰ περίφημα ἀγγλικά ὑφάσματα, παρ' ὅλον ὅτι ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι ἐξαίρετα καὶ νὰ διατηροῦν τὴν φήμην των ἀπὸ ἐπόψεως ποιότητος, ἐν τούτοις ἀπώλεσαν τὴν μονοπωλιακὴν αὐτῶν θέσιν εἰς τὸν κόσμον, ἕνεκα τῆς ἀναπτύξεως τῶν συναφῶν γερμανικῶν καὶ ἀμερικανικῶν προϊόντων. Εἰς μερικὰ κέντρα βιομηχανικὰ τῆς Ἀγγλίας λειτουργοῦν πυρηνικοὶ ἀντιδραστήρες παράγοντες ἠλεκτρικὴν ἐνέργειαν.

Ἡ Κοινοπολιτεία

Μετὰ τὴν νίκην τοῦ 1588 ἐναντίον τοῦ στόλου τῆς Ἰσπανίας ἡ Ἀγγλία ἤρχισε νὰ κατακτᾷ ἐδάφη εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ τὰς ἄλλας Ἠπείρους καὶ κατέστη ἡ μεγαλύτερα αὐτοκρατορία, τὴν ὁποίαν ἐγνώρισε ποτὲ ὁ κόσμος. Ἡ ἕκτασις τῆς Αὐτοκρατορίας αὐτῆς ἦτο πενταπλασία τῆς ἐκτάσεως τῆς ὑπὸ τὸν Τραϊανὸν ῥωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας.

Χάρις εἰς τὰς ἀποικίας της, ἀλλὰ καὶ χάρις εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς τεχνικῆς καὶ τῆς βιομηχανίας, ἡ Ἀγγλία κατέστη ἡ μεγαλύτερα οἰκονομικὴ Δύναμις τοῦ κόσμου. Παρ' ὅλον ὅτι κατὰ τὸ 1776 ἡ Ἀγγλία ἀπώλεσε τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, αἱ ὁποῖαι δι' ἐπαναστάσεως κατὰ τῆς Ἀγγλίας ἀπέκτησαν τὴν ἐλευθερίαν των, ἐν τούτοις ἐξηκολούθη μέχρι τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου (1914 - 1918) νὰ εἶναι ἡ μεγαλύτερα Αὐτοκρατορία τοῦ κόσμου. Ἀπὸ τοῦ τέλους ὅμως τοῦ πολέμου αὐτοῦ πολλαὶ ἀποικίαι τῆς Ἀγγλίας, αἱ ὁποῖαι εἶχον πολεμήσει ὑπὲρ αὐτῆς ἀπέκτησαν μερικὰ δικαιώματα ἀνεξαρτησίας καὶ ὠνομάσθησαν κτήσεις (Dominions) ἀντὶ ἀποικίαι (Coloniae) (1926). Τὸ φαινόμενον τοῦτο παρετηρήθη καὶ μετὰ τὸ πέραν τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου (1939 - 1945), ὁπότε πολλαὶ ἀποικίαι ἀπέκτησαν περισσότερα δικαιώματα ἀνεξαρτησίας, ὅχι ὅμως τὴν πλήρη ἀνεξαρτησίαν των. Μεταξὺ τῶν χωρῶν αὐτῶν, αἱ ὁποῖαι εἶναι σχεδὸν ἀνεξάρτητοι ὑπάγεται ὁ Καναδᾶς, ἡ Αὐστραλία, ἡ Νέα Ζηλανδία καὶ ἄλλαι.

Αἱ κτήσεις ἠναγκάσθησαν νὰ εἶναι μέλη τῆς πολιτικῆς Ὀργανώσεως τῆς ὀνομασθείσης Κοινοπολιτείας ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τῆς Ἀγγλίας καὶ νὰ ἔχουν πίστιν πρὸς τὸ Ἀγγλικὸν Στέμμα. Ὑπὸ

την μορφήν αὐτὴν τῆς ἐξαρτήσεως πρὸς τὴν Ἀγγλίαν περιελήφθη καὶ ἡ ἑλληνικὴ Κύπρος.

Εἰς τὸν κατωτέρω πίνακα ἐμφαίνονται τὰ Κράτη τῆς ἀγγλικῆς Κοινοπολιτείας (ΟΗΕ 1967).

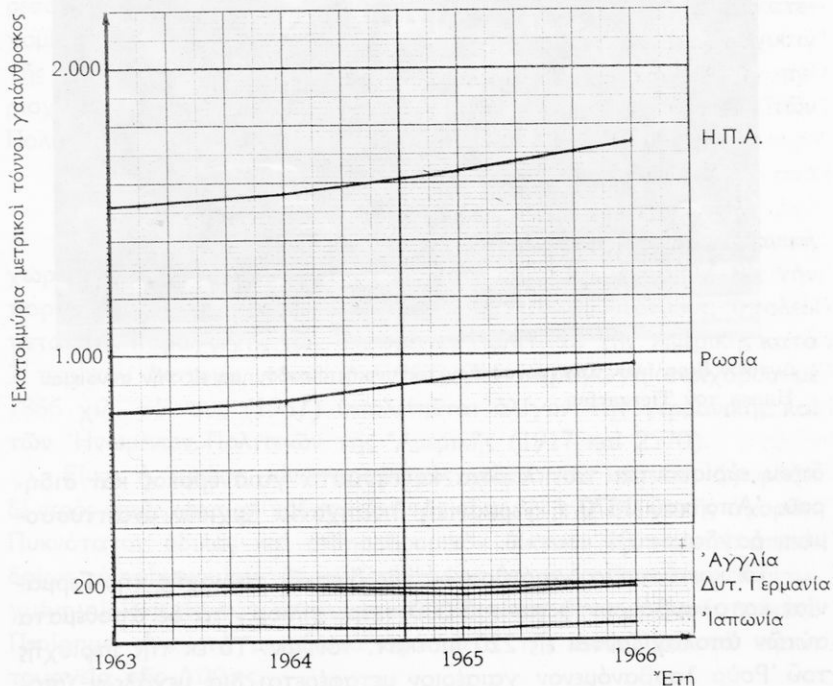
Χώρα	*Ἑκτασίς	Κάτοικοι εἰς ἑκατομύρια
Μεγάλη Βρεταννία (*Ἀγγλία)	244.030	55,68
Καναδᾶς	9.976.139	20,44
Αὐστραλία	7.686.810	11,75
Νῆσοι Κοκκό (Κόλπος Βεγγάλης)	14	0,001
Νῆσοι Νόρφολκ (*Ανατολικῶς Αὐστραλίας)	36	0,001
Νῆσοι Χριστουγέννων (Κεντρικὸς Εἰρηρικὸς Ὠκεανὸς)	135	0,003
Παπούα (Εἰς Νέαν Γουϊνέαν)	222.998	0,62
Νέα Γουϊνέα	238.693	1,6
Ναουροῦ (ἀνατολ. Ν. Γουϊνέας)	21	0,006
Περιοχὴ Ἀνταρκτικῆς Ἠπείρου	6.044.000	—
Νέα Ζηλανδία	268.676	2,72
Νῆσοι παρὰ τὴν Ν. Ζηλανδίαν	502	0,03
Ρῶσ - Ντεπέντενσου (νῆσοι παρὰ τὴν Ἀνταρκτικὴν).	414.400	—
Δυτικὴ Σαμόα (Νῆσος Εἰρηνικοῦ)	2.934	0,13
*Ἰνδία	3.268.090	511,11
Πακιστάν	946.716	107,25
Κεϋλάνη	65.610	11,74
Γκάνα	238.537	8,14
Μαλαισία	332.633	8,58
Νιγηρία	923.768	62,45
Σιέρρα Λεόνε	71.740	2,43
Τανσανία	939.701	12,7
*Ἰαμάικα	10.962	1,87
Τόμπακο (νῆσοι βορείως Ν. Ἀμερικῆς)	5.128	1,01
Νουασαλάντ (Μαλαβί, Ἀφρικῆς)	117.800	4,13
Ζαμβία (Βόρειος Ῥοδεσία)	752.614	3,94
Κύπρος	9.251	0,61

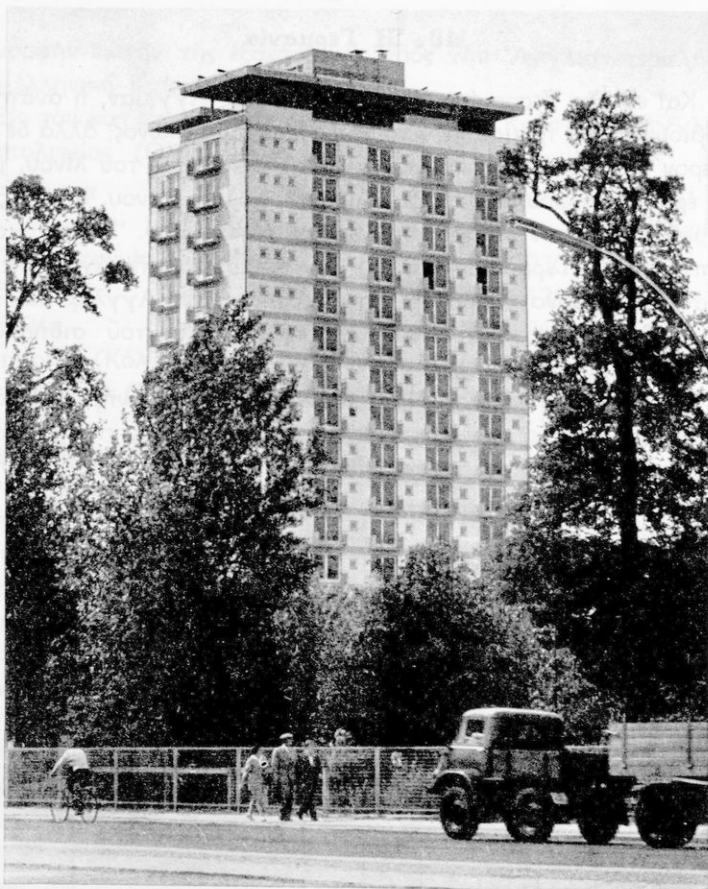
10. Ἡ Γερμανία

Καί εἰς τὴν Γερμανίαν, ὅπως καί εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἡ ἀνάπτυξις τῆς βιομηχανίας ἤρχισε περὶ τὸ τέλος τοῦ 18ου αἰῶνος, ἀλλὰ δὲ βραδύτερον ῥυθμὸν. Πολὺ παλαιαὶ εἶναι αἱ βιοτεχνίαι τοῦ λίνου, μεταξῆς, ἔριου, σιδήρου καὶ ξύλου. Αἱ πρῶται ὕλαι λίνου, ἔριου, ξύλου καὶ μεταλλευμάτων ἐλαμβάνοντο ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ. Ἡ βιομηχανικὴ ἀνάπτυξις τῆς Γερμανίας ὑπέστη τὴν ἐπίδρασιν τῆς ἀγγλικῆς βιομηχανίας. Γερμανοὶ τεχνικοὶ ἐξεπαιδεύθησαν ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ εἰσήγαγον εἰς Γερμανίαν τὰς μεθόδους μεταλλουργίας τοῦ σιδήρου καὶ κατασκευῆς μηχανῶν.

Ὅτε, κατὰ τὸ 1800, ὁ Ναπολέων Βοναπάρτης ἐνήργησε τὸν ἡπειρωτικὸν ἀποκλεισμὸν τῆς Ἀγγλίας ἡ ἀνάπτυξις τῆς γερμανικῆς βιομηχανίας ἔλαβε ταχύτερον ῥυθμὸν, ἰδίως εἰς τὴν περιοχὴν Ῥούρ,

Ἡ παραγωγή ἐνεργείας τῶν μεγαλύτερων οικονομικῶν δυνάμεων ἀνηγμένη εἰς παραγωγὴν γαιάνθρακος

Δυτικὸν Βερολῖνον. Συγχρόνου ἀρχιτεκτονικῆς οἰκοδόμημα εἰς τὴν συνοικίαν Hansa τοῦ Tiergarten

ὅπου εὐρίσκονται τὰ πλούσια κοιτάσματα γαιάνθρακος καὶ σιδήρου. Ἀπὸ τοῦ 1870 ἡ γερμανικὴ βιομηχανία ἤρχισεν ἀναπτυσσομένη ραγδαίως.

Τὰ κοιτάσματα γαιάνθρακος τῆς δυτικῆς περιοχῆς τῆς Γερμανίας καταλαμβάνουν ἑκτασιν 3.000 τετρ. χιλιομ., τὰ δὲ ἀποθέματα αὐτῶν ὑπολογίζονται εἰς 220 δισεκατ. τόνων. Τὸ ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ Ῥούρ λαμβανόμενον γαιαέριον μεταφέρεται διὰ μεγάλων ὑπο-

γείων άεραγωγών εις τήν βόρειον και νότιον Γερμανίαν και χρησιμοποείται υπό τών εκεί συναφών βιομηχανιών.

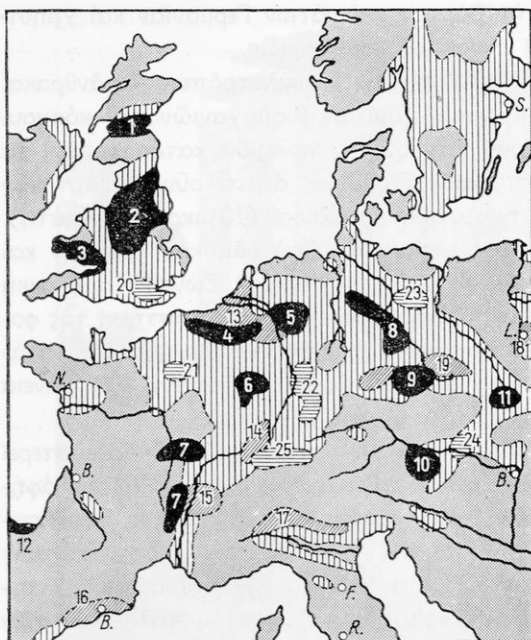
Ή χημική βιομηχανία χρησιμοποιεί ποικιλοτρόπως τόν άνθρακα. Έχει καταστή έκ τών πρώτων χημικών βιομηχανιών του κόσμου. Μετά τήν έκ του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου καταστροφήν, τά δύο τρία περίπου τής παλαιᾶς Γερμανίας άποτελούν ανεξάρτητον κράτος όμοσπονδιακόν, τήν Δυτικήν Γερμανίαν (10 μικρότερα Κράτη). τó δέ υπόλοιπον έν τρίτον εύρίσκεται υπό ρωσικήν κατοχήν και άποτελεί τήν Άνατολικήν Γερμανίαν (Ψωσική Ζώνη). Ή Δυτική Γερμανία κατάρθωσεν έντός όλίγων έτών νά άποκαταστήση τās φοβερās έκ του πολέμου καταστροφās και νά δημιουργήση ζωηροτάτην οικονομικήν άνθησιν, τοιαύτην, ώστε νά χορηγή και δάνεια εις Μεγάλας Δυνάμεις, ως ή Γαλλία και ή Άγγλία.

Ή βιομηχανική παραγωγή τής Άνατολικῆς Γερμανίας ύστερεί πολύ τής παραγωγῆς τής Δυτικῆς Γερμανίας, διότι οί Ρώσοι άφήρεσαν τó ήμισυ όλων τών βιομηχανικών έγκαταστάσεων τής κατεχομένης ζώνης και μετέφερον αὐτάς εις τήν Ρωσίαν πρós ενίσχυσιν τής ρωσικῆς βιομηχανίας, αί δέ άνατολικάι γαιανθρακοφόροι περιοχαί εύρίσκονται υπό τήν κατοχήν και τήν έκμετάλλευσιν τών Πολωνών.

11. Ή Γαλλία

Ή Γαλλία είναι συγχρόνως μεγάλη γεωργική και βιομηχανική χώρα. Παράγει σίτον, περί τά 12 έκατομμ. τόνν. έτησίως. Εις τήν παραγωγήν γεωμήλων, με 11 περίπου έκατομμ. τόννους, ύπολείπεται τής παραγωγῆς τών Ήνωμένων Πολιτειών τής Άμερικῆς κατá 3 περίπου έκατομμ. τόννους (1967). Ή παραγωγή σακχάρου με 1866 χιλ. τόννους (1967) ύπολείπεται όλίγον τής γερμανικῆς και τών Ήνωμένων Πολιτειών τής Άμερικῆς (1917 και 2570).

Είναί ή πρώτη οίνοπαραγωγός χώρα του κόσμου, αγοράζει δέ πρós έπεξεργασίαν και ποσότητας οίνου έκ τής έλληνικῆς αγοράς. Πυκνότατον όδικόν και σιδηροδρομικόν δίκτυον έξυπηρετεί σπουδαίως τήν οικονομίαν τής χώρας. Ή ύφαντουργία είναι λίαν άνεπτυγμένη, ιδίως εις τās κεντρικάς και βορείους έπαρχίας τής χώρας. Περιήφημα είναι τά μεταξωτά ύφάσματα τής Λυών και τά νηματοουργεία τής Λίλλης.

■ Βαρεία βιομηχανία, κυρίως χημική: 1 Νότιος Σκωτία, 2 Κεντρική Αγγλία, 3 Νότιος Ουαλία, 4 Βόρειος Γαλλία - Βέλγιον, 5 Περιοχή Ρούρ Γερμανίας, 6 Λωρραίνη - Σάαρ Γερμανίας - Λουξεμβούργον, 7 Κεντρική και Νότιος Γαλλία, 8 Κεντρική Γερμανία, 9 Βόρειος Βοημία, 10 Στεφρία Αυστρίας, 11 "Ανω Σιλεσία, 12 "Αστούρια.

▨ Βιομηχανικά περιοχά, κυρίως θραυστομεταλλικά: 13 Φλαμανδία, 14 "Αλατία, 15 Κοιλιά Ροδανού, 16 Καταλωνία, 17 "Ανω Ιταλία, 18 Δυτική Πολωνία, 19 Σαξωνία - Βοημία.

▧ Βιομηχανικά περιοχά εξαιρετικής ποιότητας ειδών: 20 Περιοχή Λονδίνου, 21 Περιοχή Παρισίων, 22 Περιοχή Ρήνου - Μάιν - Νέκαρ, 23 Περιοχή Βερολίνου, 24 Περιοχή Βιέννης, 25 Περιοχή "Ελβετίας.

▩ Λοιπά βιομηχανικά περιοχά.

Βιομηχανικά περιοχά Δυτικής και Κεντρικής Εύρωπης

Ἡ χημική βιομηχανία συναγωνίζεται εἰς ποιότητα τὰς χημικὰς βιομηχανίας ἄλλων μεγάλων βιομηχανικῶν κρατῶν, καίτοι ἡ χώρα δὲν διαθέτει ἄφθονον γαιάνθρακα. Τὰ γαλλικὰ ἀρώματα θεωροῦνται τὰ καλύτερα τοῦ κόσμου.

Ἡ Γαλλία ἔχει πλουσιώτατα κοιτάσματα ὀρυκτῶν σιδήρου. Τὸ ἔτησίως ἐξαγόμενον σιδηρομετάλλευμα εἶναι ὑπερτριπλάσιον τοῦ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἐξαγομένου γερμανικοῦ καὶ ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῆς γαλλικῆς βαρείας βιομηχανίας.

ΧΩΡΑΙ ΠΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΝ

Ὁ ἐξευρωπαϊσμός τῆς γῆς προήλθεν ἐκ τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν μεγάλων γεωγραφικῶν ἀνακαλύψεων (τοῦ 15ου αἰῶνος) πολλοὶ Εὐρωπαῖοι ἐξεχύθησαν κατὰ κύματα πρὸς τὰς νέας ἀνακαλυφθείσας χώρας. Ἡ Ἰσπανία, ἡ Πορτογαλία, ἡ Ὀλλαν-

δία, ἡ Ἀγγλία, ἡ Γαλλία, κατ' ἀρχάς, βραδύτερον δὲ ἡ Γερμανία καὶ ἡ Ἰταλία, ἴδρυσαν ἀποικίας εἰς τὰς νέας χώρας καὶ ἤρχισαν τὴν οἰκονομικὴν ἐκμετάλλευσιν αὐτῶν. Κατὰ τὸν 18ον καὶ 19ον αἰῶνα αἱ Εὐρωπαϊοὶ ἴδρυσαν εἰς τὰς ἀποικίας τῶν καὶ οἰκισμοὺς καὶ πόλεις ἐξ Εὐρωπαίων καὶ ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις τῶν ἀποικιῶν ἔγινεν ἐντονωτέρα, ἀκολουθοῦσα τὸν ῥυθμὸν τῆς τεχνικῆς ἀναπτύξεως τῆς Εὐρώπης. Πρῶται ὕλαι διωχετεύοντο ἐκ τῶν ἀποικιῶν εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ βιομηχανικὰ προϊόντα ἐξ Εὐρώπης ἐπωλοῦντο κατὰ μεγάλην ποσότητα εἰς τὰς ἀποικίας. Ἀποτέλεσμα τῶν ἀνταλλαγῶν αὐτῶν μεταξὺ Εὐρώπης καὶ ἀποικιῶν ἦτο ἡ μεγάλη οἰκονομικὴ ἀνθρσις τῆς Εὐρώπης καὶ ὁ στοιχειώδης ἐκπολιτισμὸς τῶν πρωτογόνων λαῶν τῶν ἀποικιῶν.

Ἡ ἀτμήρης ναυτιλία συνέτεινεν ἔτι περισσότερον εἰς τὴν αὐξησιν τῶν ἐμπορικῶν ἀνταλλαγῶν καὶ τὴν δημιουργίαν τοῦ παγκοσμίου ἐμπορίου. Ὁ πρῶτος καὶ ὁ δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος (1914 - 1918 καὶ 1939 - 1945) εἶχον ὡς ἀποτέλεσμα καὶ τὴν δημιουργίαν πλείστων νέων ἐλευθέρων Κρατῶν εἰς τὴν Ἀφρικὴν καὶ τὴν Ἀσίαν.

Τὰ νέα αὐτὰ Κράτη ἔγιναν μέλη τοῦ Ὁργανισμοῦ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν (ΟΗΕ). Ἡ οἰκονομία τῶν Κρατῶν αὐτῶν εὐρίσκειται εἰς τὸ πρῶτον στάδιον ἀναπτύξεως. Αἱ σύγχρονοι πολιτιστικαὶ ἀπαιτήσεις καὶ αἱ ἀνέσεις τῆς ζωῆς αἱ παρατηρούμεναι εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀμερικὴν (ΗΠΑ) δὲν ὑπάρχουν εἰς τὰ νέα δημιουργηθέντα Κράτη. Τοῦναντίον εἰς πολλὰ ἐξ αὐτῶν ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων εἶναι πρωτόγονος πολλοὶ ἀσθένειαι μαστίζουν τοὺς κατοίκους καὶ ἡ πτωχεία εἰς τὰς λαϊκὰς μάζας εἶναι ἐκδηλος. Ἐλλειψις στοιχειώδους κοινωνικῆς προνοίας καὶ ὀργανώσεως οἰκονομικῆς συντελοῦν, ὥστε ἡ ζωὴ τῶν κατοίκων τῶν νέων χωρῶν νὰ μὴ εἶναι ἀνετος, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν κατὰ τὴν ὁποίαν νοεῖ τὴν ζωὴν εἰς Εὐρωπαϊοῖς ἢ Ἀμερικανόσι. Ὁ ταχὺς ἐξ ἄλλου ῥυθμὸς τῆς τεχνολογικῆς ἀναπτύξεως καὶ ἡ ἀνάγκη συμμετρίας τινος εἰς τὴν οἰκονομικὴν καὶ πολιτιστικὴν πρόοδον τῶν λαῶν τῆς γῆς καὶ ἐν γένει ἡ ἐπιθυμία βελτιώσεως τῶν ὄρων ζωῆς τῶν λαῶν τῶν πρώην ἀποικιῶν ὠδήγησαν τὸν Ὁργανισμὸν τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν νὰ λάβῃ μέριμναν πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν καθυστερημένων εἰς τὴν σύγχρονον πρόοδον λαῶν.

Πρὸς ἀνάπτυξιν χωραὶ ὀνομάζονται ὅλαι αἱ χωραὶ ἐκεῖναι αἱ ὁποῖα διακρίνονται διὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν εἰς αὐτὰς πτωχείαν, τὸ

μικρὸν εἰσόδημα, τὰς πολλὰς ἀσθενείας, τὴν ἀτελῆ διατροφήν, τὴν πρωτόγονον ἔνδυσιν, τὴν πρωτόγονον οἰκιακὴν διαβίωσιν, τὴν ἀτελῆ παιδείαν. Ἄλλοτε αἱ χῶραι αὗται ὠνομάζοντο ὑπανάπτυκτοι. Κατόπιν διαμαρτυρίας ὁμως πολλῶν ἐξ αὐτῶν ἡ ἐπίσημος ὀνομασία ἐγένε: «Χῶραι πρὸς ἀνάπτυξιν».

Ἡ ἐμφανὴς διαφορὰ μεταξὺ «ἀνεπτυγμένων χωρῶν» καὶ «πρὸς ἀνάπτυξιν» χωρῶν καταφαίνεται καὶ ἐκ τῆς συγκρίσεως τοῦ εἰσοδήματος ἐκάστου ἀτόμου τῶν συγκρινομένων χωρῶν. Οὕτω, ἐν ᾧ τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα 400 περίπου ἑκατομμυρίων κατοίκων τῆς Βορείου Ἀμερικῆς καὶ τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης ἀνέρχεται εἰς 18.000 δραχμὰς κατὰ κεφαλὴν, τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα 1600 ἑκατομμυρίων περίπου κατοίκων τῆς Ἀφρικῆς, τῆς Ἀσίας, Ν. Ἀμερικῆς, καὶ μερικῶν χωρῶν τῆς Εὐρώπης δὲν ὑπερβαίνει κατὰ κεφαλὴν τὸ ποσὸν τῶν 5000 δραχμ.

Ἄλλαγὴ τῆς καταστάσεως αὐτῆς χρειάζεται τὴν ἐπέμβασιν τοῦ Κράτους καὶ ὅπου ἡ ἐπέμβασις αὕτη δὲν εἶναι ἐπαρκῆς χρειάζεται τὴν ἐπέμβασιν Διεθνoῦς Ὁργανισμοῦ, ὅπως εἶναι ὁ Ὁργανισμὸς τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν. Ἡ μηχανικὴ καλλιέργεια, ἡ χρησιμοποίησις μηχανῶν διὰ τὸν θερισμὸν καὶ τὸν ἀλωνισμὸν, ἡ χρησιμοποίησις λιπασμάτων, ἡ χρησιμοποίησις ἐκλεκτῶν σπόρων καὶ ἡ ἐποπτεία διὰ τὴν ὑγιεινὴν τοῦ ἀγρότου εἶναι τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα λαμβάνει ὁ Ὁργανισμὸς τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν διὰ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ βιοτικoῦ ἐπιπέδου τῶν πρὸς ἀνάπτυξιν χωρῶν. Ἐξ ἄλλου ἡ κυρία προσπάθεια πρὸς ἀνύψωσιν τοῦ βιοτικoῦ ἐπιπέδου ἑνὸς ὑπὸ ἀνάπτυξιν ἐυρισκομένου λαοῦ εἶναι ἡ ἀνάπτυξις τῆς βιομηχανίας του. Ἡ ἀνάπτυξις ὁμως αὕτη ἀπαιτεῖ μεγάλα κεφάλαια καὶ χρόνον μακρὸν.

Δέον νὰ σημειωθῆ ὅτι αἱ πρὸς ἀνάπτυξιν χῶραι τῆς γῆς δὲν εὐρίσκονται εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν ὑπαναπτύξεως. Καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην ἀκόμη, ἂν ἐξαιρέση κανεῖς ὠρισμένα βιομηχανικὰ Κράτη, τὰ ὑπόλοιπα Κράτη εὐρίσκονται εἰς κατάστασιν τοιαύτην, ὥστε νὰ ἔχουν ἀνάγκην περαιτέρω ἀναπτύξεως. Τὰ Κράτη τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἴμου παραδείγματος χάριν, δὲν ἔχουν τὸ αὐτὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον, τὸ ὁποῖον παρατηρεῖται εἰς τὴν Δυτ. Γερμανίαν, τὴν Ἀγγλίαν, τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Ἑλβετίαν. Κατὰ συνέπειαν ἔχουν τὰ Κράτη αὐτὰ ἀνάγκην ἔξωθεν βοηθείας διὰ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ βιοτικoῦ ἐπιπέδου των, καὶ πρὸ παντὸς ἔχουν ἀνάγκην διὰ τῆς βοηθείας αὐτῆς, νὰ ἀναπτύξουν τὴν βιομηχανίαν των ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον.

**Ζ'. ΤΑ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ ΤΟΜΕΑ
(21 'Απριλίου 1967 — 21 'Απριλίου 1969)**

**Α'. Νομισματική και πιστωτική πολιτική
'Η νομισματική σταθερότης**

Θεμέλιον τῆς Οικονομικῆς πολιτικῆς τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως εἶναι ἡ νομισματικὴ σταθερότης ἥτοι ἡ σταθερότης τῆς ἀγοραστικῆς ἀξίας τῆς δραχμῆς.

Πρῶτον διότι ἡ νομισματικὴ σταθερότης ἀποτελεῖ τὴν βασικωτέραν καὶ ἀναγκαίαν προϋπόθεσιν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς χώρας μας. Πληθωριστικαὶ θεωρίαι τεθεῖσαι εἰς ἐφαρμογὴν πρὸ ὀλίγων ἐτῶν εἶχον ὀδηγήσει εἰς ἀνατροπὴν τῆς οἰκονομικῆς ἰσορροπίας, εἰς μεγάλην διαταραχὴν τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν καὶ εἰς ἀπώλειαν τῆς ἐμπιστοσύνης πρὸς τὸ ἔθνικόν μας νόμισμα, τόσον εἰς τὸ ἐσωτερικόν, ὅσον καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Δεύτερον διότι ἡ νομισματικὴ σταθερότης συνδέεται εὐθέως μὲ τὴν ἀγοραστικὴν δύναμιν τοῦ χρηματικοῦ εἰσοδήματος τῶν δραχμοβιώτων λαϊκῶν τάξεων.

Ἡ ἀξία τῆς δραχμῆς δὲν εἶναι σταθερὰ μόνον ἐντὸς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπικρατείας. Καὶ εἰς τὰ ξένα χρηματιστήρια διατηρεῖται ἀμείωτος ἡ ἀξία τῆς δραχμῆς, ἡ ὁποία θεωρεῖται ὑπὸ τῶν ξένων ὡς ἓν ἐκ τῶν σταθερωτέρων νομισμάτων τοῦ κόσμου.

Ἡ προσφορὰ χρήματος

Ἀξιοσημείωτον ἐπίτευγμα ἀποτελεῖ ἡ ἐξασφαλισθεῖσα ἰσορροπία μεταξὺ τῆς προσφορᾶς χρήματος καὶ τῶν πραγματικῶν ἐκαστοτε χρηματικῶν ἀναγκῶν τῆς ἀναπτυσσομένης οἰκονομίας τῆς χώρας μας, χωρὶς πρὸς τοῦτο νὰ παραστῇ ἀνάγκη προσφυγῆς εἰς τὴν ἐκδοτικὴν μηχανὴν τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος.

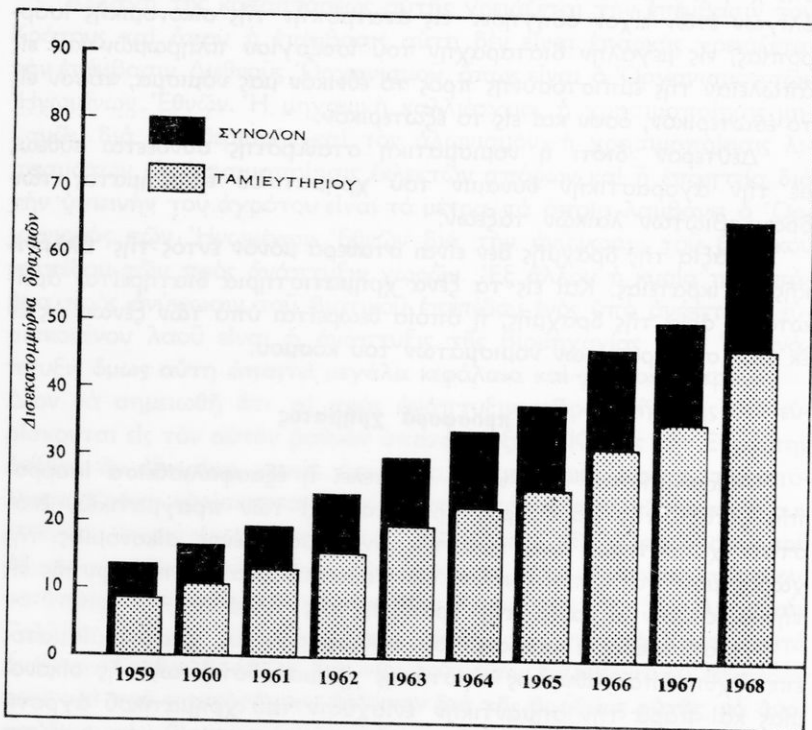
Ἡ σημειωθείσα μείωσις τοῦ κυκλοφοροῦντος χαρτονομίσματος ἐπετεύχθη ὑπὸ καθεστῶς εὐρυτάτης χρηματοδοτήσεως τῆς οἰκονομίας καὶ παρὰ τὴν σημαντικὴν ἐνίσχυσιν τοῦ χρηματικοῦ ἀγροτικοῦ καὶ ἐργατικοῦ εἰσοδήματος.

Ἡ αὐξησης τῶν ἀποταμιεύσεων τοῦ λαοῦ εἶναι χαρακτηριστικὴ τῆς οἰκονομικῆς εὐρωστίας τοῦ τόπου μας.

Ἰδιωτικαὶ Καταθέσεις

Αἱ καταθέσεις τῶν πολιτῶν εἰς τὰ Ταμιευτήρια τοῦ Κράτους (Ταχυδρομικὰ Ταμιευτήρια) καὶ τὰς Τραπεζὰς ἐπηρεάζονται ἐκ τῆς ἐν γένει οἰκονομίας μιᾶς χώρας καὶ ἐκ τῶν ὄρων ἀσφαλείας καὶ εἰρηνικῆς διαβιώσεως τοῦ λαοῦ. Ἀπὸ τῆς 21 Ἀπριλίου 1967 τὸ αἶσθημα τῆς ἀσφαλείας καὶ εἰρηνικῆς διαβιώσεως τοῦ λαοῦ συνετελέσεν εἰς τὴν αὐξησην τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος ἐν γένει. Αἱ ἰδιωτικαὶ καταθέσεις κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη εἶχον ὡς ἑξῆς:

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΙΔΙΩΤΩΝ

Έτος	Καταθέσεις (εις εκατομμ.)
1965	3.984
1966	4.160
1967	8.211
1968	15.377

Αί καταθέσεις εις τὰ Ταχυδρομικά Ταμειυτήρια καὶ τὰς Τραπεζὰς ἐμφαίνονται ἐκ τοῦ ἐπομένου πίνακος.

Ἡ χρηματοδότησις τῆς Οἰκονομίας

Διὰ τῶν ληφθέντων ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως, κατὰ τὸ 1967, πιστωτικῶν μέτρων, ἐπετεύχθη εἰς πρώτην φάσιν, ἡ ἀποδέσμευσις τοῦ πιστωτικοῦ συστήματος ἐκ τῶν ἀναχρονιστικῶν ἐλέγχων, ἡ εἰσαγωγή νέων μορφῶν καὶ συγχρόνων μεθόδων χρηματοδοτήσεως, καὶ ἡ διεύρυνσις τῶν ὀρίων χρηματοδοτήσεως ὄλων τῶν παραγωγικῶν δραστηριοτήτων, ἰδίως εἰς τοὺς τομεῖς τῶν οἰκοδομῶν, τοῦ ἐμπορίου, τῆς γεωργίας, τῶν ἐπαγγελματιῶν καὶ τῆς Περιγηγήσεως (κ. Τουρισμοῦ), ἐν ᾧ συγχρόνως ἐλήφθη ἰδιαίτερα μέριμνα ὑπὲρ ὠρισμένων κλάδων στρατηγικῆς σημασίας διὰ τὴν Οἰκονομίαν, τῶν ναυπηγήσεων, τῶν γεωργικῶν βιομηχανιῶν τῆς βιοτεχνίας καὶ τῶν ἐξαγωγικῶν ἐπιχειρήσεων.

Ὁ ἐντυπωσιακὸς ρυθμὸς ἀνόδου τῆς χρηματοδοτήσεως τῆς Οἰκονομίας

Τὸ μέγεθος τῆς ἐπιτυχίας τῆς ἀσκηθείσης πολιτικῆς τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὴν τελευταίαν διετίαν ἐκφράζει ὁ ἐντυπωσιακὸς ρυθμὸς ἀνόδου τῆς χρηματοδοτήσεως πρὸς τὴν Οἰκονομίαν, τῆς ὁποίας κυρία πηγή ὑπῆρχεν ἡ διοχετείθεισα ὑπὸ μορφήν καταθέσεων, εἰς τὸ τραπεζιτικὸν σύστημα ἠύξημένα ῥοθὴ ἀποταμιεύσεων τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Οὕτω, συμφώνως πρὸς τὰ στοιχεῖα τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος τὸ συνολικὸν ὕψος τῆς χρηματοδοτήσεως τῆς Οἰκονομίας τῆς Χώρας ἀνῆλθε κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1968, εἰς 96.574 ἑκατομμύρια

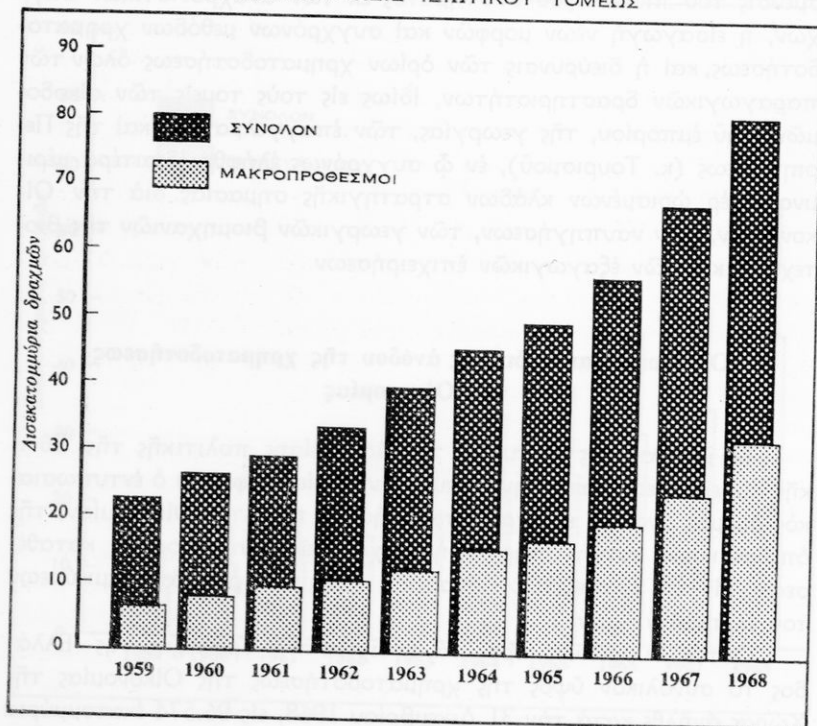
δρχ., συμπεριλαμβανομένου και ποσού 4.900 εκατομμυρίων δρχ. αφορώντος εις τὸ ἐντὸς τοῦ 1968 διακανονισθὲν μέρος τῶν διαγραφέντων ἀγροτικῶν χρεῶν.

Ἡ σημειωθεῖσα κατὰ τὸ 1968 καθαρὰ αὐξησις τῆς συνολικῆς χρηματοδοτήσεως ἀνῆλθεν εις 17.140 ἑκατομμ. δρχ. ἢ 21%, ἀπὸ δὲ τῆς Ἐπαναστάσεως μέχρι τέλους τοῦ 1968, τὸ ὕψος τῶν νέων πιστώσεων πρὸς τὴν Οἰκονομίαν, ἀνῆλθεν εις τὸ ἐντυπωσιακὸν ποσὸν τῶν 26.815 ἑκατομμ. δραχμῶν.

Ἡ χρηματοδότησις τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως

Ἡ συνολικὴ χρηματοδότησις τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως, ἡ ὁποία ἀνῆλθεν κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968 εις 80.740 ἑκατομμ. δρχ.,

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΙΣ ἸΔΙΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΩΣ

ηύξηθη ἐντὸς τοῦ 1968 κατὰ 13.248 ἑκατομμ. δρχ. ἔναντι αὐξήσεως 10.849 ἑκατομμ δρχ. τοῦ 1967, 6.867 ἑκατομμ. δρχ. τοῦ 1966 καὶ 4.360 ἑκατομμ. δρχ. τοῦ 1965. Κατὰ ταῦτα ἐντὸς τῆς τελευταίας διαιτίας ἐσημειώθη αὐξησης κατὰ 24.097 ἑκατομμ. δρχ. ἔναντι 11.227 ἑκατομμ. δρχ. τῆς προηγούμενης διαιτίας 1965/1966.

Ἡ ἀνοδος αὕτη τῆς συνολικῆς χρηματοδοτήσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως τῆς Οἰκονομίας κατὰ τὸ 1968 ὀφείλεται εἰς τὴν αὐξησην τῶν πιστοδοτήσεων πρὸς ὅλους τοὺς κλάδους τῆς Οἰκονομίας, ἥτοι τῆς γεωργίας κατὰ 3142 ἑκατ. δρχ. ἢ 21% τῆς μεταποιήσεως κατὰ 4.578 ἑκατ. δρχ. ἢ 16%, τοῦ ἐμπορίου κατὰ 907 ἑκατ. δρχ. ἢ 9%, τοῦ οἰκισμοῦ κατὰ 3.739 ἑκατ. δρχ. ἢ 62% καὶ τῶν λοιπῶν κλάδων τῆς Οἰκονομίας (Ναυτιλίας, Περιηγήσεως κ.τ.λ.) κατὰ 882 ἑκατ. δρχ. ἢ 13%.

Αἱ μακροπρόθεσμοι χορηγήσεις

Ἄξιον ἰδιαίτερας ἐξάρσεως καὶ ἐνδεικτικὸν τῆς ἐκτεινομένης ἐπενδυτικῆς δραστηριότητος εἶναι τὸ γεγονός ὅτι κατὰ τὸ 1968 ἐσημειώθη ὁ ὑψηλότερος, ἔναντι ὄλων τῶν προηγουμένων ἐτῶν, ῥυθμὸς ἀνοδου τῶν μακροπροθέσμων χορηγήσεων πρὸς τὰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις, διὰ τὴν χρηματοδότησιν κατὰ κύριον λόγον τῶν νέων ἐπενδύσεων των. Οὕτω, περιλαμβανομένου καὶ τοῦ διακανονισθέντος ἐντὸς τοῦ 1968 μέρους τῶν διαγραφέντων ἀγροτικῶν χρεῶν ἐκ μεσομακροπροθέσμων δανείων, τὸ συνολικὸν ὕψος τῆς μακροπροθέσμου χρηματοδοτήσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως ἀνῆλθε τὴν 31 Δεκεμβρίου 1968 εἰς 32.180 ἑκατ. δρχ. ἥτοι ἐκάλυψε τὸ 42% τῶν πάσης φύσεως χορηγήσεων πρὸς τὸν ἰδιωτικὸν τομέα.

Ὁ δείκτης τιμῶν καταναλωτοῦ

Τὸ μέσον ἐπίπεδον τοῦ δείκτου τιμῶν καταναλωτοῦ (δηλ. τοῦ τιμαριθμοῦ κόστους ζωῆς) ἐντὸς τοῦ πρώτου τετραμήνου τοῦ 1967 εἶχεν ἐμφανίσει ἀνοδὸν 4,2% ἔναντι τοῦ μέσου ἐπιπέδου τοῦ ἰδίου τετραμήνου τοῦ 1966. Παρὰ τὴν συνεχῆ καὶ σημαντικὴν κάμψιν τοῦ τιμαριθμοῦ κατὰ τοὺς μετὰ τὴν Ἐπανάστασιν, ὀκτῶ ὑπολοίπους μῆνας τοῦ 1967, τὸ μέσον ἐτήσιον ἐπίπεδον αὐτοῦ ηὔξηθη τελικῶς κατὰ 1,7% ἔναντι αὐξήσεων κατὰ 5% τοῦ 1966 καὶ 3% τοῦ 1965.

Ἀπόλυτος σταθερότης τῶν τιμῶν ἐπετεύχθη καὶ κατὰ τὸ 1968, ἐντὸς τοῦ ὁποίου τὸ μέσον ἐπίπεδον τοῦ τιμαρίθμου ἐνεφάνισεν ἀμελητέαν αὔξησιν κατὰ 0,3% μόνον, ἔναντι προβλεπομένης ὑπὸ τοῦ πενταετοῦς Προγράμματος Οἰκονομικῆς Ἀναπτύξεως μέσης ἐτήσιας αὔξησεως ἐκ 2%.

Ἀξία ἰδιαίτερας μνείας εἶναι ἡ σημειωθείσα ἐξέλιξις εἰς τὸν εἰδικὸν δείκτην τῆς ὁμάδος «Διατροφή» σχετιζόμενον ἀμέσως μὲ τὸ βιωτικὸν ἐπίπεδον τῶν πολυαρίθμων λαϊκῶν τάξεων. Ὁ εἰδικὸς αὐτὸς δείκτης ἐσημείωσε, καθ' ὅλην τὴν τελευταίαν διαιτίαν ἀνεπαίσθητον ἄνοδον 0,7% ἔναντι αὔξησεως 10,4% τῆς διαιτίας 1965 - 1966.

Τὸ διασφαλισθὲν διὰ τῶν μέτρων τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ λαοῦ ὑγιᾶς καθεστῶς σταθερῶν τιμῶν συνεχίζεται ἔκτοτε, παρὰ τὴν ἐντεινομένην οἰκονομικὴν δραστηριότητα.

Ὁ ἑλληνικὸς τιμάρθμος ἐκ τῶν σταθερωτέρων τοῦ κόσμου

Αἱ εὐνοϊκαὶ ἐξελίξεις τοῦ δείκτου τιμῶν καταναλωτοῦ ἐν Ἑλλάδι, ἐνέχουν ὅλως ἰδιαίτεραν σημασίαν διὰ τὴν ἀνταγωνιστικότητα τῆς Ἐθνικῆς μας Οἰκονομίας, εἰς διεθνή κλίμακα, καθ' ὅσον κατὰ τὴν τελευταίαν διαιτίαν αἱ ἀνατιμητικαὶ τάσεις εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς χώρας τοῦ κόσμου ὑπῆρξαν ἔντονοι. Κατὰ τὸ 1967 ἡ Ἑλλὰς ἐνεφάνισε τὴν μικροτέραν ἄνοδον εἰς τὸ μέσον ἐτήσιον ἐπίπεδον τοῦ δείκτου τιμῶν καταναλωτοῦ (1,7%) μεταξύ ὄλων τῶν χωρῶν - μελῶν τοῦ ΟΟΣΑ (= Ὀργανικὸς Οἰκονομικῆς Συνεργασίας καὶ Ἀναπτύξεως), ἐξαιρέσει τῆς Δυτικῆς Γερμανίας (1,5%). Αἱ αὔξεις εἰς τὰς λοιπὰς χώρας ἐκυμάνθησαν μεταξύ 2,5% (Ἀγγλία) καὶ 8,7% (Γιουγκοσλαβία).

Κατὰ τὸ 1968 ὁ ἑλληνικὸς τιμάρθμος, μὲ αὔξησιν μέσου ἐπίπεδου κατὰ 0,3% κατέταξε τὴν Ἑλλάδα πρώτην, ἐξ ἐπόψεως σταθερότητος τιμῶν καταναλωτοῦ, μεταξύ ὄλων τῶν χωρῶν - μελῶν τοῦ ΟΟΣΑ, εἰς τὰς ὁποίας ἐσημειώθη αὔξεις κυμαινομένη ἀπὸ 1,3% (Ἰταλία) μέχρι 7,7% (Δανία).

Ἡ σταθερότης τοῦ ἑλληνικοῦ τιμαρίθμου ἐξασφαλίζει εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸν πολῦτιμον καὶ προνομιακὸν τίτλον τῆς «εὐθνητοτέρας» χώρας διὰ τοὺς ξένους περιηγητάς. Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι διὰ πρῶτην φορὰν εἰς τὰς διεθνεῖς στατιστικὰς περιηγήσεως ἡ Ἑλλὰς παρουσιάζει τὸ μικρότερον κόστος διαμονῆς ξένων περιηγητῶν καὶ

μάλιστα με μεγάλην διαφοράν, ἔναντι ὄλων τῶν λοιπῶν χωρῶν, γειτονικῶν τῆς ἢ μή.

Ἡ αὐξησης τῆς ἀπασχολήσεως

Ἐπακόλουθον τῆς σημειουμένης ἀνόδου τῆς οικονομικῆς δραστηριότητος καὶ τῆς ἐπιτυχοῦς ἐργατικῆς πολιτικῆς τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως, ὑπῆρξεν ἡ αὐξησης τῆς ἀπασχολήσεως εἰς τοὺς περισσοτέρους κλάδους τῆς παραγωγῆς καὶ μάλιστα κατὰ ῥυθμὸν ἰσόρροπον μεταξὺ τοῦ κέντρου καὶ τῶν λοιπῶν διαμερισμάτων τῆς χώρας. Εἰς τὸ τελευταῖον τοῦτο συνετέλεσεν:

α'. Ἡ ἐκτέλεσις εἰς ὁλόκληρον τὴν ἑλληνικὴν ὑπαιθρον μεγάλου ἀριθμοῦ ἔργων ἑθνικῆς καὶ περιφερειακῆς κλίμακος, τοῦ πρωτοφανοῦς εἰς ὕψος πληρωμῶν Προγράμματος Δημοσιῶν Ἐπενδύσεων, ὡς καὶ τῶν προγραμμάτων παραλλήλων ἐπενδύσεων.

β'. Ἡ ἀναπτυχθεῖσα ἔντονος δραστηριότης εἰς τὰς ἐπαρχίας, τοῦ τομέως τῶν οἰκοδομῶν καὶ τῶν κατασκευῶν ἐν γένει.

γ'. Ἡ ἐπιτευχθεῖσα διοικητικὴ ἀποκέντρωσις, καί,

δ'. Ἡ ἀθρόα ἐγκατάστασις νέων βιομηχανιῶν καὶ μονάδων περηγήσεως εἰς ὅλα τὰ διαμερίσματα τῆς χώρας.

Θεαματικὴ κάμψις τῆς μεταναστεύσεως

Τὴν χαρακτηριστικωτέραν ἔνδειξιν τῆς ἐπιταχύνσεως τοῦ ῥυθμοῦ τῆς οικονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς χώρας μας καὶ τῆς ἐκτῆς ἀναπτύξεως ταύτης αὐξήσεως τῆς ἀπορροφητικότητος εἰς ἐργατικὰς χεῖρας τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ἀποτελεῖ ἡ θεαματικὴ μετὰ τὴν ἐπανάστασιν, μείωσις τῆς μεταναστεύσεως, τῆς βαθυτάτης αὐτῆς πληγῆς τῆς χώρας, ἡ ὁποία κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως, εἶχε λάβει διαστάσεις ἑθνικοῦ κινδύνου.

Πράγματι, κατὰ τὴν τετραετίαν 1963 - 1966, μετῆνάστευσαν μονίμως εἰς διαφόρους χώρας τοῦ Ἐξωτερικοῦ 409.704 Ἕλληνες. Ἡ καταστρεπτικὴ αὕτη εἰς ἕκτασιν φυγὴ τοῦ ἀκμαιοτέρου ἐμφύχου δυναμικοῦ τῆς χώρας, ἀνεκόπη ἀπὸ τῆς Ἐπαναστάσεως, με ἀποτέλεσμα νὰ περιορισθῇ ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς τῶν μονίμως μεταναστευσάντων ἐντὸς τῆς τελευταίας διετίας (1967 - 1968) εἰς 93.596 ἄτομα

έναντι υπερδιπλασίου αριθμού, ήτοι 204.063 μεταναστευσάντων κατά την προηγούμενη διετία 1965 - 1966.

Παραλλήλως, τὸ αὐξηθὲν ἀντίρροπον ρεῦμα τῆς παλινοστήσεως εἰδικευμένων Ἑλλήνων ἐργατῶν ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς, μόνον κατὰ τὸ 1968, ἀνῆλθεν εἰς 18.800, ἐξασφαλίζει ἤδη συνεχῶς πολῦτιμον ἐξειδικευμένον ἐργατικὸν δυναμικόν, πρὸς κάλυψιν τῶν σημερινῶν καὶ μελλοντικῶν ἀναγκῶν τῆς ταχέως ἀναπτυσσομένης ἐλληνικῆς βιομηχανίας.

Ἡ ἀμοιβὴ τῆς ἐργασίας

Ἡ Ἐθνικὴ Κυβέρνησις, πιστὴ εἰς τὰς ὑπὲρ τῶν ἐργαζομένων ἐπαγγελίας τῆς καὶ τὴν ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν χαραχθεῖσαν φιλεργατικὴν τῆς πολιτικὴν, δὲν ἠρκέσθη μόνον εἰς τὴν, διὰ τῆς ἐπιτευχθεῖσης σταθερότητος τῶν τιμῶν, ἀνακούφισιν τῶν λαϊκῶν τάξεων.

Εἶναι ἀναγκαῖον νὰ τονισθῇ ὅτι, διὰ τὴν παντοιοτρόπως ἐπιδειχθεῖσαν μετεπαναστατικῶς στοργὴν πρὸς τὸν Ἕλληνα ἐργαζόμενον καὶ τὴν ἐπιτευχθεῖσαν μεγαλύτεραν συμμετοχὴν του εἰς τὴν διανομὴν τοῦ ἔθνικοῦ εἰσοδήματος, δὲν ἐχρειάσθησαν πιέσεις, ἀπεργαίαι, συγκρούσεις ἢ ἄλλαι παρόμοιαι ἐκδηλώσεις ὀργῆς καὶ βίας, προκαλοῦσαι ἐπικινδύνους διαταραχὰς τῆς κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ζωῆς. Διότι ἡ Ἐθνικὴ Κυβέρνησις δὲν ἀναμένει ἀλλὰ προλαμβάνει, διὰ τῶν φιλεργατικῶν τῆς μέτρων, τὴν προβολὴν τῶν δικαιῶν ἐργατικῶν αἰτημάτων καὶ διότι πιστεύει ὅτι, ἡ ἀπόδοσις κοινωνικῆς δικαιοσύνης, δὲν ἀποτελεῖ μόνον βασικὸν αἶτημα τῶν ἐργαζομένων, ἀλλὰ πρωτίστως, καθῆκον τῆς Πολιτείας, αὐτεπαγγέλτως ἐκπληρούμενον.

Αἱ χορηγηθεῖσαι αὐξήσεις μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων

Γενικαὶ αὐξήσεις :

Ἐντὸς τῆς διετίας 1967 - 1968, ἐνεκρίθησαν, σταδιακῶς, γενικαὶ αὐξήσεις τῶν κατωτάτων ὀρίων ἡμερομισθίων, κατὰ 35% διὰ τοὺς ἄρρενας καὶ 40% διὰ τὰς θήλειαις.

Ἐξ ἄλλου, ἐν συνεχείᾳ τῶν ἐγκριθευσῶν, κατὰ τὰ τέλη τοῦ ἔτους 1967, αὐξήσεων τῶν μισθῶν καὶ συντάξεων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, μὲ ἐτησίαν ἐπιβάρυνσιν τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ κατὰ

2 δισεκ. δρχ., νέα αύξεις των μισθών κατά 5% άνηγγέλθη διά τὸ 1969, ἐνῶ αἱ συντάξεις αὐξάνονται, ἀναπροσαρμοζόμεναι εἰς ποσοστὸν 70% ἐπὶ τῶν μισθῶν τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ὑπαλλήλων. Διὰ τὰς τελευταίας αὐτὰς αὐξήσεις διατίθεται πρόσθετον κονδύλιον ἐξ 1,5 δισεκ. δρχ. ἐτησίως.

Πραγματικὴ αὐξήσις τοῦ ἐργατικοῦ εἰσοδήματος

*Ἄξιον ἰδιαιτέρας ἐξάρσεως ἀποτελεῖ τὸ γεγονός, ὅτι, αἱ χορηγηθεῖσαι ὑπὸ τῆς Ἑθνικῆς Κυβερνήσεως αὐξήσεις τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργαζομένων, εἶναι, διὰ πρώτην φοράν, πραγματικά, διότι χάρις εἰς τὴν ἐπιτευχθεῖσαν νομισματικὴν καὶ τιμαριθμικὴν σταθερότητα, συντελοῦν εἰς τὴν πραγματικὴν αὐξήσιν τῆς ἀγοραστικῆς ἰκανότητος τῶν δραχμοσυντηρήτων ἐργατικῶν τάξεων.

ΛΟΙΠΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Ἐκ τῶν λοιπῶν μέτρων βελτιώσεως τῶν συνθηκῶν ἐργασίας καὶ διαβιώσεως τῶν ἐργαζομένων καὶ γενικώτερον ὅλων τῶν λαϊκῶν τάξεων ἀναφέρονται ἐνδεικτικῶς τὰ ἀκόλουθα:

1. Τομεὺς προστασίας καὶ προνοίας τῆς ἐργασίας

α.' Ἐναντι ἐνδεχομένων ἐργοδοτικῶν αὐθαιρεσιῶν παρέχεται ηὔξημένη προστασία καὶ πραγματοποιεῖται αὐστηρὸς ἐλεγχος ἐφαρμογῆς τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας.

β.' Ἐχορηγήθησαν εἰς τοὺς ἀνέργους καὶ τοὺς ἀσκοῦντας ἐποχικὰ ἐπαγγέλματα ἐπιδόματα συνολικοῦ ὕψους ἄνω τῶν 700 ἑκατομ. δρχ. ἐτησίως.

γ.' Ἐλήφθη νομοθετικῶς μέριμνα διὰ τὴν ἐν γένει προστασίαν τῶν πολεμιστῶν ἐργατοῦπαλλήλων.

δ.' Καθιερώθη διὰ πρώτην φοράν εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁ θεσμὸς τῆς προικοδοτήσεως τῶν ἐργαζομένων γυναικῶν.

ε.' Ἐξυγιάνθησαν τὰ διάφορα ἀσφαλιστικὰ ταμεία κ.τ.λ.

2. Τομείς επαγγελματικής εκπαίδευσης

α. Ίδρύθησαν και λειτουργοῦν 14 σχολαὶ μετεκπαιδύσεως ἐνηλίκων καὶ 8 σχολαὶ ταχυρρυθμοῦ ἐκπαιδύσεως, μὲ συνολικὸν ἐτήσιον ἀριθμὸν φοιτούντων 9.500. Ἐξ ἄλλου διετέθησαν 977 ἑκατομμ. δρχ. διὰ τὴν ἀνάγερσιν νέων κέντρων ταχυρρυθμοῦ ἐκπαιδύσεως ἐνηλίκων εἰς Ἀθήνας, Θεσσαλονίκην, Πάτρας, καὶ Βόλον.

β. Ἐπερατώθησαν αἱ ὀριστικαὶ μελέται καὶ ἐπιταχύνονται αἱ ἐργασίαι διὰ τὴν ἀνάγερσιν κτιρίων καὶ τὸν ἐξοπλισμὸν κέντρων μαθητείας συνολικοῦ κόστους 103 ἑκατ. δρχ.

γ. Ἐλειτούργησαν 12 οἰκοτροφεία εἰς τὰ ὁποῖα διαμένουν 1.685 καὶ σιτίζονται 6.385 μαθηταὶ καὶ μαθήτριά τῶν ἐργατικῶν σχολῶν.

3. Τομείς ἐργατικῆς καὶ λαϊκῆς στέγης

α. Εἰς τὸν τομέα τοῦτον αἱ ἐγκριθεῖσαι πιστώσεις διὰ τὴν χορήγησιν οἰκοδομικῶν δανείων ὑπὸ τῶν οἰκείων ἡμικρατικῶν κ.τ.λ. πιστωτικῶν ἰδρυμάτων ἀνῆλθον εἰς 8 δισεκατομμ. δρχ. περίπου.

β. Πέρα τῶν χορηγηθεισῶν ἐκ τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ πιστώσεων ὕψους 741 ἑκατ. δρχ. διὰ τὴν στεγαστικὴν ἀποκατάστασιν σεισμοπλήκτων, ἕτεραι πιστώσεις ὑπερβαίνουσαι τὰ 300 ἑκατ. δρχ. διετέθησαν εἰς τὸν Αὐτόνομον Ὅργανισμὸν Ἐργατικῆς Κατοικίας, διὰ τὴν ἀνάγερσιν ἐργατικῶν κατοικιῶν καὶ χορήγησιν στεγαστικῶν δανείων εἰς ἐργαζομένους.

Ἀπὸ τῆς Ἐπαναστάσεως μέχρι τέλους Μαρτίου διετέθησαν εἰς τοὺς δικαιούχους ἄνω τῶν 3000 ἐργατικῶν κατοικιῶν.

4. Στεγαστικὸν Ταμιευτήριον

Ἐκπληκτικὴν πρόοδον ἐσημείωσεν ὁ θεσμὸς τοῦ στεγαστικοῦ ταμιευτηρίου τῆς Ἐθνικῆς Κτηματικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, τοῦ ὁποῖου οἱ καταθέται ἀνῆρχοντο τὴν 31 Δεκεμβρίου 1968 ἐκ 12.844 Ἑλλάδας (τοῦ Ἐσωτερικοῦ 3.073 καὶ τοῦ Ἐξωτερικοῦ 9.771), μὲ συνολικὸν ὕψος καταθέσεων 356 ἑκατ. δρχ., ἐκ τῶν ὁποίων 241 ἑκατ. δρχ. ἀντιπροσωπεύουν καταθέσεις Ἑλλήνων ἐργαζομένων εἰς τὸ Ἐξωτερικόν.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ σημειοῦμεν ὅτι ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως ἐγένετο ἀναθέρμανσις καὶ ἰσχυροποίησις τοῦ

ένεργου ένδιαφέροντος τών άπανταχοϋ τής 'Υδρογείου βιούντων 'Ομογενών, διά τήν τύχην καί τήν προκοπήν τής άναγεννωμένης μητρός 'Ελλάδος. "Εμπρακτον περι άυτοϋ άπόδειξιν άποτελεί ή άνταπόκρισις τών 'Αποδήμων 'Ελλήνων εις τό έθνικόν προσκλητήριον, όπως μετάσχουν εις τό τελευταίον έθνικόν δάνειον Οικονομικής 'Αναπτύξεως, εις τό όποιον έσπευσαν νά έγγραφοϋν διά τό ποσόν τών 12 έκατ. δολλαρίων.

Τό 'Ισοζύγιον πληρωμών

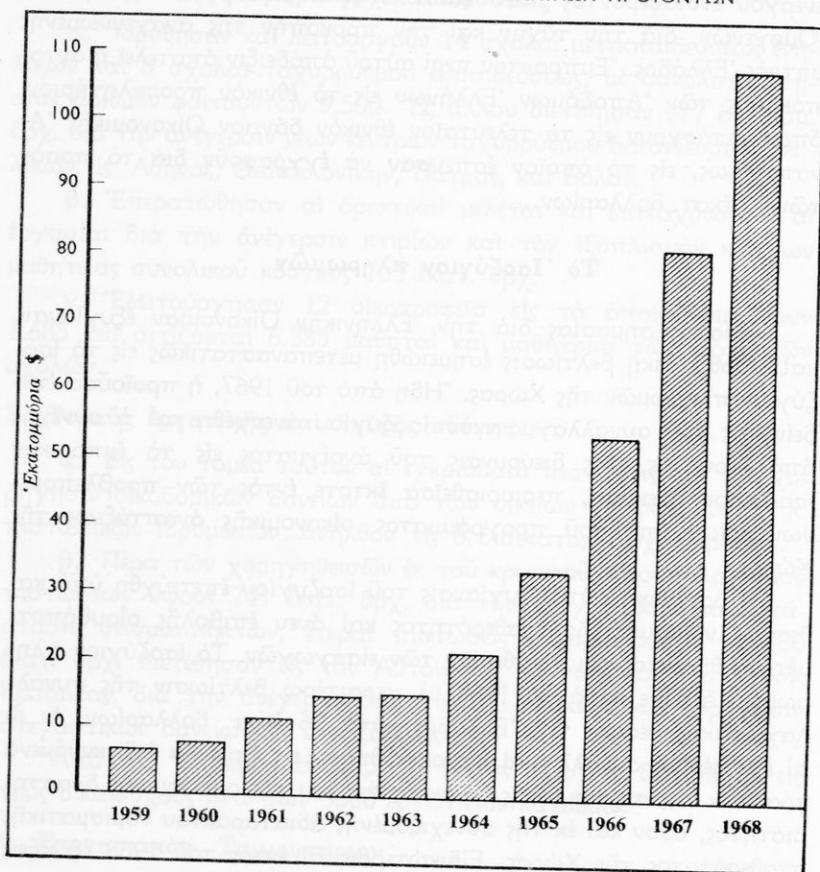
'Υψίστης σημασίας διά τήν 'Ελληνικήν Οικονομίαν έξυγίανσις καί διαρθρωτική βελτίωσις έσημειώθη μετεπαναστατικώς εις τό ίσοζύγιον πληρωμών τής Χώρας. "Ηδη άπό τοϋ 1967, ή προϊούσα έπιδείνωσις τοϋ συναλλαγματικοϋ ίσοζυγίου άνεσχέθη καί ή συνεχής άπό έτους εις έτος διεϋρυνσις τοϋ άνοίγματος εις τό έμπορικόν ίσοζύγιον άνεκόπη, περιορισθείσα έκτοτε έντός τών προβλεπομένων όριων ύπό τοϋ προγράμματος οίκονομικής άναπτύξεως τής Χώρας.

'Η όργανική αύτή έξυγίανσις τοϋ ίσοζυγίου έπετεύχθη ύπό καθεστώς νομισματικής σταθερότητος καί άνευ έπιβολής οίυδηποτε μέτρου θίγοντος τήν έλευθερίαν τών εισαγωγών. Τό ίσοζύγιον πληρωμών έκλεισε κατά τό 1968 μέ περαιτέρω βελτίωσιν τής συναλλαγματικής θέσεως τής 'Ελλάδος κατά 36 έκατ. δολλαρίων, έν ώί αί έπί μέρος συναλλαγαι διεμορφώθησαν εις έπίπεδα ένδεικνυόμενα τόσον έκ τής σημειουμένης διαρκοϋς άνόδου τής οίκονομικής δραστηριότητας, όσον καί έκ τής συνεχιζομένης άδιαταράκτου νομισματικής σταθερότητος τής Χώρας. Ειδικώτερον, αί έντός τοϋ 1968 έξελίξεις εις τό ίσοζύγιον πληρωμών έχουν ώς άκολουθως:

Αί έξαγωγαι

'Η σημαντική διαπίστωσις έκ τών έξελίξεων τών έμπορικών συναλλαγών τής Χώρας κατά τό 1968 είναι ή σημειωθείσα περαιτέρω άνοδος τών έξαγωγών βιομηχανικών καί βιοτεχνικών προϊόντων, αί όποίαι άνήλθον εις 108 έκατ. δολλάρια ήτοι εις ύψος ύπερτριπλάσιον τοϋ 1965, διπλάσιον τοϋ 1966 καί κατά 33% μεγαλύτερον τοϋ 1967.

ΕΞΑΓΩΓΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Είναι εξ άλλου αξιον ιδιαίτερας μνείας ότι το ποσοστόν συμμετοχής τών εξαχθέντων βιομηχανικών προϊόντων, εις τὸ σύνολον τών εξαγωγῶν τῆς Χώρας, ὑπερέβη κατά τὸ 1968 τὸ 23%, ἔναντι 18% τοῦ 1967, 13% τοῦ 1966 καὶ 10% τοῦ 1965.

Ἀξιόλογος αὔξησις ἐσημειώθη εις τὰς εξαγωγὰς κλωστοῦφαντουργικῶν προϊόντων κατὰ 28%, τῶν χημικῶν καὶ φαρμακευτικῶν προϊόντων κατὰ 24%, τῶν εἰδῶν λαϊκῆς τέχνης κατὰ 42%, τοῦ ἀλουμινίου κατὰ 23%. Αἱ εξαγωγαὶ τῶν λοιπῶν μετάλλων καὶ εἰδῶν μετάλλου ἐδιπλασιάσθησαν, τοῦ νικελίου εἰδικῶς ἐξαπλασιάσθησαν

καί τῶν εἰδῶν ἐκ δέρματος ὑπερεδιπλασιάσθησαν. Σημαντική ἦτο ἐπίσης καί ἡ ἐξαγωγή τοῦ νέου ἑλληνικοῦ προϊόντος τῶν ἀντικρο-
τικών (μονωτικῶν ὑλῶν διὰ τῶν ὁποίων ἐμποδίζεται ἡ μετάδοσις
τοῦ ἤχου), τὰ ὁποῖα παρασκευάζονται εἰς τὸ Βιομηχανικὸν Συγκρό-
τημα Θεσσαλονίκης καὶ ἀπέδωσαν διὰ πρώτην φοράν ἀπὸ τῆς χρη-
σιμοποίησέως των ὑπὸ τῆς καταναλώσεως (1968) συναλλαγματικὸν
ἔσοδον ἐξ 8,5 ἑκατ. δολλαρίων.

Ἐξαιρετικὴν ἄνοδον κατὰ 38% ἔσημείωσεν, ἐξ ἄλλου, καί ἡ ἐξα-
γωγή ὀρυκτῶν καὶ μεταλλευμάτων, μὲ ἐπικεφαλῆς τὴν δίπυρον μα-
μνησίαν, τῆς ὁποίας ἡ ἐξαγωγή ὑπερεδιπλασιάσθη. Τέλος ἡ ἀξία
τῶν ἐξαχθέντων πετρελαιοειδῶν ἀνῆλθεν εἰς 10 ἑκατ. δολλ., ἧτο
ἐτετραπλασιάσθη, ἔναντι τῶν δύο προηγούμενων ἐτῶν.

Αἱ ἐξελίξεις αὗται εἶναι χαρακτηριστικαὶ τῆς ἐπελθούσης εὐ-
νοϊκῆς μεταβολῆς εἰς τὴν διάρθρωσιν τῶν ἐξαγωγῶν, ὑπὸ τὴν ἔν-
νοιαν, ὅτι ἡ ἄνοδος τῆς ἐξαγωγικῆς δραστηριότητος τῆς Οἰκονομίας
μας, βασιζέται ἤδη, ὁλονέν καὶ περισσότερο, εἰς δυναμικὰ καὶ ἀπο-
λύτως ἀνταγωνιστικὰ προϊόντα τῶν ἀναπτυσσομένων ἑλληνικῶν
μεταποιητικῶν, ἐν γένει, ἐπιχειρήσεων. Τοῦτο ἐνέχει τεραστίαν ση-
μασίαν διὰ τὴν προαγωγήν τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου τῆς Χώρας
μας.

Ἐπὶ τὸ φῶς τῶν ἀνωτέρω, δύνανται νὰ ἐκτιμηθοῦν καὶ αἱ ἐπι-
διώξεις τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως τόσον
πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ταχείας ἐκβιομηχανίσεως τῆς χώρας, ὅσον
καὶ εἰς τὸν τομέα τῆς ἀναδιαρθρώσεως τῶν καλλιεργειῶν καὶ τοῦ
ὀρθολογισμοῦ τῆς παραγωγῆς ὠρισμένων βασικῶν ἑλληνικῶν γεωρ-
γικῶν προϊόντων, ὡς π.χ. τοῦ καπνοῦ, τῆς σταφίδος καὶ ἄλλων.

Αἱ εἰσαγωγαί

* Ἄνοδος κατὰ 11% ἐνεφάνισαν, κατὰ τὸ 1968, αἱ εἰσαγωγαὶ τρο-
φίμων, ὀφειλομένην ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν πύξημένην εἰσαγωγήν
βασικῶν εἰδῶν διατροφῆς, κυρίως κρεάτων καὶ σακχάρους, ἐνῶ εἰς
τὰ μὴ βασικὰ εἶδη τῆς ομάδος ταύτης, οὐδεμία μεταβολὴ ἐσημειώθη.
Ἄξια ἰδιαίτερας προσοχῆς τυγχάνει, ἐν προκειμένῳ, ἡ διαπίστωσις
ὅτι ἡ πραγματοποιουμένη ἐτησίᾳ συναλλαγματικὴ δαπάνη διὰ
τὴν εἰσαγωγήν κρεάτων, κυμαινομένη ἀπὸ ἐτῶν σταθερῶς μεταξὺ
65 καὶ 75 ἑκατ. δολλ., καλύπτει τὸ 40% τῆς συνολικῆς ἀξίας τῶν εἰσα-

γομένων, βασικῶν καὶ μὴ, εἰδῶν διατροφῆς. Εἶναι ὡς ἐκ τούτου ἀπολύτως δικαιολογημένη ἢ καταβαλλομένη ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως συστηματικὴ προσπάθεια διὰ τὴν ὀργάνωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς παραγωγῆς κρέατος εἰς τὴν Χώραν.

Ἡ εἰσαγωγὴ ἀργοῦ πετρελαίου, βάσει τῶν προσφάτως ὑπογραφεισῶν λίαν συμφερούσων διὰ τὴν Χώραν συμβάσεων, ἀνῆλθεν εἰς 73 ἑκατ. δολλ., ἔναντι 58 ἑκατ. δολλ. τοῦ 1967. Οὕτω, παρὰ τὰς δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις, ἐκ τοῦ συνεχιζομένου εἰσέτι κλεισίματος τῆς διώρυχος τοῦ Σουέζ κατέστη δυνατὴ ἡ ἀπρόσκοπτος κάλυψις τῶν παραγωγικῶν ἀναγκῶν τῶν διυλιστηρίων μας καὶ τῶν καταναλωτικῶν ἀναγκῶν τῆς ἐσωτερικῆς ἀγορᾶς, ἢ διατήρησις σταθερῶν τῶν τιμῶν τῶν καυσίμων καὶ ἡ πραγματοποίησις ἐξαγωγῶν προϊόντων πετρελαίου ἀξίας 10 ἑκατ. δολλαρίων.

Τὸ ἐμπορικὸν ἰσοζύγιον

Τὸ τελικὸν ἀποτέλεσμα τῶν μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορικῶν συναλλαγῶν τῆς Χώρας κατὰ τὸ 1968, ὑπῆρξεν ἡ εἰς 772 ἑκατ. δολ. διαμόρφωσις τοῦ ἐλλείμματος τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου, ἥτοι ἐντὸς τῶν καθοριζομένων ὀρίων ὑπὸ τοῦ 5ετοῦς Προγράμματος Οἰκονομικῆς Ἀναπτύξεως, προβλέποντος μέσην ἐτησίαν αὔξησιν περὶ τὸ 10,5%. Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο προέκυψεν ἐκ τῆς αὔξησεως κατὰ 8% περίπου τῶν εἰσαγωγῶν, ἀνελθουσῶν εἰς 1.237 ἑκατ. δολλ. καὶ κατὰ 3% περίπου τῶν ἐξαγωγῶν, αἱ ὅποια τελικῶς ἀνῆλθον εἰς 465 ἑκατ. δολλ.

Εἶναι προφανές ὅτι, τὰ τεθέντα ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως εἰς ἐφαρμογὴν, κατὰ τὸ τέλος τοῦ παρελθόντος ἔτους 1968, θεσμικὰ μέτρα, κυρίως δὲ ἡ ἀσφάλισις τῶν πιστώσεων τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου καὶ τὸ ἐνιαῖον πρόγραμμα προμηθειῶν τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν Κρατικῶν Ὄργανισμῶν, θὰ συμβάλλουν αἰσθητῶς εἰς τὴν περαιτέρω βελτίωσιν τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου τῆς χώρας.

Σημαντικὴ αὔξησις τῶν ἀδήλων πόρων

Αἱ εἰσπράξεις ἐξ ἀδήλων συναλλαγῶν, κατὰ τὸ ἔτος 1968, ἀνῆλθον εἰς 719 ἑκατ. δολλάρια, ἥτοι ἦσαν ὑψηλότεραι κατὰ 60 ἑκατ. δολλ. ἔναντι τοῦ 1967 καὶ κατὰ 83 ἑκατ. δολλ. ἔναντι τοῦ 1966,

υπερβᾶσαι πᾶν προηγούμενον επίπεδον εἰσπράξεων ὄλων τῶν ἐτῶν. Εἶναι ἐξ ἄλλου, ἄξιον μνείας τὸ γεγονός ὅτι, κατὰ τὸ 1968, ἐπετεύχθη συμπίεσις τοῦ ῥυθμοῦ αὐξήσεως τῶν ἀδήλων πληρωμῶν εἰς τὸ χαμηλὸν ποσοστὸν 5,5% ἔναντι 13 - 19% τῶν προηγούμενων ἐτῶν. Ἀποτέλεσμα τῶν εὐνοϊκῶν αὐτῶν ἐξελίξεων ὑπήρξεν ἡ δημιουργία καθαροῦ πλεονάσματος εἰς τὸ ἰσοζύγιον ἀδήλων συναλλαγῶν ἐκ 524 ἑκατ. δολλ. ἔναντι 475 καὶ 481 ἑκατ. δολλ. τῶν ἐτῶν 1967 καὶ 1966 ἀντιστοίχως.

Παρὰ τὴν σημαντικὴν, μετὰ τὴν Ἐπανάστασιν, μείωσιν τῆς μεταναστεύσεως, μὲ ταυτόχρονον αὐξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ παλινοστοιούντων Ἑλλήνων ἐργαζομένων, τὰ μεταναστευτικὰ ἐμβάσματα ἀνῆλθον, κατὰ τὸ 1968, εἰς 240 ἑκατ. δολλ. ἤτοι εἰς ἐπίπεδον οὐσιωδῶς ὑψηλότερον, ἔναντι καὶ αὐτῶν ἀκόμη τῶν μέχρι τοῦ 1966 περιόδων, ὅτε τὸ μεταναστευτικὸν ρεῦμα εἶχε λάβει τεραστίας διαστάσεις.

Ἡ εἰσροὴ ξένων κεφαλαίων ὑπερέβη πᾶν προηγούμενον ἐπίπεδον

Τὸ σύνολον τῶν εἰσρευσάντων εἰς τὴν χώραν κεφαλαίων, κατὰ τὸ ἔτος 1968, ἀνελθὸν εἰς 355 ἑκατ. δολλ. ὑπερέβη πᾶν προηγούμενον ἐπίπεδον καὶ εἶναι κατὰ 104 ἑκατ. δολλ. ἢ 41% ὑψηλότερον, ἔναντι τοῦ 1967. Ὑπογραμμίζεται ἰδιαιτέρως ὅτι ἡ προκύψασα κατὰ τὸ 1968 καθαρὰ εἰσροὴ κεφαλαίων, ἀνελθοῦσα εἰς 270 ἑκατ. δολλ. εἶναι ἀπολύτως ἱκανοποιητικὴ καὶ ἀπὸ πλευρᾶς δυνατότητος ἀπορροφήσεως τῶν εἰσρευσάντων κεφαλαίων, ἐπιτευχθείσης τῆς ὑπὸ τοῦ 5ετοῦς Προγράμματος Οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως προβλεπομένης, ὡς ἐπαρκοῦς διὰ τὰς τρεχούσας ἀνάγκας τῆς Οἰκονομίας, εἰσαγωγῆς ξένων κεφαλαίων. Εἰδικώτερον, τὰ εἰσαχθέντα διὰ λογαριασμὸν τῶν ἰδιωτῶν καὶ τῶν πιστωτικῶν ἰδρυμάτων κεφάλαια, ἀνῆλθον εἰς 217 ἑκατ. δολ. ἔναντι 156 ἑκατ. δολλ. τοῦ 1967 καὶ 160 ἑκατ. δολλ. τοῦ 1966. Παραλλήλως ἡ συμμετοχὴ τοῦ ἐξωτερικοῦ δανεισμοῦ τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν Δημοσίων Ὄργανισμῶν εἰς τὸ σύνολον τῶν εἰσρευσάντων κεφαλαίων, διεμορφώθη εἰς λελογισμένα ἐπίπεδα, ἤτοι εἰς 68 ἑκατ. δολλ., ἔναντι 70 ἑκατ. δολλ. τοῦ 1967 καὶ 90 ἑκατ. δολ. τοῦ 1966.

Τὸ συναλλαγματικὸν ἀπόθεμα

Τελικὸν ἀποτέλεσμα τῶν ἐκτεθεισῶν, ὡς ἄνω, εὐνοϊκῶν ἐξελίξεων, ὑπῆρξεν ἡ περαιτέρω ἰσχυροποίησις τῆς συναλλαγματικῆς θέσεως τῆς Χώρας. Πράγματι, μὴ ὑπολογιζομένου τοῦ εἰς χρυσὸν μεριδίου τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὸ Διεθνὲς Νομισματικὸν Ταμεῖον, οὔτε τοῦ εἰς χρυσᾶς λίρας ῥυθμιστικοῦ ἀποθέματος, τὰ ἐπίσημα εἰς χρυσὸν καὶ ξένον συνάλλαγμα διαθέσιμα τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ἀνῆλθον, τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968, εἰς τὸ ὑψηλότερον μεταπολεμικὸν ἐπίπεδον τῶν 297 ἑκατ. δολλ., ἤτοι ἠϋξήθησαν κατὰ 57 ἑκατ. δολλ., ἔναντι τοῦ Ἀπριλίου 1967 καὶ κατὰ 36 ἑκατ. δολλ., ἔναντι τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1967.

Ἐὰν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν, ὅτι τὸ ἐπίτευγμα τοῦτο συνετελέσθη εἰς περίοδον διεθνῶν νομισματικῶν διαταραχῶν καὶ κλονισμοῦ τοῦ συναλλαγματικοῦ ἰσοζυγίου πλείστων ἰσχυρῶν Οἰκονομιῶν, δύναται εὐκόλως νὰ ἐκτιμηθῆ ἡ συναλλαγματικὴ εὐρωστία, εἰς τὴν ὁποίαν ἔφερον ἡ Ἐπανάστασις τὴν πρὸ διετίας αἰμορραγοῦσαν ἑλληνικὴν Οἰκονομίαν.

Ἐξυγιάνσεις καὶ χρηστὴ διαχείρισις τῶν Δημοσίων Οἰκονομικῶν

Ἡ ἐξυγιάνσις τῶν Δημοσίων Οἰκονομικῶν ἀπὸ τὸ ἐπικρατήσαν, πρὸ τῆς 21ης Ἀπριλίου 1967, δημοσιονομικὸν χάος, ἀποτελεῖ ἔν τῶν πλέον ἐντυπωσιακῶν ἐπιτευγμάτων τῆς Ἐθνικῆς Ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως, πραγματοποιηθέν, μάλιστα, ἐντὸς ἐλαχίστου χρονικοῦ διαστήματος, ἀπὸ τῆς ἀναλήψεως ὑπ' αὐτῆς τῆς εὐθύνης διὰ τὰς τύχας τῆς Χώρας.

Διὰ τὴν πληρεστέραν συνειδητοποίησιν τοῦ ἐπικρατήσαντος προεπαναστατικῶς, εἰς τὸν κυριώτερον τομέα τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς τῆς Χώρας, χάους, ἀρκεῖ νὰ ἀναφερθῆ ὅτι οἱ Προϋπολογισμοὶ τοῦ Κράτους κατετίθεντο εἰς τὸ τέλος τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους ἢ καί, πολλάκις, μετὰ τὴν λήξιν αὐτοῦ. Ἡ κατὰ παράβασιν τοῦ Συντάγματος τοιαύτη τακτικὴ, ἐνεθάρρυνε καὶ διηκόλυνε τὰς ἀλογίστους κομματικὰς σπατάλας καὶ τὴν ἀσυδοσίαν εἰς τὴν διαχείρισιν τοῦ ἐκ τοῦ ἰδρῶτος τοῦ λαοῦ προερχομένου δημοσίου χρήματος, μὲ ἀποτέλεσμα τὰ γνωστὰ μεγάλα ἐλλείμματα εἰς τὸν δημοσιονομικὸν τομέα.

Ἀντιθέτως, ὡς κύρια χαρακτηριστικά τῆς ἐγκαινιασθείσης, μετὰ τὴν Ἐπανάστασιν, ὑγιοῦς δημοσιονομικῆς πολιτικῆς, δύνανται νὰ ἀναφερθοῦν: (1) Ἡ ἐντὸς τῶν ὀρίων καὶ πλαισίων, τῶν καθοριζομένων ὑπὸ τοῦ Συντάγματος, σύνταξις καὶ κατάρθεις τῶν Κρατικῶν Προϋπολογισμῶν τοῦ 1968 καὶ 1969, πολὺ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς οἰκονομικῆς χρήσεως τῶν ἐτῶν αὐτῶν. (2) Ἡ ἐξυγίανσις τῶν δημοσίων δαπανῶν, ἡ φειδῶ τοῦ δημοσίου χρήματος καὶ ἡ μεγαλύτερα δυνατὴ ἐξοικονόμησις ἐγχωρίων πόρων, πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ Προγράμματος Δημοσίων Ἐπενδύσεων, ἄνευ οἰασδήποτε προσφυγῆς εἰς νέας φορολογίας.

Γεωργία

Ἐξασφάλισις συνθηκῶν καλυτέρας ζωῆς διὰ τὸν ἀγρότην

Διὰ πρώτην φοράν ἀντεμετωπίσθησαν τόσον ἐπιτυχῶς, ὅπως μετὰ τὴν Ἐπανάστασιν, τὰ προβλήματα καὶ αἱ ὀργανικαὶ ἀδυναμίαι τῆς ἑλληνικῆς Γεωργίας, αἱ ὁποῖαι ὑπῆρξαν τὸ σωρευτικὸν ἀποτέλεσμα τῆς ἀπὸ πολλῶν δεκαετιῶν ἀνυπαρξίας ὀρθολογικῆς πολιτικῆς εἰς τὸν βασικὸν αὐτὸν τομέα τῆς Οἰκονομίας τῆς Χώρας καὶ τῆς ἐλλείψεως ἀληθοῦς στοργῆς πρὸς τὴν ἀγρότην.

Πρὸς τοῦτο, ἐχρειάσθη ἡ ἐφαρμογὴ μιᾶς νέας ἐξυγιαντικῆς καὶ ἐπὶ ὀρθῶν βάσεων πολιτικῆς, μὲ στόχους, ἀφ' ἑνὸς τὴν μεγαλυτέραν δυνατὴν ἀξιοποίησιν τῶν δυνατοτήτων τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν ἐξύψωσιν τοῦ βιωτικοῦ ἐπιπέδου, τῆς πολυπληθεστείας καὶ τόσον σκληρῶς μοχθούσης παραγωγικῆς τάξεως τῆς Χώρας, τῶν ἀγροτῶν μας.

Πρὸς ἐκτίμησιν τοῦ ἀμερίστου ἐνδιαφέροντος τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἀγροτικοῦ τομέως, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐκτάσεως τῶν ληφθέντων εὐεργετικῶν, ὑπὲρ τῶν ἀγροτῶν, μέτρων, ἀρκεῖ νὰ ἀναφερθῆ ὅτι μόνον ἐντὸς τοῦ 1968, διετέθησαν τὰ κάτωθι ποσά:

1) Δι' ἐπιδοτήσεις καὶ εἰσοδηματικὰς ἐνισχύσεις τῶν ἀγροτῶν 3.392 ἑκατ. δρχ., ἔναντι 2.457 ἑκατ. δρχ. τοῦ 1966.

2) Δι' ἔργα ὑποδομῆς εἰς τὴν γεωργίαν 2.374 ἑκατ. δρχ., ἔναντι 1.893 ἑκατ. δρχ. τοῦ 1966.

3) Διὰ συντάξεις καὶ προστασίαν τῆς ὑγείας τῶν ἀγροτῶν 4 δισεκατ. δρχ. ἔναντι 1.8 δισεκατ. δρχ. τοῦ 1966.

4) Διὰ γεωργικὰ δάνεια πάσης μορφῆς 14,6 δισεκατ. δρχ., ἔναντι 10 δισεκ. δρχ. τοῦ 1955.

5) Ἀποκορύφωμα ὅμως τῆς πρὸς τοὺς ἀγρότας στοργῆς τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως, ὑπῆρξεν ἡ λήψις τοῦ τολμηροτέρου, εἰς τὴν ἀγροτικὴν μας ἱστορίαν, μέτρου, τῆς διαγραφῆς τῶν ἀγροτικῶν χρεῶν, ὕψους ἄνω τῶν 7.5 δισεκατ. δρχ., διὰ τοῦ ὁποίου, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ἐπιτυγχάνεται ἡ ἐνίσχυσις τῆς παραγωγικῆς δραστηριότητος καὶ ἡ ἐπιτάχυνσις τῆς ἀναδημιουργίας εἰς τὴν ὑπαιθρον.

Εἰς τὸν τομέα τῆς ἀγροτικῆς στεγασεως ἐξησφαλίσθη εὐπρεπῆς, σύγχρονος καὶ ὑγιεινὴ στέγη εἰς 58.000 ἀγροτικὰς οἰκογενείας, διατεθέντος πρὸς τοῦτο ὑπὸ τῆς ΑΤΕ (Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς Ἑλλάδος) κατὰ τὴν διετίαν 1967 - 1968, ποσοῦ 2.320 ἑκατ. δρχ. (870 ἑκατ. τὸ 1967 καὶ 1,5 δισεκατ. δρχ. τὸ 1968) ἦτοι ἀσυγκρίτως μεγαλύτερου τῶν συνολικῶς χορηγηθέντων, καθ' ὅλην τὴν τελευταίαν πρὸ τῆς Ἐπαναστάσεως 20ετίαν, κονδυλίω διὰ τὴν ἀγροτικὴν στέγασιν. Σημειωτέον ὅτι διεγράφησαν ὀριστικῶς καὶ αἱ ὀφειλαὶ ἐκ δανείων ἀποκαταστάσεως μεγάλου ἀριθμοῦ πληγέντων ἐκ διαφόρων θεομηνιῶν.

Εἰδικαὶ προστασίαι καὶ ῥυθμίσεις

Ἰδιαίτερα μέριμνα ἐλήφθη ἐπίσης διὰ τὴν προστασίαν, βελτίωσιν καὶ ὀρθολογισμόν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς, εἰς ὠρισμένας βασικὰς καλλιεργείας, ὡς καὶ τὴν ἀντιμετώπισιν εἰδικωτέρων ἢ ἐκτάκτων ἀναγκῶν τῶν παραγωγῶν. Οὕτω:

α) Ἐνισχύθησαν δι' εἰδικῶν εἰσοδηματικῶν παροχῶν οἱ βαμβάκοπαραγωγοὶ (325 ἑκατ. δρχ.), καπνοπαραγωγοὶ (600 ἑκατ. δρχ.), σταφιδοπαραγωγοὶ (628 ἑκατ. δρχ.). Ἐπίσης ἐνισχύθη ἡ ἐξαγωγή τῶν πλείστων ἐκ τῶν ἐξαγωγίμων γεωργικῶν προϊόντων, τέλος δέ διετέθησαν ἄνω τῶν 300 ἑκατ. δρχ., διὰ τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ καταστραφέντος ἐκ θεομηνιῶν φυτικοῦ καὶ ζωικοῦ κεφαλαίου (ἐσπεριδοειδῆ, ἄμπελοι, ἐλαίαι, ἀγελάδες κ.τ.λ.) καὶ 260 ἑκατ. δρχ. διὰ δασονομικὰ ἔργα.

β) Ἀντεμετωπίσθη κατ' ὀρθολογικόν, ἐνιαῖον καὶ μόνιμον τρόπον τὸ θέμα τῆς προσφόρου χρησιμοποίησεως τῶν λιπασμάτων

παραγωγής τής έγχωρίου βιομηχανίας, ώς και ή έξασφάλισις τής παραγωγής τών αναγκαιουσών ποσοτήτων ώρισμένων προϊόντων (σακχαροτεύτλων, τομάτας κ.τ.λ.) διά τήν άπρόσκοπτον λειτουργίαν και πλήρη άπόδοσιν τών έγχωρίων βιομηχανιών.

γ) Σοβαρόν βήμα έγένετο εις τόν τομέα τής αναπτύξεως τών γεωργικών βιομηχανιών και τής έγχωρίου παραγωγής κρέατος, διά τής έντόνου προωθήσεως τών μελετών και τών άπαραιτήτων έργων ύποδομής, τής όργανώσεως προτύπων περιοχών και τής εφαρμογής συστήματος δραστηκών κινήτρων. Ήδη, μέγας άριθμός βιομηχανικών μονάδων, έπεξεργασίας γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων, ιδρύθη ή τελεί ύπό ίδρυσι, διατιθεμένων πρòς τοϋτο σημαντικών έγχωρίων και ξένων κεφαλαίων.

δ) Έγένετο συστηματική έρευνα και καταπολέμησις τών άσθειών τής φυτικής και ζωϊκής παραγωγής (δάκου, περονοσπόρου, πρασίνου σκώληκος, έπιζωοτιών). Σημειωτέον, ότι έξησφαλίσθη και ή έκ κεφαλαίων τοϋ ΟΗΕ (Όργανισμοϋ Έθνών) χρηματοδότησις, διά ποσοϋ 2.191.000 δολλ. τής καταπολεμήσεως τοϋ δάκου.

ε) Κατά τò 1968, έπερατώθη ή άνέγερσις τριών κέντρων γεωργικής έκπαιδεύσεως και ένετάθη ή έκπαιδευτική δραστηριότης τών γεωπόνων γεωργικών εφαρμογών και ύπαλλήλων οικιακής οικονομίας, ό άριθμός τών όποιων ηϋξήθη άντιστοιχως κατά 172 και 54 νεοδιορισθέντας.

Βιομηχανία

Ή συντελεσθεΐσα, μετά τήν Έπανάστασιν, πρόοδος εις τόν βιομηχανικόν τομέα, σκιαγραφείται έκ τών κάτωθι στοιχείων:

α) Ό μέσος γενικός δείκτης βιομηχανικής παραγωγής έσημείωσεν άνοδον κατά 5% έντòς τοϋ 1967 και κατά 8% περίπου έντòς τοϋ 1968. Σημειωτέον, ότι ή σημειωθείσα αύτη άνοδος κατά τήν τελευταίαν διετίαν (13% περίπου), κατατάσσει τήν Έλλάδα εις τήν τετάρτην θέσιν, έξ έπόψεως ρυθμοϋ αύξήσεως τής βιομηχανικής παραγωγής, μεταξύ όλων τών Χωρών - μελών τοϋ ΟΟΣΑ.

β) Κατά τò 1968, έχορηγήθησαν προεγκρίσεις διά τήν εισαγωγήν μηχανικου έξοπλισμοϋ άξίας 950 έκατ. δρχ., ήτοι μεγαλυ-

τέρας κατά 60% έναντι του 1967. Έχορηγήθησαν, επίσης, άδειαι άτελοῦς είσαγωγής μηχανημάτων, αξίας 231 έκατ. δρχ., σημειωθείσης καί έν προκειμένω αύξήσεως κατά 72%.

γ) Ή αξία τών έγκριθεισών, κατά τὸ 1968, έπενδύσεων, διά τήν επέκτασιν βιομηχανικῶν καί βιοτεχνικῶν μονάδων, άνήλθεν είς 961 έκατ. δρχ. ήτοι είς επίπεδον ύψηλότερον κατά 20% έναντι τών άντιστοιχῶν έπενδύσεων τοῦ 1967.

δ) Έντὸς τοῦ 1968, ίδρύθησαν 60 νέαι άνώνυμοι βιομηχανικαί εταιρείαι, έναντι 41 τοῦ 1967 καί 29 τοῦ 1966. Ήπίσης, τὰ είσενεχθέντα νέα μετοχικά κεφάλαια καί αί πραγματοποιηθεΐσαι νέαι αύξήσεις αὐτῶν, άνήλθον είς 1.107 έκατ. δρχ., ήτοι είς ύψος ύπερδιπλάσιον τοῦ 1967 καί σχεδὸν διπλάσιον τοῦ 1966.

ε) Κατά τὸ 1968, ύπήχθησαν είς τὰ ληφθέντα εύεργετικά μέτρα ιδιωτικαί έπενδύσεις, κυρίως είς τήν βιομηχανίαν, ύψους 4.261 έκατ. δρχ., έναντι 2.097 έκατ. δρχ. τοῦ 1967.

στ) Ή συμβολή τῶν έπενδύσεων μεταποιήσεως καί μεταλλείων, είς τήν συνολικὴν άκαθάριστον έπένδυσιν παγίου κεφαλαίου είς τήν Χώραν, κατά τὸ 1968, έσημείωσεν, έναντι τοῦ 1967, αύξησιν κατά 20,3% είς τρεχούσας τιμάς καί 18,5% είς σταθεράς τιμάς 1958. Έξ άλλου, τὸ εισόδημα έκ τῆς βιομηχανίας, τὸ συμβάλλον είς τὸν σχηματισμὸν τοῦ άκαθαρίστου έθνικοῦ εισοδήματος, ηῦξήθη κατά 10%.

ζ) Ή συνολικὴ χρηματοδότησις τῆς μεταποιήσεως, άνελθοῦσα τήν 31ην Δεκεμβρίου 1968, είς 33.668 έκατ. δρχ. έσημείωσε, κατά τήν τελευταίαν διετίαν, αύξησιν έξ 9.5448 έκατ. δρχ. έναντι 5.088 έκατ. δρχ. τῆς προηγούμενης διετίας 1965 - 1966. Σημειωτέον, ὅτι αί μακροπρόθεσμοι χορηγήσεις τῆς ΕΤΒΑ (Έλληνικῆς Τραπεζῆς Βιομηχανικῆς Άναπτύξεως) καί τῶν λοιπῶν Τραπεζῶν Ήπενδύσεων, διά βιομηχανικὰς έπενδύσεις, ύπερεδιπλασιάσθησαν, έναντι τοῦ 1967.

Ειδικῆς πιστωτικῆς μεταχειρίσεως έτυχε, τέλος, ἡ Βιοτεχνία χρηματοδοτηθεΐσα καί έκ τῶν ειδικῶν δι' αὐτήν κεφαλαίων, διά παγίας έγκαταστάσεις καί κεφάλαιον κινήσεως. Οὕτω, ἀπὸ τῆς Ήπαναστάσεως μέχρι τέλους τοῦ 1968, ένεκρίθη ἡ έκ τῶν ειδικῶν αὐτῶν κεφαλαίων χορήγησις, είς 9.131 βιοτέχνας, χαμηλοτόκων μεσομακροπρόθεσμων δανείων συνολικοῦ ύψους 927 έκατ. δρχ., έξ ὧν τὰ 654 έκατ. δρχ., έκαλύφθησαν διά τῆς έγγυήσεως τοῦ Δημοσίου.

η) Τὸ καταναλωθέν διὰ τὴν κίνησιν τῶν βιομηχανικῶν μονάδων τῆς Χώρας ἠλεκτρικὸν ρεῦμα, ἀνῆλθε κατὰ τὴν διετίαν 1967 - 1968 εἰς 7,8 δισεκατ. κιλοβατώρας, ἔναντι 4,8 δισεκατ. κιλοβατωρῶν τῆς προηγουμένης διετίας.

θ) Αἱ ἐξαγωγαὶ βιομηχανικῶν καὶ βιοτεχνικῶν προϊόντων, κατὰ τὸ 1968, ἦσαν διπλάσιαι τοῦ 1966 καὶ κατὰ 33% ὑψηλότεραι τοῦ 1967.

Τὸ Ἐνιαῖον Πρόγραμμα Κρατικῶν Προμηθειῶν

Τὸ Ἐνιαῖον Πρόγραμμα Κρατικῶν Προμηθειῶν, τὸ ὁποῖον, παρὸν ὅτι ὑφίστατο σχετικὴ εἰδικὴ νομοθεσία ἀπὸ τοῦ 1947, ἤρχισε, διὰ πρώτην φοράν ἀπὸ τοῦ 1968, ἐφαρμοζόμενον ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως, συνιστᾷ ἐπίσης ἓν ἐκ τῶν πλέον σημαντικῶν ἐπιτευγμάτων, εἰς τὸν τομέα τῆς ὑπευθύνου ἐκτιμήσεως τῶν συνολικῶν ἀναγκῶν τῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν, Ὁργανισμῶν καὶ Ἐπιχειρήσεων καὶ τῆς πλήρους ἀξιολογήσεως τῶν κρατικῶν προμηθειῶν, ὡς μέσου προωθήσεως τῆς βιομηχανικῆς καὶ οἰκονομικῆς, ἐν γένει, ἀναπτύξεως τῆς Χώρας. Διὰ τῆς ἀναπροσαρμογῆς τῆς ὑφισταμένης νομοθεσίας καὶ τῆς ἐφαρμογῆς μέτρων ἀπλουστεύσεως τοῦ ὅλου μηχανισμοῦ τῶν κρατικῶν προμηθειῶν, ἐπιτυγχάνεται ἡ κατάργησις τῶν γραφειοκρατικῶν διατυπώσεων, ἡ μείωσις τοῦ κόστους τῶν προμηθειῶν διὰ τῆς προκηρύξεως συγκεντρωτικῶν διαγωνισμῶν καὶ ἡ παροχὴ δυνατότητος εὐρυτέρας συμμετοχῆς τῶν φορέων τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς εἰς τὰς ἐθνικὰς παραγγελίας.

Ἡ Ἐμπορικὴ Ναυτιλία

Μεγαλόπνοος εἶναι ἡ χαραχθεῖσα καὶ ἀκολουθουμένη, μετὰ παραδειγματικῆς συνεπειᾶς, πολιτικὴ τῆς Ἐθνικῆς Ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸν τομέα τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, με ἀντικειμενικὸν σκοπὸν νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν θέσιν, ἡ ὁποία τῆς ἀνήκει ὡς Χώρας με μεγάλην καὶ προαιώνιον ναυτικὴν παράδοσιν. Ἡ πολιτικὴ αὕτη συνίσταται:

1) Νὰ κυματίσῃ ἡ Κυανόλευκος ἐφ' ὀλοκλήρου, εἰ δυνατόν, τοῦ ἑλληνικῆς πλοιοκτησίας ἐμπορικοῦ στόλου. 2) Νὰ καταστή ἡ Ἑλλάς διεθνὲς ναυτιλιακὸν κέντρον, διὰ τοῦ ἐπαναπατρισμοῦ τῶν

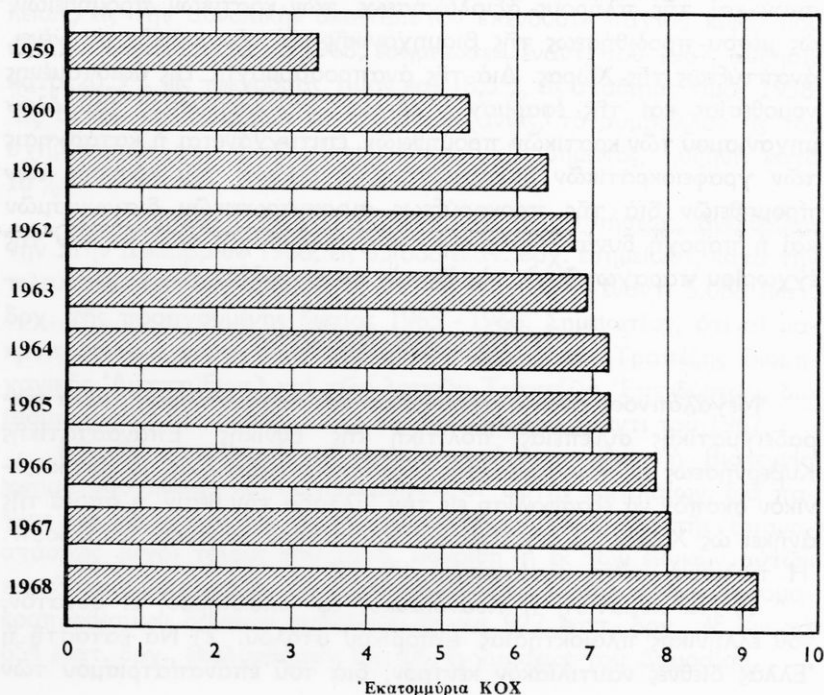
εις τὸ ἐξωτερικὸν ἐδρευουσῶν ἑλληνικῶν ἐφοπλιστικῶν ἐπιχειρήσεων. 3) Νὰ ἀναπτυχθῇ ἡ ἑλληνικὴ ναυπηγικὴ βιομηχανία εἰς μίαν ἀπὸ τὰς πλέον συγχρόνους, δυναμικὰς καὶ ἀνταγωνιστικὰς εἰς τὸν διεθνή στίβον.

Εἰδικώτερον, ἡ Ἐθνικὴ Κυβέρνησις ἐπιδιώκει νὰ συνδέσῃ τὴν Ἐθνικὴν Ναυτιλίαν, ὅσον τὸ δυνατὸν στενώτερον μὲ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Οἰκονομίαν τῆς. Τοῦτο δέ, ὄχι μόνον διότι πιστεύει, ὅτι ἀπεριόριστα θὰ εἶναι τὰ ὀφέλη τῆς Ἐθνικῆς μας Οἰκονομίας ἀπὸ τὴν σύνδεσιν αὐτὴν, ἀλλὰ καὶ διότι εἶναι βεβαία ὅτι, ἂν ἐξασφαλίσῃ εἰς τὸν ναυτιλιακὸν μας κόσμον μίαν ἔθνικὴν βάσιν ἐξορμήσεως, αὕτη θὰ τοῦ ἐπιστρέψῃ νὰ ἀναπτυχθῇ ἀσφαλέστερα καὶ ἀποδοτικώτερα.

Μέτρα πρὸς ἐπίτευξιν τῶν στόχων.

Τὰ μέτρα πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν στόχων τούτων εἶναι:

ΔΥΝΑΜΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ

α) ή ανάπτυξις τῆς ἐθνικῆς ναυτιλιακῆς ὑποδομῆς, β) ή βελτίωσις τῆς ἀριθμητικῆς καὶ ποιοτικῆς συγκροτήσεως τοῦ Σώματος τῶν Ἑλλήνων ναυτικῶν καὶ γ) ή στέγασις τῶν πλοίων ὑπὸ νομικὸν καὶ διοικητικὸν καθεστῶς, ἐπιτρέπον τήν, ἄνευ ἀστόχων γραφειοκρατικῶν παρεμβάσεων καὶ διαδικασιῶν, ανάπτυξιν τῆς ἀτομικῆς πρωτοβουλίας καὶ τήν ἀκώλυτον διακίνησιν τῶν πλοίων εἰς τὸν διεθνή χῶρον τῶν θαλασσίων μεταφορῶν.

Προσέλκυσις τῆς ναυτιλιακῆς δραστηριότητος ὑπὸ τὴν Κυανόλευκον

Σταθμὸν εἰς τὴν ἑλληνικὴν ναυτιλιακὴν ἱστορίαν, ἀποτελοῦν τὰ θεσπισθέντα βασικὰ νομοθετήματα. Διὰ τῶν νομοθετημάτων αὐτῶν, ή Ἐθνικὴ Κυβέρνησις ἐδημιούργησε, διὰ πρώτην φοράν, ὠλοκληρωμένον καὶ ἀποτελεσματικὸν σύστημα κινήτρων, διὰ τὴν προσέλκυσιν ὑπὸ τὴν Κυανόλευκον τῆς τεραστίας, ἀνὰ τὸν κόσμον, ἑλληνικῆς ναυτιλιακῆς δραστηριότητος, ἥτοι τῶν ἑλληνικῆς πλοιοκτησίας σκαφῶν καὶ τῶν ἑλληνικῶν συμφερόντων, ναυτιλιακῶν ἐπιχειρήσεων καὶ γραφείων.

Ἡ βασικὴ αὐτὴ νομοθεσία, παρέχουσα εἰς τὴν ἑλληνικὴν ναυτιλιακὴν δραστηριότητα ἐθνικὴν στέγην καὶ προστασίαν, κατωχυρώθη, ἐπιπροσθέτως καὶ διὰ ῥητῶν διατάξεων τοῦ Νέου Συντάγματος τῆς Χώρας (ἄρθρον 23).

Ἐ Πειραιεὺς καθίσταται διεθνὲς ναυτιλιακὸν κέντρον

Ἰδιαιτέρα ἔμφασις ἐδόθη ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως, διὰ τὴν ἐγκατάστασιν εἰς τὸν Πειραιᾶ, πλήρους καὶ συγχρόνου τηλεπικοινωνιακοῦ δικτύου, πρὸς ἀποκλειστικὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἑλληνικῶν καὶ τῶν ἀθρόως ἐγκαθισταμένων ἐν Ἑλλάδι ξένων ναυτιλιακῶν ἐπιχειρήσεων, καθὼς καὶ τῶν συνδεομένων μὲ τὰς ναυτιλιακὰς ἐργασίας λοιπῶν ἐπιχειρήσεων (Τραπεζῶν, ναυλομεσιτῶν, ἀσφαλιστῶν, προμηθευτῶν κ.τ.λ.).

Ἡ τηλεπικοινωνιακὴ ὑποδομὴ τοῦ Πειραιῶς, εἰς ἐξοπλισμὸν καὶ εἰδικὸν προσωπικόν, ὀλοκληροῦται καὶ τελειοποιεῖται εἰς τρόπον ὥστε νὰ καλυφθοῦν πλήρως αἱ ἀνάγκαι τῆς ναυτιλίας εἰς ἐπαρκῆ καὶ σύγχρονα μέσα διεθνοῦς ἐπικοινωνίας.

Ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἐλληνικῆς ναυπηγικῆς βιομηχανίας

Ἀπολύτως ἐπιτυχή ἀπεδείχθησαν τὰ ληφθέντα καὶ συμπληρωθέντα κυβερνητικὰ μέτρα, διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς, ἀπασχολούσης πολυάριθμον ἐργατικὸν προσωπικόν, ναυπηγικῆς μας βιομηχανίας, ἥτις, ἐντὸς ὀλίγου μόνου χρόνου, κτατέστη, ἀπὸ ἐπισκευαστικῆ, εἰς κυρίως κατασκευαστικὴν. Ἦδη, εἰς τὰ Ναυπηγεῖα Σκαραμαγκᾶ κατασκευάζονται πλοῖα χωρητικότητος 5000 - 30.000 τόννων, τιθέμενα ὅλα ὑπὸ ἐλληνικὴν σημαίαν. Λίαν ἀξιόλογον δραστηριότητα ἀναπτύσσουσιν ἐπίσης καὶ αἱ ναυπηγικαὶ ἐπιχειρήσεις Περάματος, μὲ τὴν κατασκευὴν πάσης κατηγορίας πλοίων, μέχρι 5.000 τόννων.

Ἡ ἀνάπτυξις τῆς ναυτικῆς ἐκπαιδεύσεως

Ἡ ἀνάγκη ἐξασφαλίσεως ἐπαρκοῦς καὶ ἱκανοῦ ἀνθρωπίνου δυναμικοῦ, ἀνταποκρινομένου πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἀλματωδῶς ἀναπτυσσομένης ἐλληνικῆς ναυτιλίας, ὠδήγησε τὴν Ἐθνικὴν Κυβέρνησιν εἰς τὴν λήψιν συστηματικῶν καὶ τελεσφόρων μέτρων, διὰ τὴν προαγωγὴν τῆς ναυτικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τὴν διάδοσιν τοῦ ναυτικοῦ ἐπαγγέλματος, ἰδίως εἰς περιοχὰς τῆς ἠπειρωτικῆς Ἑλλάδος, στερουμένης ναυτικῆς παραδόσεως.

Οὕτω, μόνον ἐντὸς τοῦ 1968, διετέθησαν 32 ἑκατ. δρχ., διὰ τὴν ἴδρυσιν νέων Δημοσίων Σχολῶν Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ, ὡς τῶν Σχολῶν Μηχανικῶν Ε.Ν. Θεσσαλονίκης καὶ Χανίων (Σούδας), τῆς Σχολῆς Μετεκπαιδεύσεως Ἀξιωματικῶν Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ εἰς Ἄγ. Ἰωάννην Ῥέντην, καθὼς καὶ διὰ τὴν συμπλήρωσιν καὶ βελτίωσιν τοῦ τεχνικοῦ ἐξοπλισμοῦ τῶν ὑφισταμένων Δημοσίων Σχολῶν Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ μὲ σύγχρονα ἠλεκτρονικά, ναυτιλιακὰ ὄργανα καὶ λοιπὰ μηχανήματα. Ἐξ ἄλλου ἐπρογραμματίσθη ἡ ἴδρυσις, διὰ τὴν ἔναρξιν τῆς λειτουργίας Σχολῶν προπαιδεύσεως κατωτέρων πληρωμάτων εἰς Θεσσαλονικὴν καὶ Πρέβεζαν.

Τέλος, καθιερώθη καὶ ἐπεξετάθη ὁ θεσμὸς τῶν ὑποτροφιῶν διὰ τοὺς φοιτῶντας εἰς τὰς Δημοσίας Σχολὰς Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ, ἐνῶ παραλλήλως λαμβάνεται πρόνοια διὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν τῶν προγραμμάτων ναυτικῆς ἐκπαιδεύσεως, συμφώνως πρὸς τὰς ἠϋξημένας τεχνολογικὰς κ.τ.λ. ἀπαιτήσεις τῶν συγχρόνων πλοίων καὶ τῆς Ναυτιλιακῆς, ἐν γένει, ἐπιχειρήσεως.

Τὰ ἐπιτεύγματα ἐκ τῶν ληφθέντων μέτρων Ἡ δύναμις τοῦ ὑπὸ ἐλληνικὴν σημαίαν ἐμπορικοῦ στόλου

1) Ἡ δύναμις τοῦ ὑπὸ ἐλληνικὴν σημαίαν ἐμπορικοῦ στόλου ἀνῆλθε, τὴν 31ην Αὐγούστου 1969, εἰς 2.051 σκάφη, ὀλικῆς χωρητικότητας 10.293.687 κόρων, αὐξηθεῖσα, οὕτω, ἀπὸ τῆς Ἐπαναστάσεως μέχρι 31-8-69, κατὰ 276 πλοῖα, ὀλικῆς χωρητικότητος 2.440.687 κόρων (σημειώσεις: Κόρος = ἐβραϊκὸν μέτρον χωρητικότητος χρησιμοποιοῦμενον ὑπὸ τῶν ναυτικῶν = 2,83 κυβικὰ μέτρα).

Ἄξιον ἰδιαιτέρας ἐξάρσεως καὶ χαρακτηριστικὸν τῆς ἀλματώδους ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως, ἀνόδου τῆς Ἑλληνικῆς Ναυτιλίας, εἶναι τὸ γεγονός ὅτι, ἡ ἐντὸς τοῦ 1968 αὐξησης τοῦ ὑπὸ τὴν Κυανόλευκον ἐμπορικοῦ στόλου, εἶναι ἡ ὑψηλότερα σημειωθείσα, μέχρι τοῦδε, ἐτησία αὐξησης καὶ ὅτι, κατὰ τὸ πρῶτον τρίμηνον τοῦ 1969 ἡ αὐξησης ἀνῆλθεν εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν 60 πλοίων ὀλικῆς χωρητικότητος 533.577 κόρων.

2) Μέχρι τέλους Μαρτίου 1969, εἶχον ἐγκαταστήσει γραφεῖα τῶν ἐν Ἑλλάδι 126 ναυτιλιακαὶ ἐπιχειρήσεις τοῦ ἐξωτερικοῦ, καὶ ἕτεροι 65 ἡμεδαπαὶ ναυτιλιακαὶ ἐπιχειρήσεις.

3) Τὸ σύνολον τῶν ὑπὸ ξένας σημαίας πλοίων, τῶν ὁποίων τὰ ἐλληνικὰ πληρώματα εἶναι ἠσφαλισμένα εἰς τὸ Ν.Α.Τ. (Ναυτικὸν Ἀπομαχικὸν Ταμεῖον) ἀνῆλθον τὴν 31-3-1967 εἰς 1.086, ὀλικῆς χωρητικότητος 15 ἑκατομ. κόρων, σημειωθείσης, οὕτω, ἀπὸ τῆς ἐπαναστάσεως καὶ ἐντεῦθεν, αὐξήσεως κατὰ 134 πλοῖα ὀλικῆς χωρητικότητος 3 ἑκατομμ. κόρων.

4) Ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς τῶν ἐργαζομένων εἰς πλοῖα ὑπὸ ἐλληνικὴν σημαίαν Ἑλλήνων ναυτικῶν ἀνῆλθεν, τὴν 31-12-1968, εἰς 39.835, αὐξηθεῖς, ἐντὸς τοῦ 1968 κατὰ 1.695 ἄτομα. Εἰς τὸν ἀριθμὸν αὐτὸν δὲν περιλαμβάνονται οἱ ναυτολογοῦμενοι εἰς πλοῖα ὑπὸ ξένην σημαίαν Ἕλληνες ναυτικοί, ὑπολογιζόμενοι εἰς ἑτέρας 35 - 40 χιλιάδας.

5) Πραγματικὸν ὄργανον παρουσιάζουν αἱ ναυτικαὶ κατασκευαὶ εἰς ὅλας τὰς ἐλληνικὰς ναυπηγικὰς βιομηχανίας. Ἦδη, εἰς διάστημα μικρότερον τοῦ ἑξαμήνου, καθειλικύθη εἰς τὰ Ναυπηγεῖα Σκαραμαγκᾶ τὸ τρίτον πλοῖον τύπου S.D.14 (φορτηγῶν), ἐνῶ σημαντικὸς εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν κατασκευασθέντων εἰς τὰ λοιπὰ ναυ-

πηγεία τῆς Χώρας νέων σκαφῶν, διαφόρων κατηγοριῶν. Ἐν τῷ μεταξύ παρεσχέθησαν ἐγκρίσεις χρηματοδοτήσεως, διὰ τὴν ναυπήγησιν εἰς Ἑλληνικὰς ναυπηγικὰς βιομηχανίας ἐτέρων 70 πλοίων, διαφόρων τύπων.

6) Τὸ εἰσρεῦσαν εἰς τὴν Χώραν ναυτιλιακὸν συνάλλαγμα ἀνῆλθε κατὰ τὸ 1968 εἰς 243 ἑκατ. δολλ., κατὰ τὴν τελευταίαν δὲ διετίαν εἰς 457 ἑκατ. δολλ. ἔναντι 346 ἑκατ. δολλ. τῆς διετίας 1965 - 1966 (αὔξησις 32%).

7) Τὰ ἐμβάσματα τῶν Ἑλλήνων ναυτιλλομένων διὰ τὰς ἐν Ἑλλάδι καταθέσεις των εἰς ἐλεύθερον συνάλλαγμα, αὐξάνουν μὲ ὀλογνὲν ἐπιταχυνόμενον ρυθμὸν.

Πάντα τὰ ἀνωτέρω ἀποτελοῦντα τὴν ἐπιβράβευσιν τῆς ἐθνικῆς μεγαλοπνοῦς ναυτιλιακῆς πολιτικῆς τῆς Ἐπαναστάσεως, πείθουν ὅτι αἱ διανοιχθεῖσαι προοπτικαὶ διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐμπορικὴν Ναυτιλίαν καὶ τοὺς παράγοντας αὐτῆς εἶναι λαμπρόταται.

Τὸ ἔτος 1969, καθιερωθὲν ὡς Ἔτος τῆς Ναυτιλίας, ὑπῆρξεν ἡ ἀφετηρία τῆς μεγάλης εἰρηνικῆς ἐξορμήσεως τοῦ Ἔθνους, διὰ μίαν πράγματι Μεγάλην Ἑλληνικὴν Ναυτιλίαν ἀντλοῦσαν τὰς δυνάμεις τῆς ἀπὸ τὰ ἀνεξάντλητα ἀποθέματα τῆς βιολογικῆς ἀκμῆς καὶ τοῦ ψυχικοῦ σθένους τῶν Ἑλλήνων.

Ἡ Περιήγησις (κοινῶς Τουρισμὸς)

Ἡ ταχύτερα δυνατὴ ἀξιοποίησις τῶν τουριστικῶν δυνατοτήτων τῆς Χώρας διὰ τῆς δραστηριοποιήσεως καὶ ὑποβοηθήσεως τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, ἀποτελεῖ βασικὸν στόχον τῆς περιηγητικῆς πολιτικῆς τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως. Τὰ κατωτέρω παρατιθέμενα στοιχεῖα παρέχουν συνοπτικὴν εἰκόνα τοῦ ἐπιτελεσθέντος τεραστίου ἔργου εἰς τὸν τομέα ὀργανώσεως τοῦ μηχανισμοῦ προσφορᾶς τουριστικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἀναπτύξεως τῆς τουριστικῆς ὑποδομῆς τῆς Χώρας.

Τὰ ἐπὶ μέρους ἐπιτεύγματα.

1) Καθιερώθη εὐνοϊκώτατον διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ξενοδοχειακοῦ δυναμικοῦ τῆς Χώρας καθεστῶς κινήτρων καὶ αἱ ὑπὸ μορφήν ἀνωνύμων ἑταιρειῶν καὶ ἑταιρειῶν περιορισμένης εὐθύνης λειτουργοῦσαι ξενοδοχειακαὶ τουριστικαὶ ἐπιχειρήσεις ὑπήχθησαν εἰς τὰς εὐεργετικὰς διατάξεις τοῦ Νόμου.

2) Κατά τὸ 1968 ἐξετελέσθησαν ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὁργανισμοῦ Τουρισμοῦ τουριστικὰ ἔργα καὶ μελέται ὕψους 636 ἑκατ. δολλ., διὰ πρώτην δὲ φοράν προέκυψεν ἐκ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν τουριστικῶν του μονάδων κέρδος ἐκ 10 ἑκατ. δρχ. περίπου.

3) Ἐχορηγήθησαν ἐντὸς τοῦ παρελθόντος ἔτους, ἄδειαι λειτουργίας 189 νέων ιδιωτικῶν ξενοδοχειακῶν μονάδων δυναμικότητος 10.271 κλινῶν.

4) Ἐνεκρίθησαν μελέται ιδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων διὰ 520 ξενοδοχεῖα δυναμικότητος 62.607 κλινῶν καὶ συνολικῆς ἐπενδυομένης ἀξίας ἄνω τῶν 3 δισεκ. δρχ.

5) Ἐπερατώθη σοβαρὰ νομοθετικὴ ἐργασία ἀφορῶσα εἰς τὴν ὀργανώσιν καὶ λειτουργίαν τουριστικῶν ζωνῶν εἰς τὰ τουριστικὰ πλοῖα καὶ πλοιάρια ὡς καὶ εἰς τὴν διευκόλυνσιν τουριστικῶν ἐπενδύσεων.

Συγκοινωνίαι - Ταχυδρομεῖα

Σιδηρόδρομοι

Ἰδιαιτέρα μέριμνα ἐλήφθη ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ βασικοῦ διὰ τὴν οἰκονομίαν τῆς Χώρας τομέως τῶν συγκοινωνιῶν.

Πρὸς ἐκσυγχρονισμόν τῶν σιδηροδρομικῶν μεταφορῶν καὶ προ-σφορωτέραν ρύθμισιν τῶν σχέσεων μεταξὺ τοῦ σιδηροδρόμου καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ συναλλασσομένων ἀνεθεωρήθη καὶ συνεπληρώθη ἡ διέπουσα τοὺς ΣΕΚ (Σιδηρόδρομοι Ἑλλην. Κράτους) νομοθεσία. Ἐνεκαϊνιάσθη ἡ νέα διεθνῆς ἀμαξοστοιχία «Ἀκρόπολις» μὲ καθημερινὰ δρομολόγια μεταξὺ Ἀθηνῶν - Μονάχου, συντομεύουσα τὸν ἀπαιτούμενον συνήθη χρόνον τῆς διαδρομῆς κατὰ 8 ὥρας. Κατὰ τὸ 1968 διετέθησαν ἐκ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Δημοσίων Ἐπενδύσεων 610 ἑκατ. δρχ. διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων βελτιώσεως τοῦ σιδηροδρομικοῦ δικτύου καὶ τὴν προμήθειαν τοῦ ἀναγκαίου πρὸς τοῦτο ὑλικοῦ.

Ὀδικαὶ συγκοινωνίαι

Ἐκτεταμένον νέον ὀδικὸν δίκτυον

Ἐντατικὴ ὑπῆρξεν ἐπίσης ἡ χρηματοδότησις τῶν βασικῶν ἔργων τοῦ ἐθνικοῦ ὀδικοῦ δικτύου πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ταχείας ἀπο-

περατώσεως αὐτῶν. Οὕτω, κατὰ τὸ 1968 ὠλοκληρώθη πρόγραμμα κατασκευῆς νέων ὁδῶν ἐθνικῆς κλίμακος μήκους 1.000 χλμ. περίπου καὶ ἐγένοντο συντηρήσεις καὶ βελτιώσεις ἐπὶ μήκους 8.000 χλμ. Πα-ραλλήλως, διὰ τὴν πληρεστέραν συγκοινωνιακὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν κατοίκων τῆς ὑπαίθρου, ἐξετελέσθη, διὰ πρώτην φοράν κατὰ τὸ ἔ-τος 1968, εὐρύτερον πρόγραμμα περιφερειακῆς ὁδοποιίας, ἀπεδό-θησαν δὲ εἰς τὴν κυκλοφορίαν ἐπαρχιακαὶ ὁδοὶ μήκους 1.200 χλμ. καὶ ἐπρογραμματίσθησαν συντηρήσεις καὶ βελτιώσεις ἐπὶ ἐτέρων, συνολικοῦ μήκους 26.000 χλμ.

Αἱ ὑπεραστικάι συγκοινωνίαί

Κατὰ τὴν τελευταίαν διετίαν διετέθησαν, ἐκ κεφαλαίων τοῦ Ἐ-θνικοῦ Ταμείου Μονίμων Ὀδοστρωμάτων Ἀθηνῶν, 605 ἑκατ. δρχ., (ἔναντι 336 ἑκατ. δρχ. τῆς προηγούμενης διετίας 1965 - 1966), διὰ τὴν ἐκτέλεσιν πολλῶν καὶ σημαντικῶν ἔργων, ὡς νέων ὁδικῶν κόμ-βων, ἀγωγῶν ὀμβρίων καὶ ἀκαθάρτων ὕδατων, ἠλεκτροφωτισμοῦ καὶ σηματοδοτήσεως λεωφόρων καὶ πλατειῶν, ἐπεκτάσεως ἀνακαι-νίσεως καὶ συντηρήσεως ἡμιαστικῶν καὶ ὑπεραστικῶν ὁδῶν, συνο-λικοῦ μήκους 150 χιλιομέτρων. Ἐξ ἄλλου, καθιερώθησαν νέα δρο-μολόγια ἐπὶ λεωφορειακῶν γρ χμῶν, συνδεουσῶν τὰς πρωτευούσας τῶν Νομῶν τῆς Χώρας μετὰ τῶν Ἀθηνῶν πρὸς ταχύτεραν ἐξυπηρέ-τησιν τοῦ ἐπιβατικοῦ κοινοῦ τῶν ἐπαρχιῶν.

Ὁ Σταθμὸς ὑπεραστικῶν αὐτοκινήτων εἰς Ἀθήνας

Ἐπίσημος σπουδαιότητος συγκοινωνιακὸν ἔργον θὰ ἀποκτήσουν αἱ Ἀθῆναι διὰ τῆς ἀποφασισθείσης ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως κατασκευῆς ἀπολύτως συγχρόνου σταθμοῦ ὑπεραστικῶν αὐτοκι-νήτων. Ὁ σταθμὸς αὐτὸς θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ταχεῖαν καὶ ἀνετον ἐξυ-πηρέτησιν τῶν ἐπιβατῶν ἀστικῶν καὶ ὑπεραστικῶν γραμμῶν, εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Περιγηγίσεως, ὡς καὶ εἰς τὴν κυκλοφοριακὴν ἀπο-συμφόρησιν μεγάλου τμήματος τῆς Πρωτευούσης.

Μέτρα βελτιώσεως τῶν χερσαίων καὶ θαλασσίων μεταφορῶν

Πέρα τῆς καταβληθείσης συντόνου προσπάθειάς ἀναπτύξεως τῆς συγκοινωνιακῆς ὑποδομῆς τῆς Χώρας, ἐλήφθησαν βασικῆς ση-

μασίας μέτρα διὰ τὴν ἐπαύξησιν τῶν μέσων καὶ βελτίωσιν τῶν ὄρων διεξαγωγῆς τῶν διὰ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης μεταφορῶν προσώπων καὶ ἐμπορευμάτων. Ἡ ὀλικὴ ἢ μερικὴ ἄρσις τῶν ἀπὸ μακροῦ χρόνου ὑφισταμένων περιορισμῶν εἰς τὴν χορήγησιν ἀδειῶν κυκλοφορίας φορτηγῶν καὶ ἐπιβατηγῶν αὐτοκινήτων δημοσίας χρήσεως, ἀποδεικνύει τὴν ἐν προκειμένῳ κοινωνικότητα τῆς κυβερνητικῆς πολιτικῆς. Ὡσαύτως, ἀναφέρονται: ἡ θεσμοθέτησις καὶ αὐστηρὰ τήρησις νέων κανόνων ὑψηλοῦ βαθμοῦ ἀσφαλείας εἰς τὰς διὰ θαλάσσης συγκοινωνίας, ἡ κατασκευὴ πλήθους λιμενικῶν ἔργων καὶ ἡ προετοιμασία τῶν κυριωτέρων λιμένων τῆς Χώρας διὰ νὰ ἀνταποκριθοῦν εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ νέου συστήματος τῶν δι' ἐμπορευματοκιβωτίων θαλασσίων μεταφορῶν.

Ἄκτοπλοῖα - Ἄγονοι γραμμαί

Ἐκ τῶν κυριωτέρων μελημάτων τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως ὑπῆρξεν ἡ μετὰ τῆς προσηκούσης προσοχῆς, μελέτη τῶν θεμάτων, τῶν σχετιζομένων μετὰ τὰς ἀκτοπλοϊκὰς συγκοινωνίας, πρὸς τὸν σκοπόν, ὅπως ἀνταποκριθοῦν αὗται πληρέστερον εἰς τὰς συγχρόνους συγκοινωνιακὰς ἀνάγκας τῶν νησιωτικῶν συμπλεγμάτων τῆς Χώρας καὶ τοῦ ὅλον ἐν διογκουμένου θαλασσίου τουρισμοῦ. Ἐν τῷ μεταξύ πρὸς πληρεστέραν ἐξυπηρέτησιν τῶν πληθυσμῶν τῶν ἀκραιῶν καὶ μεμονωμένων νήσων, συνεστήθησαν κατὰ τὸ 1968 καὶ ἐξεμισθώθησαν 29 ἄγονοι ἀκτοπλοϊκαὶ γραμμαί, ἔναντι 24 τοῦ 1967.

Τομεὺς Πολιτικῆς Ἀεροπορίας

Εἰς τὸν τομέα τῶν ἀεροπορικῶν συγκοινωνιῶν ἐπραγματοποιήθησαν σημαντικὰ ἔργα εἰς ὅλους τοὺς ἀερολιμένας καὶ λοιποὺς ἐπιγεῖους σταθμοὺς τῆς Χώρας, οἱ ὅποιοι ἐφωδιάσθησαν μετὰ τὸν πλέον σύγχρονον μηχανικὸν ἐξοπλισμὸν ἀσφαλείας καὶ τηλεπικοινωνιῶν.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐξυπηρετηθέντων ἐπιβατῶν ὑπὸ τοῦ ἔθνικοῦ φορέως ἐναερίων μεταφορῶν, τῆς «Ὀλυμπιακῆς Ἀεροπορίας», ὑπερέβη, διὰ πρώτην φοράν, τῷ 1967, τὸ ἐν ἑκατομμύριον, κατὰ τὸ ἔτος δὲ 1968 ἀνήλθεν εἰς 1.264.499 ἐπιβάτας, ἐκ τῶν ὁποίων 452.199 ἐταξίδευσαν ἐπὶ τῶν γραμμῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Ἐξ ἄλλου, συνήφθησαν ἢ ἀνευώθησαν διμερεῖς ἀεροπορικαὶ συμβάσεις μετὰ ὀκτῶ χωρῶν, ἐνῶ νέαι διεθνεῖς καὶ ἐσωτερικαὶ γραμμαὶ τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτικῆς Ἀεροπορίας ἐνεκαινιάσθησαν καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν ἤδη ὑφισταμένων ἐπεξετάθησαν (διηπειρωτικὴ γραμμὴ Ἀθηνῶν - Ναϊρόμπι - Κένυα - Γιοχάννεσμπουργκ, ἀπ' εὐθείας σύνδεσις Λονδίνου - Ῥόδου, Ῥόδου - Λευκωσίας, Ἀθηνῶν - Μόντρεαλ - Σικάγου, Ἀθηνῶν - Πύργου (Ἀνδραβίδας) κ.τ.λ.).

Ἐπίσης καθιερώθησαν διὰ πρώτην φοράν, τακτικὰ δρομολόγια δι' ἐλικοπτέρων κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον ἀπὸ τοῦ τρέχοντος δὲ ἔτους τίθεται εἰς ἐφαρμογὴν τολμηρὸν σχέδιον διαδόσεως τῶν «ἀεροταξί» εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ χρησιμοποίησεως ἐλαφρῶν ἀεροσκαφῶν καὶ ἐλικοπτέρων. Τὸ νέον τοῦτο σύστημα ἀερομεταφορῶν θὰ ἀποτελέσῃ σταθμὸν εἰς τὴν ἐσωτερικὴν διακίνησιν ταξιδιωτῶν καὶ ἐμπορευμάτων, καθὼς καὶ εἰς τὴν περαιτέρω ἀνάπτυξιν τῆς Περιηγήσεως εἰς περιοχὰς τῆς Χώρας, ὅπου δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ἐκτέλεσις δρομολογίων μὲ κανονικὰ ἀεροσκάφη.

Ταχυδρομεῖα

Ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας ἐστέφθησαν αἱ καταβληθεῖσαι προσπάθειαι ἐξυγιάνσεως καὶ ἀναδιοργανώσεως τῶν Ἑλληνικῶν Ταχυδρομείων. Ἡ ἀνακατανομὴ τοῦ προσωπικοῦ, ἡ πύκνωσις τῆς δι' αὐτοκινήτων περισυλλογῆς τῆς ἀλληλογραφίας καὶ ἡ λήψις ὄλων τῶν ἐνδεδειγμένων μέτρων διὰ τὴν ἠϋξημένην ἀπόδοσιν μέσων καὶ προσωπικοῦ εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν διακίνησιν τῆς ἀλληλογραφίας μὲ παραδειγματικὴν τάξιν καὶ ταχύτητα, ἀντὶ τῆς παροιμιώδους ἀνωμαλίας καὶ καθυστερήσεως τῆς ἀνεπαναλήπτου προεπαναστατικῆς περιόδου. Τέλος, πρὸς ἀρτιωτέραν ἐξυπηρέτησιν ἀπάντων τῶν πολιτῶν, ἰδίως τῆς ὑπαίθρου καὶ τῶν νήσων, ἐποποθετήθησαν γραματοκιβώτια εἰς χωρία καὶ συνοικισμοὺς ἕως 50 κατοίκων καὶ διενεργήθησαν διὰ πρώτην φοράν, μεταφοραὶ ταχυδρομείου εἰς νήσους τοῦ Αἰγαίου δι' ἐλικοπτέρων.

Τὸ Πρόγραμμα Δημοσίων Ἐπενδύσεων

Πλούσιος ὑπῆρξεν ὁ ἀπολογισμὸς τοῦ ἔργου τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸν τομέα τῶν δημοσίων ἐπενδύσεων κατὰ τὴν διαρ-

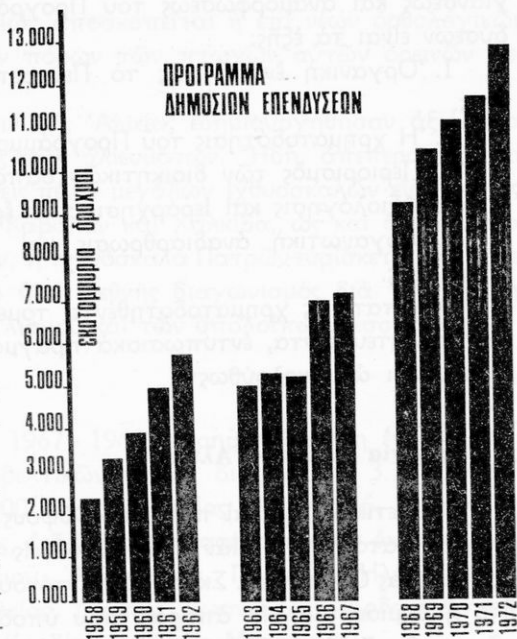
ρεύσασαν, από τῆς 21ης Ἀπριλίου 1967 διειτία. Δέον νά σημειωθῆ ὅτι τὰ ἐπιτευχθέντα λίαν σημαντικά εἰς τόν νευραλγικόν αὐτόν τομέα ἀποτελέσματα ἀποκτοῦν ἀκόμη μεγαλύτεραν σημασίαν, ἐάν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ πρόγραμμα Δημοσίων Ἐπενδύσεων εἶχε περιέλθει προεπαναστατικῶς εἰς χαώδη κατάστασιν καὶ πλήρη ἀποτελεμάτων.

Πράγματι, τὸ Πρόγραμμα εἶχεν ἐπεκταθῆ ἀσυμμέτρως, ἐν σχέσει πρὸς τὰ διατιθέμενα τότε πενήχρᾳ μέσα, διὰ τῆς ἐντάξεως εἰς αὐτὸ ἀβασανίστως πλήθους ἔργων βάσει κριτηρίων ξένων πρὸς πᾶσαν ἔννοιαν ἀξιολογήσεως καὶ ἱεραρχήσεως τῶν ἀμέσων μακροχρονιωτέρων ἀναγκῶν τῆς Οἰκονομίας. Ταῦτοχρόνως, τὸ ὕψος τῶν πληρωμῶν παρέμενεν, ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν, καθηλωμένον εἰς τὸ αὐτὸ ἐπίπεδον, τὸ δὲ πραγματικὸν μέγεθος τῶν ἐκτελουμένων ἔργων ἐμειοῦτο λόγω τῶν ὑπερόγκων διοικητικῶν δαπανῶν τοῦ προγράμματος καὶ τῆς ἐν τῷ μεταξύ ἀλματώδους αὐξήσεως τοῦ κόστους τῶν κατασκευῶν.

Ἐξυγιάνσεις καὶ ἀναμόρφωσις τοῦ Προγράμματος

Ἡ Ἐθνικὴ Κυβέρνησις ἔλαβεν ὅλα τὰ ἀπαραίτητα μέτρα διὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ Προγράμματος ἀπὸ τὰ ἀρνητικά του στοιχεῖα καὶ ἐπέτυχεν ἐντὸς συντόμου χρόνου, νά μεταβάλη τοῦτο εἰς ἓνα τῶν ἀποφασιστικώτερων παραγόντων οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς Χώρας.

Τὰ ληφθέντα ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως ριζικὰ μέτρα ἐξυ-

γιάνσεως και αναμορφώσεως του Προγράμματος Δημοσίων Έπενδύσεων είναι τα εξής:

1. Οργανική ένταξις εις τὸ Πενταετές Πρόγραμμα Ἀναπτύξεως.
2. Ἡ χρηματοδότησις τοῦ Προγράμματος.
3. Περιορισμὸς τῶν διοικητικῶν δαπανῶν.
4. Ἀξιολόγησις καὶ ἱεράρχησις τῶν ἔργων καὶ μελετῶν.
5. Ὀργανωτικὴ ἀναδιάρθρωσις καὶ ἀποκέντρωσις τοῦ Προγράμματος.

Οἱ ἐντατικῶς χρηματοδοτηθέντες τομεῖς τοῦ Προγράμματος ὡς καὶ τὰ ἐπιτευχθέντα, ἐντυπωσιακὰ πράγματι ἀποτελέσματα, ἔχουν ἐν συνόψει ὡς ἀκολουθῶς :

Γεωργία - Δάση - Ἀλιεία

Ἐξαιρετικῶς ὑψηλαὶ πιστώσεις, ὕψους 1.289.000.000 δρχ., διετέθησαν κατὰ τὴν διετίαν 1967 - 1968 εἰς τοὺς βασικοὺς τομεῖς τῆς Ἐθνικῆς μας Οἰκονομίας. Σκοπὸς τῆς ἐντόνου αὐτῆς χρηματοδοτήσεως ἦτο ἡ δημιουργία τῆς ἀπαραιτήτου ὑποδομῆς, διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν συνθηκῶν ἐμπορίας καὶ ἐπεξεργασίας τῶν γεωργικῶν προϊόντων, ἡ ἀνάπτυξις τῆς κτηνοτροφίας, ἡ προστασία τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς ἐκ τῶν φυτονόσων, ὁ περιορισμὸς τοῦ ὑφισταμένου ἐλλείμματος εἰς προϊόντα ἐκ ξύλου, ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἀλιείας κ.τ.λ. Οὕτω:

1. Κατεσκευάσθησαν σημαντικὰ ἔργα, περιλαμβάνοντα κέντρα ποιοτικῆς καὶ φυτοϋγειονομικῆς ἐλέγχου, συσκευαστήρια ὀπωροκηπευτικῶν, σταφυλῶν καὶ βρωσίμων ἐλαιῶν, ψυγεῖα, φυτοπαθολογικοὶ σταθμοὶ γεωργικῆς ἐρεῦνης, πρότυπα βιωσίμων κτηνοτροφικῶν ἐκμεταλλεύσεων κ.τ.λ.

2. Εἰς τὸν τομέα τῶν δασοτεχνικῶν ἔργων ἐξετελέσθησαν καθ' ἅπασαν τὴν χώραν σημαντικὰ ἔργα ἀποσβέσεως χειμάρρων, δασικῆς ὁδοποιίας καὶ ἀναπτύξεως τῶν δασικῶν συμπλεγμάτων Δράμας, Λιτοχώρου, Βορείου Πίνδου καὶ Ἀχελῶου, τὰ ὅποια θὰ τροφοδοτοῦν μὲ πρώτην ὕλην τὰς ὑπὸ ἴδρυσιν, εἰς τὰς περιοχὰς αὐτάς, βιομηχανικὰς μονάδας ξύλου.

3. Ἀξία ἰδιαίτερας μνείας εἶναι, ἐπίσης, τὰ ἐγκαινιασθέντα ἔργα καθολικῆς ἀναπτύξεως τῶν ὄρεινῶν περιοχῶν Εὐήνου -Μόρνου καὶ

Ἄρκαδιᾶς, διὰ τῶν ὁποίων ἀποσκοπεῖται ἢ ἐπὶ νέων ὀρθολογικῶν βάσεων ἀξιοποίησις τῶν πόρων τῶν πτωχῶν αὐτῶν ὄρεινῶν πε-
ριοχῶν.

4. Διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς Ἄλιείας ἐδημιουργήθησαν ἀξιόλογοι ἐγκαταστάσεις ὑποδοχῆς τῶν ἀλιευμάτων. Ἦδη, ἀπεπερατώθησαν αἱ κτιριακαὶ ἐγκαταστάσεις πέντε μεγάλων ἰχθυοσκαλῶν εἰς Πάτρας, Πειραιᾶ, Θεσσαλονίκην, Καβάλαν καὶ Χαλκίδα, ὡς καὶ ὁ ἀλιευτικὸς σταθμὸς Χίου. Ἐξ αὐτῶν, ἡ ἰχθυόσκαλα Πατρῶν εὐρίσκεται ἐν πλήρει λειτουργίᾳ, ἐνῶ ἐγένετο ἤδη διεθνὴς διαγωνισμὸς διὰ τὴν προμή-
θειαν τοῦ ψυκτικοῦ ἐξοπλισμοῦ καὶ τῶν ὑπολοίπων τεσσάρων.

Ἐγγειοβελτιωτικά

Κατὰ τὴν διετίαν 1967 - 1968, ἐχρηματοδοτήθη ἐντατικῶς ἡ ἐκτελέσις σειρᾶς ἐγγειοβελτικῶν ἔργων διὰ ποσοῦ 3.727.000.000 δρχ., ἔναντι 2.667.000.000 δρχ. τῆς διετίας 1965 - 1966. Ἐκ τοῦ ση-
μαντικοῦ τούτου τομέως, ἐνδεικτικῶς ἀναφέρονται τὰ ἀκόλουθα ἐγ-
γειοβελτικά ἔργα: Ἀξιοῦ - Ἀλιάκμονος, Πηνειοῦ, Ἡλείας, Κάτω Ἀχελῷου, Ἀλφειοῦ Ἡλείας, Νέστου, Ἰωαννίνων, Ἄρδα, Ἀργολι-
κοῦ πεδίου, Ταυρωποῦ Καρδίτσης, Κάτω Μεσσηνίας.

Σημειοῦται ὅτι διὰ τῆς ἀποπερατώσεως τῶν βασικῶν αὐτῶν ἔργων ἐξασφαλίζεται ἡ ἄρδευσις 2.500.000 στρεμμάτων, ἡ στράγ-
γισις 2.000.000 στρεμμάτων, ἡ ἀντιπλημμυρική προστασία 1.200.000 στρεμμάτων καὶ ἡ ἀπόδοσις εἰς τὴν καλλιέργειαν νέων γαιῶν 400.000 στρεμμάτων.

Συγκοινωνίαι.

1. Διὰ τὰ ἔργα τῆς κατηγορίας ταύτης διετέθησαν, κατὰ τὴν διετίαν 1967 - 68, 5.275.000.000 δρχ., ἔναντι 4.370.000.000 δρχ. τῆς προηγούμενης διετίας 1965 - 66.

Ἀποτέλεσμα τῆς γενομένης ἐντατικῆς χρηματοδοτήσεως διὰ τὴν κατασκευὴν μεγάλων ὁδικῶν ἀρτηριῶν ἦτο ἡ ταχυτάτη πρόοδος τῶν ἐργασιῶν.

2. Μεγάλῃ πρόοδος ἐσημειώθη εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν λιμένων καὶ ἀεροδρομιῶν τῆς Χώρας, πρὸς ἀντιμέτωπισιν τόσον τῆς ὀλονὲν ἀύξανομένης ταξιδιωτικῆς καὶ ἰδίως τουριστικῆς κινήσεως, ὅσον

καί τῶν σημειουμένων ῥαγδαίων τεχνολογικῶν ἐξελίξεων εἰς τοὺς τομεῖς τῶν θαλασσίων καί ἑναερίων συγκοινωνιῶν.

3. Ἡ Ἐθνικὴ Κυβέρνησις, παραλαβοῦσα τοὺς σιδηροδρόμους τῆς Χώρας εἰς κατάστασιν προϊούσης ἀποσυνθέσεως, κατήρτισε πλήρες πρόγραμμα ἐξυγιάνσεως αὐτῶν καί κατὰ τὴν διετίαν 1967 - 1968, ἐχρηματοδότησε γενναίως τὰ ἔργα ἀναπτύξεώς των, διὰ ποσοῦ 841 ἑκατ. δρχ., ἔναντι 614 ἑκατ. δρχ. τῆς διετίας 1965 - 1966. Σκοπὸς τῆς προσπάθειας αὐτῆς εἶναι νὰ καταστή τὸ βασικὸν αὐτὸ μεταφορικὸν μέσον οἰκονομικῶς αὐτοδύναμον καί πλήρως ἐκσυγχρονισμένον ὄργανον ἐξυπηρετήσεως τῶν συγκοινωνιακῶν ἀναγκῶν τῆς Χώρας.

Ὅρυκτός πλοῦτος

Ἰδιαιτέρα ἐπίσης πρόοδος ἐσημειώθη εἰς τὸν τομέα τῆς συστηματικῆς διερευνήσεως τοῦ ἑλληνικοῦ ὑπεδάφους καί τῆς ὀριστικῆς ἐξακριβώσεως τοῦ ἐν αὐτῷ ἐμπεριεχομένου πλούτου. Οὕτω, εἰς τὸ πλαίσιον τοῦ καταρτισθέντος πενταετοῦς προγράμματος μεταλλευτικῶν ἐρευνῶν, ὕψους 500 ἑκατ. δρχ., ἐπραγματοποιήθησαν πάσης φύσεως εἰδικώτεραι ἐρευναι ὡς γεωλογικαί, ὑδρογεωλογικαί, γεωφυσικαί καί κοιτασματολογικαί ἀναγνωρίσεις καί μελέται, γεωλογικαί χαρτογραφήσεις κ.τ.λ. Πρὸς τοῦτο ἐχρησιμοποιήθησαν ὅλα τὰ διαθέσιμα μέσα τῆς συγχρόνου τεχνολογίας. Τὰ κυριώτερα ἀποτελέσματα τῆς ἐπιδειχθείσης, διὰ πρώτην φοράν, ἐντόνου αὐτῆς δραστηριότητος ἦσαν αἱ ἀκόλουθοι ἀνακαλύψεις: α) Σιδηρονικελιούχων κοιτασμάτων εἰς Κεντρικὴν Εὐβοίαν, μὲ πιθανὰ ἕως βέβαια, ἀποθέματα δεκάδων ἑκατομμυρίων τόννων. β) Νέων νικελιούχων κοιτασμάτων εἰς Λάρυμναν. γ) Νέου σημαντικοῦ κοιτάσματος χαλκοῦ εἰς περιοχὴν Σταυροῦ Χαλκιδικῆς. δ) Κοιτάσματος βωξίτου εἰς Ἀνατολικὴν Στερεὰν Ἑλλάδα.

Ἄξιον ἰδιαιτέρας ἐξάρσεως εἶναι, ἐξ ἄλλου, τὸ ἐγκαινιασθὲν ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως πρόγραμμα ἐρευνῶν, διὰ τὴν ἐξακρίβωσιν τῆς ποσότητος καί ποιότητος, τῶν εἰς τὴν Χώραν μας ὑπαρχόντων ἀποθεμάτων οὐρανιούχων ὀρυκτῶν.

Διὰ τῶν ἀνωτέρω ἐρευνῶν ἀποσκοπεῖται, κυρίως, ἡ ἐξασφάλις ἀπεριορίστων ἐγχωρίων ἐνεργειακῶν πηγῶν, διὰ τὴν ταχεῖαν βιομηχανικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Χώρας.

Παιδεία

Ἡ Ἐθνικὴ Κυβέρνησις, ἔχουσα πλήρη ἐπίγνωσιν τοῦ γεγονότος, ὅτι ἡ παιδεία καὶ ἡ δι' αὐτῆς ἐπιτυγχανομένη βελτίωσις τοῦ ἀνθρώπινου παράγοντος, ἀποτελεῖ τὸν βασικώτερον συντελεστήν πάσης οικονομικῆς, κοινωνικῆς καὶ πολιτιστικῆς προόδου, δὲν ἐφείσθη προσπάθειων καὶ δαπανῶν διὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ, εἰς ὅλας τὰς βαθμίδας τῆς Ἐκπαιδεύσεως ἐπαρκῆς καὶ συγχρονισμένη ὑποδομή. Οὕτω, λίαν ὑψηλαὶ πιστώσεις ὕψους 2.221.000.000 δρχ. διετέθησαν κατὰ τὴν διετίαν 1967 - 1968 ἔναντι μόνον 1.361.000.000 δρχ. τῆς προηγουμένης διετίας 1965 - 1966, διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων ὑποδομῆς εἰς τὴν Ἀνωτάτην, Μέσην καὶ Στοιχειώδη Ἐκπαίδευσιν.

Ἀξιόλογος πρόοδος ἐσημειώθη, εἰδικώτερον, εἰς τὸν τομέα ἀνεγέρσεως διδασκαλῶν γενικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως. Κατὰ τὴν τελευταίαν διετίαν ἐδημοπρατήθησαν ἔργα σχολικῆς στέγης ὕψους 574 ἑκατ. δρχ., ἔναντι 65 μόνον ἑκατ. δρχ. τῆς διετίας 1965 - 1966, κατὰ τὸ ἔτος δὲ 1968 κατεσκευάσθησαν 852 νέα ἀίθουσαι διδασκαλίας καὶ ἐπεσκευάσθησαν 1.058 διδασκῆρια εἰς ἅπασαν τὴν Χώραν.

Κοινωνικὸς τομεὺς

Ἡ συνολικὴ χρηματοδότησις τῶν κοινωνικοῦ χαρακτῆρος ἐπενδυτικῶν προγραμμάτων, διὰ τῶν ὁποίων ἀποσκοπεῖται ἡ βελτίωσις τῶν συνθηκῶν διαβιώσεως τῶν ἀσθενεστέρων εἰσοδηματικῶς, τάξεων, ἀνῆλθε κατὰ τὴν τελευταίαν διετίαν εἰς 2.275.000.000 δρχ., ἔναντι 1.417.000.000 δρχ. τῆς προηγουμένης διετίας 1965 - 1966.

Εἰδικώτεροι τομεῖς, πρὸς τοὺς ὁποίους ἐστράφη ἡ κυβερνητικὴ μέριμνα καὶ στοργή, ἦσαν ἡ λαϊκὴ στέγη, ἡ ταχεῖα ἀποκατάστασις τῶν σεισμοπλήκτων, ἡ ἐργατικὴ κατοικία, ἡ ἴδρυσις νέων Κέντρων διὰ τὴν παροχὴν προστασίας ὑπὲρ τοῦ παιδιοῦ καὶ τῶν ἀναπήρων, τὴν περίθαλψιν γερόντων καὶ ἀνιάτων, τὴν καταπολέμησιν τῆς ἀληθείας καὶ ἐπαιτείας, καθὼς καὶ ἡ ἐκτέλεσις πολλῶν ἄλλων ἔργων, κοινωνικοῦ χαρακτῆρος, τὰ ὁποῖα συμβάλλουν εἰς τὴν ἐξυγίανσιν τοῦ οἰκογενειακοῦ καὶ κοινωνικοῦ βίου.

Τέλος, εἰς τὸν τομέα τῆς Ὑγείας, ἡ Ἐθνικὴ Κυβέρνησις κατήρτισε τὸ ἐκτελούμενον ἤδη μὲ ταχύτατον ρυθμὸν ἐκτεταμένον πεντα-

ετὲς πρόγραμμα κατασκευῆς μεγάλων νοσοκομειακῶν μονάδων, συνολικῆς δυναμικότητος 10.000 κλινῶν, ἐκ τῶν ὁποίων 7.000 εἰς ἐπαρχίας, πρὸς τὸν σκοπὸν παροχῆς ὑψηλῆς στάθμης νοσοκομειακῆς περιθάλψεως εἰς ὅλους τοὺς Ἑλληνας.

Περιφερειακὴ ἀνάπτυξις

Εἰς τὸ πλαίσιον τοῦ ἀναδημιουργικοῦ της προγράμματος, ἡ Ἐπανάστασις ἔταξεν ὡς πρωταρχικὸν της στόχον τὴν βελτίωσιν τῶν ὄρων διαβίωσης τοῦ πληθυσμοῦ τῆς ὑπαίθρου καὶ τὴν δημιουργίαν τῶν ἀπαραιτήτων προϋποθέσεων διὰ τὴν αὐτοδύναμον, ἰσόρροπον καὶ ταχεῖαν ἀνάπτυξιν ὄλων τῶν διαμερισμάτων τῆς Χώρας.

Πρὸς πραγματοποιήσιν τῶν ὑψηλῶν αὐτῶν ἐπιδιώξεων, ἡ Ἐθνικὴ Κυβέρνησις ἐξήντησε πᾶν οἰκονομικὸν περιθώριον διὰ νὰ ἐπιτύχῃ γενναίαν χρηματοδότησιν τοῦ αὐτοτελοῦς Προγράμματος Περιφερειακῆς Ἀναπτύξεως. Οὕτω, διὰ τὰ ἔτη 1968 καὶ 1969, διετέθησαν, πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτόν, τὰ πρωτοφανῆ εἰς τὰ ἑλληνικὰ χρονικὰ ποσὰ τῶν 1.280.000.000 δρχ. καὶ 2.478.715.000 ἀντιστοίχως.

Πρὸς ἀκριβεστέραν ἐκτίμησιν τοῦ ὕψους τῶν διατεθέντων ποσῶν κατὰ τὴν διετίαν 1968 - 1969, δέον νὰ σημειωθῆ ὅτι, καθ' ὅλην τὴν προηγηθεῖσαν τῆς Ἐπαναστάσεως πενταετίαν, εἶχε δαπανηθῆ διὰ τὰ προγράμματα τοπικῆς ἀναπτύξεως, συνολικὸν ποσὸν 1.585.000.000 δρχ. μόνον, ἥτοι δι' ἓν μόνον ἔτος, τὸ 1969, διατίθεται ποσὸν κατὰ 893 ἑκατ. δρχ. ὑψηλότερον τοῦ διατεθέντος δι' ὁλόκληρον τὴν προεπαναστατικὴν πενταετῆ περίοδον 1963 - 1967.

Αἱ παράλληλοι ἐπενδύσεις

Παραλλήλως πρὸς τὴν παρατηρηθεῖσαν σημαντικὴν αὐξήσιν τῶν χρηματοδοτουμένων ἐκ τοῦ Κρατικοῦ Προϋπολογισμοῦ ἐπενδύσεων, θεαματικὴν ἄνοδον ἐσημείωσαν καὶ αἱ λεγόμεναι «παράλληλοι» ἐπενδύσεις τοῦ δημοσίου τομέως, ἥτοι τῶν Δημοσίων Ἐπιχειρήσεων καὶ Ὁργανισμῶν, ἀνελθοῦσαι κατὰ τὴν διετίαν 1957 - 1968, εἰς 20 δισεκ. δρχ., ἔναντι 12,3 δισεκ. δρχ. τῆς τελευταίας προεπαναστατικῆς διετίας 1965 - 1966.

Δέον να σημειωθῆ, ὅτι αἱ ἐπενδύσεις τῆς κατηγορίας αὐτῆς, ἀποτελοῦσαι ἄριστον συμπλήρωμα τῆς κρατικῆς ἐπενδυτικῆς δραστηριότητος εἰς τομεῖς εἰδικῶν ἔργων ὑποδομῆς (ἐνέργεια, ἐπικοινωνία κ.τ.λ.), παίζουν πρωταρχικὸν ρόλον εἰς τὴν διαδικασίαν τῆς οικονομικῆς ἀναπτύξεως καὶ ἐπηρεάζουσι ἀμέσως τὴν δρᾶσιν τῆς ἰδιωτικῆς ἐπιχειρηματικῆς πρωτοβουλίας, τὴν ὁποίαν ὑποβοηθοῦν καὶ διευκολύνουσι.

Ἐν ὄψει τῆς ἀποφασιστικῆς αὐτῆς συμβολῆς τῶν παραλλήλων ἐπενδύσεων εἰς τὴν δημιουργίαν ἢ συμπλήρωσιν τῆς οικονομικῆς καὶ κοινωνικῆς ὑποδομῆς τῆς Χώρας, ἡ Ἐθνικὴ Κυβέρνησις ἔλαβεν ὅλα τὰ ἐνδεικνυόμενα μέτρα, τόσον διὰ τὴν ηὔξημένην χρηματοδότησιν των, ὅσον καὶ διὰ τὸν ὀρθὸν προγραμματισμὸν καὶ ἱεράρχησιν των, βάσει τῶν αὐτῶν ἀρχῶν καὶ ὑγιῶν κριτηρίων τῆς κυρίας ἐπενδυτικῆς δραστηριότητος τοῦ Κράτους καὶ τῶν ἐπιδιώξεων τοῦ Πενταετοῦς Προγράμματος Οἰκονομικῆς Ἀναπτύξεως, πρὸς τὸ ὁποῖον ἔχουσι καὶ αὐταὶ ὀργανικῶς ἐνταχθῆ. Ἐπιπροσθέτως, ἐπετεύχθη καὶ ἡ ἐξυγίανσις τῶν φορέων ἐκτελέσεως τῶν ἐπενδύσεων αὐτῶν, ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν θὰ καθίστατο δυνατὴ ἡ πραγματοποιήσις τοιαύτης ἐκτάσεως ἐπενδυτικῶν προγραμμάτων.

Δημοσία Ἐπιχείρησις Ἡλεκτρισμοῦ (ΔΕΗ)

Ῥαγδαία ὑπῆρξεν ἡ πρόοδος τοῦ ἐξηλεκτρισμοῦ τῆς Χώρας, ἀπὸ τῆς Ἐθνικῆς Ἐπαναστάσεως μέχρι σήμερον. Χαρακτηριστικὸν τῆς σημειωθείσης θεαματικῆς, πράγματι, ἀνόδου εἰς τὸν νευραλγικὸν αὐτὸν τομέα τῆς Οἰκονομίας, εἶναι τὸ ὕψος τῶν πραγματοποιηθεισῶν, κατὰ τὴν τελευταίαν διετίαν, ἐπενδύσεων τῆς ΔΕΗ, ἀνελθουσῶν εἰς τὸ ἄνευ προηγουμένου ἐπίπεδον τῶν 8.122 ἑκατ. δρχ. ἔναντι 5.444 ἑκατ. δρχ. τῆς προηγουμένης διετίας 1965 - 1966.

Σαφεστέραν, ὅμως, εἰκόνα τοῦ ἐπιτελουμένου σήμερον τεραστίου ἔργου εἰς τὸν τομέα τοῦ ἐξηλεκτρισμοῦ, παρέχει τὸ ἐν ἐκτελέσει ἐφετεινὸν πρόγραμμα τῆς ΔΕΗ, βάσει τοῦ ὁποίου θὰ πραγματοποιηθοῦν ἐπενδύσεις εἰς ἐνεργειακὰ ἔργα τῆς τάξεως τῶν 5.840 ἑκατ. δρχ. ἤτοι κατὰ 396 ἑκατ. δρχ. ὑψηλότερα τῶν πραγματοποιηθεισῶν κατὰ τὴν διάρκειαν ὀλοκλήρου τῆς διετίας 1965 - 1966. Οὕτω, ἐπιτυγχάνεται μὲ γοργὸν ρυθμὸν ἡ κάλυψις τοῦ χάσματος μεταξὺ προσφορᾶς καὶ ζητήσεως ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας, τὸ ὁποῖον εἶχε δημιουργηθῆ, ἐξ

αίτιας τῆς σημειωθείσης, κατὰ τὸ παρελθόν, ἀδικαιολογήτου καθυστερήσεως εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων παραγωγῆς. Ἐπὶ πλέον, ἐπιτυχᾶνεται ἡ μείωσις τοῦ κόστους παραγωγῆς καὶ ἡ ἐξασφάλισις τῶν ἀναγκαίων διὰ τὴν βιομηχανικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Χώρας περιθωρίων διαθεσίμου ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας.

Ἀξιόλογα ἐπιτεύγματα κατὰ τὴν τελευταίαν διετίαν

Τὰ ἐπιτευχθέντα, κατὰ τὴν διαρρέυσασαν διετίαν, ἀποτελέσματα εἰς τὸν τομέα τοῦ ἐξηλεκτρισμοῦ τῆς Χώρας:

- Ἡ ἐγκατεστημένη ἰσχύς τῆς ΔΕΗ ἀπὸ 1.417.000 Kw τὸ 1966, ἠϋξήθη τὸ 1968 εἰς 1.880.000 Kw, ἥτοι κατὰ 33%.
- Ἡ ἔτησία παραγωγή ἀπὸ 4.448.380.000 κιλοβατῶρας τὸ 1966, ἠϋξήθη εἰς 7.120.000.000 τὸ 1968 (+ 31%).
- Ὁ ἐξυπηρετούμενος πληθυσμὸς ἀπὸ 6.157.000 τὸ 1966, ἀνῆλθεν εἰς 7.400.000 τὸ 1968 (+ 20%).
- Ἡλεκτροδοτήθησαν 2.750 χωρία, ἥτοι 93 ἐπὶ πλέον τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἠλεκτροδοτηθέντων χωρίων, καθ' ὅλην τὴν περίοδον τῶν, πρὸ τῆς Ἐπαναστάσεως, δώδεκα ἐτῶν.
- Ἡ ἀπορροφηθεῖσα ἀπὸ τὴν βιομηχανίαν ἠλεκτρικὴ ἐνέργεια ἀνῆλθε, κατὰ τὴν τελευταίαν διετίαν, εἰς 7.821 ἑκατ. κιλοβατῶρας, ἔναντι 4.806 ἑκατομ. κιλοβατῶρων τῆς προηγούμενης διετίας 1965 - 1966 (αὔξησις 62%).

Ἡ κατὰ τομεῖς συντελεσθεῖσα πρόοδος :

(ΑΗΣ = ἀτμοηλεκτρικὸς σταθμὸς. ΥΗΣ = ὑδροηλεκτρικὸς σταθμὸς)

1. Τομεὺς παραγωγῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας

Τόσον εἰς τὸ ὑπὸ ἐκτέλεσιν πρόγραμμα ἔργων ἐξηλεκτρισμοῦ, ὅσον καὶ εἰς τὸ ἐκπονηθὲν μεгалόπνοον πενταετὲς ἐνεργειακὸν πρόγραμμα τῆς ΔΕΗ, τὴν πλέον σημαντικὴν θέσιν καταλαμβάνουν τὰ ἔργα παραγωγῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας. Ἡ συντελεσθεῖσα εἰς τὸν τομέα αὐτόν, κατὰ τὴν τελευταίαν διετίαν ἐξαιρετικὴ πρόοδος ἔχει ἀναλυτικώτερον ὡς ἀκολουθῆς:

Ἐτέθησαν εἰς λειτουργίαν: α) Ἡ Γ' μονὰς ΑΗΣ Ἀλιβερίου (ἐγκατεστημένη ἰσχύς 150.000 Kw). β) Ἡ μονὰς Η' τοῦ ΑΗΣ Ἁγίου Γεωργίου - Κερασινίου (ἐγκατ. ἰσχύς 160.000 Kw), γ) ἡ Δ' μονὰς τοῦ ΥΗΣ Κρεμαστῶν (ἰσχύς 109.000 Kw).

Ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Γεώργιος Παπαδόπουλος θεμελιώνει τὸ ἀτμοηλεκτρικὸν ἔργο στὰσιον Μεγαλοπόλεως (ΔΕΗ)

Ἡ μέση ἔτησις παραγωγικὴ ἰκανότης τῶν τριῶν αὐτῶν, τεθεισῶν εἰς λειτουργίαν μονάδων ἀνέρχεται εἰς 2,5 δισεκ. κιλοβατῶρας.

Ἐθεμελιώθησαν: α) Ὁ λιγνιτοθερμικὸς Σταθμὸς Μεγαλοπόλεως (ἐγκατεστ. ἰσχύος 250.000 Kw). Σημειοῦται ὅτι διὰ τοῦ ἔργου τούτου θὰ ἀξιοποιηθῆ τὸ ἐκτεταμένον λιγνιτικὸν πεδίου Μεγαλοπόλεως καὶ θὰ ἐξοικονομηθῆ συνάλλαγμα ὕψους 5.500.000 δολλ. ἔτησίως. β) Ἡ Δ' μονὰς τοῦ ΑΗΣ Ἀλιβερίου (ἐγκατεστ. ἰσχύος 150.000 Kw). γ) Ἡ Θ' μονὰς τοῦ ΑΗΣ Ἀγίου Γεωργίου (ἰσχύος 200.000 Kw). δ) Ὁ Σταθμὸς ἀεροστροβίλων Χανίων (ἰσχύος 16.200 Kw),

ὡς καὶ δύο ἔτεροι Σταθμοὶ ἠλεκτροπαραγωγῆς εἰς Λινοπεράματα Κρήτης (συνολικῆς ἰσχύος 30.000 Kw). Ἡ μέση ἔτησία παραγωγικὴ ἱκανότης τῶν θεμελιωθεισῶν νέων μονάδων ἀνέρχεται εἰς 4 δισεκ. κίλοβατώρας περίπου.

Προωθήθη ἡ κατασκευὴ: α) τοῦ ΥΗΣ Καστρακίου (ἰσχύος 320.000 Kw), β) τοῦ ΥΗΣ Ἐδεσσαίου (ἰσχύος 16.000 Kw). Ἡ μέση ἔτησία παραγωγικὴ ἱκανότης τῶν δύο αὐτῶν Σταθμῶν θὰ ἀνέλθῃ εἰς 1.100 ἑκατ. κίλοβατώρας περίπου.

Τέλος, ἐγένοντο αἱ δέουσαι προεργασίαι διὰ τὴν ἔναρξιν τῆς κατασκευῆς: α) τοῦ ΥΗΣ Πολυφύτου - Ἀλιάκμονος (ἰσχύος 360.000 Kw). β) Τῆς Α' μονάδος τοῦ νεοδημιουργουμένου μεγάλου ἀτμοηλεκτρικοῦ κέντρου Λαυρείου (ἰσχύος 150.000 Kw). γ) Τῆς πρώτης πυρηνικῆς μονάδος (ἰσχύος 300.000 Kw), ἥτις καὶ θὰ ἀποτελέσῃ τὴν πρώτην μονάδα τοῦ προγραμματισθέντος Πυρηνικοῦ Κέντρου Λαυρείου (συνολικῆς ἰσχύος 1.000.000 Kw).

2. Τομεὺς μεταφορᾶς καὶ διανομῆς

Μεταξὺ τῶν κυριωτέρων ἔργων τῆς τελευταίας διετίας, περιλαμβάνονται: α) Ἡ κατασκευαζομένη, διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν Χώραν μας, γραμμὴ ὑπερυψηλῆς τάσεως τῶν 380 κίλοβόλτ Ἀχελώου - Ἀθηνῶν κ.τ.λ. β) ἡ ἀποπερατωθεῖσα καὶ θεθεῖσα ὑπὸ τάσιν γραμμὴ τῶν 150 κίλοβόλτ Ἀλιβερίου - Ἀγίου Στεφάνου - Νέας Χαλκηδόνος, καὶ γ) ἡ ὑπὸ ἐγκατάστασιν γραμμὴ μεταφορᾶς 150 κίλοβόλτ Μεγαλοπόλεως - Κορίνθου - Κέντρου Κουμουνδούρου.

Εἰς τὸν τομέα τῆς διανομῆς, κατὰ τὴν διετίαν 1967 - 69 ἐπετεύχθη πράγματι πρωτοφανῆς ἄθλος μὲ τὴν ἐγκατάστασιν λίαν ἐκτεταμένου δικτύου, μέσης καὶ χαμηλῆς τάσεως, μήκους 19.396 χιλιομέτρων, ἔναντι 10.861 χιλιομέτρων τῆς διετίας 1965 - 1966.

Λιγνιτωρυχεῖα Πτολεμαίδος (ΛΗΠΤΟΑ)

Ἡ διαρρεύσασα διετία ὑπῆρξεν ἐξ ἴσου ἀποφασιστικὴ καὶ διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τοῦ ἑλληνικοῦ λιγνίτου. Οὕτω, πέρα τῶν ἐγκαινισθέντων ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως ἔργων ἀξιοποιήσεως τῶν λιγνιτῶν Μεγαλοπόλεως, ἐπιτυχεῖς προσπάθειαι κατεβλήθησαν, διὰ τὴν οἰκονομικὴν - διοικητικὴν ἐξυγίανσιν καὶ αὐξησιν τῆς παραγωγ-

γικής ικανότητας της 'Αωνύμου 'Ελληνικής Μεταλλευτικής και Βιομηχανικής 'Εταιρείας Λιγνιτωρυχείων Πτολεμαίδος (ΛΙΠΤΟΛ), φoρέως της έκμεταλλεύσεως του λιγνίτου της εκεί περιοχής και αποκλειστικού προμηθευτού λιγνίτου δια τὸ εἰς Πτολεμαίδα ἀτμοηλεκτρικὸν κέντρον τῆς ΔΕΗ.

Διὰ τῶν πραγματοποιηθεισῶν σχετικῶν ἐρευνῶν, ἀνεκαλύφθησαν εἰς τὸ νότιον πεδίον τῆς περιοχῆς Πτολεμαίδος, ἀποθέματα ἐκμεταλλεύσιμου λιγνίτου, ὑπολογιζόμενα εἰς 400 ἑκατ τόννους, ἀναβιβάζοντα τὸ σύνολον τῶν ἀποθεμάτων τοῦ κυρίου πεδίου Πτολεμαίδος εἰς 750 ἑκατ. τόννους. 'Επίσης, ἐμελετήθη ἡ ἐκμετάλλευσις τοῦ νέου λιγνιτικοῦ πεδίου Καρδιάς, ἐτησίας παραγωγικῆς ικανότητος 5 ἑκατ. τόννων καὶ προωθήθη ἡ διαδικασία προμηθείας τοῦ ἀπαιτούμενου πρὸς τοῦτο μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ.

Οὕτω, ἡ ΛΙΠΤΟΛ, μία ἀπὸ ἐτῶν χωλαίνουσα καὶ μὲ τεράστιον παθητικὸν ἐπιχείρησις, ἐξελίσσεται χάρις εἰς τὴν δραστηρίαν ἐπέμβασιν τῆς 'Εθνικῆς Κυβερνήσεως εἰς ἀνθοῦσαν οἰκονομικὴν μονάδα καὶ θετικὸν παράγοντα ἐξηλεκτρισμοῦ καὶ οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς χώρας.

'Οργανισμὸς Τηλεπικοινωνιῶν 'Ελλάδος (ΟΤΕ)

Πλούσιος εἰς ἐπιτεύγματα εἶναι ὁ ἀπολογισμὸς τοῦ ἔργου τοῦ 'Οργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν 'Ελλάδος, κατὰ τὴν ἀπὸ τῆς 'Επαναστάσεως καὶ ἐντεῦθεν περίοδον.

Πρὸς ἐκτίμησιν τοῦ ἐπιτελεσθέντος καὶ εἰς τὸν ἐθνικὸν αὐτὸν φορέα τῶν τηλεπικοινωνιῶν, ἐξυγιαντικοῦ ἔργου, ἀρκεῖ νὰ ἀναφερθῆ, ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ 1967 κατετέθη ἀρχικῶς, πρὸ τῆς 'Επαναστάσεως, ἐλλειμματικὸς κατὰ 150 ἑκατ. δρχ. καὶ μὲ τὴν πρότασιν ὅπως, πρὸς κάλυψιν τοῦ ἐλλείμματος, ἐπιβληθῆ αὐξήσις τῶν ἀστικῶν τελῶν κατὰ 25%, ἄλλως τὸ ἄνοιγμα θὰ ἐφθανε, κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1967, εἰς τὰ 500 ἑκατ. δρχ.

Τοιαύτην κατάστασιν παραλαβοῦσα ἡ 'Εθνικὴ Κυβέρνησις, ὄχι μόνον ἐξυγίανε πλήρως τὰ οἰκονομικὰ τοῦ ΟΤΕ, ἀλλά, ἐπὶ πλέον, ἀντὶ αὐξήσεως, προέβη εἰς μείωσιν τῶν προαστικῶν τηλεφωνικῶν τελῶν, ἐσχάτως δὲ καὶ τῶν ἰσχυόντων τηλεγραφικῶν τελῶν, κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτάς. Προσέτι, κατήρτισε καὶ πραγματοποιεῖ τεράστιον πρόγραμμα ἐπενδύσεων, οὕτως ὥστε νὰ προσδοκᾶται

βασίμως, ότι μέχρι τέλους του 1971, πᾶσα αἴτησις διὰ παροχὴν τηλεφωνικῆς συνδέσεως θὰ ἰκανοποιήται, τὸ πολὺ ἐντὸς μηνός.

Ὅργανισμὸς Λιμένος Πειραιῶς (ΟΛΠ)

Πρωτοφανὲς εἰς κλίμακα πρόγραμμα ἐπενδύσεων, διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ Λιμένος Πειραιῶς, ἐνεκαίνιασεν ἡ Ἐθνικὴ Κυβέρνησις. Οὕτω, μόνον κατὰ τὸ 1968, ἐπραγματοποιήθησαν ὑπὸ τοῦ ΟΛΠ ἐπενδύσεις ὕψους 200 ἑκατ. δρχ. εἰς ἔργα καὶ μηχανικὸν ἐξοπλισμὸν. Ὡς κυριώτερα ἐκ τῶν ἐκτελεσθέντων ἔργων ἀναφέρονται: α) Ἡ ἔναρξις τῆς κατασκευῆς τῶν ἐμπορευματοκιβωτίων. β) Ἡ ἀποπεράτωσις τῆς κατασκευῆς προβλήτου μήκους 340 μέτρων. γ) Ἡ κατασκευὴ Ναυτικοῦ Ἐπιβατικοῦ Σταθμοῦ ἐξωτερικοῦ εἰς περιοχὴν Ἀγ. Νικολάου Λιμένος Πειραιῶς, μήκους 250 μέτρων, καὶ δ) ἡ προμήθεια μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ, ἀξίας 35 ἑκατ. δρχ.

Διὰ τὸ 1969, προβλέπονται τριπλάσιαι σχεδὸν ἐπενδύσεις ὕψους 520 ἑκατ. δρχ. πρὸς ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν ἀναμορφώσεως καὶ ἐξοπλισμοῦ, κυρίως τοῦ μείζονος λιμένος Πειραιῶς. Σημειωτέον ὅτι, τὰ προγραμματισθέντα διὰ τὸ ἄμεσον καὶ ἀπώτερον μέλλον ἔργα τοῦ λιμένος, προβλέπεται νὰ ἀπορροφήσουν πληρωμὰς κλιμακουμένας εἰς 20 ἔτη ὕψους 8 δισεκ. δρχ.

Μακροπρόθεσμοι χορηγήσεις τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος (ΑΤΕ)

Σημαντικὸν τμήμα τῶν παραλλήλων ἐπενδύσεων καλύπτουν αἱ μακροπρόθεσμοι χορηγήσεις τῆς ΑΤΕ, διὰ τῶν ὁποίων ἐπιτυχάνεται ἡ αὔξησις τοῦ παγίου ἀγροτικοῦ κεφαλαίου, ὁ ἐκσυγχρονισμὸς τῶν γεωργικῶν ἐκμεταλλεύσεων καὶ ἡ ἐξασφάλισις ἀνέτου καὶ ὑγιεινῆς στέγης διὰ τοὺς ἀγρότας. Αἱ χορηγήσεις αὗται ἀνῆλθον, κατὰ τὴν διετίαν 1967 - 1968, εἰς 7.582 ἑκατ. δρχ., ἔναντι 3.430 ἑκατ. δρχ., τῆς προηγουμένης διετίας 1965 - 1966.

Ἡ σημειωθείσα πρωτοφανὴς αὕτη αὔξησις (121%) τῶν μακροπροθέσμων χορηγήσεων, παρέχει τὸ μέτρον τῆς στοργῆς, καὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως διὰ τοὺς ἀγρότας καὶ ἀποτελεῖ τὸ ἐπιστέγασμα τῶν ληφθέντων ὑπὲρ αὐτῶν ἀποτελεσματικῶν μέτρων.

Ἐκ τῶν χρηματοδοτηθέντων, διὰ τῶν μακροπροθέσμων χορηγήσεων τῆς ΑΤΕ, ἐπενδύσεων τοῦ γεωργικοῦ τομέως κατὰ τὴν τελευταίαν διετίαν, ἀναφέρονται, ἐνδεικτικῶς, αἱ ἀκόλουθοι: α) Ἀγροτική στέγασις, 2.320 ἑκατ. δρχ. β) Γεωργικαὶ οἰκοδομαὶ καὶ ἐγκαταστάσεις 1.404 ἑκατ. δρχ. γ) Ἔργαλεῖα - ἐφόδια - μηχανήματα, 915 ἑκατ. δρχ. δ) Ἀρδευτικὰ ἔργα, 710 ἑκατ. δρχ. ε) Γεωργικαὶ βιομηχαναί, 496 ἑκατ. δρχ. στ) Ἀγορὰ γαιῶν, 395 ἑκατ. δρχ. ζ) Παραγωγικὰ Ζῶα, 345 ἑκατ. δρχ. η) Ἀντικατάστασις πληγέντων ἐλαιοδένδρων, 68 ἑκατ. δρχ. κ.τ.λ.

Γενικὴ Γραμματεία Ἀθλητισμοῦ

Ἐκπληκτικῶν διαστάσεων Πρόγραμμα Ἐπενδύσεων εἰς ἐγκαταστάσεις διὰ τὴν ἄθλησιν τῆς Ἑλληνικῆς Νεότητος ἐπραγματοποίησεν ἡ Γενικὴ Γραμματεία Ἀθλητισμοῦ, ἀπὸ τῆς Ἐπαναστάσεως καὶ ἐντεῦθεν. Οὕτω κατὰ τὴν γόνιμον αὐτὴν εἰς ἔργα περίοδον, αἱ χορηγηθεῖσαι ὑπὸ τῆς Γενικῆς Γραμματείας Ἀθλητισμοῦ πιστώσεις ἀνῆλθον εἰς 678 ἑκατ. δρχ., ἐναντι ἀντιστοίχων συνολικῶν πιστώσεων 637 ἑκατ. δρχ. ὁλοκλήρου τῆς προηγουμένης, ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου 1959 μέχρι 21 Ἀπριλίου 1967, ὀκταετίας.

Ἄμυδρὰν μόνον εἰκόνα τῆς σημειωθείσης ἐντόνου δραστηριότητος τῆς Γενικῆς Γραμματείας Ἀθλητισμοῦ, δίδουν τὰ ἐκτελεσθέντα ἀνά τὴν Χώραν ἔργα, κατὰ τὸ 1968. Οὕτω, ἰδρύθησαν καὶ ἀπεπερατώθησαν 20 ἔθνικα στάδια, 2 κολυμβητήρια, 2 σκοπευτήρια, 7 κέντρα νεότητος καὶ 89 ἄλλα μικρότερα ἀθλητικὰ κέντρα. Πέρα δὲ τούτου, ἐπροχώρησαν μὲ ταχὺν ρυθμὸν αἱ ἐργασίαι διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ Σταδίου Καραϊσκάκη πρὸς ἄνετον διεξαγωγὴν τῶν Πανερωπαϊκῶν ἀγώνων, διατεθέντων πρὸς τοῦτο, κατὰ τὸ 1968, 160 ἑκατ. δρχ. ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ Δημοσίων Ἐπενδύσεων καὶ 15 ὑπὸ τῆς Γενικῆς Γραμματείας Ἀθλητισμοῦ. Ἐπίσης, ἐξεπονήθησαν ὀριστικαὶ μελέται καὶ προωθήθησαν αἱ ἐργασίαι κατασκευῆς 38 ἐτέρων ἔθνικῶν σταδίων, 3 κολυμβητηρίων, 7 κέντρων νεότητος, 45 γυμναστηρίων ἀθλητικῶν σωματείων, 30 Δημοτικῶν καὶ 45 Κοινοτικῶν γυμναστηρίων.

Ἡ Οἰκοδομικὴ δραστηριότης

Ἐν συνεχείᾳ, τῆς ἐπιτευχθείσης, κατὰ τὸ 1967, ἀνακάμψεως τῆς

έμφανισάσης, από τοῦ 1966, κάθετον πτώσιν οἰκοδομικῆς δραστηριότητος, αἱ ἐπενδύσεις, ἔλαβον σημαντικὰς διαστάσεις, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ 1968.

Οὕτω, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκδοθειῶν ἀδειῶν ἀνεγέρσεως οἰκοδομῶν καὶ προσθηκῶν ηὔξήθησαν κατὰ 30%, ὁ ὄγκος τῶν οἰκοδομικῶν κατασκευῶν κατὰ 35% καὶ ἡ ἀξία τῶν προβλεπομένων ἐπενδύσεων εἰς οἰκοδομὰς κατὰ 40%. Ὁ ἀριθμὸς, ἐξ ἄλλου, τῶν δημιουργουμένων νέων κατοικιῶν ηὔξήθη κατὰ 37%. Τέλος, κατὰ τὸ 11μηνον Ἰανουαρίου - Νοεμβρίου 1968, ἡ ἀξία τῶν μεταβιβασθέντων εἰς ὁλόκληρον τὴν Χώραν ἀκινήτων, ἀνελθοῦσα εἰς 12.737 ἑκατ. δρχ., ἐσημείωσεν αὔξησιν κατὰ 15% περίπου, ἔναντι τοῦ 1967. Ἐπίσης, ἡ ἀντίστοιχος αὔξησις εἰς τὰς πωλήσεις διαμερισμάτων ἀνέρχεται εἰς 27,5%.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΕΤΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΕΝΤΑΕΤΟΥΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ 1968 - 1972

Θεμελιῶδες ἐπίτευγμα τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως ἀπετέλεσεν ἡ ἐκπόνησις τοῦ Πενταετοῦς Προγράμματος Οἰκονομικῆς Ἀναπτύξεως 1968 - 1972, τὸ ὁποῖον, ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους (1968), ἀποτελεῖ τὸν Καταστατικὸν Χάρτην τῆς Οἰκονομίας τῆς Χώρας. Τὸ πρόγραμμα τοῦτο, ἐκφράζον τὰς φιλελευθέρους ἀρχάς, ὑπὸ τῶν ὁποίων διαπνέεται ἡ οἰκονομικὴ πολιτικὴ τῆς Ἐπαναστάσεως, διαγράφει τὸ γενικὸν πλαίσιον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία, ἐνθαρρυνομένη, ὑποβοηθουμένη καὶ ἀπαλλασσομένη ἀπὸ ἀμέσους καὶ λεπτομερεῖς ἐλέγχους δύναται νὰ ἀναπτύξη ἐλευθέρως τὴν ἀποδοτικὴν δι' αὐτὴν καὶ ἐπιθυμητὴν διὰ τὴν οἰκονομικὴν πρόοδον τῆς Χώρας δραστηριότητά της.

Ἡ πραγματικὴ ἐκτίμησις τῶν ὑφισταμένων καὶ μελλοντικῶν δυνατοτήτων, ἀλλὰ καὶ τῶν διαρθρωτικῶν ἀδυναμιῶν τῆς Ἑλληνικῆς οἰκονομίας, καθιστοῦν τὸ Πενταετὸς Πρόγραμμα πρότυπον ἐξ ἐπόψεως ἐπιτυχῶς συνδυασμοῦ τοῦ «δέον γενέσθαι» μὲ τὸ «δυνατὸν γενέσθαι». Τὸ Πρόγραμμα δὲν εἶναι δογματικὸν εἰς τὰς κατευθύνσεις

του και δύσκαμπτον εις την εφαρμογήν του. Ἀπεναντίας, ἡ προσαρμοστικότητα του ἐπιτρέπει ἀναθεώρησιν τῶν ἐπὶ μέρους ἐπιδιώξεων εις περίπτωσιν ἐπιγενομένων ἀπροβλέπτων μεταβολῶν εις τὸ οἰκονομικὸν περιβάλλον. Ἐπιπροσθέτως, διὰ πρώτην φοράν, προβλέπονται λεπτομερῶς τὰ ἀναγκαῖα νομοθετικά καὶ διοικητικὰ μέτρα καὶ κίνητρα, πρὸς ἐπίτευξιν τῶν προγραμματισθέντων στόχων καὶ πραγματοποιήσιν τῶν ἐνδεδειγμένων θεσμικῶν μεταβολῶν, συμβαλλουσῶν εις τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγικότητος καὶ ἀνταγωνιστικότητος τῆς Οἰκονομίας. Τέλος, δίδει ἔμφασιν εις τὴν συμβολὴν τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου παράγοντος εις τὴν διαδικασίαν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως.

Ἐξασφαλισμένη ἡ εφαρμογὴ τοῦ Προγράμματος

Παραλλήλως ἔχουν ἐξασφαλισθῆ ἔγγυήσεις, ὅτι τὸ Πενταετὲς Πρόγραμμα δὲν θὰ παραμείνῃ, ὡς συνέβαινε κατὰ τὸ παρελθόν, γράμμα νεκρὸν, ἀλλὰ θὰ ἐκτελεσθῆ συμφῶνως πρὸς τὰς προβλέψεις. Τοιαύτας ἐγγυήσεις παρέχουν: α) Ὁ ἄρτιος ἀναπτυξιακὸς μηχανισμὸς, διὰ τοῦ ὁποίου εἶναι σήμερον ἐξωπλισμένη ἡ Οἰκονομία τῆς Χώρας. β) Ἡ κατανόησις ἐκ μέρους ὄλων τῶν φορέων τοῦ προγραμματισμοῦ καὶ τῆς ἀσκήσεως τῆς οἰκονομικῆς, ἐν γένει, πολιτικῆς (Δημόσιαι Ὑπηρεσίαι καὶ Ὅργανισμοί), ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Κυβέρνησις, ἔχουσα τὴν εὐθύνην τῆς ἐξασφαλίσεως ἐνὸς ἀνωτέρου ἐπιπέδου ζωῆς διὰ τὸν Ἑλληνικὸν λαόν εἶναι ἀποφασισμένη νὰ ἐκτελέσῃ τὸ Πρόγραμμα. γ) Ἡ ὕπαρξις ἀρτίως λειτουργοῦντος ὀργάνου διὰ τὴν παρακολούθησιν τῆς πορείας τῆς ἐκτελέσεως τοῦ Προγράμματος, τὴν μελέτην τῶν σχετιζομένων μετ' αὐτοῦ θεμάτων, καὶ τὴν ἐπεξεργασίαν καὶ εἰσήγησιν εις τὴν Κυβέρνησιν τῶν σταδιακῶς θεσπιζομένων ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ Προγράμματος μέτρων. Πρόκειται περὶ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Προγράμματος Οἰκονομικῆς Ἀναπτύξεως (ΚΕΠΟΑ), καὶ τὰς ὑπὸ τὴν αἰγίδα ταύτης συσταθείσας 36 Ὁμάδας Ἐργασίας τῶν ὁποίων τὸ μέχρι τοῦδε ἐπιστημονικὸν καὶ νομοπαρασκευαστικὸν ἔργον εἶναι λίαν ἀξιόλογον.

Σημαντικὴ πρόοδος ἐσημειώθη κατὰ τὸ 1968, πρῶτον ἔτος εφαρμογῆς τοῦ Πενταετοῦς Προγράμματος Οἰκονομικῆς Ἀναπτύξεως,

2
Αδελφοσύνη &
βιοσύνη -

